

హైందవ

దారి చూపుతున్న చీపాలు

సేకరణ
యెన్నోదే తిలాదేత ప్రసాదే

పుల్లడిగుంట, వట్టిచెరుకూరు (మం), గుంటూరు

93930 44127, 94936 66558

దారి చూపుతున్న దీపాలు

ముద్రణ :

కలియుగాబ్ది 5120,

శ్రీ విశంబ నామ సంవత్సర (2019)

దయచేసి ఈ పుస్తకాన్ని ఎంతోకొంత మూల్యం
చెల్లించి తీసుకోండి. తద్వారా ఈ సమాచారం

మరికొందరికి అందజేసిన వారపుతారు.

సేకరణ :

మేన్మోవ్ లిలావేతి ప్రెస్

పుల్లడిగుంట, వట్టిచెరుకూరు (మం), గుంటూరు

9393 044 127, 9493 666 558

ప్రచురణ, ముద్రణ :

శ్రీ సత్య ఆఫ్సెట్

వెంకట్రామా థియేటర్, తాడేపల్లిగూడెం - 2

ఫోన్ : 08818-223360

గమనిక : ప్రస్తుతం వాడుకలో వున్న సంవత్సరాలను
సామాన్య శకంగా వ్రాయడం జరిగింది.

ముందుమాట**అక్షరాల కూర్పు**

శేషారత్నం

సాయిప్రభ

ఉషారాణి

విషయ సూచిక

వందేమాతరం	5	భగత్ సింగ్	44
గోశాల లక్ష్మం	6	అల్లూరి సీతారామరాజు	46
విద్యార్థుల లక్ష్మం	7	నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్	48
ధ్యాన శ్లోకాలు	8	సుబ్రహ్మణ్య భారతి	49
హనుమాన్ చాలీసా, లింగాష్టకం	9	సర్థార్ వల్లభాయ్ పటేల్	50
సూర్య నమస్కారాలు	10	బంకిం చంద్ర చటర్జీ	51
ఆదర్శ బాలుని లక్షణాలు	12	లాల్ బహదర్ శాస్త్రి	51
పురాణ పురుషులు		వినాయక దామోదర సావర్కర్	52
శ్రీరాముడు	13	జయప్రకాష్ నారాయణ	53
శ్రీ కృష్ణుడు	14	లాలా లజపతిరాయ్	53
ఆంజనేయ స్వామి	15	మదన్ మోహన్ మాలవ్య	54
మహర్షి వాల్మీకి	16	మదన్ లాల్ డింగ్రా	55
భగవాన్ వేదవ్యాసుడు	18	చంద్రశేఖర ఆజాద్	56
ఆది శంకరాచార్య	20	బాలా సాహెబ్	57
స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు		ఏక్ నాథ్ రానడే	58
స్వామి వివేకానంద	22	శాస్త్రవేత్తలు	
చాణక్యుడు	24	విశ్వకర్మ	59
భగీరథుడు	25	భరద్వాజ మహర్షి	59
డాక్టర్	26	దధీచి మహర్షి	60
శ్రీ గురూజీ	28	ఆర్యభట్టు	61
మహారాణా ప్రతాప్	30	శుశ్రుతుడు	62
గురు గోవింద్ సింగ్	32	చరకుడు	63
హరిహర రాయలు - బుక్కరాయలు	32	ఆచార్య నాగార్జున	64
విక్రమాదిత్యుడు	33	మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య	65
విద్యారణ్యస్వామి	33	జగదీష్ చంద్రబోస్	66
సమర్థ రామదాసు	34	హోమి జహంగీర్ బాబా	68
ఛత్రపతి శివాజీ	36	సి.వి.రామన్	70
శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు	37	సునీతా విలియమ్స్	71
తాంతియా తోపే	38	శ్రీనివాస రామానుజ	72
బాల గంగాధర తిలక్	40	విక్రమ్ సారాభాయి	74
స్వామి రామతీర్థ	42	డా॥ ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం	75
యోగి అరవింద	43		

విషయ సూచిక

సామాజిక సంస్కర్తలు

బుద్ధుడు	77
యోగివేమన	77
శ్రీరామానుజుడు	78
బసవేశ్వరుడు	79
గురునానక్	80
పల్నాటి బ్రహ్మనాయుడు	81
దయానంద సరస్వతి	82
కనకదాసు	84
భక్త కన్నప్ప	84
సంత్ రవిదాస్	85
వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి	86
శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస	87
నారాయణ గురు	88
శ్రీ తాళ్ళపాక అన్నమాచార్య	89
మలయాళ స్వామి	90
గణపతిముని	91
జ్యోతిబా పూలే	92
గుర్రం జాషువా	92
బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్	93
భాగ్యరెడ్డి వర్మ	94
వేముల కూర్మయ్య	95
మాతృమూర్తులు	
సతి అనసూయ	96
అరుంధతి మాత	97
దయామాత	97
సీత మాత	98
సతి సావిత్రి	99
ద్రౌపది	100
రాణి రుద్రమదేవి	101
మీరాబాయి	102
శబరి మాత	103
వీరమాత జిజియా బాయి	104

శ్రీ మాత	105
ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి	106
శారదా మాత	107
అనిబెసింట్	108
మౌసీజి	109
సోదరి నివేదిత	110
కేలడి చెన్నమ్మ	112
మాత నిర్మలాదేవి	113
వరలక్ష్మమ్మ	114

బాల భక్తులు

మార్కండేయుడు	83
భరతుడు	73
ప్రహ్లాదుడు	90
శ్రావణ కుమారుడు	115
అర్జునుడు	117
నచికేతుడు	118
ఫతేసింగ్ జొరావర్ సింగ్	120

ఇతర విషయములు

ముగ్గులు	15
మాతృభూమిని తల్లిదండ్రులను మరవద్దు	17
ఆర్.ఎస్.ఎస్. ప్రార్థన	19
ఆర్.ఎస్.ఎస్. పరిచయం	27
సర్ సంఘచాలకులు	29
వివేకానంద సూక్తులు	31,35
అఖండ భారత్	39
లోక జ్ఞానం	39,41,45,47
సూక్తులు	58
విజ్ఞాన ప్రపంచంలో భారతీయుల పాత్ర	67,69
గోమాత	76
సంఘటనా సూక్తం	86
బోట్టు ఎందుకు పెట్టుకోవాలి	94
దీపారాధన	95
తులసీ పూజ	96
ప్రశ్నలు - జవాబులు ప్రతి పేజీలో క్రింద వరుస	

వందేమాతరం

వందేమాతరం

సుజలాం, సుఫలాం, మలయజ శీతలాం

సస్యశ్యామలాం మాతరం ||వందే||

శుభ్రజ్యోత్స్నాం పులకిత యామినీం

పుల్లకు సుమిత ద్రుమదళ శోభినీం

సుహాసినీం, సుమధుర భాషిణీం

సుఖదాం, వరదాం మాతరం ||వందే||

కోటికోటి కంఠ కలకల నినాద కరాళే

కోటికోటి భుజైర్భుత ఖర కరవాళే

అబలా కేనో మా ఏతో బలే

బహుబల ధారణీం నమామి తారిణీం

రిపుదల వారిణీం మాతరం ||వందే||

తుమి విద్యా తుమి ధర్మ-తుమి హృది తుమి మర్మ

త్వం హి ప్రాణాః శరీరే

బాహుతే తుమి మాశక్తి-హృదయే తుమి మాభక్తి

తోమారయి ప్రతిమాగడి మందిరే మందిరే ||వందే||

త్వం హి దుర్గా దళ ప్రహరణ ధారణీ

కమలా కమలదళ విహారిణీ వాణీ విద్యాదాయినీ

నమామి త్వాం నమామి కమలాం

అమలాం, అతులాం

సుజలాం, సుఫలాం మాతరం ||వందే||

శ్యామలాం సరళాం సుస్మితాం భూషితాం

ధరణీం భరణీం మాతరం ||వందే||

వందేమాతరం**గీతార్థం**

ఓ మాతృదేవీ! నీకిదే వందనం,

నువ్వు సుజలవు, సుఫలవు, మలయజ శీతలవు,
సస్యశ్యామల గాత్రవు,నీ రాత్రులు వెన్నెల స్వాదు కాంతి మయాలు
ఇక్కడి భూములు పుష్పించిన వృక్షశోభితాలు,
మృదుమధుర మందస్మిత వాక్ భూషణాలు,ఓ అమ్మా! నువ్వు వరప్రదాయినివి, అశీః
ప్రదాయినివి,కోటాను కోట్ల నీ పుత్రులు యుద్ధనాద విరాజితులు
కోటాను కోట్ల చేతులు ఎత్తిన కరవాలాల పదును నీ వర్చస్సు,
ఎవరమ్మా నిన్ను అబల అన్నది?

అమిత శక్తి శాలివైన మా రక్షకివి నువ్వే!

శత్రు సేనలను తరిమి కొట్టే అమ్మవు నువ్వే,

నీ కిదే వందనం!

ఓ మాతృదేవీ! నువ్వు జ్ఞాన గాత్రివి,

ధర్మ నేత్రివి! నువ్వే మా హృదయానివి, మా ఆత్మవి,

నువ్వే మా జీవన సర్వస్వానివి!

నువ్వే మా భుజబల శక్తివి

నీవే మా హృదయంలోని భక్తివి

నీ ఈ దివ్య రూపాన్నే ప్రతి ఆలయంలో ప్రతిష్ఠిస్తాం!
దశాయుధాలు ధరించిన దుర్గవు నువ్వే.

కమల దళ వాసితవైన లక్ష్మివి నువ్వే.

సకల విద్యాప్రదాయిని, సరస్వతివి నువ్వే,

అమ్మా నీకిదే వందనం!

అమ్మా! నువ్వు కమలవు!, అమలవు!, అతులవు!,

సుజలవు, సుఫలవు!, నీకిదే! వందనం!

శ్యామల వర్ణవు, సుశ్మిత భూషవు, ఆభరణ
భూషితవు, సమృద్ధ సంపత్ప్రదాతవు నువ్వే!

నీకిదే వందనం!

1. 1882వ సం॥లో బంకించంద్ర చట్టర్జీ రచించిన 'ఆనంద మఠం' నవలలోని గీతమే ఈ 'వందేమాతరం'.
2. 1905వ సం॥లో బెంగాల్ విభజనకు వ్యతిరేకంగా లక్షలాదిమంది యువకులకు ప్రేరణనిచ్చిన మంత్రం.
3. యావత్తుజాతిలో 'స్వదేశీ' భావనను పెంపొందించిన అమృత గీతం.
4. వందేమాతరాన్ని ముక్కలు చేసిన కారణంగా ప్రజలలో ఉద్యమ స్ఫూర్తి నశించి 1947 లో దేశ విభజన జరుగుచున్నా జాతి నిర్విర్యమై చూస్తూ ఉండిపోయింది.

ఇస్లాం మతంలోకి మారనందుకు తనకళ్ళ ముందు కన్న కొడుకు హత్యను చూడవలసి వచ్చిన వీరుని పేరు - బందా సింగ్ బైరాగ్

విద్యార్థుల లక్ష్యం

నేటి యువతరం హిందుత్వనిష్ఠ దేశభక్తితో తాదాత్మ్యమై శారీరక, మానసిక, బౌద్ధిక, ఆధ్యాత్మిక వికాసాన్ని సంపూర్ణంగా పొందాలి. జీవితంలో ఈనాడు ఎదురౌతున్న సవాళ్ళన్నింటినీ సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోగలగాలి. గ్రామాలలో, అడవులలో, కొండలలో, పూరిపాకల్లో నివసిస్తున్న దీనులు, దుఃఖితులు, నిరుపేదలు అయిన మన బంధువులను ఆదుకోవాలి. సమాజంలో చోటుచేసుకున్న దురాచారాలను, పీడలను, అన్యాయాలను తొలగించాలి. తద్వారా సమరసత పూర్వకమైన సుసంపన్నమైన, సుసంస్కృతమైన జాతీయ జీవనాన్ని నిర్మించేందుకు అంకితం కావాలి.

యోగి అరవిందుడు ఇలా అన్నారు.

మన చిన్నార్లు మనస్సులను దేశభక్తితో పసితనం నుండే ముంచెత్తాలి. ప్రతి మలుపులోనూ వారికి దానిని అందిస్తూనే ఉండాలి. ఈ ప్రయత్నం మనం చేయక పోయినట్లైతే భారత జాతిని నిర్మించుకోవాలన్న మన సంకల్పాన్నే పూర్తిగా విరమించు కొన్నట్లవుతుంది. ఎందుకంటే ఇలాంటి శిక్షణనివ్వలేని పరిస్థితుల్లో జాతీయ వాదము, దేశభక్తి, పునరుజ్జీవనము వట్టి కబుర్లుగానే ఊహలుగానే ఉండిపోతాయి. ఆచరణ సాధ్యమయ్యే వాస్తవాలుగా ఉండవు.

స్వామి రామతీర్థ ఇలా అన్నారు

నేనే భారతాన్ని నాదేహమే భరత భూమి
కన్యా కుమారి నా పాద పీఠం, హిమాలయం నా శిరము
నా జటాజూటం నుండి గంగ
తలనుండి బ్రహ్మ పుత్ర, సింధు నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి.
వింధ్యాచలమే నా వడ్డాణము.
కోరమండలం నా కుడి పాదం, మలబారు నా ఎడమపాదం.
నా విశాల బాహువులను బార్లాచాచి మానవాళిని
ఆలింగనం చేసుకుంటున్నాను.

నేను నడిచేటప్పుడు, మాట్లాడేటప్పుడు, శ్వాసించేటప్పుడు
భారతదేశమే ఆ పనిని చేస్తున్నట్లు భావిస్తాను.

ఈ అఖండ భారతమే నేను అనే భావన మనం
పొందగలగాలి.

నేనే భారతాన్ని, నేనే శంకరుణ్ణి, నేనే శివుణ్ణి ఇదే దేశభక్తి
యొక్క అనుభూతి నేడు భారతీయులందరికి అవశ్యమై
యున్నది. అప్పుడు మాత్రమే భారతావని పునర్వైభవస్థితికి
చేరుకోగలదు. సర్వరక్షణ, సుసంపన్నం కాగలదు.

దుర్లభం భారతే జన్మ మానుషం తత్ర దుర్లభం

భారతదేశంలో జన్మ అందునా మానవజన్మ మిక్కిలి అరుదు.

మన బడి గ్రామము దేశం

చదువుతో పాటు సంస్కారం, సంస్కారంతో దేశ నిర్మాణం. పాఠశాల మనదేశానికి ప్రతిరూపం. ముఖ్యంగా పల్లెటూర్లలోని ప్రభుత్వ పాఠశాలలు భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ దేశ స్వరూపాన్ని ఆవిష్కరిస్తాయి.

బడిలోనే దేశ భవిష్యత్తుకు పునాది ఏర్పడుతుంది. పాఠశాల స్థాయిలో శీల నిర్మాణం జరగకపోతే దేశంలో మానవ విలువలు లోపిస్తాయి. సమాజంలో ఇప్పుడు చూస్తున్న రకరకాల రుగ్మతలకు ఇదే కారణం.

ఆచరించవలసినవి

1. దేశభక్తి అన్నింటికన్నా ప్రధానమైనది. ప్రతిరోజు ప్రతిజ్ఞ, జాతీయ గీతం మనఃస్ఫూర్తిగా చేయాలి.
2. వ్యక్తిగతంగా పాఠశాలలో, పరిసరాలలో ఇంటిలో పరిశుభ్రత పాటించాలి.
3. తల్లి దండ్రులను, పెద్దలను, గురువులను గౌరవించాలి
4. మొక్కలను పెంచాలి, పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించాలి.
5. సమయపాలన, క్రమశిక్షణ తప్పక పాటించాలి.
6. అంటరాని తనం అమానుషం అందరిని సమానంగా చూడాలి.
7. నిరాడంబరంగా జీవించాలి, దుబారా ఖర్చు చేయకూడదు.
8. కుటుంబం, ఇరుగుపొరుగు, గ్రామం, సమాజంపట్ల బాధ్యతతో మెలగాలి.
9. సహాయం కోరిన వారికి అపదలలో ఉన్నవారికి, సహకరించాలి.
10. తప్పు చేయకూడదు. ఒకవేళ తప్పు చేస్తే నిజాయితీగా ఒప్పుకోవాలి.

ధనంతో పరువులు వస్తాయి కాని నిద్రరాదు.

ధనంతో పుస్తకాలు వస్తాయి కాని జ్ఞానం రాదు.

ధనంతో డిగ్రీలు వస్తాయి కాని చదువురాదు.

ధనంతో సదుపాయాలు వస్తాయి కాని సంతోషంరాదు.

ధనమే అన్నింటికీ మూలం అనే విధంగా ప్రస్తుత విద్యా వ్యవస్థ సాగుతుంది. కాని వ్యక్తి గత శీలం, సంస్కారం లేనప్పుడు ధనానికి విలువ ఉండదు. కాబట్టి చిన్నప్పటి నుండే విలువలు నేర్చుకొని ఆచరించాలి.

పంటితో గుర్రపు కళ్ళెం గట్టిగా పట్టుకొని రెండు చేతులతో ఖడ్గములు తిప్పతూ శత్రువులను ఊచకోత కోసిన వీరరాణి-దుర్గావతి.

ధ్యాన శ్లోకములు

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వ విఘ్నోప శాంతయే॥
విష్ణుములను తొలగించుటకై శ్వేతాంబరధారియైన,
ప్రసన్నమైన చంద్రుని వంటి ముఖముతో, చతుర్భుజములు
కలిగిన విఘ్నేశ్వర భగవానుడిని నేను ధ్యానిస్తున్నాను.

సరస్వతీ నమస్తుభ్యం వరదే కామరూపిణి।
విద్యారంభం కరిష్యామి సిద్ధిర్భవతుమే సదా॥
కోరిన రూపములను ధరించుచుండు ఓ దేవి! నేను
విద్యారంభం చేస్తున్నాను. నాకు వరముల నిమ్ము.
ఓ సరస్వతి దేవీ! నాకు జయము కలుగునట్లుగా
ఆశీర్వదించుము.

గురుర్ బ్రహ్మ గురుర్ విష్ణుః గురుర్ దేవో మహేశ్వరః।
గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురువేనమః॥
గురువే బ్రహ్మ, విష్ణువు, మహేశ్వరుడు. ఆ
త్రిమూర్తులు చేసే సృష్టి, స్థితి, లయములను
నిర్వహించుపరబ్రహ్మస్వరూపులైన శ్రీ గురుదేవులకు
నమస్కరించుచున్నాను.

గాయత్రీ మంత్రం

ఓం భూర్ భువః స్వః తత్ సవితుర్ వరేణ్యం
భర్గోదేవస్య ధీమహి! ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ ॥
భావము : హేరక్షక సచ్చిదానంద స్వరూప! పరమాత్మ
నకల జగత్తును సృష్టించు, నకల విశ్వమును
ప్రకాశింపజేయు, నీ యొక్క ప్రసిద్ధము సర్వ ఉత్పృష్టమును
అగు విజ్ఞాన స్వరూపమును మేము ధ్యానింతుము. మాకు
సద్బుద్ధినిచ్చి మేము సత్కర్మలు ఆచరించునట్లు
అనుగ్రహింపుము.

మృత్యుంజయ మంత్రం

ఓం త్రయంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్
ఊర్వారుక మివ బన్ధనాత్ మృత్యోర్ ముక్షీయ మామృతాత్
దోసకాయను తోడిమ నుండి సులువుగా త్రుంచి
వేసినటులు మృత్యు బంధము నుండి మమ్ముద్దరించి
అమరత్వము ఒసంగుటకు సర్వజీవులకు పోషణ
కర్తయు, దివ్య పరిమళ దేహముగల వాడునగు
ముక్తంటిని ఆరాధించెదము.

ఉదయం నిద్రలేవగానే పఠించవలసిన శ్లోకం

శ్లో॥ కరాగ్రేవసతే లక్ష్మీః కరమధ్యే సరస్వతీ !
కరమూలేతు గోవిందః ప్రభాతే కర దర్శనమ్ !!
మన చేతుల వేళ్ళ చివరి భాగంలో లక్ష్మీదేవి, అరచేతిలో
సరస్వతీదేవి, మణికట్టులో గోవిందుడూ నివసిస్తారు. కావున
ఉదయాన్నే అరచేతులని దర్శించాలి.

నిద్రలేచిన తర్వాత భూమిపై కాలు పెట్టే ముందు

శ్లో ॥ సముద్ర వసనే దేవి పర్వతస్తన మండలే !
విష్ణుపత్నీ సమస్తుభ్యం పాద స్పర్శం క్షమస్వ మే !!

సముద్రాలనే వస్త్రాలుగా, పర్వతాలనే స్తనములుగా
కలిగిన ఓ తల్లి నీవు విష్ణుమూర్తికి భార్యవు. నీకు
నమస్కారము. నా పాదములతో నిన్ను త్రొక్కుతున్నందుకు
నన్ను క్షమించుమాతా!

స్నానం చేసే ముందు స్తుతించుకొనే శ్లోకం

శ్లో॥ గంగేచ యమునేచైవ కృష్ణా గోదావరి సరస్వతీ !
నర్మదే సింధు కావేరి జలే స్మిన్ సన్నిధింకురు !!

గంగా, యమున, కృష్ణా, గోదావరి, సరస్వతీ, నర్మద,
సింధు, కావేరి మొదలగు పవిత్ర నదీ జలములతో స్నానం
చేసిన పుణ్యం నాకు కలుగునుగాక.

రాత్రి నిదురపోయేముందు మన ఇష్టదైవాన్ని

ప్రార్థించిన తర్వాత ఈక్రింది శ్లోకం పఠించాలి

శ్లో॥ రామంస్కంధం హనుమంతం వైసతేయం వృకోదరం!
శయనే యః స్మరేన్నిత్యం దుస్వప్న తస్య నశ్యతి!!
శ్రీరామ, కుమారస్వామి, హనుమంత, గరుత్మంతుడు,
భీములను నిద్రించే ముందు స్మరిస్తున్న నాకు ఎటువంటి
పీడకలలు రాకుండు గాక.

భోజన మంత్రం

అన్నపూర్ణే సదా పూర్ణే శంకర ప్రాణ వల్లభే!
జ్ఞాన వైరాగ్య సిద్ధర్థం, బిక్షాందేహి చ పార్వతీ॥
ఓం సహనా వవతు సహనౌ భునక్తు
సహవీర్యం కరవావహై
తేజస్వినా వధీతమస్తు మా విద్విషావహై
ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః

శాంతి మంత్రం

అసతోమా సద్గమయ తమసోమా జ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ
ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః

శ్రీ హనుమాన్ చాలీసా

శ్రీ గురుచరణ సరోజరజ నిజమన ముకుర సుధారి
వరణౌ రఘువర విమల యశ జో దాయక ఫల చారి
బుద్ధిహీన తను జానికై సుమిరౌ పవన కుమార్
బల బుద్ధి విద్యా దేహు మోహి హరహు కలేశ వికార్

జయ హనుమాన జ్ఞాన గుణసాగర-జయ కపీశ తిహులోక వుజాగర॥
రామదూత అతులిత బలధామూ-అంజని పుత్ర పవన సుత నామూ॥
మహావీర విక్రమ బజరంగీ-కుమతి నివార సుమతి కే సంగీ॥
కంచన వరణ విరాజ సువేశా-కానన కుండల కుంచిత కేశా॥
హాథ వజ్ర అరు ధ్వజావి రాజై-కాంధే మూంజ జనేపూ సాజై॥
శంకర సువన కేసరి నందన-తేజ ప్రతాప మహాజగ వందన॥
విద్యావాన గుణీ అతి చాతుర-రామకాజ కరివే కో ఆతుర॥
ప్రభు చలత్ర సునివేకో రసియా-రామ లఖన సీతా మన బసియా॥
సూక్ష్మరూప ధరి సియహి దిఖావా-వికట రూప ధరి లంక జరావా॥
భీమ రూప ధరి అసుర సంహారే-రామచంద్రకే కాజ సవారే॥
లాయ సజీవన లఖన జియాయే-శ్రీ రఘువీర హరిషి పురలాయే॥
రఘుపతి కీన్హీ బహుత బడాయా-కహా భరత సమతుమ ప్రియ భాయా॥
సహస్ర వదన తుమ్మరో యశగావై-అస కహి శ్రీపతి కంఠ లగావై॥
సనకాదిక బ్రహ్మే ది మునిశా-నారద శారద సహిత అహీశా॥
యమ కుబేర దిగపాల జహితే-కవి కోవిద కహి సకై కహితే॥
తుమ ఉపకార సుగ్రీవహి కీన్హా-రామ మిలాయ రాజవద దీన్హా॥
తుమ్మరో మంత్ర విభీషణ మానా-లంకేశ్వర భయే సబ జగ జానా॥
యుగసహస్ర యోజన పరభానూ-లీల్యో తాహి మధుర ఫలజానూ॥
ప్రభు ముద్రికా మేలి ముఖ మాహీ-జలధి లాంఘి గయే అచరజ మాహీ
దుర్గమ కాజ జగతి కే జేతే-సుగమ అనుగ్రహ తుమ్మరో తేతే
రామ దుఆరే తుమ్ రఖవారే-హోతన ఆజ్ఞా బిను పైరారే
సబ సుఖలహై తుమ్మారీ శరణా-తుమ రక్షక కామాకో డరనా
ఆపన తేజ సమ్మారో ఆపై-తీనో లోక హంక తే కాంపై
భూత పీశాచ నికట నహి ఆపై-మహావీర జబ నామ సునాపై
నాపై రోగ్ హరై సబ పీరా-జపత నిరంతర హనుమత వీరా
సంకట సే హనుమాన ఛుడావై-మన క్రమ వచన ధ్యాన జో లాపై
సబ పర రామ తపస్వీ రాజా-తినకే కాజ సకల తుమ సాజా
జెర్ మనోరథ జో కోయి లాపై-తాసు అమిత జీవన ఫల పాపై
చారోయుగ్ పరతాప తుమ్మారా-హై పరసిద్ధ జగత వుజియారా
సాధు సంతకే తుమ్ రఖవారే-అసుర నికందన రామ దులారే
అష్ట సిద్ధి నవ నిధి కే దాతా-అసవర దీన్హ జానకీ మాతా
రామ రసాయన తుమ్మరే పాసా-సాదర తుమ రఘుపతికే దాసా
తుమ్మరే భజన రామ్ కో పాపై-జన్మ జన్మకే దుఃఖ బిసరాపై
అంతకాల రఘుపతి పుర జాయా-జహా జన్మి హరిభక్త కహాయీ
జెర్ దేవతా చిత్త న ధరయీ-హనుమత సేయి సర్వసఖ కరయీ
సంకట హట్ట మిట్ట సబ పీరా-జో సుమిరై హనుమత బలవీరా
జైజైజై హనుమాన్ గోసాయీ-కృపాకరో గురుదేవకీ నాయీ
యహ శతవార పారకర జోయీ-ఛూటహి బంది మహా సుఖహోయీ
జో యహ పడ్డై హనుమాన్ చాలీసా-హోయి సిద్ధి సాఖీ గాలినా
తులసీదాన సదా హరి చేరా-క్రీజై నాథ హృదయ మహాడేరా

దోహా

పవన తనయ సంకటహరణ - మంగళ మూరతి రూప్
రామ లఖన సీతా సహిత - హృదయ బసహ సురభూత్

లింగాష్టకం

బ్రహ్మ మూర్తి సురార్చిత లింగం
జన్మజదుఃఖ వినాశక లింగం

నిర్మల భాసిత శోభిత లింగం
తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

దేవముని ప్రవరార్చిత లింగం కామదహన కరుణాకర లింగం
రావణదర్ప వినాశక లింగం తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

సర్వసుగంధ సులేపిత లింగం బుద్ధి వివర్ధన కారణ లింగం
సిద్ధసురాసుర వందిత లింగం తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

కనకమహామణి భూషిత లింగం ఫణిపతివేష్టిత శోభిత లింగం
దక్షసుయజ్ఞ వినాశక లింగం తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

కుంకుమచందన లేపిత లింగం పంకజహార సుశోభిత లింగం
సంచిత పాపవినాశక లింగం తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

దేవగణార్చిత సేవిత లింగం భావైర్ భక్తిభి రేవచ లింగం
దినకరకోటి ప్రభాసిత లింగం తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

అష్టదశో పరివేష్టిత లింగం సర్వసముద్భవ కారణ లింగం
అష్టదరిద్ర వినాశక లింగం తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

సురగురు సురవర పూజిత లింగం సురవనపుష్ప సదార్చిత లింగం
పరమ పదం పరమాత్మక లింగం తత్త్వణమామి సదాశివలింగం

లింగాష్టక మిదం పుణ్యం యః పఠేత్ శివ సన్నిధౌ
శివలోక మవాప్నోతి శివేన సహమోదతే.

భగవన్నామాన్ని ఎలా సాధన చెయ్యాలంటే

మీరు కూర్చున్నప్పుడు, నిలబడినప్పుడు,
త్రాగుచున్నప్పుడు, తింటున్నప్పుడు,
నడుస్తున్నప్పుడు, పనిచేస్తున్నప్పుడు,
నిద్రపోతున్నప్పుడు కూడా ఆ నామం మీ
మనస్సులో అంతరాయం లేకుండా
నిరంతరం తిరిగే స్థాయికి రావాలి.

తల్లి గర్భంలో ఉండగానే పద్మవ్యూహాన్ని చేదించే విద్యను నేర్చుకున్నది ఎవరు - అభిమన్యుడు

సూర్య నమస్కారములు

స్థితి/అసనములు	చిత్రము	క్రియ (చేయు విధానము)
సూర్య నమస్కార స్థితి		శ్వాస సహజంగా ఉండాలి. రెండు కాళ్ళ మడమలను, బొటన వ్రేళ్ళను పరస్పరం ఆనించి మొత్తం శరీరాన్ని నిటారుగా ఉంచి దృష్టిని ముందుకు ఉంచాలి. రెండు అరచేతులనూ నమస్కార ముద్రలో పెట్టి బొటన వ్రేళ్ళను ఛాతికి ఆనించాలి.
ఊర్ధ్వాసన్ / తాడాసన్	1	శ్వాసను లోపలికి తీసుకుంటూ చేతులు నమస్కార స్థితిలోనే ఉంచి తలపైకి తీసుకొని లాగాలి. తల మరియు నడుము పై భాగాన్నంతా వెనుక వైపుకు వంచాలి. మోచేతులు, మోకాళ్ళు వంపు లేకుండా బిగించి ఉంచాలి. దృష్టి పైకి ఉండాలి.
ఉత్తానాసన్ / పాదహస్తాసన్	2	శ్వాసను బయటకు వదులుతూ మోచేతులను వంచకుండా నడుము పైభాగమును క్రిందికి వంచి చాతిని తొడలకు దగ్గరకు తీసుకొని రావాలి. రెండు అరచేతులు కాళ్ళ ప్రక్కన నేలకు తాకించాలి. మోకాళ్ళలో వంపులేకుండా చేతులు చెవులకు తాకించి ఉంచాలి.
ఏకపాద ప్రసరణాసన్	3	శ్వాసను లోనికి తీసుకుంటూ, ఎడమ (కుడి) కాలు వెనుకకు లాగి మోకాలిని నేలకు ఆనించి పెట్టాలి. కుడి (ఎడమ) మోకాలు వంచి కుడి (ఎడమ) భుజానికి తాకించాలి. రెండు అర చేతులు, కుడి (ఎడమ) పాదము ఒకే వరుసలో ఉంచి మోచేతులను స్థిరంగా ఉంచి, దృష్టిపైకి చూడాలి.
ద్విపాద ప్రసరణాసన్/ చతురంగ దండాసన్	4	శ్వాసను బయటకు వదులుతూ కుడి(ఎడమ) కాలు వెనుకకు చాచాలి. శరీరంలోని ఏభాగములోనూ వంపు లేకుండా రెండు అరచేతులు మరియు కాళ్ళ వేళ్ళమీద శరీరభారము మోపి శరీరము ఏటవాలుగా ఉంచాలి. అరచేతుల ముందర నాలుగు అడుగుల దూరంలో దృష్టిని నేలపై ఉంచాలి.
సాష్టాంగ ప్రణి పాతాసన్	5	బయటకు వదిలి పెట్టిన శ్వాసను అట్టే బిగించి, ఛాతి, మోకాళ్ళు మరియు నుదురు భూమికి తాకించాలి. రెండు మోచేతులు వంచి పరస్పరం దగ్గరకు వచ్చేట్లు ప్రయత్నించాలి. నడుము కొద్దిగా పైకిలేపాలి.
ఊర్ధ్వముఖ శ్వానాసన్/ భుజంగాసన్	6	శ్వాసను లోనికి తీసుకుంటూ శరీరాన్ని ముందుకు సాగదీస్తూ పైకి లేపాలి. మోకాళ్ళు నేలకి ఆనించి వుంచాలి. మోచేతులు నిటారుగా ఉంచి నడుము పైభాగాన్ని పైకి లేపాలి. తలను వెనుకకు వంచి, దృష్టి పైకి చూడాలి. వెన్నముకను ధనుస్సు ఆకారంలో వంచి శరీరభారం మొత్తం అరచేతులు మరియు కాళ్ళపై ఉంచాలి.

తన స్వర్ణచేత వివేకానందునికి దేవుని సాక్షాత్కారం చేయించినది ఎవరు -రామకృష్ణపరమహంస

స్థితి/ ఆసనములు	చిత్రము	క్రియ (చేయు విధానము)
అధోముఖ శ్వాసాసన్	7	శ్వాసను బయటికి వదులుతూ నడుమును పూర్తిగా పైకిలేపి తలను నేలవైపుకు వంచాలి. గడ్డం చాతికి తాకించి దృష్టిని నాభి స్థానము నందు ఉంచాలి. కాలి మడమలు మరియు పాదాలు పూర్తిగా నేలను తాకాలి. అరచేతులు కాలివేళ్ళు జరపకుండా మోకాళ్ళు మరియు మోచేతులలో వంపులేకుండా ఉంచాలి.
ఏకపాద ప్రసరనాసన్	8	శ్వాసను లోనికి తీసుకుంటూ వెనకకు పెట్టిన ఎడమ (కుడి) కాలిని ముందుకు తీసుకు వచ్చి ఎడమ (కుడి) పాదాన్ని రెండు అరచేతుల మధ్య ఉంచాలి. రెండు అర చేతులు, ఎడమ(కుడి)కాలు ఒకే వరుసలో ఉంచి కుడి (ఎడమ) మోకాలు నేలపై ఆనించాలి. దృష్టి పైకి ఉండాలి.
ఉత్తానాసన్/ పాదహస్తాసన్	9	ఈ దశ రెండవ స్థితికి పునరావృత్తి, శ్వాసను బయటకు వదులుతూ కుడి (ఎడమ) కాలిని ముందుకు తీసుకుని ఎడమ (కుడి) కాలి ప్రక్కన నిటారుగా ఉంచాలి. రెండు అరచేతులను రెండు కాళ్ళ ప్రక్కన భూమికి ఆనించాలి. మోకాళ్ళలో వంపు లేకుండా ఉంచాలి.
నమస్కారాసన్	10	నెమ్మదిగా వెన్నుముకను నిటారుగా చేసి సూర్యనమస్కార స్థితిలోకి వచ్చి శ్వాస తీసుకోవాలి. ఇంకొక నమస్కారం చేసేముందు విశ్రాంతిగా శరీరంలో మార్పులను గమనించాలి.
<p>సూర్య నమస్కార మంత్రం</p> <p>శ్లో॥ ధ్యేయః సదా సవిత్తమండల మధ్యవర్తీ నారాయణః సరసి జాసన సన్నివిష్టః కేయూరవాన్ మకర కుండలవాన్ కిరీటీ హరీ హిరణ్మయ వపుర్మత శంఖ చక్రః॥</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ఓం మిత్రాయ నమః 2. ఓం రవయే నమః 3. ఓం సూర్యాయ నమః 4. ఓం భానవే నమః 5. ఓం ఖగాయ నమః 6. ఓం పూష్టే నమః 7. ఓం హిరణ్యగర్భాయ నమః 8. ఓం మరీచయే నమః 9. ఓం ఆదిత్యాయ నమః 10. ఓం సవిత్రే నమః 11. ఓం అర్కాయ నమః 12. ఓం భాస్కరాయ నమః 13. ఓం శ్రీ సవిత్త సూర్యనారాయణాయ నమః <p>శ్లో॥ ఆదిత్యస్య నమస్కారాన్ యే కుర్వన్తి దినే దినే ఆయుః ప్రజ్ఞా బలం వీర్యమ్ తేజః తేషాంచ జాయతే</p>		<p>హిందూవః సోదరాః సర్వే, నహిందూః పతితో భవేత్॥</p> <p>మమ దీక్షా హిందురక్షా, మమ మంత్రః సమానతా ॥</p> <p>హిందువులందరూ సహోదరులు ఏ హిందువు కూడా పతితుడు కాదు. హిందూ సంరక్షణయే నా దీక్ష, సమానత్వమే నా మంత్రం.</p> <p>కేవలం బ్రతకడం కాదు జీవించు కేవలం స్మరించడం కాదు అనుభవించు కేవలం చూడటం కాదు పరిశీలించు కేవలం వినడం కాదు అవగాహన చేసుకో కేవలం మాట్లాడటం కాదు ఉపయుక్తంగా మాట్లాడు</p>

దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం అరణ్యాలలో తిరుగుతూ తన పిల్లలకు గడ్డితో చేసిన రొట్టెలు పెట్టిన వీరపురుషుడు - రాణా ప్రతాప్

ఆదర్శ బాలుని లక్షణాలు

- చిన్న పిల్లవాడు సహజంగా, సరళ స్వభావంతో, అమాయకంగా మరియు భగవంతునికి ఇష్టునిగా ఉంటాడు. పిల్లల్లో చిన్నతనంలోనే గొప్ప వాళ్లయ్యే లక్షణాలు, ఎన్నో కనిపిస్తాయి. వాటి మూలంగా పిల్లలు ఆదర్శ బాలులుగా పిలవబడుతారు. ఆ లక్షణాలు క్రింద ఇవ్వబడినవి.
- శాంత స్వభావి :** విషయాలు ప్రతి కూలంగా ఉన్నప్పటికీ నిర్ణయాలు వ్యతిరేకంగా ఉన్నా కూడా అతడు ఎన్నటికీ క్రోధం చూపించడు.
- ఉత్సాహి :** అతడు చేసే పని సాధ్యమైనంతలో ఉత్తమోత్తమంగా నిర్వహిస్తాడు. అపజయ భయం అతడికి ఉండదు.
- సత్య నిష్ఠాపరుడు :** సత్యం పలకడానికి అతడేనాడు జంకడు. కటువైన లేదా అప్రియమైన మాట కూడా పలకడు.
- ధైర్యశాలి :** అతడు తన సత్కర్మలయందు దృఢంగా ఉంటాడు. తన సత్కర్మ ఫలము పొందడానికి ఎంత కాలం వేచి ఉండాల్సి వచ్చినప్పటికీ అతడు ధైర్యాన్ని వీడడు, నిరుత్సాహం చెందడు. తన పనిలోనే నిమగ్నమై ఉంటాడు.
- సహన శీలి :** 'సహనము గలవాడే సాధువు' అనే సూక్తిని సరించి అన్ని దుఃఖాలనూ సహిస్తాడు. అయినప్పటికీ ఈ విషయంలో ఎన్నడూ ఫిర్యాదు చేయడు.
- నిరంతర శ్రమ చేస్తాడు :** అతడు తన పనిలో అశ్రద్ధ చూపించడు. పని ఎంత కాలం పట్టినప్పటికీ పూర్తి అయేంత వరకు వెనుకకు తగ్గడు.
- సమచిత్తుడు :** విజయం, అపజయం రెండు సందర్భాలలోనూ సంయమనాన్ని కలిగి ఉంటాడు.
- సాహసవంతుడు :** సన్మార్గంలో నడవడంలో, లోక కళ్యాణ కార్యాలు చేయడంలో, ధర్మాన్ని ఆచరించడంలోనూ, మాతా-పిత-గురుదేవుల సేవలో వారి ఆజ్ఞాపాలనలోనూ ఎన్ని కష్ట-నష్టాలు, విఘ్నాలు ఎదురైనా కొంచెం కూడా నిరాశ చెందక దృఢంగా, సాహసంగా ముందడుగు వేస్తాడు.
- ఆనందమయుడు :** అనుకూల-ప్రతికూల పరిస్థితులన్నింటా అతడు ఆనందంగా ఉంటాడు.
- వినయశీలి :** తన శారీరక-మానసిక ఔన్నత్యానికి, ఎలాంటి విజయం లభించినా ఎన్నడూ గర్వించడు. ఇతరులను హీనంగా చూడడు. 'విద్యా దదాతి వినయమ్'.
- స్వాధ్యాయన శీలి :** తన పాఠ్యపుస్తకాలతో పాటుగా, సంయమనం, సేవ, సదాచారాలను, జ్ఞానాన్ని అందించే మంచి పుస్తకాలను అధ్యయనం చేస్తూ అందులోనే తన సమయాన్ని కేటాయిస్తాడు. ఈ మంచి గుణాలకు హాని చేసే వ్యర్థ పుస్తకాలను చదవడు.
- ఉదారుడు :** ఇతరుల గుణ గణాలను ప్రశంసిస్తూ ఇతరులు విజయం సాధించటానికి యథాశక్తి సాయం చేస్తూ వారి విజయానికి తాను ఆనందపడతాడు. ఇతరుల లోపాలను పట్టించుకోడు.
- గుణ గ్రాహకుడు :** తేనె టీగ వలె పూల నుండి తేనెను గ్రహించే ప్రవృత్తిని కలిగి ఉంటాడు. తేనె టీగ వివిధ రకాల పూల నుంచి రసం తీసుకుని వాటితో అమృతప్రాయమైన తేనెను రూపొందించినట్లుగానే ఆదర్శ బాలుడు శ్రేష్ఠ పుస్తకాలు, ఉత్తమ పురుషుల, మంచి మిత్రుల నుంచి వారి మంచి లక్షణాలను గ్రహించి వారి దోషాలను వదలివేస్తాడు.
- నిజాయితీ పరుడు :** నిజాయితీయే సర్వోత్తమమైన గుణమని అతడు నమ్ముతాడు. తల్లి-దండ్రుల, గురువుల సదుపదేశాలను పాటిస్తాడు. వారి ఆజ్ఞలను పాటించడం వల్ల వారి ఆశీర్వాదం దొరుకుతుందనీ దాని వలన జీవితానికి బలం చేకూరుతుందనీ అతనికి తెలుసును. గుర్తుంచుకోండి ఇతరుల ఆశీర్వచనాలు, శుభాశీర్షులు ఎల్లప్పుడూ మన వెంట ఉంటాయి.
- ఒక మంచి మిత్రుడు :** విశ్వసనీయుడు, స్వార్థరహిత ప్రేమను పంచేవాడు. తన మిత్రులకు సరయిన మార్గం చూపి, కష్టాలలో వారికి పూర్తిసాయం చేసేవాడు.

దేశ హితంకోసం తన సొదరిచేత విషం త్రాగించిన వ్యక్తి ఎవరు-ఖండో బల్లాల్

శ్రీరామ చంద్రుడు (త్రతా యుగము లక్ష్మ డెబ్బది ఐదు వేల సం॥రాలు పూర్వం)

1. సకల సద్గుణ సంపన్నుడు
2. విపత్కర పరిస్థితులలో తొణకనివాడు
3. అన్ని ధర్మములు ఎరిగినవాడు
4. శరణా గత వత్సలుడు
5. ఎట్టి పరిస్థితులలోను మాట తప్పనివాడు
6. నిశ్చలమైన సంకల్పము గలవాడు
7. సదాచార సంపన్నుడు
8. సకల ప్రాణులకును హితము కూర్చువాడు
9. సకల శాస్త్ర కుశలుడు
10. ధైర్యశాలి
11. క్రోధము జయించినవాడు
12. శోభలతో విలసిల్లువాడు
13. ఎవ్వరి పైనా అసూయ లేనివాడు
14. సకల కార్య దురంధరుడు
15. కోపితుడైనచో దేవాసురులను సైతం భయకంపితులను చేయగలవాడు.
16. తన దర్శనముచే ఎల్లరకును సంతోషము గూర్చువాడు. పై అన్ని గుణములు కల మహాపురుషుడు ఈలోకములో శ్రీరామ చంద్రుడు తప్ప ఇంకెవ్వరు.

రామాయణం పఠించు-రామనామం జపించు

సదాశివుడు నిరంతరం జపించు మంత్రం
హనుమంతునికి శక్తిని ప్రసాదించు మంత్రం
పతితుణ్ణి పవిత్రునిగా చేయు మంత్రం
పాపాత్ముడిని పుణ్యాత్మునిగా మార్చు మంత్రం
కోటి జన్మల పాపములను పోగొట్టు మంత్రం
మానసిక శాంతిని ప్రసాదించు మంత్రం
ఘోర కలిమాయనుండి రక్షించు మంత్రం
ఎందరికో మోక్షాన్ని ప్రసాదించిన మంత్రం
అదియే తారక మంత్రమైన

శ్రీరామ జయరామ జయజయ రామ మంత్రం
నిరంతరం జపించు - తరించు

వేద వేద్యపరేవుంసి జాతే దశరథాత్మజే !

వేదః ప్రాచేతసాదా సీత్ సాక్షాద్రామాయణాత్మనా !!

వేదం ఏ పరమ పురుషుణ్ణి గురించి చెప్తోందో
ఆ పరమ పురుషుడు భూలోకంలో దశరథునికి పుత్రుడుగా
శ్రీరాముడుగా పుట్టగానే, వేదం రామాయణ రూపంలో
వాల్మీకి చేత వ్రాయబడింది.

శ్రీరామ రామ రామేతి రమేరామే మనోరమే !

సహస్రనామ తత్త్వల్యం రామనామ వరాననే !!

మనస్సుకు ఆనందం కలిగించే పార్వతీ!
శ్రీరామ రామ రామ అంటూ రామనామాన్ని జపిస్తే అది
సహస్రనామాలతో సమానమైంది. రామనామ ప్రశస్తి అంత
విశేషమైంది.

విదేశీ వనిత అయినప్పటికీ స్వామి వివేకానందులచే ప్రభావితమై భారతదేశం వచ్చి సేవ చేసినది ఎవరు -సోదరి నివేదిత

శ్రీకృష్ణుడు (ద్వాపర యుగం)

దేవకీ వసుదేవుల పుత్రుడు, యశోదానందుల పెంపుడు కుమారుడు. ధర్మసంస్థాపనార్థం అవతరించాడు శ్రీ కృష్ణుడు. శిశువుగా, బాలునిగా, యువకునిగా కృష్ణుడు చేసిన లీలలు లోక కళ్యాణాన్ని కల్గించాయి. శిశువుగా పూతన ప్రాణాలను హరించడం, శకటాసుర తృణావర్త, ధేనుకాసుర, బకాసురుల సంహారం, బాలునిగా కాళీయమర్దనం, గోవర్ధనోద్ధరణం, కంసవధ, రుక్మిణీ వివాహం, నరకాసుర వధ మున్నగు అద్భుత ఘట్టాలు సందేశాత్మకాలు. మన్ను తిన్నావా? అని మందలించిన తల్లికి తన నోటిలో పదునాల్గు భువనాలను చూపించిన ఘనుడు. ఇంద్రుని గర్వమును

అణచివేయుటకై యాదవులచే ఇంద్రయాగము మాన్పించి ప్రకృతి ఆరాధన అయిన గిరి పూజను చేయించినాడు. ఇంద్రుడు భయంకరమైన తుఫాను సృష్టించగా గోవర్ధన పర్వతాన్ని ఎత్తి గో, గోప, గోపీజనములను సంరక్షించాడు. ఖాండవవన దహన సమయంలో సహాయం చేసినందున అగ్ని దేవుడు కృష్ణుడికి సుదర్శన చక్రమును, కౌమోదకమనే గదను ప్రసాదించాడు.

సాందీప మహర్షి ఆశ్రమంలో విద్యాభ్యాసం చేస్తున్న సమయంలో పేదబ్రాహ్మణుడైన కుచేలునితో గాఢ స్నేహాన్ని చేసి తరతమభేదాలుండరాదని తెలియజెప్పాడు. దుష్టుడైన కంసుని వధించి తల్లిదండ్రులను బంధవిముక్తులను చేసి ఉగ్రసేనుణ్ణి రాజును చేశాడు. కంసుడి మామయగు జరాసంధుడు, కాలయవనులు నిరంతరం కృష్ణునిపై యుద్ధమునకు వచ్చుటచే సముద్ర మధ్యమున ద్వారకను నిర్మించి ప్రజలందరికి రక్షణ కల్పించాడు. యుక్తితో కాలయవనుడు ముచికుందుని అగ్రహముచే నశించునట్లు చేశాడు. ఉపాయముతో భీమునిచే జరాసంధుణ్ణి చంపించి పాండవులచే రాజసూయయాగము చేయించాడు. ఇరుగుపొరుగు రాజులలో విశ్వాసము కలిగించి ధర్మరాజు పక్షాన చేరునట్లుగ చేసి రాజనీతిని ప్రదర్శించాడు. ప్రసేనుణ్ణి శ్రీకృష్ణుడే చంపాడనే లోకాపవాదమును పోగొట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించి శమంతకమణిని వెదికి తెచ్చి సత్రాజితుకిచ్చి, సత్యభామను వివాహం చేసుకున్నాడు.

నరకాసురుని దౌష్ట్యములు మితిమీరుచుండగా కృష్ణుడు నరకాసురుని వధించి అతని చెరలో మ్రగ్గిపోతున్న పదహారువేలమంది స్త్రీలను కాపాడి వారి రక్షణ, పోషణ బాధ్యతలను స్వీకరించాడు. అట్టి సత్కార్యమునకే పదహారువేలమంది స్త్రీలను వివాహమాడినాడని కథలెల్లినారు. ధర్మపక్షమైన పాండవపక్షము వహించి అనుక్షణము వారికి తగిన సలహాలనిస్తూ ధర్మరక్షణకు ప్రయత్నము చేసాడు. పాండవుల నుండి వారి వారి అభిప్రాయములను తీసుకొని కౌరవుల వద్దకు రాయబారిగా వెళ్ళాడు. ఆతిథ్యమునకు ఆహ్వానించిన దుర్యోధనునితో నీ దుష్టాత్మమును నేను భుజింపను అని తిరస్కరించి విదురుని ఇంట విందారగించాడు. రాయబారిగా ఎవరికెటుల చెప్పవలెనో అటుల చెప్పినాడుగాని మూర్ఖుడైన దుర్యోధనుని కారణంగా సంధి విఫలమైంది. కురుక్షేత్ర యుద్ధంలో పాండవ పక్షాన్ని వహించాడు. మానసిక దౌర్బల్యము ఆవహించిన అర్జునునకు గీతోపదేశం చేసి కర్తవ్యోన్ముఖుణ్ణి చేసి యుద్ధం చేయించాడు. అనేక సందర్భాలలో అర్జునుని కాపాడుతూ తగిన సూచనలను, సలహాలనిస్తూ ధర్మపక్షం విజయాన్ని సాధించడానికి శతవిధాల ప్రయత్నించి ధర్మప్రతిష్ఠాపన చేశాడు. యాదవవంశంలో ముసలంపుట్టిన తరువాత శ్రీకృష్ణుడు తపోనిమిత్తమై అరణ్యమునకు వెళ్ళి విశ్రమించగా ఒక బోయవాడు మృగమని భ్రమించి బాణముతో కొట్టగా కృష్ణుడు అవతారం చాలించాడు.

శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ ఈ భూమిపై 125 సం॥లు జీవించినారు.

తన ధృఢ సంకల్పం, అవిరళతపము తో యముని నుండి మృత్యు రహస్యమును విన్నదిఎవరు-నచికేతుడు

ఆంజనేయస్వామి

సకల శాస్త్రాల సారాన్ని రామ నామంలో దర్శించిన జ్ఞాని
కోరిన వారికి బలము, బుద్ధి, విద్య ఇవ్వగలవాడు
దుష్ట శక్తుల నుండి మనందరిని రక్షించగలవాడు
స్మరించినంతనే కష్టాలను తొలగించి సుఖాలను ప్రసాదించేవాడు
మరణం లేకుండా నిరంతరం మనతోనే ఉండే స్వామి
ఎక్కడ రామనామం జపిస్తే అక్కడకు వచ్చి వినమ్రంగా వినేవాడు
కలి ప్రభావాన్ని పెంచుతున్న పాపుల నుండి రక్షించ గలవాడు
రాబోయే యుగంలో కాబోయే బ్రహ్మ ఆంజనేయస్వామి
ప్రతిరోజు హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం చేయండి

మనోజవం మారుత తుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం పరిష్కమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధ ముఖ్యం శ్రీరామ దూతం శిరసానమామి॥

మానసికమైన బలం పుష్కలంగా గలవాడు, గాలితో
సమానమైన వేగం గలవాడు, ఇంద్రియములను జయించినవాడు
బుద్ధిమంతులలో శ్రేష్ఠుడు, వాయు తనూజుడు, వానరసైన్యంలో ముఖ్యుడు,
శ్రీరాముని దూత అయిన హనుమంతునికి శిరస్సు వంచి నమస్కరిస్తున్నాను.

యత్ర యత్ర రఘునాథకీర్తనం తత్ర తత్ర కృతమస్తకాంజలిం!

భాష్యవారి పరిపూర్ణలోచనం మారుతిం నమత రాక్షసాంతకం!!

ఎక్కడ ఎక్కడ రాముణ్ణి గురించిన కీర్తన వినిపిస్తుందో అక్కడ
హనుమంతుడు శిరసు మీద చేతులు జోడించి నమస్కరిస్తూ తన్మయుడై
కళ్ళవెంట ఆనంద భాష్యాలు రాలుస్తూ వింటూ ఉంటాడు.

ముగ్గులు

తెల్లవారిందంటే దేశంలోని ప్రతి హిందూ ఇంటి ముంగిళ్ళలో అందంగా ముగ్గులు వేయడం
చూస్తుంటాము. ముగ్గులు స్త్రీల మనోభావాలను, సంప్రదాయాలను ప్రతిబింబిస్తుంటాయి. అంతేకాదు ముగ్గులలో
అనేక రకాల ఉన్నాయి. ఈ రంగవల్లులలో గణితశాస్త్రం ముఖ్యంగా రేఖాగణితం, జ్యోతిష్యశాస్త్రం కనిపిస్తుంటాయి.
కాబట్టి మన మహిళలు వేసే ముగ్గులు విజ్ఞానశాస్త్ర వీచికలు.

ఆవుపేదతో కళ్యాపి జల్లి ఘాటైన రాతి సున్నంతో కూడిన పిండితో ముగ్గులు వేయడం వలన బయటనుండి
క్రిమికీటకాదులు ఇంటిలోకి రాకుండా ఆపుతుంది. ఇంటిలోపల వేసే ముగ్గు బియ్యం పిండితో వేస్తారు, అది
ఇంటిలోని చీమలు మరియు సూక్ష్మక్రిములకు ఆహారంగా ఉపయోగపడుతుంది.

ఒక్కోమాసంలో, పండగలప్పుడు ఒక్కోరకం ముగ్గులు వేయడం సాంప్రదాయం.

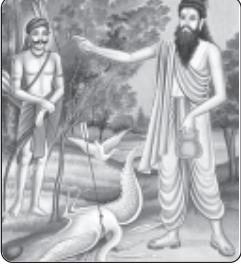
ముగ్గులకు రంగులు అద్దడం కూడా ఒక కళ, ఏ రంగులను ఎక్కడ ఎలా ఉపయోగించాలి. అనేది
ముందుగా ఆలోచించాలి. ముగ్గు వేసేవారు చాలా ఏకాగ్రత, కళాత్మక దృష్టికోణం కలిగి ఉండాలి.

ముగ్గును చూసి గృహుణి మనస్తత్వం తెలుసుకోవచ్చు, ఇంటి అలంకరణ, శోభను ఊహించుకోవచ్చు.
ముగ్గు లక్ష్మీదేవి స్వరూపం కాబట్టి ముగ్గు వేయటం అంటే లక్ష్మీదేవిని ఇంటిలోకి ఆహ్వానించడమే.

తన తపోబలంతో సూర్యుణ్ణి ఉదయించకుండా ఆపిన పతివ్రత ఎవరు-సతీసుమతి

మహర్షి వాల్మీకి (ఆశ్వియుజ పార్థమి, శ్రేతా యుగము)

‘రామాయణ’ చరిత్రను ప్రపంచానికి అందించిన ఆదికవి. భారతీయ మహాకవులలో తలమానికమైనవాడు. దారిదోపిడిని వృత్తిగా వున్నా, నారదమహర్షి ప్రభావంలోకి వచ్చి ‘బ్రహ్మర్షి’ గా పరిణామం చెందినాడు. శ్రీరాముని అనుపమానమైన మహిమలను గానం చేయటమే కాక ఆయన ధర్మపత్ని సీతాదేవికి ఆశ్రయమిచ్చి, శ్రీరామపుత్రులైన లవకుశలకు ఆ కావ్యాన్ని బోధించినాడు.

సంస్కృతంలో ‘వల్మీకం’ అంటే పుట్ట. వల్మీకం నుంచి వచ్చినవాడు కాబట్టి వాల్మీకి అయ్యాడు. పుట్టలో నుండి ఎందుకు వచ్చాడు?

వాల్మీకి అసలు పేరు రత్నాకరుడు చిన్న తనం నుండి వేటలో మెళకువలు నేర్చుకున్నాడు. రత్నాకరుడు వివాహం చేసుకొని సంసారాన్ని పోషించలేక చివరికి దోపిడి దొంగగా మారాడు. ఒకసారి అడవిలో వెళ్ళుతున్న నారదుడిని రత్నాకరుడు అడ్డుకుని “నీ దగ్గర ఏవి ఉంటే అవన్నీ నాకు ఇచ్చేయ్యి” అని బెదిరించాడు.

అప్పుడు నారదుడు “నీవు చేసే పాపకార్యాలలో నీ భార్యబిడ్డలు పాలుపంచుకుంటారా?” అని అడిగాడు. ఇంటికి వెళ్ళి రత్నాకరుడు యిదే ప్రశ్న కుటుంబ సభ్యులను అడుగగా వారు అతని పాపపు పనులలో పాలుపంచుకోవటానికి యిష్టపడలేదు. ఈ సమాధానంతో రత్నాకరుడి కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి. నారదముని కాళ్ళు పట్టుకుని –“స్వామీ! ఇప్పుడు నా గతి ఏమిటి? నేను చేసిన పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తం ఎలా చేసుకోను? ఇక మీరే నన్ను రక్షించాలి” అన్నాడు. ‘భయపడకు నాయనా! నీ పాపాల నుండి బయటపడే మార్గం నేను చెబుతాను’ అని నారదుడు అతనికి రామ మంత్రాన్ని ఉపదేశించి నిరంతరం జపించమని చెప్పాడు. నేను ఇక్కడికి తిరిగివస్తాను, అప్పటి వరకు ఇక్కడే కూర్చుని రామమంత్రాన్ని జపించు అన్నాడు.

రత్నాకరుడు రామమంత్రాన్ని జపిస్తూ తపస్సు ప్రారంభించాడు. ఇలా సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. అతని చుట్టూ చెదపురుగులు పుట్టలుకట్టాయి. చివరికి ఒకరోజు నారదముని అక్కడికి వచ్చారు. ఆయన పుట్టని తొలగించి రత్నాకరుడిని ఆశీర్వదిస్తూ ‘రత్నాకరా! నీ తపస్సుకి దేవతలంతా ప్రసన్నులయ్యారు ఈనాటి నుండి నువ్వు బ్రహ్మర్షివయ్యావు. పుట్ట నుండి బయటకు వచ్చిన నువ్వు వాల్మీకిగా ప్రసిద్ధి చెందుతావు అన్నాడు.

వాల్మీకి గంగానది తీరంలో ఆశ్రమాన్ని ఏర్పరచుకున్నాడు. ఆయన కీర్తి దశదిశలా వ్యాపించింది. అనేకమంది మునులు ఆయన ఆశ్రమానికి చేరుకుని, ఆయనకి శిష్యులయ్యారు. ఒకసారి వాల్మీకి ఆశ్రమానికి వచ్చిన నారద మహర్షికి అతిథి సత్కారాలు చేసి చేతులు జోడించి ‘మహాముని’ ! మీరు మూడులోకాలు తిరుగుతారు. కనుక భూలోకంలో సర్వగుణ సంపన్నుడు, ఎప్పుడూ సత్యాన్నే పలికి, శాంతచిత్తంతో వ్యవహరించే వ్యక్తి, అందరి మంచిని కోరేవాడు. అందరి అభిమానాన్ని చూరగోనేవాడు. అత్యంత శ్రేష్ఠుడైనవాడు. సమర్థనాయకుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? అని అడిగాడు.

సమాధానంగా నారదుడు శ్రీరాముని చరిత్ర అంతా చెప్పాడు. బ్రహ్మదేవుడు ప్రత్యక్షమై ‘ఓ మహర్షి! నువ్వు శ్లోక రూపంలో ‘రామాయణాన్ని’ వ్రాయాలి. నారదుడు నీకు రామకథ వినిపించాడు. గతంలో జరిగిపోయిన సంఘటనలన్నీ నీవు కళ్ళారా చూడగలుగుతావు. నువ్వు ఏది చెబుతావో అది సత్యం అవుతుంది. ఎప్పటివరకు నదీ నదాలు, పర్వతాలు ఉంటాయో అప్పటివరకు ప్రజలు ‘రామాయణాన్ని’ పఠిస్తూనే ఉంటారు’ ఇలా ఆశీర్వదించి బ్రహ్మదేవుడు అదృశ్యమయ్యాడు. ఆ తరువాత వాల్మీకి మహర్షి ‘రామాయణం’ రచన సాగించాడు. మొట్టమొదట శ్రీ రాముని పుత్రులైన లవకుశలకు రామాయణాన్ని గేయ రూపంలో నేర్పించాడు.

తన పాతివ్రత్యంతో బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులను పిల్లలుగా చేసినది ఎవరు-మాతా అనసూయ

సజ్జనుల సాంగత్యం వలన వ్యక్తి ఎలా ఉన్నతాన్ని సాధిస్తాడనడానికి వాల్మీకి జీవితమే ఉదాహరణ. నారదముని మార్గదర్శనం వల్ల ఒక వేటగాడు ఋషిగా మారాడు. ఆయన వ్రాసిన రామాయణాన్ని ప్రపంచం ఎప్పటికీ మరచిపోదు. ఇతర దేశాల్లో కూడా దీనిని భక్తిపూర్వకంగా పఠిస్తున్నారు. రామాయణాన్ని శ్రద్ధగా చదివితే మన జీవితాలు సంస్కారవంతం అవుతాయి. వాల్మీకి మహర్షి రామాయణమున భారతీయ గృహ జీవితమును చక్కగా వర్ణించెను. తండ్రి, తల్లి, కుమారుడు, కోడలు, కూతురు, అల్లుడు, అన్న, తమ్ముడు, వదిన, మరుదులు, గురువు, శిష్యుడు, మిత్రుడు, శత్రువు, మున్నగువారికి ఉండవలసిన సంబంధము రామాయణమున చక్కగా నిరూపించబడినవి. రామాయణము భారతజాతీయ మహాకావ్యము అని చెప్పవచ్చు. రామాయణమునకు మూలము సంస్కృతము అయినప్పటికి దానిని ప్రపంచమునందలి పెక్కు భాషలవారు దానిని తమతమ భాషలలోనికి అనువదించుకొనిరి.

రామాయణ అమరకావ్యమును వ్రాసిన వాల్మీకి మహర్షికి ప్రణమిల్లుదాం.

మాతృభూమిని, తల్లిదండ్రులను మరువ వద్దు

1. మనకు గాలి, నీరు, ఆహారం మొదలైనవన్నీ ప్రసాదించే భారతమాత మనతల్లి, మనం ఆమె పుత్రులము ఈ పుణ్యభూమివలననే మనం సుఖముగా జీవిస్తున్నాము. కావున దేశ సంక్షేమం మరియు సంరక్షణ మనందరి ప్రథమ కర్తవ్యం.
2. జనని, జన్మభూమి ఈ రెండు స్వర్గంకంటే గొప్పవని చెప్పిన శ్రీరాముడు మనకు ఆదర్శం.
3. మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ, అనే వేదసూక్తిని మరువకు.
4. నువ్వు పుట్టాలని పూజలు చేసిన వారిని-నీ హృదయంలో నిరంతరం పూజించు.
5. కొసరికొసరి గోరు ముద్దలతో అమృతం పంచిన వారిపై -ప్రేమామృతం కురిపించు.
6. ముద్దుమురిపాలతో నీ కోర్కెలను తీర్చిన వారి - కోర్కెలను తీర్చడం నీ కర్తవ్యం.
7. వాత్సల్యామృతాన్ని కురిపించే వారి కళ్ళలో- అశ్రువులు కాదు, ఆనంద భాషాలు నింపాలి.
8. నీవు నడిచే దారిలో పూలు పరిచిన వారి-పాద పద్మాలను ఆ జన్మాంతం గుర్తుంచుకో.
9. మనం ఏదిచేస్తే దానినే అనుభవిస్తాము - కాబట్టి నీ సంతాన ధర్మాన్ని నిర్వర్తించు.
10. జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రులకు ఎంత డబ్బు పంచామనేది కాదు - ఎంత ప్రేమ పంచామనేది ముఖ్యం.
11. నీ బాల్యము వారి వృద్ధాప్యం ఒకటే కావున, వారు చేసింది నీవు ఆచరించు.

హిందుభూమికి మరియు మాతాపితరులకు ఎల్లప్పుడు నమస్కరిస్తూ ఆదర్శంగా జీవించుదాం.

భగవాన్ వేదవ్యాసుడు (అష్టాథి పూర్ణిమ, డాక్టర్ యుగము)

పరాశర ఋషి, సత్యవతులకు వ్యాసుడు జన్మించాడు. ఆయన గొప్పజ్ఞాని. ఒకసారి వ్యాసుడి తల్లి అయిన సత్యవతికి నమస్కరించి 'అమ్మా మీరు నన్ను చూడాలనుకున్నప్పుడు ఒక్కసారి నాపేరు ఉచ్చరించండి చాలు నేను మీ ముందు ఉంటాను' అని వాగ్దానం చేశాడు. ఆ తరువాత తపస్సు చేయడానికి బదరీ ప్రాంతానికి వెళ్లిపోయాడు.

కొంతకాలం తరువాత హస్తినాపుర రాజు శంతనుడు సత్యవతిని చూసి వివాహం చేసుకున్నాడు. వారికి విచిత్ర వీర్యుడు, చిత్రాంగదుడు అనే ఇద్దరు

కుమారులు కలిగారు. చిత్రాంగదుడు చిన్నప్పుడే చనిపోతే విచిత్ర వీర్యుడు అంబిక, అంబాలికను పెళ్ళి చేసుకున్న కొద్ది రోజులకే మరణించాడు. విచిత్రవీర్యుడు మరణించడంతో రాజవంశం అంతరించిపోతుందని సత్యవతి బాధపడింది. అప్పుడు ఆమె వ్యాసుడిని పిలిచి తనకు దారి చూపమని ప్రార్థించింది. వ్యాసుడు ఆమె ఇద్దరు కోడళ్ళకి ఇద్దరు కుమారులు కలిగేలా దీవించాడు. అంబిక కుమారుడు ధృతరాష్ట్రుడు, అంబాలిక కుమారుడు పాండరాజు. కౌరవులు ధృతరాష్ట్రుని సంతానం. పాండవులు పాండరాజు పిల్లలు.

పాండవులకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని తెలుసుకుని వ్యాసుడు హస్తినాపురానికి వచ్చి, పాండవులకు రాజ్యం తిరిగి ఇచ్చేయమని దుర్యోధనుడికి నచ్చచెప్ప లేకపోతే కురువంశ నాశనం తప్పదు. అని ధృతరాష్ట్రుడిని తీవ్రంగా హెచ్చరించాడు. కాని వ్యాసులవారి మాట వినని కారణంగా కురుక్షేత్ర సంగ్రామం జరిగినది. యుద్ధం తరువాత పాండవులు గాంధారిని చూడటానికి వెళ్ళినప్పుడు పాండవులను శపించాలనుకుంది. కాని వ్యాసుడు అప్పుడు అక్కడే ఉన్నాడు. ఆలస్యం చేస్తే అనర్థం జరుగుతుందని తెలుసుకొని వెంటనే గాంధారి తల మీద చేయి పెట్టి "గాంధారి నేను వ్యాసుడిని ఇక్కడే ఉన్నాను" అని అన్నాడు. ఆ మాటలు విన్న గాంధారి భయపడి పాండవులను శపించలేదు.

ధర్మరాజు మనసులో అశాంతి తగ్గలేదు. యుద్ధం వల్ల జరిగిన నష్టం, రక్తపాతం ఆయన్ని ఎంతో బాధించాయి. రాజ్యాన్ని వదలి సన్యాసం స్వీకరించాలని అనుకున్నాడు. ఇది తెలుసుకున్న వ్యాసుడు ధర్మరాజు దగ్గరకు వెళ్ళి 'ఓ రాజా! నువ్వు విచారంలో పిరికివాడిలా ఆలోచించకు. నువ్వు వీరుడివి. మీకు చెందవలసిన రాజ్యం కోసం యుద్ధం చేసి గెలిచారు. ఇప్పుడు మీరు రాజ్యపాలన చేయాలి, అంతేకాని అడవులకి వెళ్ళకూడదు. నువ్వు క్షత్రియుడివి, నీ కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించు' "నువ్వు అధర్మ కార్యం ఏదీ చేయలేదు. కనుక సన్యాసం స్వీకరించాలన్న ఆలోచన మానుకో" అని హితవు చెప్పినాడు.

మహాభారత యుద్ధం తరువాత బ్రహ్మ వచ్చి వ్యాసుడితో 'నువ్వు మహాభారత యుద్ధాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూశావు. ఏం జరిగిందో నీకు పూర్తిగా తెలుసు. కనుక నువ్వు మహాభారత కథను వ్రాయమన్నాడు. వ్యాసుడు చెబుతుంటే వ్రాయటానికి బ్రహ్మదేవుడు వినాయకుడిని పంపించాడు. అలా మహాభారత కథా రచన ప్రారంభమయింది.

వైశంపాయనుడు వ్యాసుని శిష్యుడు. వ్యాసుడు మహాభారత రచన చేస్తున్నప్పుడు వైశంపాయనుడు ఆ కథని విన్నాడు. ఇలాంటి మహోన్నత కథను మానవాళి కంటటికీ తెలియజేయాలనుకున్నాడు.

అప్పుడు హస్తినాపురాన్ని జనమేజయుడు పరిపాలిస్తున్నాడు. అతను అర్జునుని మనవడు. ఆయనకు మహాభారత కథను వైశంపాయనుడు ఎలా విన్నాడో అలాగే చెప్పాడు. విన్న వారిలో ఉగ్రశ్రవనుడు అనే

చిరుప్రాయంలో నిర్ణయంగా సింహం పిల్లలతో ఆడి దంతాలను లెక్కించిన వీరుడు-భరతుడు

ఋషి ఉన్నాడు. ఆ తరువాత కొంతకాలానికి నైమిశారణ్యంలో జరిగిన యజ్ఞానికి ఋషులంతా వచ్చారు.

అక్కడ ఉగ్రశ్రవనుడు మహాభారత కథను వారికి వినిపించాడు. ఇలా ఆ కథ ప్రచారం అయింది.

వ్యాసుడు వేదాన్ని 'ఋగ్, యజుర్, సామ, అధర్వణ వేదాలుగా' విభజించాడు. అతనికంటే ముందు వేదజ్ఞానమంతా ఒకటిగానే ఉండేది. వ్యాసుడికి అనేకమంది శిష్యులు ఉండేవారు. వైశంపాయనుడు, పైలుడు, జైమిని, సుమంతుడు అనే శిష్యులు నాలుగు దిశలలో వేదాలను ప్రజలకు అందించారు. కొందరికి వేదాలు అర్థంచేసుకోవడం కష్టమవుతోందని వ్యాసుడు బ్రహ్మసూత్రాలను వ్రాశాడు. ఆ తరువాత పురాణాలు వ్రాశాడు. వాటిలో అనేక నీతి కథలు పొందుపరచాడు. చివరలో వ్యాసుడు శ్రీకృష్ణుని గురించి భాగవతం వ్రాశాడు. మహాభారతం జ్ఞానభాండాగారం. దానిని 'పంచమవేదం' (ఐదవ వేదం) అంటారు. దానికే 'జయము' అనే పేరు కూడా ఉంది. ప్రపంచంలో అత్యంత శ్రేష్ఠమైన గ్రంథం 'భగవద్గీత'. అది మహాభారతంలో ఒక భాగం. అలా వ్యాసుడు మానవాళికి ఉన్నతమైన జ్ఞాన సంపదని అందించాడు.

వ్యాసుడు సూర్యునిలా జ్ఞానాన్ని వెదజల్లాడు. ఆయన తన కోసం ఏ పని చేయలేదు. శంతనుడి నుండి జనమేజయుడి వరకు ఎనిమిది తరాల ఉత్థానపతనాలను ఆయన చూశాడు. దీనులు, దుఃఖితుల పట్ల ఎంతో ఆదరపూర్వకంగా వ్యవహరించేవాడు. తప్పు చేసిన వారిని మందలించేవాడు. ధర్మమార్గాన నడిచేవారిని ప్రోత్సహించేవాడు. ఆయన జీవితం అందరికీ ఆదర్శ ప్రాయమైనది.

ప్రార్థన

1. నమస్తే సదా వత్సలే మాతృభూమే
త్వయా హిస్తుభూమే సుఖం వర్ధితోహమ్ ।
మహామల్లలే పుణ్యభూమే త్వదర్థే
పత త్వష కామో నమస్తే నమస్తే!
2. ప్రభో శక్తిమన్ హిస్తు రాష్ట్రాజ్ఞభూతా
ఇమే సాదరన్ త్వాన్ నమామో వయమ్
త్వదీయాయ కార్యాయ బద్ధా కటీయమ్
శుభామాశిషన్ దేహి తత్పూర్తయే!
అజయ్యాత్ చ విశ్వస్య దేహీశ శక్తిమ్
సుశీలజ్ఞ జగద్ యేన నమ్రమ్ భవేత్
శృతజ్ఞ చైవ యత్ కణ్ఠకాక్రీర్ణమార్గమ్
స్వయమ్ స్వీకృతన్ నన్ సుగన్ కారయేత్!
3. సముత్పన్న నిశీత్రేయ సస్రైకముగ్రం
పరమ్ సాధనన్ నామ వీర ప్రతమ్
తదన్తః స్ఫురత్పక్షయా ధ్యేయనిష్ఠా
హృదన్తః ప్రజాగర్తు తీవ్రానిశమ్!
విజేత్రీ చ నన్ సంహతా కార్యశక్తిర్
విధాయాస్య ధర్మస్య సంరక్షణమ్
పరమ్ వైభవన్ నేతు మేతత్ స్వరాష్ట్రమ్
సమర్థా భవత్వాశిషా తే భృశమ్॥
॥భారత్ మాతా కీ జయ్॥

ప్రార్థన-భావము

వాత్సల్యపూర్ణా! ఓ మాతృభూమీ! నేను నీకు ఎల్లప్పుడూ నమస్కరింతును. ఓ హిందూభూమీ! నీ వల్లనే నేను సుఖముగా వర్ధిల్లుతున్నాను. మహా మంగళమయీ! ఓ పుణ్యభూమీ! నీ కార్యసాధనకై ఈ నా శరీరము సమర్పింపబడుగాక ! నీకివే అనేక సమస్యారములు.

సర్వశక్తిమంతుడైన! ఓ పరమేశ్వరా! హిందూ రాష్ట్రమునకు అవయవ స్వరూపులమైన మేము నీకు సాదరముగ నమస్కరించుచున్నాము. నీ కార్యము కొరకై కటిబద్ధులమైయున్నాము. దానిని నెరవేర్చుటకై మాకు శుభాశీస్సులనిమ్ము, విశ్వము గెలువలేని శక్తిని, ప్రపంచము మోకరిల్లునట్టి సౌశీల్యమును, మేము బుద్ధిపూర్వకముగా స్వీకరించిన కంటకాక్రీర్ణ మార్గమును సుగమము చేయునట్టి జ్ఞానమును మాకు ప్రసాదింపుము.

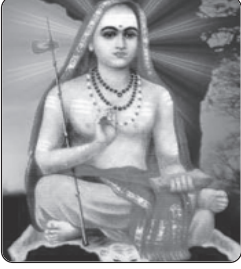
అభ్యుదయ సహిత నిశ్చేయమును పొందుటకై ఒకే ఒక ఉత్తమము, తీక్షణమునైన సాధనము వీరప్రతము. అది మా అంతఃకరణములందు స్ఫురించుగాక! అక్షయము, తీవ్రమునైన ధ్యేయనిష్ఠ మా హృదయములలో ఎల్లప్పుడూ జాగృతమైయుండుగాక! విజయశీలియైన మా సంఘటిత కార్యశక్తి మా ధర్మమును సంరక్షించి, మా యీ దేశమును పరమ వైభవస్థితికి చేర్చుటలో నీ ఆశీస్సులచే మిక్కిలి సమర్థమగుగాక!

భారతమాతకు జయమగుగాక!

తన అచంచల భక్తితో విష్ణుమూర్తిని ప్రత్యక్షం చేసుకొని ఆకాశంలో నక్షత్రమై భక్తిలో ఉన్నతస్థానాన్ని పొందినవారు-ధృవుడు.

ఆదిశంకరాచార్య (సా.శ. 788-820)

విచ్చిన్నకర శక్తులు దేశాన్ని అస్తవ్యస్తం చేయబోతున్న సమయంలో, వివిధ ఆరాధనా పద్ధతులలోని ఏకాత్మతను ఆధారంగా చేసుకొని, జాతీయ సమైక్యతా భావాన్ని పెంపొందింపజేసిన జాతీయవాది, అద్వైత సిద్ధాంత ప్రచారకుడు, దేశంమొత్తం పాదచారై నాలుగుసార్లు పర్యటించి, తన మేధాశక్తితో కుతర్కవాదాన్ని త్రోసిపుచ్చి దేశం నాల్గుమూలల్లో నాలుగు మరాలను సమైక్యతాభావంతో స్థాపించి, ఆలయాల్లో జంతుబలులను అపించిన సంస్కర్త శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులు. ప్రజల ఆధ్యాత్మిక దాహం తీర్చేందుకు ఆయన అవతరించారు.

శంకరాచార్యులవారు కేరళ రాష్ట్రంలోని కాలడీ అనే గ్రామంలో ఈశ్వర కృప వల్ల జన్మించారు. అతనికి అన్నింటికంటే వేదాంతం లోనే మంచి శ్రద్ధ వుండేది. అదే అంతిమ సత్యం యొక్క మార్గాన్ని బోధించేదని ఆయన నమ్మాడు. చిన్నప్పడే శంకరుడు ఆ లక్ష్యంవైపు ఆకర్షితులయ్యాడు.

తల్లిని ఆ దేవుని సేవలో నిమగ్నం చేయించి శంకరుడు సాంసారిక జీవితంలోని వ్యధ, దుఃఖాలనుంచి విముక్తుడు అవ్వడానికి తన యింటిని వదలిపెట్టాడు. తన జీవితలక్ష్యం సాధించేందుకు కదిలాడు. బ్రహ్మ సాక్షాత్కారం పొందిన గురువుని పొందాలని శంకరుడు ఒక గొప్ప యోగీశ్వరుని కుటీరం చేరాడు. ఆ మహాయోగి సాక్షాత్తు గోవిందభగవత్పాదుల వారే. గురువు ఆశీర్వాచనం పొంది శంకరుడు పూర్ణ నిష్ఠతో, సన్యాస జీవనం గడుపుతూ అధ్యయనం సాగించాడు. గోవింద యోగి శంకరునికి సత్యము యొక్క అనుభూతి కల్పించాడు. ఆ అనుభూతి ద్వారా శంకరునికి గొప్ప శక్తి లభించింది. ఆయనకు సంపూర్ణవిశ్వంలో ఈశ్వరుడే కనబడ్డాడు. ఇప్పుడు ఆయన ముందు ఒక్కటే లక్ష్యం వుంది. ఏ వేదాంత జ్ఞానం ద్వారా ఆయనకు పరమోత్కృష్టమైన సత్యం తాలూకు సుఖానుభూతి కలుగుతున్నదో దాన్ని ప్రచారం చేయాలి.

సత్య సాక్షాత్కారం కోసం ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత మరియు బ్రహ్మసూత్రాలకు వ్యాఖ్యానం చెబుతూ వాటిపై భాష్యం రాయమని గురువుగారు శంకరునికి నిర్దేశించారు. నువ్వు ఏది కావాలనుకుంటే అది యోగసాధనద్వారా పొందగలుగుతావు అని గోవిందయోగి శంకరునికి అభయ మిచ్చి ఆశీర్వాదించారు.

భారత దేశంలోని అనేక పవిత్ర తీర్థ స్థలాలు తిరుగుతూ శంకరుడు కాశీ చేరుకున్నాడు. నాకు బుద్ధి, వైరాగ్యములు కలిగేలా భిక్షను ప్రసాదించమని అన్నపూర్ణాదేవిని ప్రార్థించాడు. శంకరుడు భక్తి భావంతో ఈశ్వర ప్రార్థన చేసినా, భజన చేసినా జనం పోగయ్యేవారు. శంకరుని అధ్యాత్మిక శక్తి ప్రభావంలో ప్రశాంతత పొందేవారు. ఇలా బాలసన్యాసి శంకరుడు జనహృదయాన్ని గెలవడం ప్రారంభించాడు. కాశీలో వుండగా ప్రాతఃకాలసమయంలో శంకరుడు స్నానంచేయడానికి నదికి వెళ్తున్నాడు. ఒక నిమ్మజాతికి చెందిన వృక్తి ఆయన మార్గమధ్యలో కనిపించాడు. శంకరుడు ఆ వృక్తితో అస్పృశ్యుడా! తప్పుకో, దారివిడు అన్నాడు. ఆ వృక్తి అన్నాడు” మీరు ఎవరిని అస్పృశ్యులంటున్నారు నా శరీరాన్నా? నా ఆత్మనా? నా శరీరం కూడా, మీ శరీరం తయారుచేయబడిన మట్టితోనే తయారయింది కదా! ఆత్మ అశుద్ధము అవుతుందా? మరి అంతటా వున్న ఆ ఆత్మ ఎవరినుంచైనా ఎలా దూరంగా వుండ గలుగుతుంది. సర్వవ్యాపి అయిన ఆత్మనీలోను వుంది, నాలోను వుంది, మరి మనిద్దరి మధ్య తేడాలెందుకు? అని ఆ వృక్తి ఇచ్చిన సమాధానం శంకరుని ఆలోచింపజేసింది.

యాగ అశ్వాన్ని బంధించి తమ పరాక్రమంతో తండ్రినే ఎదిరించిన నిలిచిన సోదరులు-లవకుశలు

ఈ సమాధానం విన్న శంకరుడు కొంచెమైనా చలించక తన ప్రతిష్ఠనంతా పక్కకు పెట్టి ఆ వ్యక్తికి సాష్టాంగ ప్రణామంచేశాడు. అత్యున్నత గురించి అంతసరళంగా చెప్పిన వ్యక్తి సామాన్యుడు కాడని సాక్షాత్తు పరమేశ్వరుని అవతారమేనని ఇంద్రియ మోహంలో పడిన నాకు జ్ఞానోదయం కల్గించినాడని, యిది కాశీ విశ్వేశ్వరుని వరప్రసాదమని శంకరుడు గ్రహించాడు. అద్వైత సిద్ధాంతాన్ని ప్రవచించిన వాడయినప్పటికీ వొక్క క్షణం శంకరుడు కూడా ఉచ్చనీచ భావాల భ్రమకులోనయినాడు.

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత, బ్రహ్మసూత్రాలు వంటి పవిత్ర గ్రంథాలు అర్థంచేసుకోవడం కష్టంగా వుండేది. అందుచేత శంకరుడు ఆ గ్రంథాలకు భాష్యం రాశాడు. అవి అత్యంత లోకప్రియమయ్యాయి. శంకరాచార్యుని దృష్టిలో సమస్త భారతము ఒక పవిత్రభూమి. దేశ కళ్యాణం, ఏకత్వం, ధర్మాన్ని పునరుద్ధరించడంలోనే వుందని ఆయన విశ్వాసం. ఈ ఏకత్వాన్ని సాధించడం కోసం భారతదేశంలో నాల్గువైపుల వేదాంత శిక్షణా ప్రసారం జరిగేందుకు నాలుగు పీఠాలను స్థాపించాలని ఆయన యోచన చేశారు. దక్షిణాన శృంగేరిలో శారదాపీఠాన్ని, తూర్పున పూరిజగన్నాథంలో గోవర్ధనపీఠాన్ని, పశ్చిమాన ద్వారకలో కాళికాపీఠాన్ని, మరియు ఉత్తరాన బదరికాశ్రమంలో జ్యోతి పీఠాన్ని స్థాపించారు.

ఈ లోపల శంకరుల వారికి తమ వృద్ధమాత ఆర్యాంబకు అవసానకాలం సమీపించినట్లు అవగతమయి ఆయన కాలడి చేరారు. తల్లి స్వర్గస్థురాలయింది. ఆమె అంత్యక్రియలు జరపడానికి బంధువులెవ్వరూ సహకరించలేదు. సన్యాసములో వున్న వారు అంత్యక్రియలు జరుపకూడదు. కాని శంకరులవారు ఆలోచించి ఆపద్ధర్మంగా తల్లి అంత్యక్రియలను తానే చేయ సంకల్పించారు. అలాగే ఆయన స్వయంగా తల్లి శరీరాన్ని మోసుకువెళ్ళి అంత్యక్రియలు ముగించారు. తల్లి సేవలో కృతకృత్యులయ్యారు.

అనంతరం శంకరాచార్య కాశ్మీరులోని శారదానిలయం వెళ్ళారు. కేవలం 30 ఏళ్ళ వయసులోనే సర్వజ్ఞపీఠంపై విరాజిల్లగలిగారు. జనతకు సరియైన జీవితం సాగించేందుకు కావల్సిన ప్రేరణనిచ్చారు. తన ఆదర్శంతో ప్రజలకు ఎలా జీవించాలో తెలియజేశారు. జ్ఞానం, భక్తి, నిష్ఠ, వైరాగ్యం యిత్యాది గుణాలతో వికసించేదే అసలైన జీవితం. ఆయన అద్వైతమార్గాన్ని చూపారు. దాని అర్థం ఏమిటంటే ప్రపంచంలో వున్న వస్తువులన్ని బ్రహ్మమయం. బ్రహ్మం ఒక్కటే. ప్రపంచం నిత్య పరివర్తనాశీలం గలది. బ్రహ్మము సత్యము. జగత్తుమిథ్య, ప్రతి వ్యక్తి ఈ ప్రపంచంలో కనబడే ప్రతి వస్తువుని ఈశ్వర రూపంగా చూడాలి. అటువంటి వాడే ప్రపంచాన్ని తన మాతృభూమిగా సమస్తమానవులను సోదరసమానంగా అంగీకరించగల్గుతాడు.

శంకరాచార్యులవారు వ్రాసిన భజగోవిందం యావత్ ప్రపంచంలోనూ లోకప్రియమైనది. ఆ భజన సారాంశమేమంటే నీవు జీవితంలో అన్ని కష్టాలనుంచి, మృత్యువునుంచి బయటపడాలను కుంటే భగవంతుని ప్రార్థనచేయి అని.

కేవలం 32 ఏళ్ళ వయసులో శంకరాచార్యులవారు ఈ ప్రపంచ బంధాల నుండి విడిపడి బ్రహ్మలో లీనమయ్యారు. వారి సమాధి కేదార్ నాద్ లో వుంది.

భారతదేశమంతా ఒకటి అన్న సత్య సాక్షాత్కారంకోసం దేశంలో నాల్గు చెరగుల ధార్మికపీఠాలను ప్రతిష్ఠించిన ఆ మహాపురుషుని దివ్య జీవనం మనకు నిరంతరం ప్రేరణ నిచ్చుగాక.

స్వామి వివేకానంద (12 జనవరి 1863-4 జూలై 1902)

పాశ్చాత్యదేశాల వారు భారత భూమి అనాగరికులకు నెలవుగా తృణీకరిస్తున్న సమయంలో హిందూధర్మం యొక్క భారతీయ సంస్కృతి యొక్క ప్రాశస్త్యాన్ని అమెరికాలో ఎలుగెత్తి చాటిన సాహసికుడైన సన్యాసి అతడు. శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసకు అనుంగు శిష్యుడు, మూర్తీభవించిన త్యాగమేతానై, తన జీవన పుష్పాన్ని దేశమాత చరణాలకే అర్పణ చేసి నిర్భాగ్యుల, నిస్సహాయుల, అణగారిన ప్రజల అభ్యున్నతి కోసం పరితపించిన వాడు. మహోన్నత ఆలోచనాశీలుడు, మహత్తర కార్యతత్పరుడైన ఈ మహాపురుషుని సందేశ శంఖారావం నిద్రిస్తున్న భారతీయులను మేలుకొల్పి నవోత్తేజాన్ని నింపింది. యుగయుగాలకు ఆయనొక ప్రేరణాప్రోతస్సుగా నిలిచారు.

బెంగాల్‌లోని కలకత్తాలో నరేంద్రుడు జన్మించాడు. తండ్రియైన విశ్వనాథ దత్తుడు వీలుదొరికినప్పుడల్లా తన కుమారుడికి యిలాబోధిస్తుండేవాడు “సత్య, ధర్మాల మార్గాన్ని అంటిపెట్టుకొని వున్నంతకాలం నీవు ఎవరికీ భయపడనక్కర్లేదు. దుష్టులకు తలవంచకూడదు. ఆత్మగౌరవాన్ని ఎల్లప్పుడూ కాపాడుకోవాలి. దేశభక్తి ఉంటేనే వ్యక్తి సుఖంగా మనగలుగుతాడు. ఒకదేశంపై పరదేశీయులైన శత్రువులు దాడిచేసినప్పటికీ ఆదేశ ప్రజల ప్రాచీనమైన మహిమాన్వితమైన సంస్కృతిని వారు దోచుకుపోలేరు”.

తండ్రి మరణించిన వెంటనే కుటుంబానికి పేదరికం చుట్టుకుంది. అంతగా దురదృష్టం తనను వెంటాడుతున్నా భగవంతుని పట్ల విశ్వాసాన్ని మాత్రం అతడు ఎన్నడూ కోల్పోలేదు. శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస అతనితో “నీవు మానవాళిని సేవించేందుకే, జగన్మాత కాళికాదేవి యొక్క కార్యాన్ని నిర్వహించేందుకే ఈలోకంలో జన్మించావు. ధైర్యంగా ఉండు” అని ఓదారుస్తుండేవాడు.

క్రమంగా నరేంద్రుడు ప్రాపంచిక విషయాలను త్యజించి, సన్యాసంవైపు మొగ్గుచూపసాగాడు.

తరువాత నరేంద్రుడు ఉపాధ్యాయ వృత్తిని అవలంబించాడు. ఇప్పుడు కుటుంబానికి కొంచెం తినేందుకు అవసరమైనంత తిండి దొరికింది. ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేస్తూనే న్యాయశాస్త్ర అధ్యయనం కొనసాగించాడు. అతని గురువు గారి ఆరోగ్యం విషమించి అంత్యసమయం సమీపించినది. చివరిరోజున ఆయన నరేంద్రుని తన శయ్యవద్దకు పిలిచి తన అధ్యాత్మిక శక్తుల నన్నింటిని నరేంద్రునికి ధారపోశారు. “నరేన్, ఇప్పుడు నీవు సర్వశక్తి సమన్వితుడవు. మిగిలిన శిష్యులను చూపి వీరంతా నా బిడ్డలు, వీరి బాగోగులు చూడవలసినవాడివి నీవే” అని చెప్పాడు.

నరేంద్రుడు సన్యాసం స్వీకరించి ‘వివేకానందుడు’ గా మారటం భారతజాతికి గొప్ప వరప్రసాదమైంది. భిక్షాటన చేస్తూ, సాధువులతో సహవాసం చేస్తూ ధార్మిక చర్యలతో, పుణ్యకర్మలతో కాలం గడిపాడు. ఆ కాలంలోనే స్వామీజీకి మహారాజా మంగళ్ సింగ్‌తో పరిచయం ఏర్పడింది. తనకు “విగ్రహారాధనలో నమ్మకం లేదు” అన్నాడు. అందుకు స్వామీజీ విగ్రహమనేది ఒక ప్రతీకమాత్రమే దానిని దూషించటంలో అర్థంలేదు. ప్రతి భక్తుడు తనదైన పద్ధతిలో దైవాన్ని సాక్షాత్కరించుకుంటాడు. అదంతా ఆ వ్యక్తి యొక్క భక్తిశ్రద్ధలమీద ఆధారపడి వుంటుంది.” అన్నారు. స్వామీజీ వివరణతో రాజుగారికి తృప్తి కలుగలేదు. గోడమీద రాజుగారి చిత్ర పటము ఒకటుంది. “ఆ చిత్ర పటము ఎవరిది”? అని స్వామీజీ దివానును అడిగారు. “అది మహారాజు గారిది అన్నాడు దివాను. “దాని మీద ఉమ్మివేయి” అన్నాడు స్వామీజీ. దివాను నిర్ఘాతపోయాడు. స్వామీజీ యిలా వివరించాడు. “ఫోటోగ్రాఫ్ అనేది రాజుగారి నీడ దానిలో రక్తమాంసాలు లేవు.” “కాని అది రాజుగారినే గుర్తుచేస్తుంది. కదా?” అన్నాడు. అప్పుడు మహారాజుగారికి జ్ఞానోదయం అయింది. ఆయన స్వామీజీకి క్షమాపణ చెప్పుకున్నాడు.

విద్యారణ్యస్వామి ప్రేరణతో విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించినది ఎవరు-హరిహర, బుక్కరాయలు

స్వామీజీ కన్యాకుమారికి చేరి సముద్రం మధ్యలో ఉన్న రాయిపై మూడు రోజులు నిరంతర ధ్యాన స్థితిలో వుండి ఈదేశ ప్రజానీకాన్ని పట్టి పీడిస్తున్నది దారిద్ర్యం, కులతత్వాన్ని నిర్మూలించనిదే తన దేశప్రజలకు ముక్తికలుగదని నిర్ణయించారు.

పాశ్చాత్యదేశాల్లో పర్యటించి అక్కడివారికి భారతీయ అధ్యాత్మిక సంపదయొక్క ఔన్నత్యాన్ని వివరించటమే తన మొదటి కర్తవ్యమనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఆ పిమ్మట తిరిగి వచ్చి నిద్రిస్తున్న స్వదేశీయులను మేలుకొలపాలని భావించారు.

విదేశీ పర్యటనకు దేశంనలుమూలలనుండి విరాళాలు వచ్చాయి. 1893లో స్వామీజీ చికాగో నగరానికి చేరారు. 1893లో ప్రపంచ సర్వమత మహాసభలు ప్రారంభమైనాయి. ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలకు చెందిన వేలాదిమంది ప్రతినిధులు ఆ సభకు వచ్చారు. ప్రసంగించేందుకు తన వంతు వచ్చినప్పుడు.

“అమెరికాదేశపు సోదరసోదరీమణులారా!” అంటూ మృదుమధురమైన కంఠంతో ఆయన ప్రసంగం ప్రారంభించారు. వివిధ ప్రదేశాల్లో పుట్టిన నదులన్నీ చివరకు సముద్రంలో చేరిన విధంగానే వివిధ మతాల్లో జన్మించిన వ్యక్తులంతా చివరకు ఒకే భగవంతుణ్ణి చేరుకుంటారని ఏ ఒక్క మతం మరొక మతం కంటే గొప్పది, హీనమైనది కాదని చెప్పారు. ప్రతినిధుల్లో ప్రతి ఒక్కరూ ఆయన ప్రసంగాన్ని మెచ్చుకున్నాడు. వార్తాపత్రికలు ప్రముఖంగా ప్రచురించాయి.

కొద్ది రోజులలోనే ఆయన జగద్ వ్యాప్తమైన కీర్తిని సంపాదించుకున్నారు. ఎక్కడకు వెళ్ళినా ఆయన హిందూ సంస్కృతి యొక్క మహత్వం గురించి సవివరంగా ప్రసంగిస్తుండేవారు.

అమెరికా వాసులు అప్పటి వరకు భారతీయులంటే అజ్ఞానులని, మూఢనమ్మకాలు గలవారని భావిస్తుండేవారు. స్వామీజీ నిరంతర కృషి పుణ్యమా అని ఒక్క అమెరికాలో మాత్రమే కాక అన్ని ప్రగతి శీల దేశాలలోను భారతదేశ గౌరవపతాకం సమున్నత స్థాయికి ఎగిరింది.

నాలుగేండ్లు విదేశాలలో పర్యటించి స్వామివివేకానంద భారత భూమికి తిరిగి వచ్చారు. తన సోదర సన్యాసులకు ఆయన మానవసేవకు అంకితంకావలసిన ప్రాముఖ్యాన్ని గురించి వివరించారు. వ్యక్తిగత మోక్షం కోసం ప్రాకులాడటం వట్టి స్వార్థంతో కూడిన కోరిక మాత్రమేనని వారికి పదేపదేచెప్పారు. “భారతదేశంలో ఆకలితో అలమటించే ఒక్క మానవుడైనా, చివరికి కుక్కైనా మిగిలి వున్నంతకాలం నేను మోక్షాన్ని కోరుకోను” అని ఆయన చెబుతుండేవారు. సంస్థారూపంగా సేవాకార్యాన్ని సమిష్టికృషితో సాగించినపుడే సామాజిక సేవ చేయటం సాధ్యపడుతుందని ఆయన గ్రహించారు. అందుకే ఆయన 1897లో శ్రీరామకృష్ణ మిషన్‌ను ప్రారంభించి దాని సిద్ధాంతం, లక్ష్యం రూపకల్పన చేశారు.

విరామమెరుగని పని ఫలితంగా స్వామీజీ ఆరోగ్యం దెబ్బ తింటూవచ్చింది. 1902 జూలై 4వ తేదీన మహాసమాధి చెందారు. స్వామీజీ మనతో లేకపోయినప్పటికీ ఆయన మాటలు సజీవంగానే ఉన్నాయి. లక్షలాదిమంది సోదర దేశీయులకు ఆయన సందేశం స్ఫూర్తినిస్తూనే వుంది. బాధాతప్త హృదయులకు ఆయన వాణి నేటికీ ఓదార్పునిస్తూ వారి జీవితాలను ధన్యం చేస్తూనే వుంది.

“మహాపురుషుల, మహర్షుల జాతికి చెందిన వారమని మీరు ఆనందిస్తున్నారు. అయితే అణగారిన నిర్భాగ్యులను సముద్ధరించేందుకు ఉన్నత వర్గాల వారు ముందుకు రానంత వరకు, దోపిడి తత్వం అంతం కానంతవరకు భారతదేశం ఒక శ్మశానంగానే వుంటుంది.

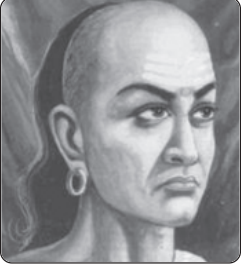
పేదరైతు యొక్క నిరాడంబరమైన పూరిపాక నుండి భారతమాత నవశక్తితో ఉదయించుగాక!

జాలరి గుడిసెల్లో ఆమె అవతరించుగాక! చెప్పులు కుట్టేవాని యొక్క, వీధులూడ్చేవాని యొక్క పూరిండ్ల నుండి ఆమె వెలువడు గాక! గోదాముల్లోను, కర్మాగారాల్లోను ఆమె నెలకొనుగాక, కొండల్లో, కోనల్లో, లోయల్లో, నవ భారత ఉదయ గానం ప్రతి ధ్వనించి ప్రకంపించు గాక!

తన గుండెను చీల్చి సీతారాములను సాక్షాత్కరింపచేసినది ఎవరు-హనుమంతుడు

చాణక్యడు (సా.శ.పూర్వం. 350 - 283)

అసలు పేరు విష్ణుగుప్తుడు. పాటలీపుత్రంలో జన్మించాడు. చణకుని కుమారుడు కావున చాణక్యడయినాడు. చాలా పట్టుదల కలవాడు. ఇతనిని కొటిల్చుడు అనికూడా అంటారు. కొటిల్చుని పేరు మీద 'అర్థశాస్త్రము' వ్రాశాడు. దానిని మన దేశములో కాక అనేక విదేశీ భాషలలో కూడా ఈ గ్రంథము ముద్రించబడింది. ఎటువంటి శత్రువునయినా తన తెలివితేటలతో ఓడించగల మేధావి.

తక్షశిల విద్యాలయం ఆనాడు ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచింది. చాణక్యడు తక్షశిలలో చదువుకున్నాడు. భారతదేశంలోనే కాక విదేశాలనుండి కూడా విద్యార్థులు, రాజ కుమారులు చదువుకునేందుకు వచ్చేవారు. అన్ని యుద్ధ విద్యలలో మంచి శిక్షణ పొందేవారు.

మగధ ఆ సమయంలో నందరాజుల పరిపాలనలో వుంది. ఒకరోజు పండితులకు రాజభవనంలో భోజన సమారాధన జరుగుతోంది. దానికి చాణక్యడు కూడా వెళ్ళాడు. రాజుగారు కూర్చునే పక్కన ఒక విస్తరి ఖాళీగా వుంది, అక్కడ చాణక్యడు కూర్చున్నాడు. ఇంతలో నందరాజులు వచ్చి చాణక్యని చూచి మండిపడ్డారు. అది మా గురువు సుబంధుల వారిది, నీవు వెంటనే లే అని అరిచారు. దానికి చాణక్యడు "మీ గురువు గారిని ఏ విద్యలోనైనా నన్ను ఓడించమనండి" అప్పుడు నేను లేచి వెళ్ళిపోతాను. అని అన్నాడు. ఈ సమాధానానికి రాజుకి బాగా కోపం వచ్చి సేవకులను పిలిచి ఈ బ్రాహ్మణుని జుట్టు పట్టి బయటకు ఈడవ మని అజ్ఞాపించాడు.

రాజు సేవకులు చాణక్యని జుట్టు పట్టుకుని బయటకు ఈడ్చుకుంటూ తీసుకువెళ్ళారు. దీనితో చాణక్యనికి బాగా కోపం వచ్చింది. నందరాజులతో ఇలా ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. "మీరు నన్ను అవమానపరిచారు. అన్నం ముందు కూర్చున్న నన్ను బయటకు గెంటివేశారు. మీ నంద వంశాన్ని సమూలంగ నాశనం చేశాక గాని ఈ జుట్టు తిరిగి ముడివేయను". ఆ మాటలను నందరాజులు యేమీ పట్టించుకోలేదు.

నందరాజులను దింపితే ఇంకో మంచి రాజు కావాలని వెదక సాగాడు చాణక్యడు. మౌర్యవంశానికి చెందిన చంద్రగుప్తుడు అనే బాలుడిని చూచి అతను తగినవాడని భావించి అతనిని తక్షశిలలో తన చదివిన చోట చేర్పించి, చంద్రగుప్తునికి అన్ని విద్యలలోనూ ప్రత్యేక శిక్షణ యిప్పించారు.

అన్ని విద్యలలోనూ అపారమైన పాండిత్యం సంపాదిస్తూ. చంద్రగుప్తుడు పెద్దవాడు అయినాడు వీరిద్దరూ కలసి అడవిలో ఒక స్థావరం ఏర్పాటు చేశారు. నెమ్మదిగా సైనికులను పోగుచేసి పెద్ద సేన తయారుచేశారు.

ఇక నంద రాజులను ఓడించాలి. వారి సేన చాలా పెద్దది. అందుకని చాణక్యడు పురుషోత్తముడు అనే రాజు సాయం కోరాడు. పురుషోత్తముడు సేనను యివ్వడానికి అంగీకరించాడు. చాణక్యడు నందరాజుల కొలువులో గూఢచారులను నియమించిన కారణంగా నందుల ఎత్తుగడలు అతనికి ముందుగానే తెలిసిపోయేవి. సమయం చూసి చాణక్య, చంద్రగుప్తులు మగధ మీద ఆకస్మిక దాడి చేశారు. భీకరమైన పోరు జరిగింది. నందులు ఘోరంగా ఓడిపోయారు. అమాత్య రాక్షసుడు పారిపోయాడు. పారిపోతూ తన భార్య పిల్లలను చందనదాసు ఇంటిలో వుంచాడు. ఈ విషయం చాణక్యనికి తెలిసింది. చాణక్యని ఉద్దేశ్యం రాక్షస మంత్రిని చంద్రగుప్తునికి ప్రధానమంత్రిగా చేయాలి. అప్పుడే మగధ క్షేమంగా వుంటుంది.

అందుకు చాణక్యడు ఒక నాటకమాడి చందనదాసుకి ఉరిశిక్ష వేస్తున్నట్లు ప్రచారం చేశాడు. ఇది రాక్షస మంత్రికి తెలిసి చాణక్యని కలిసాడు. చందనదాసుని వదిలి తనకి శిక్ష వేయమన్నాడు. దాని ప్రకారం రాక్షసమంత్రి చంద్రగుప్తునికి మంత్రిగా వుండాలని షరతు పెట్టాడు. ఆయన సలహాతో చంద్రగుప్తుడు చాలాకాలం మగధను పరిపాలించాడు.

గంగను భూమి పైకి తీసుకు వచ్చి భరతభూమిని సస్యశ్యామలం చేసిన తపోనిష్ఠ ఎవరు-భగీరథుడు

భగీరథుడు (త్రేతాయుగం)

అనేక కష్టాలను ఓర్చుకొని, పవిత్రమైన గంగానదిని భూమిపైకి తీసుకువచ్చి, తన పూర్వీకులకు మోక్షం కలిగించడమేగాక, భవిష్యత్తు తరాలకు సుఖ సమృద్ధులను అందించిన తపస్సంపన్నుడైన రాజు భగీరథుడు. భగీరథుడి ప్రయత్నం వలనే గంగానది భూమిపైకి వచ్చింది. అందుకే భాగీరథి అని పిలవబడుతున్నది. గంగానది మొదట స్వర్గంలో ఉండేది. భూమికి ఏవిధంగా వచ్చింది?

భగీరథుడు కోసల రాజ్యానికి రాజు తన పూర్వీకులను శాప విముక్తులను చేసి వారికి మోక్షం కలిగించటానికి గంగానదిని భూమి మీదికి తీసుకురావాలంటే బ్రహ్మను ప్రసన్నం చేసుకోవాలని తలచి తపస్సు ప్రారంభించాడు. అది మామూలు తపస్సు కాదు. మొదట పద్మాసనంలో కూర్చొని తపస్సు మొదలు పెట్టాడు. ప్రతి రక్తకణంలో, శ్వాసలో గంగాదేవిని నింపుకున్నాడు. శీతాకాలంలో సరోవరం మధ్యలో నిలబడి తపస్సు చేశాడు. వేసవి కాలం వచ్చేటప్పటికి తపస్సు తీవ్రమైంది. అయిదు రకాలైన హోమాలు (పంచాగ్నాలు) మధ్య తపస్సు చేసాడు. ఆ విధంగా అతడి తపస్సు ఉగ్రరూపం దాల్చింది.

భగీరథుడు మొదట్లో నెలకొక సారి భోంచేసేవాడు. ఆ తర్వాత కేవలం మంచినీళ్ళు త్రాగేవాడు. చివరికి గాలి మాత్రమే అతడికి ఆహారమైంది. ఇంత కఠినమైన తపస్సు వల్ల అతడి సంకల్పం ఎలాంటిదో తెలుస్తుంది. అతడి శరీరం ఒక దివ్యమైన వెలుగును ప్రసరిస్తోంది. సూర్యుడలా ప్రకాశవంతంగా ఉన్నాడు. బ్రహ్మదేవుడు భగీరథుని వద్దకు వచ్చి ఏమి కావలెను అని అడిగాడు. గంగానదిని భూమికి పంపి నాకు సహాయం చేయండి” అని అడిగాడు. బ్రహ్మదేవుడు స్వర్గం నుండి వచ్చే గంగానది శక్తిని భూమి భరించలేదు. భూమికి నష్టం కలుగుతుంది. కాబట్టి ఎవరైనా దాని శక్తిని నియంత్రించగలగాలి. ఆ పని శివుడు మాత్రమే చేయగలడు. ఇంకెవ్వరి తరమూ కాదు. కాబట్టి ఆయనను ప్రసన్నం చేసుకో, గంగానదిని పంపుతాను.” అన్నాడు.

కష్టమైన పనుల గురించి ఆలోచించేవారు, మూడు రకాలుగా ఉంటారు. మొదటి రకం వ్యక్తులు పనిని ప్రారంభించరు. సమస్యల గురించి భయపడతారు. రెండవ రకం వ్యక్తులు పనిని మొదలు పెడతారు. అయితే మధ్యలో వదిలి వేస్తారు. ఈ రెండు రకాల వ్యక్తులూ అయోగ్యులే, ఇక మూడవ రకం వ్యక్తులు తమ లక్ష్యం పూర్తి అయ్యేవరకు ఎన్ని కష్టాలొచ్చినా పని చేస్తూనే ఉంటారు. విజయం సాధిస్తారు. ఈ రకం వ్యక్తుల్లో భగీరథుడు కూడా ఒకడు.

శివుడి కోసం మళ్ళీ తపస్సు ప్రారంభించాడు భగీరథుడు. ఆ విధంగా ఒక సంవత్సరం గడిచింది. శివుడు మెచ్చి ప్రత్యక్షమైనప్పుడు భగీరథుడు తన కోర్కెను తెలపగా శివుడు స్వర్గం నుండి అతి వేగంగా, గర్వంతో భూమిపైకి వస్తున్న గంగను తన జడలలో బంధించి చిన్న దారగా వదిలినాడు.

గంగానది ప్రశాంతంగా ఆయనను అనుసరించింది. గంగానదికి ‘భాగీరథి’ అని పేరు వచ్చింది ఎందుకంటే ఒక కూతురిలా భగీరథుడిని వెంట నడచి వచ్చింది, కాబట్టి, తన పూర్వులైన 60వేల మంది సగర కుమారులు భస్మమంగా పాతాళంలో పడివున్నవారి మీదగా గంగానది ప్రవహించి వారికి ముక్తిని ప్రసాదించింది భగీరథుడు. తన రాజధానికి తిరిగి వెళ్ళి ప్రజలను భగీరథుడు చాలా సంవత్సరాలు పాలించాడు. న్యాయవంతుడిగా కీర్తిపొందాడు. గంగావతరణం కారణంగా ఆయనకు ఎక్కువ కీర్తి లభించింది.

నీరు, చెట్లు లేకుండా ఎడారిలా ఉన్న స్థలంలోకి ఎన్నో కష్టాలనెదుర్కొన్న తర్వాత పవిత్రమైన గంగానది ప్రవేశించింది. ఆ స్థలం నీటితో, సుందరమైన ఫలపుష్పాలతో నిండిపోయింది.

ఈవిధంగా తన పూర్వీకులతో పాటు, భవిష్యత్తు తరాల వారికి కూడా సుఖాన్ని, సమృద్ధిని కల్పించాడు భగీరథుడు. భగీరథుడి భక్తి, ఆలోచనలు, ఆయన పడ్డ కష్టాలు, ఆయన ఇచ్చాశక్తి రత్నంలాగా ప్రకాశిస్తున్నది. ఇది మనకందరికీ ఒక సజీవ ఉదాహరణ.

అల్లా ఉద్దీన్ ఖిల్జీ నుండి తన పాతివ్రత్యాన్ని రక్షించుకొనేందుకు అగ్ని గుండంలో దూకి ఆత్మాహుతి చేసుకున్నరాణి -పద్మిని

పరమ పూజ్య డా॥ కేశవరావు బలీరాం హెడ్గేవార్ (డాక్టర్) (ఉగాది, 1889-21 జూన్ 1940)

1897వ సం॥రం విక్టోరియా రాణి సింహాసనాన్ని ఆధిరోపించి 60 సంవత్సరాలు పూర్తయిన సందర్భంగా భారతదేశంలో కూడా ఈ మహోత్సవాలు జరిపించి బడి పిల్లలందరికి మిఠాయిలు పంచుతున్నారు. పిల్లలు ఉత్సాహంగా వున్నారు. ఒక చిన్నపిల్లవాడు మాత్రం సంతోషంగాలేదు. తనకిచ్చిన మిఠాయిలను విసిరిపారవేసి ఒక మూలన ఏదో ఆలోచిస్తూ ఒంటరిగా కూర్చుండిపోయాడు.

ఆ పిల్లవాడి అన్నగారు వచ్చి “అంత దిగులుగా ఉన్నావేమిరా”? అని అడిగాడు. మన దేశాన్ని ఆక్రమించిన రాణిగారి వజ్రోత్సవ సంబరాలు మనం చేసుకోవటం దేనికి”? అన్నాడు.

ఆ పిల్లవాడే తరువాత కాలంలో రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘం (R.S.S) అనే దేశవ్యాప్త హిందూ సంఘటనా సంస్థను స్థాపించి. ఈ దేశానికి ఒక క్రొత్తదిశా నిర్దేశం చేశాడు. హిందువుల్లో ఆత్మాభిమానాన్ని, దేశభక్తిని మేలుకొలిపాడు. అతడే డా॥ కేశవ బలీరాం హెడ్గేవార్

1889 నాగపూర్లో ఉగాది రోజున కేశవుడు జన్మించాడు. చిన్నతనంలో ఒకేరోజు తల్లిదండ్రులు కలరాతో మరణించినారు. అప్పటినుండి వారి కుటుంబం కఠిక పేదరికంలో మ్రగ్గుతుండేది.

కఠిక దారిద్ర్యంలో మ్రగ్గుతున్న అతని కుటుంబానికి తరువాత భోజనం మళ్ళీ ఎప్పుడు దొరుకుతుందో తెలియని పరిస్థితి. అయితే కేశవుడు బాధపడుతున్నది, ఈ దుస్థితి గురించి కాదు. తన మాతృభూమి విదేశీయుల కబంధ హస్తాల్లో చిక్కుకొని వుండటం అతడిని అపరిమితమైన వేదన కలిగించేది.

కేశవుడు మొక్కవోని తెగువతో వున్నతవిద్య ఎం.బి.బి.యస్. చదివాడంటే ఆశ్చర్యమే మరి. కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో చేరినప్పటినుండి విప్లవకారులతో కేశవరావుకు సన్నిహిత సంబంధాలుండేవి. నాగపూర్ వదిలివెళ్ళినప్పటి నుంచి కేశవరావుని గూఢచారి ఏజెంట్లు ఎప్పుడూ వెన్నంటి ఉండేవారు.

ఈ నిశితమైన ఆలోచనా ఫలితం ఆయన చివరకు ఒక విషయాన్ని గ్రహించాడు. అదేమంటే క్రమశిక్షణాయుతమైన జీవితాన్ని గడిపేందుకుగాను ప్రజలకు సక్రమమైన శిక్షణ, ఉత్తమ సంస్కారాలు యిస్తే తప్ప త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడరు. యువకుల్లో ఉత్సాహాన్ని, ఉత్తేజాన్ని పురికొల్పేందుకు హెడ్గేవార్ “రాష్ట్రీయ ఉత్సవ మండల్” ను కూడా స్థాపించి, దాని ఆధ్వర్యంలో శివాజీ జయంతి, గణేష్ ఉత్సవాలు, శస్త్రపూజ, సంక్రాంతి మహోత్సవాలు మొదలైనవి నిర్వహించాడు. ఈ ఉత్సవాలలో ఆయన చేసిన ప్రసంగాలు యువకుల హృదయాలను పరవశింపజేసేవి.

సమాజంలో క్రమశిక్షణారాహిత్యం, స్వార్థపరత్వం అనే దుష్టసర్పాలు పడగలెత్తాయి. బ్రిటీష్ వారు కుట్రపన్ని హిందువులకు, ముస్లింలకు మధ్య చిచ్చుపెట్టి విద్వేషాలు పురికొల్పారు.

ఇదంతా గమనించినమీదట డాక్టర్ హెడ్గేవార్ ఒక అంతిమ నిర్ణయానికి వచ్చాడు. బ్రిటీష్ దాస్య బంధాన్ని త్రొచాలంటే మనం హిందువుల మీదనే నమ్మకం ఉంచాలి. దేశభక్తిని, క్రమశిక్షణను, సాహసశీలాన్ని మేల్కొల్పాలి. అప్పుడే ముస్లిములు తమ వేర్పాటుధోరణులను ప్రక్కన పెట్టి జాతీయోద్యమంలో హిందువులతో పాటు భుజంతో భుజం కలిపి నడుస్తారు.

1925లో శుభప్రదమైన విజయదశమి పర్వదినాన డాక్టర్ రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘం (R.S.S)ను స్థాపించారు. అనతికాలంలోనే సంఘశక్తి ప్రవర్థమానమైంది. ధనిక, పేద తారతమ్యం గాని, కులాల గురించిన స్పృహ లేకుండా ప్రజలు సంఘశాఖలకు రావటం మొదలు పెట్టారు. నిజానికి, ఆయన యింట్లోని పేదరికం పరిష్కారం కాకుండా అలాగే వుండి పోయింది. తన ముఖంలోగాని, తన వ్యవహారశైలిలో గాని పేదరికం యొక్క ఛాయలు కనిపించ నిచ్చేవారు కాదు స్వతంత్ర సంగ్రామంలో పాల్గొని రెండు సార్లు జైలు శిక్ష అనుభవించినారు.

మహ్మద్ ఘోలీని శబ్దబేధి విద్యతో బాణం వేసినచంపిన రాజు -వృద్ధీరాజ్ చౌహాన్

ఢిల్లీలో గాంధీజీ సంఘ కార్యకర్తల సుద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ “మీరు సూటిగా సాగిపోయే స్వభావం గల వ్యక్తులు. నేను స్వయంగా చేద్దామనుకున్న పనిని నిశ్శబ్దంగా మీరు చేస్తున్నారు” అన్నారు.

మీలో అస్పృశ్యత గురించిన లవలేశ మాత్రపు సృహ అయినా లేదు. త్యాగం, సేవా భావనల నుండి స్ఫూర్తి పొందుతున్న ఆర్.ఎస్.ఎస్. వంటి సంస్థలు చక్కగా విస్తరించి విజయం సాధించి తీరుతాయి అన్నారు.

R.S.S గురించి సుభాష్ చంద్రబోస్ యిలా అన్నారు. “అన్ని సంస్థలు కూడా వ్యక్తులకంటే నిధుల మీదనే ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపుతుంటాయి. మీ వైఖరి మాత్రం పూర్తి విరుద్ధంగా వున్నది. మీరు హృదయానికి అగ్రతాంబూలం యిస్తున్నారు. నేను ఎక్కడికి వెళ్ళినా మీ యొక్క గొప్పతనాన్ని ఎలుగెత్తి చాటుతాను.” అన్నారాయన.

1939 నాటికి దేశంలోని ఎక్కువ ప్రాంతాల్లో సంఘ శాఖలు ప్రారంభించబడ్డాయి. ఆర్.ఎస్.ఎస్. స్థాపించిన 15 సంవత్సరాల అత్యల్ప సమయం లోనే దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల్లో సంఘకార్యానికి విజయవంతంగా సుస్థిరమైన పునాదిని నిర్మించారు డాక్టర్.

కఠోర శ్రమాన్వితమైన, నిర్విరామమైన కార్యకలాపాల వలన ఆయన ఆరోగ్యం క్షీణింపసాగింది. 1940లో జరిగిన సంఘ శిబిరానికి వెళ్ళి స్వయంసేవకుల ముందు కొద్ది మాటలు మాత్రమే మాట్లాడారు. ఈ రోజు నాముందు యావద్భారతాన్ని ఒక సూక్ష్మరూపంలో దర్శిస్తున్నాను. ఎప్పుడో ఐదు సంవత్సరాల క్రితం స్వయంసేవక్ గా ఉండేవాణ్ణి అని చెప్పుకునే ఖర్మ మీ జీవితంలో ఎన్నడు కలుగకూడదని ఆశిస్తున్నాను. ఇదే ఆయన అంతిమ సందేశం.

1940 జూన్ 21వ తేదీన 51 ఏండ్ల వయసులో డాక్టర్ అంతిమ శ్వాస విడిచారు. తాను స్వీకరించిన మహాకార్యానికి సంపూర్ణంగా అంకితం చేసుకో గలిగేందుకై ఆయన ఆ జీవన బ్రహ్మచర్య వ్రతాన్ని ఆచరించారు.

అగరువత్తి దగ్గమై భస్మరూపాన్ని దాల్చుతుంది. కాని దాని దివ్యపరిమళం పరిసరాలంతటా ప్రసరిస్తుంది. అలా తాను కరిగిపోవటం ద్వారా డాక్టర్ హెడ్గేవార్-విశుద్ధ జాతీయభావన, సౌశీల్యం, హిందూ సమాజంలో సంపూర్ణ తాదాత్మ్యత కలిగి ఈ జాతి శ్రేయస్సు నిమిత్తం ఆత్మత్యాగం చేసేందుకు నిత్యం సంసిద్ధులైన, సమర్పణ భావం కల సామాజిక కార్యకర్తల నవతరాన్ని సృజించారు.

R.S.S. పరిచయము

పూర్తి పేరు: రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘ్

అర్థము : దేశం కోసం స్వచ్ఛందంగా నిస్వార్థంగా పనిచేసేవారి సంస్థ

ప్రారంభం : 1925, విజయదశమి రోజు

స్థలము : నాగపూర్, మహారాష్ట్ర

లక్ష్యము : హిందూ ధర్మమును, హిందూ సంస్కృతిని, హిందూ సమాజమును సంరక్షించి

హిందూదేశమును సర్వాంగీణ వికాసం చేయడం

మాధ్యమం : చాఖా ప్రతిరోజు ఒక గంట ఒకే సమయంలో ఒకే స్థలంలో యువకులు, బాలలు

అందరూ కలిసి శారీరక (సూర్యనమస్కారాలు, కర్రసాము, ఆసనాలు, కరాటే, ఆటలు

మొదలగున్నవి) మానసిక (దేశభక్తిపాటలు, కథలు, శ్లోకాలు, సూక్తులు మొదలగున్నవి) వికాసం

చేసుకొని దేశంకోసం స్వచ్ఛందంగా పనిచేయడానికి సంసిద్ధులుగా తయారుచేయడం.

తనకు నరకం వస్తుంది అని తెలిసిన సామాన్య జనానికి రహస్యమైన తిరుమంత్రమును బోధించిన శిష్యుడెవరు- శ్రీ రామానుజులు

పరమ పూజ్య శ్రీ మాధవరావు సదాశివ గోళ్ళాల్కర్ (శ్రీ గురూజీ) (19 ఫిబ్రవరి 1906, 5 జూన్ 1973)

రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘం రెండవ సర్వసంఘచాలక్ పూర్తి పేరు మాధవ సదాశివ గోళ్ళాల్కర్ 'గురూజీ' అనే పేరుతో అందరికీ సుపరిచితులు.

దేశంలో లక్షలాదిమంది యువకుల హృదయాల్లో ఆయన దేశభక్తిని రగుల్కొల్పారు. సర్వసంఘచాలక్ గా వున్న 33 సంవత్సరాలు నిర్విరామంగా ఆసేతుహిమాచలం దాదాపు 66 పర్యాయాలు పర్యటించి సమాజంలో మాతృభూమి పట్ల నిశ్చలప్రేమ అనే అఖండజ్యోతిని ప్రజ్వలంపజేశారు.

1906లో మహారాష్ట్రలోని రామ్ బేక్ గ్రామంలో జన్మించారు. 1928లో ఎం.ఎస్.సి. పూర్తి చేసారు.

హిమాలయాలకు వెళ్ళాలని తహతహ లాడుతుండేవారు. కాని ఆనాటి దేశంయొక్క దురవస్థను చూచినపుడు ఆయన మనోరథ విహారానికి భంగం కలిగింది. దేశం కోసం ఏదైనా సరే చేయాలని సంకల్పించారు. "నేను ఏకాంత ప్రశాంతతను అన్వేషిస్తూ పోదామని నిశ్చయించుకున్నాను, ఆ ఏకాంత ప్రశాంతతే నన్ను అన్వేషిస్తూ రావాలి" అని తన మిత్రుడుకి ఉత్తరం వ్రాసారు.

బాల్యంలో స్వయంగా పేదరికం అనుభవించి వున్నందున ఆయన పేదలైన, అవసరంలో వున్న విద్యార్థులను అన్ని విధాలుగా ఆదుకునేవారు. అందుకని కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రొఫెసర్ గోళ్ళాల్కర్ ను అందరూ ప్రేమతో 'గురూజీ' అని పిలువసాగారు. నాగపూర్ నుండి చదువుకునేందుకు కాశీవచ్చిన భయ్యాజీ దాణే గారి ద్వారా ఆర్.ఎస్.ఎస్. పరిచయం అయింది డాక్టర్ జీ క్రమంగా ఆయనకు మరింత ముఖ్యమైన బాధ్యతలు యిస్తుపోయారు.

గురూజీ వివాహం చేసుకోలేదు. 1940లో డాక్టర్ జీ మరణం తర్వాత శ్రీ గురూజీ ఆర్.ఎస్.ఎస్. సర్వసంఘచాలక్ బాధ్యత స్వీకరించారు.

స్వయంసేవకులు నిర్వహిస్తున్న లిఖిత పత్రికకి గురూజీ ఒక సందేశాన్ని యిస్తూ, "అచంచలమైన విశ్వాసంతో మనం చేసేకార్యాన్ని నిర్వర్తించి, ప్రపంచంలో హిందూరాష్ట్రానికి గర్వింపదగిన స్థానాన్ని సాధించి పెట్టే మన లక్ష్యసాధన కోసం కఠోరంగా పరిశ్రమిద్దాం" అని పేర్కొన్నారు. ఈ లక్ష్యంకొరకే గురూజీ చివరివరకు అవిశ్రాంతంగా కృషిసాగించారు.

మహాత్మాగాంధీ హత్య చేయబడ్డారన్న వార్త విని "నవీన శకానికి చెందిన ఉత్తముడైన మహాపురుషుడిని పాశవికంగా హత్య చేయడమనేది పరమ కిరాతమైన చర్య. ఇది నాకు తీవ్రమైన దుఃఖోద్వేగాన్ని కలిగించింది" అని గురూజీ సంతాపం వెలిబుచ్చారు.

వాస్తవానికి గాంధీజీ హత్యతో, సంఘానికి ఎటువంటి సంబంధమూ లేనేలేదు. కాని ప్రభుత్వం సంఘాన్ని నిషేదించి స్వయంసేవకులను జైళ్ళలో పెట్టారు. వారిని చెప్పరాని బాధలకు, చిత్రహింసలకు గురిచేశారు. నిషేధాన్ని తక్షణమే తొలగించాలని డిమాండు చేస్తూ ప్రజానీకం నిరసనతో ఊరేగింపులు, సత్యాగ్రహాలు చేసి ప్రభుత్వంపై వత్తిడి చేసారు.

ఎట్టకేలకు 1949లో సంఘంపై నిషేధాన్ని ప్రభుత్వం తొలగించింది. సంఘం యొక్క కీర్తిప్రతిష్టలు ప్రపంచ వ్యాప్తమైనాయి. నిషేధం తర్వాత శ్రీ గురూజీ దేశ పర్యాటన చేస్తే ప్రతి చోట ప్రజలు బ్రహ్మరథం పట్టారు.

కేవలం భాషయే ప్రాతిపదికగా రాష్ట్రాలను పునర్నిర్మించడం వల్ల దేశానికి తీరని హాని కలుగుతుందని బహిరంగంగా హెచ్చరించిన మొట్టమొదటి జాతీయవాద మేధావి శ్రీ గురూజీయే.

ప్రపంచంలోని హిందువుల నందరినీ కలిపి ఒక వేదిక పైకి తీసుకొచ్చేందుకు 1964లో విశ్వహిందూ పరిషత్ స్థాపన జరిగింది. విశ్వహిందూ పరిషత్ స్థాపనకు సంకల్ప బీజం వేసిన శ్రీ గురూజీ తరువాత కొన్ని సంవత్సరాల వరకు దానికి మార్గదర్శనం చేస్తూ వచ్చారు.

1973లో గురూజీ అనారోగ్యంతో మరణించారు. వారి జీవితకాలంలో సుమారు 66సార్లు దేశ పర్యటన చేశారు. శ్రీ గురూజీ లాగా ఇన్నిసార్లు దేశభ్రమణం చేసినవారు లేరు. దేశ చరిత్రలో వివిధ

తీర్థయాత్రలు చేసి రాముడిని ఉపాసించి యువకులలో దేశస్వాతంత్ర్యకాంక్ష నింపినది ఎవరు-సమర్థ రామదాసు

సంప్రదాయాలకు చెందిన స్వామిజీ, పీఠాధిపతులను ఒకే వేదికపైకి తీసుకువచ్చిన ఘనత శ్రీ గురూజీకి దక్కుతుంది. సాధ్యం కాదు అనుకున్నది, ప్రతిఒక్కరిదగ్గరకు స్వయంగా వెళ్ళి ఒప్పించి సాధించినారు. అదే వేదికపైనుండి “హిందువులందరు సమానులే ఏ హిందువు పతితుడు, అంటరానివాడు కాదు” అని తీర్మానం చేయించారు. శ్రీగురూజీ తన జీవిత కాలంలో సుమారు 25 వేల పుస్తకాలు చదివినారు. వారి యొక్క అసంఖ్యాకమైన ప్రసంగాలు, వేలాది లేఖలు, వందలకొలది పత్రికా ప్రకటనలు మానవాళి పదిలంగా దాచుకునే జ్ఞానభాండాగారంలో భాగంగా నేడు నిలిచివున్నాయి. తేజోవంతమూ, బహుముఖీయమూ అయిన జీవితం శ్రీగురూజీది. ఆయన భావాలు మానవాళికి నిరంతరం ప్రేరణాస్రోతస్సులు.

అట్టి భావతేజో కిరణాలు కొన్ని:

1. ‘ఇది నా ధర్మం, నా వేదాంతం ఇది నా హిందు రాష్ట్రం. దీనిని సాక్షాత్కరించుకునేందుకే నేను జీవించాలి, కృషిచేయాలి. సకల ప్రపంచం అనుసరించ దగ్గ విధంగా ఆదర్శప్రాయమైన జీవితాన్ని నేను గడపాలి. ఇలాంటి పరిపూర్ణమైన విశ్వాసమే హిందువులను తిరిగి సంఘటితం చేసేందుకు దృఢమైన పునాదిని ఏర్పరుస్తుంది.
2. ఒక ధర్మబద్ధమైన, సమున్నతమైన లక్ష్యంకొరకు ఎట్టి త్యాగానికైనా సరే ఒక వ్యక్తి సిద్ధపడినప్పుడు అతని సంకల్పం ఉక్కువంటి దృఢత్వాన్ని సంతరించుకుంటుంది.
3. ఎవరైనా తన ఆరాధనా విధానాన్ని మార్చుకున్నంత మాత్రాన అతడిని పరాయివాడుగా పిలిచేటంత సంకుచిత మనస్సులం కాదు మేము. భగవంతుణ్ణి ఎవరు ఏ పేరుతో పిలిచినా మాకు అభ్యంతరం లేదు. సంఘంలోని మేము అణువణువునా హిందువులం. కనుకనే అన్ని మత విశ్వాసాలను సమానంగా గౌరవిస్తాము. మతం విషయంలో అసహనం కలిగినవ్యక్తి ఎవరైనా హిందువు అనిపించు కోవటానికి అర్హుడేకాదు.

మొదట సర్ సంతానాలక్ : పరమ పూజనీయ డా॥ కేశవరావు బలీరాం హెడ్గేవార్ గారు (డాక్టర్) (ఉగాది, 1889-1940)

రెండవ సర్ సంతానాలక్ : ప॥పూ॥శ్రీ మాధవరావు సదాశివ గోళ్వాలూర్ గారు (శ్రీ గురూజీ) (1906-1973)

మూడవ సర్ సంతానాలక్ : ప॥పూ॥శ్రీ మధుకర దత్తాత్రేయ దేవరస్ గారు (బాలా సాహెబ్ జీ) (1915-1996)

నాల్గవ సర్ సంతానాలక్ : ప॥పూ॥ప్రొఫెసర్ రాజేంద్రసింహజీ (రజ్జుభయ్యజీ) 1922-2001

ఐదవ సర్ సంతానాలక్ : ప॥పూ॥శ్రీ కుప్పహళ్ళి సీతారామయ్య సుదర్శన్ జీ

ప్రస్తుత సర్ సంతానాలక్ : ప॥ పూ॥ శ్రీ మోహన్ జీ భగవత్

42 దేశాలు 70 వేల గ్రామాల్లో 1లక్ష 50 వేల సేవాకార్యక్రమములు నిర్వహిస్తూ ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థగా గుర్తించబడింది.

- ఉత్సవాలు**
1. ఉగాది-చైత్రశుద్ధ పాడ్యమి
 2. హిందూసామ్రాజ్య దినోత్సవం-జ్యేష్ఠ శుద్ధ త్రయోదశి
 3. శ్రీ గురుపూజ -ఆషాఢ పూర్ణిమ
 4. రక్షాబంధన్-శ్రావణ పూర్ణిమ
 5. విజయదశమి-అశ్వయుజ శుద్ధ పాడ్యమి
 6. సంక్రాంతి-సూర్యుడు మకరరాశిలో ప్రవేశించే రోజు

అతిథి సేవయే భగవంతుని సేవగా భావించి ముక్తి పొందినది ఎవరు-రంతిదేవుడు

మహారాణా ప్రతాప్ సింగ్ (24 మే 1540 - 19 జనవరి 1597)

వీరులకు వీరమాతలకు నిలయమైన చిత్తోడ్ దుర్గాన్ని విముక్తం చేయాలని సర్వసృఖాలను త్యజించిన అద్భుత దేశభక్తుడు, మాతృభూమిని మొఘల్ పాదుషాల నుండి రక్షించడానికై నడుంకట్టిన క్షాత్ర సింహం మహారాణా ప్రతాప్.

భారత చరిత్రలో మహారాణా ప్రతాప్ జీవితం సాహసం, శౌర్యం, త్యాగం, బలిదానానికి ప్రేరణగా సదా సర్వదా నిలిచి వుంటుంది. ఇప్పటి రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలోని మేవాడకు చెందిన శిశోడియా వంశానికి చెందినవాడు రాణాప్రతాప్.

రాణాప్రతాపుడు సింహాసనమెక్కే నాటికి దేశంలో పరిస్థితి అత్యంత దీనమైన స్థితిలో ఉంది కాని రాణాప్రతాపుడు నిరాశ చెందలేదు భయభీతుడు కాలేదు. అక్బర్ తో సమానంగా తనవద్ద విశాలమైన సైన్యం లేదని ఆయన ఎప్పుడూ బాధపడలేదు. ఒక రోజు రాణాప్రతాప్ తన దర్బార్ లో గంభీరస్వరంతో ఇలా పలికాడు. “నేను మీ ఎదుట నేనొక ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను. రాజ్యాన్ని స్వతంత్రం చేసేవరకు నేను బంగారు పళ్ళెంలో భోజనం చేయను, మెత్తని పరువులపై నిద్రించను, రాజ ప్రసాదంలో జీవించను ఆకుల్లో భోజనం చేస్తాను, నేలపై నిద్రిస్తాను, గుడారంలో జీవిస్తాను. వీరులైన సర్దారులారా! నా ఈ ప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకోవడానికి మీరంతా నాకు సహకరించండి. సహాయం చేయండి. ఇదే మీ అందరికీ నా ప్రార్థన. స్వతంత్రం అనే బలీయమైన కోరికతో ముందుకు సాగండి”. రాణా ప్రతాపుని ప్రేరణ దాయకమైన ఈ పలుకులు కఠోరమైన ప్రతిజ్ఞ కారణంగా అక్కడున్న సర్దారుల్లో ఉత్సాహం ఉరకలేత్తింది.

రాణాప్రతాప్ తో యుద్ధం చేయడానికి అక్బర్ నిశ్చయించారు. రాణాప్రతాపుడి సైన్యంలో కేవలం 22వేల మంది సైనికులుండగా అక్బర్ సైన్యంలో రెండు లక్షల మంది ఉన్నారు.

ఇద్దరి మధ్య ఘోర యుద్ధం జరుగుతుంది. అప్పటికే ప్రతాపుడు గాయపడి ఉన్నాడు. ఈ పరిస్థితిని అనుచరుడు మానసింహుడు గుర్తించి రాణాను యుద్ధభూమి నుండి తప్పించి రక్షించాడు. చరిత్రలో రాణాప్రతాప్ తో సమానంగా అతని అశ్వం చేతక్ జ్ఞాపకం కూడా అమరమైంది.

ఆ యుద్ధం తర్వాత రాణాప్రతాప్ అడవులలో సుమారు 25 సం॥లు జీవించాడు.

ఎంత ప్రయత్నం చేసినా మహా రాణాను బంధించడంలో మొగలులు విఫలమయ్యారు. గిరి పర్వతాల్లో నివసించేటపుడు రాణాప్రతాప్ కుటుంబానికి శత్రువుల నుండి దాడి జరుగుతుందేమోనని అనుమానం కలుగుతుండేది. అడవిలో ఆహార పదార్థాలకు కొరత ఏర్పడింది. అతడి భార్యపిల్లలు ఆకలితో అలమటించేవారు. శత్రువువస్తున్నారు అనే వార్తవినిగానే చాలాసార్లు తమ ఎదుట ఆకుల్లో పెట్టుకున్న ఆహారాన్ని కూడా వదిలిపెట్టి పారిపోవాల్సివచ్చేది. నీరు, ఆహారము దొరకకుండ చెయ్యడానికి మొగలాయిలు చెరువులలో, బావులలో విషం కలిపేవారు. పంట పొలాలు తగులబెట్టి నాశనం చేశారు.

మహారాణి అడవిలో పెరిగే గడ్డినుండి కొన్ని రొట్టెలు చేసి కూతురితో ఇలా అన్నది. “ఇప్పుడే పూర్తి రొట్టె తినవద్దు. సగం తిని మిగతా సగాన్ని రేపటికోసం దాచుకో మళ్ళీ ఎప్పుడు రొట్టె చేస్తామో ఎవరికి తెలుసు” అని మేవాడు మహారాణి వికలమైన మనస్సుతో తనకు ప్రియమైన కూతురితో అన్నది. ఆ సమయంలో మహారాజు ఇంట్లో అలాంటి పరిస్థితి వుంది.

అదే సమయంలో అకస్మాత్తుగా ఒక అడవిపిల్లి వచ్చి ఆ బాలిక చేతిలోని రొట్టెను లాక్కొని పోయింది. అదిచూచి రాణాప్రతాప్ కళ్ళనుండి కన్నీళ్ళు రాలాయి ఒక క్షణం పాటు హృదయం విచలితమైంది అతడి సాహసం, శౌర్యపరాక్రమం, స్వాభిమానం అన్నీ వ్యర్థమైనట్లుగా అనిపించింది.

ఇలాంటి వ్యాకుల మానసిక స్థితిలో మహా ప్రతాపవంతుడైన మహారాణా ప్రతాప్ అక్బర్ కు ఒక ఉత్తరం వ్రాస్తూ “నేను మీతో సంధి చేసుకోవాడానికి సిద్ధంగా ఉన్నా” అన్నాడు.

అక్బర్ పాదుషా మహారాణా వ్రాసిన ఆ ఉత్తరాన్ని చూసి తన కళ్ళను తానే నమ్మలేకపోయాడు.. అక్బర్ కు

సత్యాన్వేషణకై, భార్యాపిల్లలను రాజభోగాలను త్యజించి గయలో జ్ఞానసిద్ధి పొందిన మహా పురుషుడు-గౌతమ బుద్ధుడు

సామంతులైన హిందూ రాజు పృథ్వీరాజును పిలిపించి అతడికి ఆ ఉత్తరం చదవడానికి ఇచ్చాడు. పృథ్వీరాజ్ ఆ ఉత్తరం చదివి అక్కర్ కు తెలియకుండా ప్రతాప్ కు ఈ విధంగా ఉత్తరం వ్రాశాడు.

రాజస్థాన్ బజారులో ప్రతాప్ ను తప్ప మిగిలిన వారందరనీ అక్కర్ కొనుగోలు చేశాడు. రాణా ప్రతాపుడిని కొనుగోలు చేసే దుస్సాహసం అతడికి లేదు. రాజపుత్రులందరి తరుపున మిమ్మల్ని ప్రార్థించేదేమిటంటే రాజస్థాన్ యొక్క క్షాత్రతేజాన్ని ధర్మాన్ని మీరే రక్షించాలి. మహారాణా ప్రతాప్ అనబడే మీరు స్వదేశం, స్వధర్మం, శౌర్యం స్వాభిమానరక్షణ కోసం అన్నీ త్యజించారు. మీకు గల అసాధారణ సాహసం, పరాక్రమం పట్ల మొత్తం ప్రపంచం తలవంచుతోంది. రాజపుత్రుల వంశవృక్షం గౌరవప్రతిష్ఠ పెంచటానికి సమయం వచ్చింది. మొత్తం రాజపుత్రులందరూ ప్రతాపుడి వద్దకు వస్తారు. అంతవరకు ఈ వంశాన్ని రక్షించే భారం మీ సుదృఢమైన భుజాలపైనే ఉంది.

పృథ్వీరాజ్ వ్రాసిన ఉత్తరం రాణాప్రతాప్ ను పదివేల మంది గల సైన్యం కంటే ఎక్కువగా బలశాలిని చేసింది. మహారాణా ప్రతాప్ తన భార్యాపిల్లలను తీసుకుని మిగిలిన సర్దారులతో పాటు సింధునదీ మైదానం వైపుకు తరలివెళ్ళాడు. విదేశాలకు వెళ్లి సంపాదించిన మొత్తం ధనాన్ని భామాషా మహా రాణా ప్రతాప్ కు సమర్పించి తానుకూడా సైన్యంలో చేరాడు. ఇతర స్థలాల నుండి ధనం రావటం మొదలైంది దాన్ని సద్వినియోగం చేయడానికై మహారాణా ప్రతాప్ తన నుండి దూరమైన సైన్యాన్ని ఏకత్రితం చేసి అక్కర్ ఆక్రమించిన తన కోటలను ఒక దాని వెంట ఒకటిగా కోటలను జయించాడు. మహారాణా ప్రతాప్ తన బలంతో మేవాడు ప్రాంతాన్ని తన ఆధీనంలోకి తెచ్చుకున్నాడు. నిరంతరాయంగా అడవులలో జీవించిన కారణంగా కష్టాలనే పర్యటాలను దాటుకుంటూ, వాటి మధ్యనుండే దారి ఏర్పరచుకుంటూ వెళ్ళిన మహారాజు ఉక్కు శరీరం కూడా మెత్తబడిపోయింది. మహారాణా ప్రతాప్ సింహుడి ఆరోగ్యం క్షీణించింది.

1597లో భారతమాత వీరశూరుడైన పుత్రుడి ప్రాణాలు పంచభూతాల్లో కలిసి పోయాయి. మహాజ్యోతి ఆరిపోయింది. భారతీయ చారిత్రక పురుషుల్లో ప్రాతఃస్మరణీయుడైన మహారాణా ప్రతాపసింహుడు దేశం, ధర్మం సంస్కృతి, స్వాభిమానం, స్వాతంత్ర్యం కోసం పాటుపడిన వీర పుంగవుల మణిహారంలో విశిష్టమైన వాడుగా కీర్తిపొందాడు.

వివేకానంద సూక్తులు

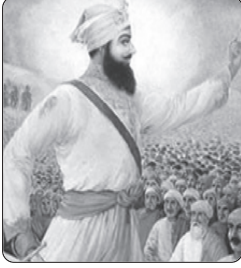
- ☛ బాధ్యత మొత్తాన్ని మీ భుజాల పైనే వేసుకోండి.
- ☛ మీ భవిష్యత్తుకు మీరే సృష్టి కర్తలని తెలుసుకోండి
- ☛ శక్తి మొత్తం మీలోనే ఉంది మీరు ఏమైనా చేయగలరు అన్నింటినీ సాధించగలరు.
- ☛ దేనికీ భయపడవద్దు మీరు అద్భుతాలు సాధించగలరు. భయపడిన మరుక్షణం ఎందుకూ పనికిరాని వారవుతారు.
- ☛ ప్రపంచంలో పాపమనేది ఉంటే అది బలహీనత మాత్రమే బలవంతులై ఉండండి. బలహీనతే మరణము.
- ☛ పవిత్రంగా ఉండటం, ఇతరులకు మంచి చేయటం మతంయొక్క సారాంశం ఇదే.
- ☛ భగవంతుడు ప్రతి జీవిలోను ఉన్నాడు. అంతకు మించి ఇతర దైవం లేదు. ఎవరు జీవారాధకులో అతడే నిజమైన దైవారాధకుడు.
- ☛ స్వప్రయత్నం, స్వశక్తి లో సంపూర్ణ విశ్వాసం జ్ఞాన తృప్తి పట్టుదలతో కడదాకా ప్రయత్నించే తత్త్వం ఉంటే అద్భుతాలు సాధించవచ్చు.

- ☛ విశ్వాసం విశ్వాసం మనలో మనకు విశ్వాసం భగవంతుని లో విశ్వాసం ఇదే ఔన్నత్యానికి రహస్యం. పురాణాలలో వర్ణించిన ముప్పైమూడు కోట్ల దేవతలపై విశ్వాసం ఉండి మీ పై మీకు నమ్మకం లేకపోతే విముక్తి లేదు.
- ☛ ఆత్మ విశ్వాసం, అంకిత భావాలతో చురుకుగా పనిచేసే శక్తిశాలురైన నవయువకులు అవసరం, ప్రపంచాన్ని సమూలంగా మార్చివేయడానికి అలాంటి వారు వందమంది చాలు.
- ☛ పరాజయాన్ని పట్టించుకోకండి. అవి సర్వ సాధారణం. అవే జీవితానికి మెరుగులు దిద్దేవి. ధర్మాన్ని ఆచరించే ప్రయత్నంలో వెయ్యిసార్లు విఫలమైనా మరొకసారి ప్రయత్నించండి. అన్నింటినీ భగవన్మయంగా ధర్మించడమే మన గమ్యం.
- ☛ లేవండి మేల్కొనండి మనదేశానికి ఇప్పుడు త్యాగాలు అవసరం. యువతీయువకులే ఆ పని చేయాలి. ఉత్సాహంతో ఉరకలు వేస్తూ శారీరకంగా, మానసికంగా, శక్తిమంతులైన కుశాగ్ర బుద్ధులే అందుకు సమర్థులు.

జీవితాంతం కష్టపడి సంపాదించిన ధనాన్ని దేశ రక్షణ నిమిత్తం రాణాప్రతాప్ చరణాల చెంత సమర్పించిన వ్యక్తి-భామాషా

గురు గోవింద్ సింగ్ (22 డిశంబరు 1666 - 7 అక్టోబర్ 1708)

బీహారు రాష్ట్రంలోని పాట్నాలో జన్మించినారు. తండ్రి గురు తేగ్ బహదూర్ సిక్కు ధర్మానికి 9వ గురువు. ఔరంగజేబు దేశంలోని హిందువులను ముస్లింలుగా మార్చడానికి ప్రయత్నిస్తున్నప్పుడు హిందువులకు కేంద్రస్థానం కాశీ కాబట్టి కాశీ బ్రాహ్మణులను మతం మారమన్నాడు. వారు మాకు మార్గదర్శకులు కాశ్మీరీ పండిట్లు కాబట్టి ముందు వారిని మతం మార్చండి అప్పుడు మేము మారతాం అన్నారు. కాశ్మీరీ పండిట్లను అడిగితే సిక్కుల గురువు గురు తేగ్ బహదూర్ వారిని అడిగి చెబుతాం అన్నారు. ఎవరో ఒకరు బలిదానం అవ్వాలి అప్పుడే ఈ సమస్యకు సమాధానం దొరుకుతుంది అని గురుతేగ్ బహదూర్ ఆలోచిస్తున్నారు అప్పుడు 9 సం॥ బాలుడుగా ఉన్న గురుగోవింద్ సింగ్ మీరే ఎందుకు కాకూడదు అని అన్నాడు. వెంటనే గురు తేగ్ బహదూర్ ఔరంగజేబుకు లేఖ వ్రాశారు. నన్ను మతం మార్చండి మిగిలిన వారు కూడా మతం మారుతారని.

ఢిల్లీకి పిలిపించి ఎన్నో విధాల ప్రయత్నించి భయపెట్టి, ప్రలోభపెట్టి ముస్లింగా మతం మార్చడానికి ప్రయత్నించాడు ఔరంగజేబు కాని ఫలితం లేదు. చివరికి కోపంతో ఢిల్లీలోని చాందీనిచౌక్ లో గురు తేగ్ బహదూర్ తల నరికి చంపివేశాడు.

ఆ తరువాత గురుగోవింద్ సింగ్ సిక్కులకు 10వ గురువుగా నియమించబడినారు. వారికి నలుగురు కుమారులు.

ముస్లిం రాజులు చేస్తున్న అరాచకాలకు వ్యతిరేకంగా సిక్కులు ఆయుధం ధరించాలని భావించి ఆయుధ శిక్షణ ఇప్పించాడు. గురు పరంపర తనతోనే అపి “ఖల్సా పంథాను” ప్రారంభించి గురు గ్రంథ సాహెబ్ ని గురు స్థానంలో ఉంచారు.

మొగలులతో జరిగిన యుద్ధంలో తన పెద్ద కుమారులు ఇద్దరిని కోల్పోయినాడు. చివరి ఇద్దరు ముస్లిం నవాబు చేతికి చిక్కినారు. మతం మారనందుకు వారిని సజీవ సమాధి చేసినాడు సర్ హింద్ నవాబు.

చివరిదశలో పంజాబ్ నుండి మహారాష్ట్రలోని నాందేడ్ వచ్చి అక్కడ సాధువుగా సాధన చేస్తున్న బందాసింగ్ ఖైరాగిని దేశ రక్షణ కొరకు ప్రేరేపించి పంజాబ్ పంపి గురుగోవింద్ సింగ్ అక్కడే స్వర్గస్తులయినారు.

దేశ ధర్మ రక్షణకు తన తండ్రిని, నలుగురు కుమారులు చివరకు తనుకూడ బలిదానం అయిన వీర వంశం వారిది.

హరి హర రాయలు - బుక్క రాయలు

విద్యారణ్యస్వామి ప్రేరణతో హిందువులుగా పునరాగమనం అయ్యి కర్ణాటకలోని తుంగభద్రానది ఒడ్డున విజయనగర సామ్రాజ్యస్థాపన చేశారు. అది సుమారు 300 సంవత్సరాలు ముస్లింల ఆక్రమణలనుండి దక్షిణభారతదేశాన్ని రక్షించి హిందూ ధర్మాన్ని వ్యాప్తి చేసింది.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు ఈ వంశంలోని రాజే.

ఆమె శరీరంలో సకల దేవతలు నివాసము ఉంటారని ఆమెను విశ్వమంతటికీ తల్లి అంటారు. ఎవరామె-గోమాత

విక్రమాదిత్యుడు

‘శకకర్త’ విక్రమాదిత్యుడుగా లోక ప్రసిద్ధి చెందాడు. ఇతని తండ్రి దర్పణుడు. తల్లి సరస్వతి. దర్పణుడు పరిపాలిస్తున్న అవంతి రాజ్యం మీద విదేశీయులైన శకులు దాడిచేసి అతని రాజ్యాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. తండ్రి నిర్వాసితుడైన సమయంలోనే విక్రమాదిత్యుడు అనేక యుద్ధ విద్యలను నేర్చుకొని నిష్ణాతుడై ప్రబలమైన సైన్యాన్ని సమకూర్చుకొని శకరాజుపై దాడిచేసి వారి సైన్యాలను పూర్తిగా

విధ్వంసం చేసి దేశానికి శకుల వలన ప్రమాదం లేకుండా చేశాడు. అందుకే ప్రజలాయనను శకారి అనే బిరుదుతో కీర్తించారు. శకులమీద సాధించిన విజయానికి చిహ్నంగా విక్రమశకం ప్రారంభమైంది. సా.శ. 58 ఉగాదితో ప్రారంభమయ్యే ఈ శకం నేటికీ ఉత్తర భారతదేశంలో వాడుకలో ఉంది. ప్రజాశ్రేయోభిలాషి, సద్గుణసంపన్నుడు, నిరుపమాన పరాక్రమశాలియైన విక్రమాదిత్యునికి మిక్కిలి ఖ్యాతినార్జించిపెట్టే అనేకానేక గాధలు నేటికీ బహుళప్రచారంలో ఉన్నాయి. అయోధ్యలో దివ్యము, భవ్యమునైన రామమందిర నిర్మాణం గావించినది విక్రమాదిత్యుడే.

విద్యారణ్య స్వామి (సా.శ. 13వ శతాబ్దం)

సాయణ, మాధవులిద్దరూ సొంత అన్నదమ్ములు. వీరిద్దరూ బహుశాస్త్రములలో నిష్ణాతులు. విద్యారంగమునందు, పాండిత్యమునందు మాత్రమేగాక రాజనీతి క్షేత్రమునందు కూడా అపూర్వము అనుపమానమైన రీతిలో కార్యాంకితులై స్వధర్మము, స్వరాష్ట్రముల రక్షణ కార్యమును వహించారు.

హిందూధర్మ సంస్కృతుల రక్షణ కొరకు మాధవ సోదరులు చేసిన తపస్సు, కృషి, కఠోర పరిశ్రమ వారి జీవనయజ్ఞమైంది. వారి విశిష్టమైన వ్యక్తిత్వాలు భారతదేశ

చరిత్రలో మరపురానివి.

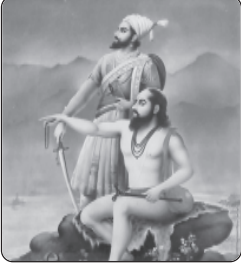
విద్యారణ్యస్వామి పంచదశి, ఉపనిషద్దీపిక, గీతాభాష్యం, సంగీతసారం, శంకరదిగ్విజయం మొదలగు పందొమ్మిది గ్రంథాలను రచించారు. వీటిలో పంచదశి వేదాంత శాస్త్రంలో మిక్కిలి గౌరవస్థానాన్ని ఆక్రమించిన గ్రంథం. వారు హంపిలో భువనేశ్వరీ మందిరంలో తపస్సు చేశాడు. తదనంతరం భగవదాజ్ఞాయా అన్నట్లు స్వధర్మ సంరక్షణ కార్యాన్ని ప్రారంభించాడు. ముస్లిముల దురాక్రమణనుండి హిందూధర్మాన్ని, హిందూ దేశాన్ని రక్షించడం కోసం హరిహర రాయలు, బుక్కరాయలు అనే పరాక్రమవంతులైన ఇద్దరు క్షత్రియవీరులకు మార్గదర్శనం చేసి దక్షిణభారతదేశంలో విజయనగర సామ్రాజ్య స్థాపన చేయించాడు. కొంత కాలంపాటు మాధవాచార్యుడు ప్రధానమంత్రిగా బాధ్యతలను నిర్వహించారు.

హరిహరుని రాజ్యాన్ని విధ్వంసం చేయడానికి మహమ్మద్ బీన్ తుగ్లక్ ఢిల్లీ నుండి దండెత్తి వచ్చాడు. హరిహరుని సైన్యం ఎంతో వీరోచితంగా పోరాడి శత్రువులను ఓడించింది. సా.శ. 1365 లో హరిహరరాయలు స్వర్గస్థుడైనాడు. వెంటనే బుక్క రాయలు విజయనగర సామ్రాజ్యానికి రాజైనాడు. మాధవాచార్యుడు బుక్కరాయనికి అతి తక్కువ కాలమే ప్రధానమంత్రిగా ఉండి ఆ బాధ్యతను తన సోదరుడైన సాయణుని కప్పగించి తాను సన్న్యాసం స్వీకరించాడు. దీక్ష స్వీకరించిన మాధవాచార్యుడు విద్యారణ్యస్వామియై జగద్గురు శంకరాచార్యులు స్థాపించిన శృంగేరిలోని శారదాపీఠానికి పీఠాధిపతియైనాడు. తరువాతి కాలంలో విద్యారణ్యులే కడప జిల్లాలోని పుష్పగిరిలో శారదాపీఠాన్ని స్థాపించారు.

ప్రతిఇంటిలో తప్పకుండా ఉండేది. దాని ఆకులు ప్రతిరోజు తినడం వలన 40 రకాల రోగాలను తగ్గిస్తుంది - తులసీమాత.

సమర్థ రామదాసు (19 ఫిబ్రవరి 1627 - 4 మార్చి 1680)

ఛత్రపతి శివాజీ రాజగురువు సమర్థ రామదాసు. తమ యావత్ జీవితాన్ని రాజకీయంగా, సామాజికంగా దేశాన్ని సంఘటిత పరచటం కోసమే వినియోగించారు. దేశ పర్యటన చేసినప్పుడు సమాజం కడుదయనీయ పరిస్థితులలో ఉన్నదని గ్రహించి, బాధతో సమాజంలో దైర్యసాహసాలను శీలాన్ని నింపాలని బలోపాసనా మార్గాన్ని రూపొందించాలని ఆలోచించారు. దేశంలో నలుదిక్కుల పర్యటిస్తూ సాధు సంతలకు ఆ పని యొక్క ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించారు. దేశానికి అవసరమైన అన్ని సద్గుణాలను ఛత్రపతి శివాజీ రూపంలో వారికి ప్రత్యక్షమయ్యాయి. సమాజాన్ని జాగృతం చేయాలనుకునేవారికి సమర్థ రామదాసు జీవిత చరిత్ర స్ఫూర్తినిందిస్తుంది.

శ్రీరామనవమి ఉత్సవ సమయంలో రామదాసు జన్మించాడు. ఆయన వేదాన్ని వేదాంతాన్ని, భాగవతము, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతల్ని బాగా అధ్యయనం చేశాడు. వీటి ఆధారంగానే ఆయన తనరచనల్ని కొనసాగించాడు.

తీర్థయాత్రలు నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత రామదాసు స్వామి తన భవిష్యత్ కార్యక్రమాలకు ప్రణాళికను రూపొందించాడు. విధర్మీయులైన విదేశీయుల చేతిల్లో దేవాలయాలు ధ్వంసం చేయబడుతున్నాయి. స్త్రీలపై అత్యాచారాలు మితిమీరిపోయినాయి. ప్రజల బలవంతంగా మతం మార్చుకునే పరిస్థితులు సృష్టించబడుతున్నాయి. పరిస్థితుల్ని మార్చటానికి తన భవిష్యత్ కార్యక్రమాన్ని నిశ్చయించుకున్నాడు.

సమర్థ రామదాసు శివాజీకి ఒక ఉత్తరం పంపాడు. అందులో యిలా వ్రాసినారు. “రాజా ! తీర్థయాత్రలో ఉత్తర, దక్షిణ భారతాలని చూశాను. ఉత్తర భారతంలో వేలకొలది శక్తివంతులైన క్షత్రియులు పరిపాలిస్తున్నారు. వారిలో సామర్థ్యముంది. కాని ధర్మాన్ని రక్షించాలనే తీవ్రమైన కోరిక ఒక్కరిలో కూడా కన్పించలేదు. అందరూ కూడా ఢిల్లీబాదుషా యెదుట కుక్కల్లా పడివున్నారు. నీలో నాకు ధర్మ రక్షకుడైన మహాపురుషుడు కన్పిస్తున్నాడు. నీలో శక్తి, యుక్తులు రెండూ వున్నాయి. మన ఇద్దరం కలిసి ధర్మ సంస్థాపన చేయాలి”

ఈ ఉత్తరం చూడగానే శివాజీకి ఉత్కంఠత పెరిగి సమర్థ రామదాసును కలిశాడు!

ఈ విధంగా ఇద్దరు చారిత్రక పురుషుల సమ్మేళనం జరిగింది.

ఛత్రపతి శివాజీ ప్రతి గురువారం సమర్థ రామదాసు దర్శనానికి వెళ్లేవాడు. ఈ సమావేశంలో రాజకీయ పరిస్థితుల్ని గురించి చర్చించేవారు.

సమర్థ రామదాసు కృషి ఫలితంగా ఆనాటి ముసల్మాన్ ఆచారం ప్రకారంగా ‘జోహార్’ అను మాటకు బదులుగా, ‘రాం,రాం’ అని పలకరించుకునే ఆచారం మొదలైంది.

శ్రీ సమర్థ రామదాసు శివాజీ కలిసి చర్చించి, ఆలోచించుకున్న తర్వాతనే ముందడుగు పడేది.

ఆశ్చర్యమేమిటంటే, పసితనం లోనే యిల్లు వదలి పెట్టిన రామదాసస్వామికి వంట నుండి రాజకీయాల వరకు తెలియని విషయమంటూ లేదు. కుటుంబ నిర్వహణ గురించి ఆయన అనేక మందికి సలహాలిచ్చాడు.

జగద్గురు శ్రీమత్ శంకరాచార్య తర్వాత ధర్మ సంరక్షణార్థము సంపూర్ణ దేశ పర్యటన చేసింది ఈ మహాత్ముడే.

సమర్థ రామదాసస్వామి సామాన్య ప్రజానీకంలో చైతన్యాన్ని కల్పించగల ఉన్నతమైన నాయకుడు. విధర్మీయుల పాలనలో హిందువులు అనేక అగచాట్లు పడ్తుండేవారు. ఈ స్థితి భక్తిమార్గాన్ని

ఆశ్రయించటం వలన తొలగదు. వందలసం॥రాల పరాయి పరిపాలన కారణంగా జాతి నడుము విరిగి పోయింది. జాతి ఆత్మస్థైర్యాన్ని కోల్పోయింది. ప్రజా సంఘటన, ధర్మ సంస్థాపన చెయ్యాలనే సంకల్పంతోనే రామదాసస్వామి మఠాన్ని స్థాపించాడు. ప్రజల్లో స్వరాజ్య కాంక్ష రేకెత్తించి, రాజనీతిలో తన సాంప్రదాయ లక్షణాన్ని జోడించాడు. “ప్రపంచంలో కొనసాగేటప్పుడు రాజకీయాలు, లౌకిక వ్యవహారాలతో సంబంధం లేకుండా పారమార్థికత సిద్ధించద” ని రామదాసు చెప్పాడు. ప్రతి గ్రామంలో ఆంజనేయ స్వామి విగ్రహాలు స్థాపించి యువకులందరు ప్రతి రోజు వ్యాయామం చెయ్యాలని అవసరం అయితే యుద్ధంలో పాల్గొని దేశ, ధర్మ రక్షణలో సహకరించాలని ప్రోత్సహించాడు. దాసబోధ అనే గ్రంథమును వ్రాసి సామాన్య జనంలో కర్తవ్య నిష్ఠను పెంచాడు.

స్వరాజ్య స్థాపనకోసం 35 సంవత్సరాలు రాత్రింబవళ్ళు శ్రమించిన శివాజీ మహారాజు రాయగడ్లో తన జీవన యాత్రను ముగించాడు.

ఈ విషయం తెలియగానే సమర్థరామదాసు తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. అన్నం తినటం మానేసి, కేవలం పాలుమాత్రమే తీసుకునేవాడు. బయటకు రావటం మానివేశాడు.

శివాజీ మహారాజు కుమారుడైన శంభాజీ మహారాజు శివాజీ సహచరులపై అత్యాచారాలు జరుపుతున్నాడని తెలిసి రామదాసు చాల దుఃఖించాడు. “శివాజీ మహారాజుకిటువంటి కుమారుడా? కాలమహిమను తప్పించ సాధ్యం కాదు గదా”? అనుకొని శంభాజీ మహారాజుకు రాజకీయపరమైన పెద్ద ఉత్తరం వ్రాసిపంపించాడు.

సమర్థరామదాసు ఆరోగ్యం క్షీణించసాగింది. మాఘ కృష్ణ నవమి శనివారంనాడు శ్రీరామ చంద్రుని ప్రతిమకు ఎదురుగా కూర్చుని సమాధిపొందారు.

ఈ దేశపు ప్రజాకోటి హృదయాలనుండి స్రవించే రక్తంతో పెంచబడి, విద్యాబుద్ధులు గావించి ఈ పేద ప్రజలకై ఒక తలపైనా తలవని ప్రతి విద్యా వంతుడూ దేశద్రోహే.

ఇతరులకు ఏ కొద్దిపాటి మంచిచేసినా అది మనలో ఉన్నశక్తిని మేల్కొల్పుతుంది. క్రమంగా అది మన హృదయంలో సింహ సదృశ్యమైనబలాన్ని నింపుతుంది.

ఆదర్శంలోను, ప్రయోజనంలోనూ ఈదేశ సంప్రదాయాల కంటే నిజంగా శ్రేష్టతర సంప్రదాయాలు గల మరొక దేశం ఈ ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు.

సోమరితనమన్నది మనిషికి మహాశత్రువు. ప్రయత్నంతో సమానమైన బంధువు మనిషికి మరొకటిలేదు.

ఎప్పుడూ మంచి మాటలే వింటూ మంచి భావాలే ఆలోచిస్తూ. మంచిపనులే చేసే వారికి ఏర్పడే సంస్కారం మంచిదవుతుంది. అందుచేత అది అతనికి తెలియకుండానే మంచి పనులు చేయడానికి ప్రేరేపిస్తుంది.

పేదలు, అమాయకులు, నిరక్షరాస్యులు బాధల్లో ఉన్న వారిని దైవంగా భావించి వారికి సేవచేయడమే సమాజ పరమేశ్వరుణ్ణి సేవించడం.

దేశానికి గొప్పత్యాగం అవసరం. యువకులే ఆ త్యాగాన్ని చెయ్యగలరు. యువకులు శక్తిమంతులు, దృఢమైన శరీరం కలవారు, బుద్ధిమంతులు ఈ పని చేయవలసింది మీరే.

వివేకానంద భవిష్య వాణి

భరతమాత మరోసారి మేల్కొంది. చైతన్య మూర్తియై సింహాసనాన్ని అలంకరించింది. పూర్వమెప్పుడూ లేనంత వైభవంగా శోభిల్లుతుంది. ఈ దృశ్యం నా కళ్ళకు స్పష్టంగా కనబడుతుంది. ఆమె ఎలుబడి ప్రారంభమైనదనే విషయాన్ని, ఆమె ఆశీర్వాచనాన్ని, శాంతి శంఖారావం పూరిస్తూ ప్రపంచానికి ఎలుగెత్తి చాటండి. లెండి! మేల్కొండి!! గమ్యం చేరేదాకా విశ్రమించకండి. !!! 1892 డిశంబర్లో కన్యాకుమారిలో సముద్రం మధ్య ఉన్న రాయిపై మూడు రోజులు తపస్సు చేసిన తర్వాత స్వామివివేకానంద దర్శించిన దివ్య భారతం

ఛత్రపతి శివాజీ (సా. శ. 19 ఫిబ్రవరి 1630 - 3 ఏప్రిల్ 1680)

ఒకసారి షాజీ తన కుమారుడిని బీజాపూరు సుల్తాను కొలువుకు తీసుకువెళ్ళాడు. వంగి సుల్తానుకు సలాము చేశాడు. తన కుమారుని కూడా అదే విధంగా సలాం, చేయమని చెప్పాడు. నేను పరాయి పాలకుల ఎదుట ఎప్పుడూ తలవంచను” అని ధైర్యంగా చెప్పాడు.

బీజాపూర్ సుల్తాను ఎదుట ఇంత సాహసంగా ప్రవర్తించినవారు అంతవరకు ఎవరూ లేరు. ఆ చిన్న బాలుని ధైర్యాన్ని చూచి ప్రతిఒక్కరూ ఆశ్చర్య చకితులయ్యారు.

చిన్న వయసులోనే శివాజీలో ఇంత ధైర్యము, శౌర్యము, దేశభక్తి, ధర్మం ఎడల ప్రేమవంటి గొప్పగుణాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయి? అనే ప్రశ్న మీ మనసులలో సహజంగానే ఉంటుంది. వీటన్నిటికీ అసలయిన కారకురాలు తల్లి జిజియాబాయి. చిన్నవాడుగా ఉన్నప్పటినుండి జిజియాబాయి శివాజీకి రామాయణం, మహాభారతం, పురాణ గ్రంథాలలోని వీరులు, మహానీయుల యొక్క జీవితాలు, కథలు చెప్పేది. ఆ వీరుల చరిత్ర, ధర్మగాథలు విని విని శివాజీ మనసులో తానుకూడా రామునిగా, కృష్ణునిగా, అర్జునునిగా, భీమునిగా తయారుకావాలనే ఆలోచన వచ్చేది.

సామాన్య శకం 1630లో ‘శివ నేరి’ దుర్గములో శివాజీ జన్మించాడు. కేవలం పదహారు సంవత్సరాల వయస్సులోనే తోరణ దుర్గాన్ని జయించాడు. తోరణ దుర్గం విజయం తరువాత శివాజీ ఒకదాని తరువాత ఒకటిగా దుర్గాలను జయించసాగాడు. శివాజీ విజయవార్తలు ఔరంగజేబుకు సహింపరానివయ్యాయి. శివాజీని ఓడించడానికి మరాఠా వీరులను అణగగ్రొక్కడానికి తన చివరి 25 సంవత్సరాలు ఢిల్లీ వదిలి మహారాష్ట్ర వచ్చి ఏమిచెయ్యలేక చివరకు ఔరంగాబాద్ లో మరణించాడు. మొదటిసారి శివాజీ గొరిల్లా యుద్ధ తంత్రమునకు శ్రీకారం చుట్టినాడు. తన కంటే బలమైన శత్రువు వచ్చినప్పుడు మూర్ఖంగా కాకుండా లోక్యంగా తెలివితో వారిని ఎదుర్కొని ఓడించాడు.

దేశంకోసం మరణించడానికి సిద్ధపడే సైనికులను తయారుచేసుకొని హిందూ స్వరాజ్య స్థాపన చేసినాడు. శత్రువులను ఓడించి, రాజ్యస్థాపన చేయడంతోనే శివాజీ పొంగిపోలేదు. ప్రజల సుఖసంతోషాల కోసం అనేక విధాలుగా ప్రయత్నం చేసాడు. ప్రజలను భగవంతుని రూపంగా భావించాడు. తన ప్రజలందరినీ విద్యావంతులను చేయాలని శివాజీ అభిలాష.

ఆ రోజుల్లో అనేకమంది హిందువులు బలవంతంగా ముస్లిం మతంలోకి మార్చబడేవారు. వారిని తిరిగి హిందువులుగా మార్చాలనే కోరిక ఉండేది. కానీ హిందూ సమాజంలోని కొందరికి వీరిని స్వధర్మంలోనికి తిరిగి రావడానికి అనుమతించేవారుకాదు. శుద్ధి కార్యక్రమం ద్వారా వారిని హిందూ ధర్మంలోనికి ఆహ్వానించాడు శివాజీ. శివాజీ స్వరాజ్య నిర్మాణం గురించిన ఈ కథలు మన ఒళ్ళు పులకరింపజేస్తాయి. శివాజీని ఆదర్శంగా అనుసరించాలని మనకు పదే పదే అనిపిస్తుంది. మన మనస్సుల్లో ఈ భావన ఎందుకని ఉదయిస్తుంది? ఎందుకంటే శివాజీ దేశం కోసం ధర్మంకోసం అనేక కష్టనష్టాలు సహించాడు. తన ప్రాణాలను సైతం లెక్క చేయలేదు. ఎన్నోసార్లు మృత్యువుకు దగ్గరగా వెళ్ళాడు. ఆఖరిక్షణం వరకు దేశం, ధర్మంకోసమే ఆలోచించేవాడు. 300 సంవత్సరాల తరువాత నేడు కూడా ఆ మహాపురుషుని క్షణమాత్రం తలచుకుంటేచాలు మనలో నూతనోత్తేజం మేలుకుంటుంది.

క్రూరమైన మొగలులపరిపాలనలో హిందూ సమాజం మ్రగ్గుతున్న వేళ, గో-బ్రాహ్మణులకు రక్షణలేని వేళ, పవిత్ర మాతృమూర్తుల కన్నీళ్ళు మహానదులై ప్రవహిస్తున్న వేళ ఛత్రపతి శివాజీ జన్మించాడు. ‘శివాజీరాజు అసామాన్యుడు’ అని మొగలులే అబ్బురపడే విధంగా హైందవ సమాజ రక్షణకు ఉద్యమించాడు. స్వతంత్ర హిందు సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించి, హిందూ దేశంలో హిందువులు సగర్వంగా జీవించ గలిగే స్థితిని నిర్మాణం చేశాడు.

న్యూటన్ కంటే 500 సం॥లకు పూర్వమే భూమికి ఆకర్షణ శక్తి ఉన్నదని చెప్పినది-భాస్కరా చార్యుడు

శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు (సా.శ. 1474-1529)

భారతీయ చరిత్రలో ప్రఖ్యాతి చెందిన విజయనగర సామ్రాజ్యపు వైభవోపేత ప్రభువు, సంపన్నుడైన రాజు, బలమైన శత్రుసైన్యాన్ని ఓడించి పరాక్రమం కలవాడు, క్షమాగుణాన్ని ప్రదర్శించిన యోగ్యుడైన పరిపాలకుడు, ప్రజా రంజకుడు, లలిత కళలకు ఉదారతతో ఆశ్రయమిచ్చిన కళాప్రియుడు. మహాకవి కూర్చున్న పల్లకిని స్వయంగా మోసిన సాహితీ ప్రేమికుడైన రాజుగా శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గుర్తించబడినాడు.

ఉత్తర భారతదేశం జయించి దక్షిణ భారతదేశంపై దాడిచేసి హిందూ ధర్మాన్ని సంస్కృతిని నాశనం చేయబూనాలను విధర్మీయులు శ్రీ కృష్ణ దేవరాయుల పేరు విన్నంతనే భయభ్రాంతులయ్యేవారు. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయుల పట్టాభిషేకం హంపిలో జరిగింది.

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు రాజధానికి రక్షణ వ్యవస్థ పెంచాడు. చాలా రాజ్యాలను ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా జయించి వశపర్చుకున్నాడు. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయుల పాలనలో రాజాధానిని అందంగా తీర్చిదిద్దడంతోపాటు అనేక దేవాలయాలు, చెరువులు, కాలవలను నిర్మించే పని మొదలైంది. తుంగభద్రా నదిపైన ఆనకట్ట కట్టించాడు. సామ్రాజ్యమంతటా పర్యటించి ప్రజల్లో ధార్మిక జాగృతి కల్పించాడు. సామ్రాజ్యంలో మంచి పరిపాలన కారణంగా ఆదాయం పెరిగి ఖజానా నిండింది.

రాజ్యంలోనే గాక విదేశాలతో కూడా వ్యాపారం పెరిగింది. దేశంలో శాంతి నిర్భయ వాతావరణమేర్పడింది. రాజాధాని వీధుల్లో రత్నరాసులను కుప్పలుగాపోసి అమ్మేవారు. దొంగతనం చేసిన వారి చేతులు నరికివేయమని శాసనం చేయబడింది. ఇందువల్ల అలాంటి నేరాలు చేయడానికి ప్రజలు భయపడేవాడు.

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు స్వయంగా కవి, సుప్రసిద్ధ ఆముక్తమాల్యద అనే తెలుగు కావ్యం, రాజనీతి రసమంజరి మొదలైన గ్రంథాలు జాంబవతీ కళ్యాణం అనే పేరు గల సంస్కృత నాటకాన్ని రచించినారు. సామ్రాజ్యం తూర్పు పడమర, దక్షిణ సముద్రాల వరకూ విస్తరించింది. అందుకని త్రిసముద్రాధీశుడు అనే బిరుదు లభించింది. అన్ని ధర్మాలను గౌరవించాడు. జైనులపై విధించిన పన్ను రద్దు చేశాడు. కామకోటి మఠానికి ఒక గ్రామాన్ని బహూకరించాడు. ద్వైత మతానికి చెందిన వ్యాసరాయలపై వారికి విపరీతమైన అభిమానం. ఇతర మతానుయాయులు తమ ఆచారాలను చేసుకోవడానికి ఎలాంటి అభ్యంతరం చెప్పలేదు. తన రాణితో కలిసి సామ్రాజ్యంలోని ప్రముఖ స్థలాల్లోని దేవాలయాలను సందర్శించాడు. మాన్యాలు, ఆభరణాలు యిచ్చినారు. అన్ని దండయాత్రలలో వీరత్వాన్ని బుద్ధికుశలతను చూపిన సాకువతిమ్మరుసు (అప్పాజీ)ని సువర్ణాభిషేకం చేసి గౌరవించాడు. ఆయనకు ఉదరకోశ వ్యాధి వచ్చి కళ్లు పోయాయి. 1529లో స్వర్గస్తుడయ్యాడు. తిరుపతి వేంకటేశ్వరాలయంలో కృష్ణదేవరాయలు, తిరుమలదేవి, చిన్నాదేవిల విగ్రహాలు ఇప్పటికీ చూడవచ్చు.

21 సంవత్సరాల పాటు రాజ్య పాలన చేసి శ్రీకృష్ణదేవరాయలు సువిశాల సామ్రాజ్యాన్ని నిర్మాణం చేశాడు. దక్షిణ భారతదేశ చరిత్రలో అత్యంత క్లిష్ట సమయంలో హిందూ ధర్మం, సంస్కృతిని రక్షించి అభివృద్ధి చేసి, సామాజిక జన జీవనాన్ని సుఖంగా గడిపేట్లు రాజ్యం చేసి తన జీవితాన్ని సార్థకం చేసుకున్నాడు.

తాంతియా తోపే (సా.శ. 1814-18 ఏప్రిల్ 1859)

1857 స్వాతంత్ర్య సంగ్రామపు వీరకిశోరం, అతడి పేరువంటేనే ఆంగ్లేయ సైన్యాధికారులు సైతం గజగజలాడేవారు. తాంతియా తోపే 1814లో జన్మించాడు. మన దేశంలోని రాజుల పరస్పర కలహాలను ఆసరాగా తీసుకొని ఒకరి మీద ఒకరికి కలహాలను ప్రోత్సహిస్తూ బ్రిటిష్ వారు సంస్థానం తర్వాత సంస్థానం ఆక్రమించుకుంటూ పోయారు.

తాంతియాతోపే తన జీవితాన్ని ఫణంగా పెట్టి ఇంగ్లీషు వాళ్ళని ఈ నేల నుండి వెళ్ళగొట్టాలని కడవరకూ పోరాడినది ఎందుకని? అతనేం పోగొట్టుకున్నాడు? పోగొట్టుకోటానికి రాజ్యం లేదు. రద్దు చెయ్యబడటానికి భరణం లేదు. తనకు ప్రియాతి ప్రియమైన భారతదేశం తన స్వాతంత్ర్యాన్ని పోగొట్టుకున్నదని అందుకు కారకులైన బ్రిటిష్ వారంటే మంట. భారతదేశం స్వర్గం కంటే మిన్న అని బ్రిటిష్ సేవలో నియుక్తులైన భారతీయుల్లో దేశభక్తిని ప్రభోధించేవాడు తాంతియా.

1857 ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం ప్రారంభం అయింది. ఆ యుద్ధం అతి భీషణంగా జరిగింది. నానాజీ పీష్వా, తాంతియాలు దానికి నేతృత్వం వహించారు. అనేకమంది హతులైయ్యారు. తిరిగి మాతృభూమి కాన్పూరు కేంద్రంగా తన బిడ్డల పాలనలోకి వచ్చింది. అయితే ఈ విజయం తాత్కాలికమయింది. బ్రిటిష్ సేనలు కాన్పూరులో ప్రవేశించాయి. భీకర పోరాటం జరిగింది. చివరకు తాంతియా పరాజితుడయ్యాడు. తాంతియాతోపే మళ్ళి కొత్త సేనను తయారు చేసి గెరిల్లా దాడిలో సుశిక్షుతులైన మరాఠా సేనతో కలిసి బ్రిటిష్ సేనపై అన్నివైపులనుండి దాడి సలిపాడు. బ్రిటిష్ సేనలు తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నాయి. మెరుపుదాడులతో అనేక కోటల్ని వశం చేసుకున్నాడు.

కల్పి అనే స్థావరాన్ని బలమైన స్థావరంగా తీర్చిదిద్దాడు తాంతియా. కల్పి పేరు చెప్తే బ్రిటిష్ వారి గుండెలు ఆగి పోయేటట్లు చేశాడు. జాతీయ గౌరవ కేంద్రంగా, ఉత్తేజానికి ప్రేరణగా కల్పి తయారైంది. కల్పి హృదయరాజ్య తాంతియా తోపే.

బ్రిటిష్ వారు అనంత సేనావాహినితో కల్పిని ముట్టిడించి వశపరచుకున్నారు. సంవత్సరాల శ్రమ, కష్టం విఫలమయింది. అయినా తాంతియా ధైర్యం ఏ మాత్రం కుంటుపడలేదు. తాంతియా రహస్యంగా గ్వాలియర్ చేరుకున్నాడు తాంతియాకు అక్కడ అనేకమంది సన్నిహితులున్నారు. వాళ్ళలో దేశభక్తిని పెంపొందించాడు. బ్రిటిష్ వారికి నమ్మిన బంటు అయిన రాజు అతని మంత్రి, వారి అనుచరులు పరారయ్యారు. తాంతియా గ్వాలియర్ లో సంచలనాన్ని సృష్టించాడు గ్వాలియర్ లో అతడి సేనలు యుద్ధభేరి మ్రోగించాయి.

1858లో కోటపై ముట్టడి ప్రారంభమైంది. తాంతియా నేతృత్వం వహించాడు. ప్రతి అంగుళం తాంతియానే అయి పోరాడాడు. అయినా అపజయం తప్పనిసరయ్యింది. సిపాయిలు పారిపోయారు. తాంతియాకు సహాయం చెయ్యటానికి ఏ సంస్థానాధీశుడూ ముందుకు రాలేదు. తాంతియా చివరకు ఒంటరి వాడయ్యాడు. తన చుట్టూ ఉరితాడు బిగుసుకుపోవటాన్ని అతడు గమనించాడు. అయినా అపజయాన్ని అంగీకరించలేదు. తాంతియా అకుంత దేశభక్తితో యుద్ధం చివరి వరకు చేస్తూనే ఉన్నాడు.

స్వరాజ్యం కోసం చేస్తున్న సమరం విఫలమైంది. బ్రిటిష్ వారి ప్రలోభాలకు లొంగిపోయిన తాంతియా మిత్రుడు మాన్ సింగ్ నమ్మకద్రోహం చేసి తాంతియా తోపేను పట్టించాడు. తాంతియా తోపే ఉరి తీయబడ్డాడు. తాంతియా ఒక వీరుడుగా మరణించి దేశభక్తులకు తలమానికం అయ్యాడు. అలాంటి తాంతియాని బ్రిటిష్ వాళ్ళు ఒక ఖానీ కోరుగా అభివర్ణించారు. దొంగ అని, తిరుగుబాటుదారుడు అని ప్రచారం చేశారు. కాని, తాంతియా త్యాగనిరతిని మనదేశం ఎట్లా మరచిపోతుంది? తాంతియాతోపే పేరు భారతీయుల హృదయాల్లో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయింది.

**చరిత్ర కాలంలో భారత్ నుంచి విడిపోయిన
భూభాగాల వివరాలు**

అఖండ భారత్	-	59,04,452	చ.కి.మీ	
ప్రస్తుత భారత్	-	32,79,308	చ.కి.మీ	
ఆఫ్ఘనిస్తాన్	-	6,76,500	చ.కి.మీ	7వ శ
శ్రీలంక	-	65,500	చ.కి.మీ	1912
నేపాల్	-	1,40,000	చ.కి.మీ	1935
బర్మా	-	6,76,500	చ.కి.మీ	1936
పాకిస్తాన్	-	8,03,936	చ.కి.మీ	1947
బంగ్లాదేశ్	-	1,43,998	చ.కి.మీ	1947
టిబెట్	-	12,12,000	చ.కి.మీ	1959
భూటాన్	-	46,600	చ.కి.మీ	1960
తీన్ బిగా	-	3 ఎకరాలు		1990

లోకజ్ఞానం

1

రూపాలు ఏవైనా భగవంతుడు ఒక్కడే.

2

ఆయనాలు : ఉత్తరాయణము-దక్షిణాయణము
పక్షాలు : శుక్ల పక్షము-కృష్ణ పక్షము

3

త్రిమూర్తులు : బ్రహ్మ, విష్ణు, ఈశ్వరుడు
త్రికరణ శుద్ధి : మనసా, వాచా, కర్మణా
త్రికాలములు : భూతకాలము, వర్తమానకాలము,
భవిష్యత్కాలము
ఆచార్య త్రయం : తల్లి, తండ్రీ, గురువు

4

చతుర్థామాలు : శృంగేరి, బదరి, పూరి, ద్వారక
చతుర్వేదాలు : ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము,
సామవేదము అథర్వణ వేదము
చతురాశ్రమాలు : బ్రహ్మచర్యం, గృహస్థు, వానప్రస్థం,
సన్యాసం.
చతుర్విధ పురుషార్థాలు : ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షము

చతురోపాయాలు : సామ, దాన, భేద, దండన

చాతుర్యగాలు : కృతయుగం - 17,28,000
త్రేతాయుగం - 12,96,000
ద్వాపరయుగం - 8,64,000
కలియుగం - 4,32,000

5

పంచామృతం : పాలు, నెయ్యి, తేనె, కొబ్బరి, చెఱకు రసం
పంచ మహాపాతకాలు : గోహత్య, స్త్రీ హత్య, బ్రాహ్మణ హత్య,
గురువును అవమానించడం,
తల్లిదండ్రులను అవమానించడం.
పంచేంద్రియాలు : కన్ను, చెవి, ముక్కు, నాలుక,
చర్మము
పంచభూతాలు : ఆకాశం, భూమి, వాయువు, అగ్ని,
జలము
పంచపాండవులు : ధర్మరాజు, భీముడు, అర్జునుడు,
నకులుడు, సహదేవుడు
పంచగవ్యాలు : ఆవుపాలు, పెరుగు, నెయ్యి, పేడ, మూత్రము

సున్నా యొక్క ఉపయోగాలను నిర్ధారిస్తూ నియమాలు చేసిన శాస్త్రవేత్త-బ్రహ్మగుప్తుడు

లోక మాన్య బాలగంగాధర్ తిలక్ (సా.శ. 23 జూలై 1856-1 ఆగష్టు 1920)

‘స్వాతంత్ర్యం నా జన్మహక్కు’ భారతజాతి కణకణంలో స్వాతంత్ర్య ఇచ్చును జాగృతం చేసిన సింహగర్జన అది.

తిలక్ పాఠశాలలు, పత్రికలు నడిపారు. జైలు ఊచలు లెక్క పెట్టారు. గీతారహస్యంలాంటి మహోన్నత గ్రంథరాజాలు వ్రాశారు. శివాజీ జయంతులు, గణేశ ఉత్సవాలు నిర్వహించారు. అయితే వీటిన్నిటిలోంచి ఆయన ఆశించింది ఒక్కటే భారత జాతిని జాగృతం చేయాలి. తన చిట్టచివరి శ్వాస, చిట్టచివరి ప్రయత్నం జాతీయ చైతన్యం కోసం, దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం అని పరితపించిన మహానీయుడు తిలక్.

తండ్రి గంగాధర్ రామచంద్రతిలక్. ఆయన గొప్ప సంస్కృత విద్వాంసుడు, ప్రసిద్ధ ఉపాధ్యాయుడు, తిలక్కు బాల్యం నుంచే స్వతంత్రమైన ఆలోచనలుండేవి. ఎప్పుడూ స్వతంత్రంగానే వ్యవహరించేవాడు. చిన్నప్పటినుంచే తిలక్ అన్యాయాన్ని ఎదుర్కొనే అలవాటు చేసుకొన్నాడు. నానా సాహెబ్, తాంత్యాతోపే, రూప్సిరాణిల కథలు విన్న తిలక్ ఉత్తేజితుడయ్యేవాడు. “ఆహా! మాతృదేశంకోసం ప్రాణాలర్పించిన వీరెంత గొప్పవాళ్లు! ఆ మహానీయుల్లాగానే నేను కూడా పెద్ద వాడినయిన తర్వాత మాతృభూమికి సేవచేస్తాను”. మాతృభూమిని బానిస సంకెళ్ళనుంచి విముక్తం చేస్తాను ఈ కోరిక ఆయన అంతరాంతరాలల్లో ప్రతిజ్ఞగా నిలిచిపోయింది.

బాల గంగాధర్ తిలక్ “దక్కన్ కాలేజీలో” చేరాడు. ఆరోగ్యం అంతంత మాత్రంగానే ఉండేది. శారీరకంగా బలహీన దేహం ఆయనది. బలహీన శరీరంతో దేశసేవ చేయడం ఎలా? అందుకని ఆరోగ్యాన్ని కుదుట పరుచుకోవాలనీ, శరీర దారుఢ్యాన్ని పెంచుకోవాలనీ తిలక్ నిర్ణయించుకున్నాడు. రోజు వ్యాయామంచేస్తూ పుష్టికరమైన ఆహారం తీసుకునేవాడు. శరీర దారుఢ్యం పెరగడంతో కళాశాలలో అన్ని ఆటల్లోనూ ఆయన ప్రథమ స్థానాన్ని సాధించాడు. డబుల్ గ్రాడ్యుయేషన్ చేసిన తిలక్కు ఆంగ్లేయుల పాలనలో పెద్ద జీతంతో మంచి ఉద్యోగమే దొరికేది. కానీ జీవితాన్ని దేశం కోసమే అర్పించాలని తిలక్ చిన్నప్పుడే నిర్ణయించుకున్నాడు అందుకని ఉద్యోగంలో చేరలేదు.

ప్రజల్లో స్వాతంత్ర్య భావనలు ఇంకా పూర్తిగా వికసించలేదు. స్వాతంత్ర్య పిపాసను వారిలో రగల్చవలసి ఉంది. దేశభక్తిని వారి హృదయాల్లో నాటవలసి ఉంది. భారతీయ సంస్కృతి ఆధారంగా, నవ్యజీవన భవంతికి పటిష్ఠమైన పునాది వేయాల్సివుంది. ప్రతి భారతీయుడికి భారతీయ సంస్కృతినీ, జాతీయ ఆదర్శాలనూ బోధించవలసి ఉంది. వారిని ఉత్తమ పౌరులుగా తీర్చిదిద్దవలసి వుంది. ఈ ఆదర్శాల సాఫల్యానికి విద్యా సంస్థలే మార్గమని తిలక్ బలమైన అభిప్రాయం.

ప్రతిదానిని భగవదేచ్ఛగా భావించే ప్రజల్లోని మూఢ విశ్వాసాన్ని తొలగించి ప్రజలను జాగృతపరచవలసిన అవసరం ఉంది అని విద్యార్థుల్లో వైతిక, సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించేందుకు ఎన్నో విద్యా సంస్థల్ని స్థాపించాడు. బాల్య వివాహాలను నిషేధించాలని, వితంతు వివాహాలను ప్రోత్సహించాలని తిలక్నినదించారు.

1905 లో బెంగాల్ విభజనకు వ్యతిరేకముగా లాల్-బాల్-పాల్ త్రయం దేశం మొత్తం పర్యటించి వందేమాతరం నినాదంతో దేశాన్ని ఉద్రూతలూగించినారు. ఆ ఉద్యమ సమయంలో ప్రజల ఆవేశాన్ని అణచివేయడం కోసం ప్రభుత్వం చాలా కఠినంగా వ్యవహరించింది. “దేశదౌర్భాగ్యం” పేరుతో “కేసరి”లో

జై హింద్, ఛలో ఢిల్లీ, మీరు నాకు రక్తాన్ని ఇవ్వండి నేను మీకు స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇస్తాను అన్నది ఎవరు-నేతాజీ

తిలక్ ఒక వ్యాసం వ్రాసి ప్రభుత్వాన్ని తీవ్రంగా దుయ్యబట్టారు.

“దేశ దౌర్భాగ్యం” అనే శీర్షకతో రాసిన వ్యాసం సాకుతో తిలక్ ని ప్రభుత్వం “దేశద్రోహి”గా ఆరోపించి ఆరేళ్ళ దేశ బహిష్కరణ శిక్ష విధించారు. బర్మాలోని మాండలే జైల్లో తిలక్ ని నిర్బంధించారు. మాండలే జైల్లో ఓ ఏడాది గడిచిన తర్వాత కొన్ని షరతులకు అంగీకరిస్తే తిలక్ ని ప్రభుత్వం విడుదల చేస్తుందని సూచించారు. అందుకు తిలక్.

“ఇప్పుడు నాకు 53 ఏళ్ళు ఇంకో పదేళ్ళు బతుకుతాననుకుంటే జైలు నుంచి విడుదలయ్యాకమరో ఐదేళ్ళ సమయముంటుంది. ఆ ఐదేళ్ళూ ప్రజలకు సేవ చేయగలుగుతాను. కానీ ఆ షరతులకు లొంగినట్లయితే నేను ఇప్పుడే చచ్చిపోయినట్లు లెక్క” అని సమాధానమిచ్చాడు.

“స్వాతంత్ర్యం మా జన్మహక్కు” అన్న తిలక్ నినాదం ప్రతి భారతీయుడి హృదయ ఫలకం మీదా ముద్రించుకుని పోయింది. భారతీయలకోర్కెల సాధనకు, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనైనా సరే ఆందోళనను కొనసాగించాల్సిందేనని ఆయన పిలుపునిచ్చారు.

అప్పటికే తిలక్ ఆరోగ్యం బాగా క్షీణించింది. శరీరం అలసిపోయింది. అయినా ప్రజలను జాగృత పరచడానికి ఆయన పర్యటిస్తూనే ఉన్నారు. 1920 ఆగష్టు ఒకటిన ఆదీపం కొండెక్కింది. రెండు లక్షలమందికి పైగా ప్రజలు ఆయన అంతిమ యాత్రలో పాల్గొన్నారు.

6

ఆరుముతువులు : వసంత ఋతువు, గ్రీష్మఋతువు, వర్షఋతువు, శరద్ఋతువు, హేమంత ఋతువు, శిశిర ఋతువు

షడ్రుచులు : పులుపు, వగరు, ఉప్పు, కారం, తీపి, చేదు

అరిషడ్వర్గము : కామము, క్రోధము, లోభము, మోహము, మదము, మాత్సర్యము.

ప్రత్యక్ష దేవతలు: తల్లి, తండ్రి, సూర్యుడు, చంద్రుడు, గురువు, గోమాత.

7

సప్తఋషులు : కశ్యపుడు, అత్రి, భరద్వాజుడు, విశ్వామిత్రుడు, గౌతముడు, జమదగ్ని, వశిష్ఠుడు.

సప్త ఖండములు : ఆసియా, ఆఫ్రికా, ఐరోపా, ఆస్ట్రేలియా, ఉత్తర అమెరికా, దక్షిణ అమెరికా, అంటార్కిటికా.

వారములు : భాను (ఆది), ఇందు(సోమ), భౌమ(మంగళ), సౌమ్య(బుధ), లక్ష్మి(గురు), భృగు(శుక్ర), శిర (శని).

8

అష్టదిక్కులు : తూర్పు, పశ్చిమం, దక్షిణం, ఉత్తరం, ఈశాన్యం, నైఋతి, ఆగ్నేయం, వాయువ్యం

అష్టాంగయోగము : యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధారణ, ధ్యాన, సమాధి

9

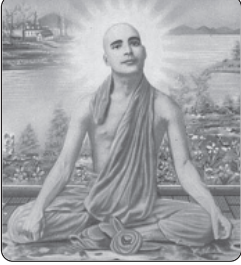
నవగ్రహాలు : సూర్యుడు, చంద్రుడు, కుజుడు, బుధుడు, బృహస్పతి, శుక్రుడు, శని, రాహువు, కేతువు.

నవధాన్యాలు : వడ్లు, గోధుమలు, జొన్నలు, పెసలు, అలచందలు, నువ్వులు, కందులు, ఉలవలు, మినుములు

నవరత్నాలు : పగడము, ముత్యం, వజ్రం, వైడూర్యము, నీలం, పచ్చ, కెంపు, గోమేధికము, పుష్పరాగము

స్వామి రామతీర్థ (దీపావళి 1873 - దీపావళి 1906)

భారతదేశమే నేను. నేనే భారతదేశము అని ఈ దేవభూమితో తాదాత్మ్యం చెందిన మహాపురుషుడు. ఈయనది ప్రఖ్యాత గోస్వామి తులసీదాసు వంశం. ఈయన పంజాబులోని గుజరన్ వాలా జిల్లాలోని 'మురఖీవాలా' గ్రామంలో జన్మించాడు. తల్లిదండ్రులు ఇతనికి తీర్థరామగోస్వామి అని పేరు పెట్టారు. తీర్థరాముడు సంస్కృతము, ఉర్దూ, ఫారసీ భాషలలో మంచి ప్రావీణ్యం సంపాదించాడు. తీర్థరామునికి పదవయేటనే వివాహమైంది. ఒకకుమారుడు కూడ జన్మించి చిన్నతనంలోనే మరణించాడు. తీర్థరాముడు గణితశాస్త్రంలో దిట్ట. లాహోరు విశ్వవిద్యాలయంలో బి.ఎ.గణితశాస్త్ర పరీక్షా పత్రంలో 13 ప్రశ్నలిచ్చి ఏ తొమ్మిదింటికైనా జవాబులు వ్రాయండి. అని ఇస్తే ఈయన అన్నింటికీ సమాధానాలు వ్రాసి ఏ తొమ్మిదింటికైనా పరీక్షించుకోండి అని క్రింద వ్రాసి వచ్చాడు.

తీర్థరాముడు ఎం.ఎ. పూర్తిచేసి లాహోరు క్రిస్టియన్ కళాశాలలో అధ్యాపకుడుగా కొంతకాలం పనిచేశాడు. ఆ సమయంలో ఆయన శంకరాచార్యులు భాష్యం వ్రాసిన భగవద్గీత, బ్రహ్మసూత్రాలు, ఉపనిషత్తులను అధ్యయనం చేశాడు. మనస్సు భక్తిభరితమై ఆధ్యాత్మికపరంగా సాగిపోతుండేది. ఒకసారి ఆయన భార్య ఆయన దగ్గరకు వచ్చి నన్ను మీరు గుర్తుంచుకుంటారా? అని అడిగింది. తీర్థరాముడు ఒక చిరునవ్వు నవ్వి ఉంచుకోను. “ఎందుకు గుర్తుంచుకోవాలి? నాకు ముక్కు, చెవి, కళ్ళు ఉన్నాయని గుర్తుంచుకుంటానా? అవి నా శరీరంలోని భాగాలే. అలాగే నీవు నాలో భాగమే”. తన జీవితం ద్వారా మన సంస్కృతి లక్షణమైన ఆదర్శ దాంపత్యానికి నిర్వచనం చెప్పాడు. తీర్థరామునిపై వివేకానందుని ప్రభావం గాఢంగా ఉంది. ఒకసారి కళాశాలలో వివేకానందుని ఉపన్యాసం విని అతనికి బహుమానంగా గడియారాన్ని ఇవ్వబోతే “ఈ గడియారం నాకెందుకు? నువ్వే నాకు కావాలి” అన్నాడట. ఆనాటి నుండి వైరాగ్యభావాలు మొలకెత్తాయి. కృష్ణతత్వంతో, కృష్ణభక్తిలో పరవశించిపోతుండేవాడు. అలాగే కృష్ణ సాక్షాత్కారాన్ని పొందాడు. తరువాత ఋషికేశ్ సమీపంలో బ్రహ్మపురి తపోవనంలో తీవ్రమైన తపస్సు చేశారు. 28వ యేట సన్యాసాన్ని స్వీకరించి తీర్థరాముడు స్వామి రామతీర్థ అయ్యాడు. సన్యాసి అయిన తరువాత హిమాలయాలలోని తీర్థక్షేత్రాలను కాలినడకన సందర్శించాడు. తరువాత టిహార్ మహారాజు సహకారంతో జపాను, అమెరికా, ఈజిప్టు మొదలగు దేశాలు పర్యటించి వేదాంత ప్రచారం చేసి వివేకానందునివలె పాశ్చాత్యులను సనాతన ధర్మసింధువులో ఓలలాడింపజేశాడు. సనాతన ధర్మజ్యోతులను దేశవిదేశాలలో వెలిగించాడు. ఎంతోమంది పాశ్చాత్యులు రామతీర్థకు శిష్యులైనారు.

స్వామి రామతీర్థ వ్రాసిన గ్రంథాలు, చేసిన ప్రసంగాల సాహిత్యం చాలా విస్తృతమైంది. వారి ఉపన్యాసాలలో, లేఖలలో, గ్రంథాలలో దేశభక్తి, నిర్భీకత, అద్వైత సిద్ధాంత ప్రతిపాదన తొణికిసలాడుతుంటుంది. ప్రధానంగా పంజాబ్, ఉత్తరప్రదేశ్ లలో “రామతీర్థ మిషన్” వారు స్వామీజీ సందేశాన్ని బాగా ప్రచారం చేస్తున్నారు.

స్వామీజీ హృషికేశ్ లో ఉన్న సమయంలో దగ్గరి బంధువు వచ్చి ఎంతో బాధతో రామతీర్థుని కుమారుడు మరణించాడని చెప్పాడు. రామతీర్థుడు చిరునవ్వుతో గాలి వీస్తున్నదని, చెట్లు పెరుగుతున్నాయని, నీరు ప్రవహిస్తున్నదని ఏడవడంలో అర్థం లేదు. అది వాటి సహజ లక్షణం. అలాగే మరణమనేది ప్రకృతిలో సహజమైనది. ఇందులో శోకించదగినదేమీ లేదని చెప్పిన ముక్తసంగుడు. తన 33వ యేట స్వామి రామతీర్థ గంగానదిలో జల సమాధి పొందారు. తన దేశం అభివృద్ధి చెందాలని ఆశిస్తూ రామతీర్థ దేశంలోని ప్రతీ వ్యక్తి దేశభక్తుడు కావాలని అతడి జీవితం దేశం కోసం ఉపయోగపడాలని అతడు తన దేశ గౌరవం పెంపొందించడానికి అవిశ్రాంతంగా పనిచేయాలని అన్నారు. స్వామీజీ ఈ పనికోసమే జీవించాడు.

జై జవాన్ జై కిసాన్ అని నినాదం ఇచ్చినది ఎవరు? - లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి

యోగి అరవిందుడు (15 ఆగష్టు 1872 - 5 డిశంబరు 1950)

ఆధునిక శతాబ్దంలోని యోగులలో, తాత్త్వికులలో శ్రేష్ఠుడు, వీరి తత్త్వాన్ని పూర్ణయోగమంటారు. ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు. ప్రఖ్యాత విప్లవకారుడు, ప్రసిద్ధ రాజనీతివేత్త. శ్రేష్ఠమైన భారతీయ సంస్కృతిని చక్కగా విశ్లేషించి ప్రతిపాదించాడు.

యోగి అరవిందుగా ప్రసిద్ధి చెందిన అరవిందఘోష్ కలకత్తాలో ఒక సంపన్న కుటుంబంలో జన్మించాడు. తండ్రి డాక్టర్ కృష్ణదాస్ ఘోష్. తల్లి స్వర్ణలతాదేవి అరవిందుని విద్యాభ్యాసమంతా ఇంగ్లండులోనే సాగింది. అప్పట్లోనే దేశభక్తి భావాలు అంకురించిన అరవిందుడు కావాలని ఐసిఎస్ పరీక్ష రాయకుండా 1890లో భారతదేశానికి తిరిగి

వచ్చాడు. వడోదరా మహారాజు కళాశాలలో అధ్యాపకునిగా చేరి విద్యార్థులలో జాతీయతా భావాలు పెంపొందించేవాడు. దేశ పరిస్థితులను, స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాన్ని చూసి ప్రేరితుడై ఉద్యోగం వదిలిపెట్టి స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొన్నాడు. వంగ విభజనను అడ్డుకోవడం కోసం సాగుతున్న ఉద్యమంలో చేరి విప్లవమార్గంలో పోరాటాన్ని సాగించాడు. విప్లవవీరులకు నాయకత్వం వహించాడు. గ్రీకు, లాటిన్, జర్మన్, ఫ్రెంచి, ఆంగ్లం, బెంగాలీ భాషలలో మంచి పరిజ్ఞానం కలిగిన అరవిందుడు “వందేమాతరం” “కర్మయోగిన్” “ప్రాధ్యాపక” అనే పత్రికలను నడిపి ఆంగ్ల ప్రభుత్వ విధానాలపై విమర్శనాస్త్రాలను సంధించేవాడు. భారత జాతీయభావాన్ని ప్రేరేపిస్తూ ఎన్నో వ్యాసాలను వ్రాస్తూ జాతిని ఉత్తేజపరిచేవాడు. వడోదరాలో వీరు పనిచేస్తున్న సమయంలో ‘బ్రహ్మానంద’ అనే ఆధ్యాత్మిక గురువుతో పరిచయమైంది. సూరత్కు చెందిన ‘విష్ణుభాస్కర లేలే’ అనే యోగితో సన్నిహిత పరిచయమైంది. లేలేగారు వీరికి యోగతత్త్వ విషయములను బోధించారు. సాధనా మార్గమును సూచిస్తూ ధ్యానమున కూర్చుని దృష్టిని మనస్సునందే కేంద్రీకరించాలని చెప్పారు. మెల్లగా అరవిందుడు ఆధ్యాత్మికతవైపు మొగ్గుచూపడం ప్రారంభించారు. సంధ్య, యుగాంతర్ పత్రికలు బ్రిటిష్ వారి దౌష్ట్యాలను విమర్శిస్తుంటే ఆంగ్లేయులు దానిని రాజద్రోహంగా పరిగణించి ఆ విప్లవ పత్రికలతో అరవిందునకు సంబంధం లేకపోయినప్పటికీ నేరారోపణ చేసి జైలులో బంధించారు.

స్వాతంత్ర్య సమరయోధులపై ముఖ్యంగా విప్లవవీరులపై అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తున్న కింగ్స్ పోర్ట్ ను విప్లవకారులు చంపాలని కుట్ర పన్ని పొరపాటున కెన్నడీ దంపతులపై బాంబు విసిరి చంపేశారు. ఇదే ఆలీపూర్ బాంబు కుట్రకేసుగా చరిత్రలో ప్రసిద్ధికెక్కింది. దీనికి అరవిందుని తమ్ముడు వారీంద్రుడు నాయకత్వం వహిస్తే అరవిందుడే వీళ్ళకు జాతీయవాదం నూరిపోసి, కుట్ర పన్నాడనే నేరారోపణ చేసి ఆలీపూరు జైలులో బంధించారు. తరువాత 1909లో అరవిందఘోష్ నిర్దోషిగా విడుదలయ్యాడు. కారాగారంలో ఉన్నప్పుడు యోగసాధన చేశాడు. అక్కడే అరవిందుడికి ఆత్మసాక్షాత్కారం కలిగింది. అంతా వాసుదేవమయంగా గోచరించింది. ఆధ్యాత్మిక చింతనయే జీవిత లక్ష్యమైంది. జైలు నుండి విడుదలైన తరువాత పుదుచ్చేరి వెళ్ళి 1920లో ఆశ్రమాన్ని స్థాపించుకున్నాడు. ఇదొక ఆధ్యాత్మిక కేంద్రమై ప్రపంచ ప్రజలకు పవిత్ర యాత్రాస్థలమైంది. అరవిందుని శిష్యురాలు మీరా అల్పాంజో అనే ఫ్రెంచి వనిత 1920లో ఆశ్రమంలో చేరి హిందూ ధర్మదీక్షను పొంది “శ్రీమాత”గా పేరు పొంది భారతదేశానికి సేవ చేసింది.

జనన, మరణ, రహస్యములను తెలిపే “సావిత్రి” మొదలైన గ్రంథాలనెన్నిటినో ఆంగ్లంలో వ్రాశారు. వీటిలో అరవిందుని ఆధ్యాత్మిక దృక్పథం గోచరిస్తుంది.

పరమేశ్వరుని చైతన్యశక్తియే భారతమాత స్వరూపముగా భావించి ఆమెను జగజ్జననిగా సాక్షాత్కరించుకొన్నాడు. పరమేశ్వర శక్తియే హిందూ రాష్ట్రానికి ఆధ్యాత్మిక సాంస్కృతిక శక్తిని ప్రసాదించింది. భవిష్యత్తులో భారతశక్తియే విశ్వసంస్కృతికి తనదైన యోగదానాన్ని అందించాలని కూడ ఆశాభావం వ్యక్తం చేశాడు. భవిష్యత్తులో అఖండభారతభూమి అవతరించాలని ఆకాంక్షించిన మహాయోగివర్యులు అరవిందులు.

స్వాతంత్ర్యం నా జన్మ హక్కు అని ప్రకటించింది ఎవరు? - తిలక్

సర్దార్ భగత్ సింగ్ (28 సెప్టెంబర్ 1907-23 మార్చి 1931)

భారతీయులను అనేక రకాల అవమానాలకు, హింసాకాండకు బలిచేస్తున్న ఆంగ్లేయుల పరిపాలనపై భగ్గున మండినవాడు, మాతృభూమి సేవలో నవ్వుతూ జీవితాన్ని బలిదానం చేయాలనే ధృఢసంకల్పంతో ఆంగ్లేయుల నెదిరించిన విప్లవవీరుడు భగత్ సింగ్. ఉరికంబాన్నెక్కిండుకు సిద్ధపడి, నాకు మళ్ళీ విప్లవకారునిగానే జన్మనివ్వమని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించిన అగ్నికణం మన సర్దార్ భగత్ సింగ్.

జలియన్ వాలాబాగ్ లో జరిగిన నరమేధం ఆంగ్లేయులను దేశం నుంచి తరిమికొట్టవలసిందేనన్న భావన భగత్ లో మరింత బలపడింది.

భగత్ తన అభిప్రాయాన్ని తండ్రికి చెప్పి ఆయన అనుమతి కోరాడు. స్వయంగా విప్లవకారుడైన తండ్రి సంతోషంగా అనుమతించాడు. భగత్ సింగ్ చదువు విడిచి పెట్టాడు. జాతీయోద్యమంలో చేరిపోయాడు.

1922 సం॥లో విప్లవకారులు పోలీసులను ఒక గృహంలో బంధించి దానికి నిప్పంటించారు. మహాత్మాగాంధీ యీ సంఘటన తర్వాత సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని ఆపివేయవలసిందిగా ప్రజలను ఆదేశించారు. అది భగత్ సింగ్ కు నిరాశ కల్గించింది. అప్పుడతని వయస్సు 15 సం॥లు. అహింస పట్ల సహాయ నిరాకరణోద్యమం పట్ల భగత్ సింగ్ కు గల నిష్ఠకు భంగం కల్గింది. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రావాలంటే సాయుధపోరాటమే మార్గమని ధృఢంగా విశ్వసించిన భగత్ సింగ్ ముందుకు సాగిపోయాడు.

పెళ్లి గురించి ఒత్తిడి చేయగా యిల్లు వదిలేందుకు నిర్ణయించుకొని ఒకలేఖ వ్రాసి పెట్టాడు. ఆ లేఖలో “నా జీవిత లక్ష్యం భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడడం. సంసారసుఖాలపై నాకు కోరికలేదు. నాస్వంత సుఖాలను త్యజించి, దేశసేవకోసం యిల్లు విడిచి వెళ్తున్నాను.” అని వ్రాసి పెట్టి వెళ్లిపోయినటువంటి త్యాగమూర్తి మన భగత్ సింగ్.

1928వ సం॥లో ఇంగ్లాండ్ నుంచి మన దేశానికి సైమన్ కమిషన్ వచ్చింది. ఆ కమిషన్ కు వ్యతిరేకంగా ఒక ఊరేగింపుకు లాలా లజపతిరాయ్ నాయకత్వం వహించారు. సైమన్ కమిషన్ ను ముందుకు పోనివ్వలేదు. ఆ సమయంలో జరిగిన లారీ ఛార్జీలో లాలా లజపతిరాయ్ మరణించారు.

లాలాజీ ఛాతీపై లారితో మోదిన సాండర్సన్ ను భగత్ సింగ్ బృందం చంపేశారు. ఆ హత్య బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని గడగడలాడించింది. భగత్ సింగ్ ఒక విదేశీ యువకుడి వేషం వేసుకుని తలపై టోపి పెట్టుకుని లాహోర్ నుండి సురక్షితంగా బయటపడ్డారు. పోలీసు గాలింపులు జరుగుతూనే వున్నాయి. కానీ ప్రయోజనం లేకపోయింది.

సాండర్సన్ హత్యానంతరం లాహోర్ లో పోలీసులు ప్రజలను హింసించడం ఎక్కువైంది. దీన్ని వ్యతిరేకిస్తూ విప్లవకారులు తమకుతాము స్వచ్ఛందంగా అరెస్టుకావాలని నిర్ణయించారు. అయితే ప్రజలకు తమ సందేశం అందించేందుకు ఢిల్లీలో జరిగే సెంట్రల్ అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో ఎవరినీ గాయపరచని బాంబువిసిరి, స్వచ్ఛందంగా అరెస్టయ్యారు.

యుద్ధానికి వెళ్ళుతూ భార్యపై వ్యూహాంతో గుర్తుగా ఏదైనా కానుక ఇమ్మని అడగగా తన తలకోసి ఇచ్చిన రాణి ఎవరు-మధురాణి

10

దశావతారాలు :

మత్స్యావతారము, కూర్మావతారము,
వరాహావతారము, నరసింహావతారము,
వామనావతారము, పరశురామావతారము,
రామావతారము, శ్రీకృష్ణావతారము,
బుద్ధావతారము, కల్కి అవతారము.

12

ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు :

గుజరాత్ -సోమనాథుడు శ్రీశైలం -మల్లిఖార్జునుడు
ఉజ్జయిని-మహాకాలుడు మధ్యప్రదేశ్-ఓంకారుడు
ఝార్ఖండ్-వైద్యనాథుడు ఢాకిన్యాం -భీమశంకరుడు
తమిళనాడు-రామేశ్వరుడు దారుకావనం-నాగేశ్వరుడు
వారణాసి-విశ్వేశ్వరుడు నాసిక్-త్రయంబకేశ్వరుడు
హిమాలయం-కేదారుడు ఎల్లోరా-ఘృష్ణేశ్వరుడు

మాసాలు :

చైత్ర, వైశాఖ, జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ, శ్రావణ, భాద్రపద,
ఆశ్వయుజ, కార్తిక, మార్గశిర, పుష్య, మాఘ, ఫాల్గుణ.

రాశులు :

మేషము, వృషభము, మిథునము, కర్కాటకము,
సింహము, కన్య, తుల, వృశ్చికము, ధనుస్సు,
మకరము, కుంభము, మీనము.

15

తిథులు :

పాడ్యమి, విదియ, తదియ, చవితి, పంచమి, షష్ఠి,
సప్తమి, అష్టమి, నవమి, దశమి, ఏకాదశి, ద్వాదశి,
త్రయోదశి, చతుర్దశి, పూర్ణిమ/అమావాస్య.

16

షోడశ సంస్కారములు

గర్భదానము, పుంసవనము, సీమంతము, జాతకర్మ,
నామకరణము, నిష్క్రమణము, అన్నప్రాసనము,
కేశఖండనము, చెవులుకుట్టుట, ఉపనయనము,
అక్షరాభ్యాసము, సమావర్తనము, వివాహము,
వానప్రస్థము, సన్యాసము, అంత్యేష్ఠ.

షోడ శోపచారములు

ఆవాహనము, ఆసనము, పాద్యము, అర్ఘ్యము,
ఆచమనీయము, స్నానము, వస్త్రము, యజ్ఞోపవీతము,
గంధము, ధూపము, దీపము, నైవేద్యము, తాంబూలము,
ప్రదక్షిణము, నమస్కారము.

18

అష్టాదశ పురాణములు

బ్రహ్మ, పద్మ, విష్ణు, శివ, భాగవతము, భవిష్య,
నారదీయ, మార్కండేయ, అగ్ని, బ్రహ్మవైవర్త, లింగ,
వారాహ, స్కంద, గరుడ, వామన, మత్స్య, కూర్మ,
బ్రహ్మాండ పురాణములు.

అల్లూరి సీతారామరాజు (సా.శ. 4 జూలై 1897 - 7 మే 1924)

మనరాష్ట్రంలోని మన్యప్రాంత గిరిజనులను నవైక్యపరచి, ఆంగ్లేయపాలకులను ఎదిరించి పోరాడిన విప్లవవీరుడు శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు. అత్యంత సాహసి అయిన ఈ సన్యాసి ఆంగ్లేయుల గుండెలదరగొట్టాడు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో మోగల్లు గ్రామంలో రామరాజు జన్మించాడు.

చిన్న తనంలోనే తండ్రి వెంకటరామరాజు మరణించిన తర్వాత చిన్నాన్న ఇంటికొచ్చేశాడు. రాజు స్వేచ్ఛాభావాలకు వాళ్ళ చిన్నాన్న అభిప్రాయాలకు సరిపడలేదు. అప్పుడప్పుడు వాదవివాదాలకు దిగేవారు. ఒక రోజు చిన్నాన్న రాజును కొట్టాడు. రాజు సహించలేకపోయాడు. చిన్నాన్న ఇల్లు విడిచి కాకినాడకొచ్చేశాడు. అక్కడొక ధర్మశాలలో ఉంటూ పాఠశాలలో చదవసాగాడు. మాతృభూమిలోని క్షిప్తపరిస్థితులతని కళ్ళముందు కదలాడి కలవరం పెట్టేవి. పౌరుషపరాక్రమాలు అతనిలో జాగృతమైనాయి. మనసులో అందోళన చెలరేగింది. వెంటనే రాజు కళాశాలకెళ్ళడం మానేశాడు. అప్పుడు అతని వయస్సు 17 సంవత్సరాలు. దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాటం చెయ్యాలనే కోరిక బలపడింది. సన్యాసినై దేశ సేవలో, ప్రజాసేవలో తరిస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేసి దేశ పర్యాటన చేసిన తర్వాత చివరకు విశాఖపట్నం వచ్చాడు.

అక్కడ కూలిపని చేసుకొనే కోయలు రాజును దర్శించుకుని తమ బాధలు చెప్పకొనేవారు. మాటలన్నీ ప్రశాంతముగా విని రాజు “బానిసదేశ ప్రజల బ్రతుకులు ఇలాగే ఉంటాయి. వీటినుండి విముక్తి పొందాలంటే ఒక్కటే మార్గం ఆంగ్లేయులనీదేశం నుండి తరిమి కొట్టాలి భారతదేశం స్వతంత్రమవ్వాలి” అన్నాడు. కోయలకిది బాగా నచ్చింది. “స్వాతంత్ర్యం కోసం మీరేం చెయ్యమన్నా చేస్తాం” అన్నారు. మొదటి చర్యగా వారితో సహాయనిరాకరణోద్యమం చేయించాడు. “బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం రిజర్వ్డ్ ఫారెస్ట్‌గా ప్రకటించిన అడవిలోని చెట్లను కొడదాం ఇక్కడి చెట్లు ఇక్కడి మట్టి, ఇక్కడి నీరు అన్నీ మనవేనవి నిరూపిద్దాం” అన్నాడు.

ఆ ప్రకారంగా కోయలు చట్ట ధిక్కారం ప్రారంభించినారు. రాజు తన ఉద్యమాన్ని విస్తరించాడు. ఒక ప్రత్యేకమైన పద్ధతిలో మన్యం ప్రాంతములో రాజు ప్రభుత్వం ఏర్పాటైంది. ఆయుధాలకోసం పోలీస్ స్టేషన్లపై దాడి చేసినారు. వాటితో బ్రిటీష్‌వారితో పోరాడారు.

రాజు పోరాటానికి ప్రోత్సాహంగా ధనం, ధాన్యం ఇవ్వసాగారెందరో, రాజుకు సహకరిస్తున్నారనే ఆరోపణపై ప్రభుత్వం కోయలను చిత్రహింసలు పెట్టింది.

కోయల పరిస్థితి హృదయ విదారకమైనది. రాజు హృదయవేదన అంతా ఇంతాకాదు. కోయతల్లుల సోదరీ మణుల హాహాకారాలు రాజు హృదయంలో చిచ్చుబెట్టాయి. అ దారుణ హింసను ఎలాగైనా అంతం చేయాలని ఆలోచించసాగాడు రాజు.

చివరకి ప్రాణాలను సైతం సమర్పించి తనను నమ్మిన కోయల దుఃఖాలను దూరం చెయ్యాలని రాజు నిర్ణయించుకున్నాడు. తప్పనిసరి పరిస్థితులలో సంధికొరకు సుముఖడయ్యాడు. అనుచరులతన్ని ఆపే ప్రయత్నం చేశారు. కాని రాజు వినలేదు.

కుమారుడి పెళ్ళి ముందురోజు శివాజీ మహారాజ్ చెప్పిన పని చేయడానికి యుద్ధానికి వెళ్ళి వీరమరణం పొందినది ఎవరు-తానాజీ

తుపాకి మొదలగు ఆయుధాలు విడిచి, కాలినడకన బయలదేరాడు. సిపాయిలు నిరాయుధుడైన రాజును పట్టుకుని అధికారి వద్దకు తీసుకెళ్ళి రాజును బందీ చేశారు. “నేను సంధి చర్చలకొచ్చాను. నన్ను కలెక్టర్ బ్రేకన్ వద్దకు తీసుకెళ్ళండి”, అన్నాడు. అందుకు ఆ అధికారి తిరస్కరించి రాజును చింత చెట్టుకు కట్టెయ్యండని సైనికులకు సైగచేశాడు.

“ఓరే రాక్షసులారా! ఒక్క రాజును మాత్రమే మీరు చంపగలగుతారు. కాని నా తల్లి బానిస కాదురా. ఆమె రత్నగర్భ, ఒక్కరాజు మరణిస్తే ఆమె గర్భం నుండి ఎందరో రాజులు జన్మిస్తారు. కత్తికి సమాధానం కత్తితోనే ఇస్తారు. రక్తానికి బదులు రక్తం ప్రవహింపజేస్తారు. చివరకి మీరు నిర్వీర్యులై ఓటమి సంగీకరించి పెట్టేబేడా సర్దుకుని వెళ్ళిపోవాల్సి వస్తుందిరా! నా భారతావని స్వతంత్ర దేశమై తీరుతుంది. ఇది నిజం.” రాజు గర్జనలకు దిక్కులు పిక్కటిల్లాయి. చివరకు రాజును సైనికులు కాల్చి చంపేశారు. 8 మే 1924 నాడు అంత్యక్రియలు జరిగాయి. అక్కడే ఒక సమాధి నిర్మించారు.

రాజు బలిదానం, అమాయకులైన అతని సహచరులైన గిరిజనుల త్యాగనిరతి, పరాక్రమాలు ఊరికే పోలేదు. వారందరి పోరాట స్ఫూర్తి కారణంగానే చివరకి ఆంగ్లేయులు భారతదేశాన్ని వదలి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది. మన మాతృభూమి స్వతంత్ర భారతమైంది.

27

నక్షత్రములు

అశ్వని, భరణి, కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిరా, ఆర్ధ, పునర్వసు, పుష్యమి, అశ్లేష, మఘ, పుబ్బ, ఉత్తర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, విశాఖ, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ, మూల, పూర్వాషాడ, ఉత్తరాషాడ, శ్రవణ, ధనిష్ఠ, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి.

ప్రతిరోజు స్మరించు

1. నేను దివ్యాంశ సంభూతుడను.
2. నేను అత్యుత్తముడైన విద్యార్థిని.
3. నేను గొప్ప పనులను చెయ్యగలను.
4. నేను నా గొప్పతనాన్ని నిరూపించుకోగలను.
5. అందరు నాకు స్నేహితులే.
6. నేను ప్రశాంతముగా ఉంటాను.
7. నేను నా నిగ్రహ శక్తిని కోల్పోను.
8. నేను ఈవేళ సమయాన్ని వృధా చేయను.
9. నేను నా విధిని నిర్వర్తించి ఫలితాన్ని దేవునికి వదలి పెడతాను.

మన తోటి ప్రాణుల నుండి గ్రహించవలసినది

ఆవు	-	వాత్సల్యం
కోడి	-	లేవడం
గుఱ్ఱం	-	పరుగు
పిల్లి	-	వినడం
కుక్క	-	విశ్వాసం
ఎద్దు	-	సేవ
గరుత్మంతుడు	-	నిశితదృష్టిలో
పావురం	-	శాంతి
కోకిల	-	గానము
నెమలి	-	నాట్యం
హంస	-	విజ్ఞానానికి
పొట్టేలు	-	పౌరుషం
పులి	-	సాహసం
సింహం	-	పరాక్రమం
ఏనుగు	-	బుద్ధి
చీమ	-	నిరంతర శ్రమ

నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ (23 జనవరి 1897)

సుభాష్ చంద్రుడు బెంగాల్‌లో జన్మించాడు. 1913 మార్చిలో మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష రాసి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయంలో రెండవ స్థానం తెచ్చుకున్నాడు. కలకత్తా వెళ్ళి ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో చేరాడు. వివేకానందుని పుస్తకాలు బాగా చదివేవాడు. బి.ఎ.ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడైనాడు. 1919లో లండన్ లో ఐ.సి.యస్ చదివి, ఉద్యోగంలో చేరాడుకానీ బ్రిటీష్ వారి దగ్గర ఉద్యోగం చేయటం యిష్టంలేక, సుభాష్ చంద్రుడు ఐ.సి.ఎస్.పదవికి రాజీనామా చేసి 1921లో మాతృభూమికి తిరిగి వచ్చాడు జాతీయ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికైనాడు బ్రిటీష్ వారిపై పోరాటానికి కాంగ్రెస్

పార్టీ సహకరించక పోవడంతో అంతర్జాతీయ సంబంధాలు నెలకొల్పుకొని ఇతర దేశాల సహాయం కూడా తీసుకుంటే తప్ప భారతభూమి విముక్తం చేయటం సాధ్యం కాదనే అభిప్రాయానికి వచ్చి కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా చేసి ఫార్వర్డ్ బ్లాక్‌ను స్థాపించాడు. అతివాదుల నందరినీ సంఘటితపరచి స్వాతంత్ర్య సమర తీవ్రతను పెంచడమే ఫార్వర్డ్ బ్లాక్ లక్ష్యం. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం మొదలయ్యింది. దానిని అవకాశంగా తీసుకోవాలనుకున్నాడు. అయితే ఆయనను అరెస్ట్ చేసారు. 1940లో విడుదలచేసి, గృహ నిర్బంధంలో ఉంచారు. 1941లో గృహ నిర్బంధం నుండి తప్పించుకొని అనేక కష్టాలను, ఎన్నో ప్రమాదాలను భరించి అఫ్ఝనిస్థాన్‌కు అక్కడినుండి రష్యాకు, రష్యానుండి జర్మనీకి వెళ్ళి హిట్లర్‌ను కలుసుకున్నాడు. 40 కోట్ల భారతీయుల ప్రతినిధియైన సుభాష్ చంద్రుడు 8 కోట్ల జర్మనులకు నాయకత్వం వహిస్తున్న తనకంటే ఎంత మహోన్నతుడో హిట్లరుకు బాగా తెలిసి వచ్చింది. అంతేకాక సుభాష్ చంద్రుడికి సహకరించటానికి అంగీకరించాడు.

ఆజాద్ హింద్ రేడియో బెర్లిన్‌లో ప్రారంభించాడు. జపాన్ మొదలైన దేశాలలో కూడా రాజ్యాధినేతలు, ప్రధానమంత్రులు సుభాష్ చంద్రుడిలోని విశిష్ట గుణాలకు చాలా ప్రభావితమయ్యారు.

1942 జనవరి 26వ తేదిన ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ (స్వతంత్ర హిందూ సైన్యం) పేరుతో భారతదేశపు తొలి స్వతంత్ర జాతీయ సైన్యాన్ని సుభాష్ చంద్రుడు రూపొందించాడు. హిట్లర్‌తో కుదరక నేతాజీ జలాంతర్గామిలో ప్రాణాలకు తెగించి సాహసోపేతంగా 25 వేల కి.మీ. ప్రయాణించి జపాన్ చేరుకున్నాడు.

తూర్పు ఆసియాలో భారతీయుల స్వాతంత్ర్యోద్యమ సారధిగా 1943లో నేతాజీ సింగపూర్ ప్రధాన కేంద్రంగా ఆజాద్ హింద్ తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేశాడు. అనేక దేశాలు నేతాజీ ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించాయి.

“ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్”, చలో ఢిల్లీ అనే రణ నినాదం చేస్తూ బయలుదేరింది. దారి పొడుగునా విజయపరంపర సాధిస్తూ భారత, బర్మా సరిహద్దులు కూడా దాటింది. మణిపూర్, కోహిమా మైదానాలలో ఒక్కసారిగా 8 రంగాలలో పోరాటం సాగిస్తున్నది. భారతభూమిపై మాతృభూమికి ఆ వీరజవానులు సాష్టాంగ ప్రణామాలు చేసి భక్తి పారవశ్యంతో నేలను చుంబించారు.

ఢిల్లీలో ఎర్రకోటమీద సైతం త్రివర్ణ పతాకాన్ని ఎగురవేయాలనే సంకల్పంతో “ఢిల్లీ చలో...ఢిల్లీ చలో...” అని నినదిస్తూ ఇంకా ముందుకు సాగిపోతున్నారు. ఇంపాల్‌ను చక్రబంధం చేశారు. చాలా కీలకమైన ఇంపాల్ మరి కొద్ది గంటలలోనే స్వాధీనం కానున్నది. ఈ విషయమై ఎవరకీ సందేహం కలుగలేదు. కాని విధి వక్రించింది. ఆజాద్ హింద్ సైన్యం ఆగవలసి వచ్చింది. కారణం జపాన్ వారు వాగ్దానం చేసిన సహాయం అందలేదు.

నా దేశానికి అవమానం చేస్తే సాక్షాత్తుగ భగవంతుడికి చేసిన అపచారమే అవుతుంది అని చెప్పినది -మదన్‌లాల్ డింగ్రా

జపాన్ పై అమెరికా అణుబాంబు ప్రయోగించింది. ఇక యుద్ధం కొనసాగిస్తే సర్వనాశనం తప్పదని జపాన్ లొంగిపోయింది. తప్పని పరిస్థితుల్లో ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ యుద్ధ కార్యక్రమాలు నిలిపివేసింది. నేతాజీ సింగపూర్ కు వచ్చి తన ప్రభుత్వంలోని సివిల్, మిలటరీ అధికారులతో భవిష్యత్తు గురించి చర్చించాడు. అంతా సింగపూర్ వదిలి పోవాలనే నిర్ణయించారు. ఆగస్టు 17న ఒక ప్రత్యేక విమానంలో బయలుదేరాడు. నేతాజీ ఆ సమయంలో ఎక్కడకు పోవాలని బయలుదేరాడో తదుపరి కార్యక్రమం ఏమి నిర్ణయించుకున్నాడో ఆయన సన్నిహితులకు కూడా తెలియదనే చెప్పాలి. అంతే! ఆ భారత వీరకేసరిని మళ్ళీ ఎవరూ చూడలేదు.

అయిదు రోజులు తరువాత 1945 ఆగస్టు 22న టోక్యోరేడియో నుంచి ఒక వార్త “నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ 1945 ఆగస్టు 18 నాడు ఫారోజా సమీపంలో విమాన ప్రమాదంలో మరణించాడు. “అని, నేతాజీ అభిమానులు చాలామంది ఈ వార్తను విశ్వసించలేదు. నేతాజీ అదృశ్యం కావటం బ్రిటిష్ ప్రభుత్వపు సైన్యంలోని భారతీయ సైనికులందరిలో ఉత్తేజం వచ్చింది. స్వాతంత్ర్యకాంక్ష జాగృతమై ప్రజ్వలించింది.

బ్రిటిష్ సైన్యాధికారులకు భారతీయ సైనికులకు మధ్య హోరాహోరి పోరాటం జరిగింది. బ్రిటిష్ వారికి పరిస్థితి అర్థమైంది. భారత ప్రజలనే కాక కనీసం సైన్యాన్ని కూడా తాము అదుపు చేయలేమని, భారతదేశంలోని తమకు నూకలు చెల్లినట్లనేని ఎట్టకేలకు గ్రహించారు. అనతి కాలంలోనే 1947 ఆగస్టు 15న యూనియన్ జాక్ క్రిందకి దిగి త్రివర్ణ పతాకం పైకి ఎగిరింది.

సుబ్రహ్మణ్య భారతి (11 డిసెంబర్ 1882 - 11 సెప్టెంబర్ 1921)

తమిళనాడు ప్రాంతంలో జన్మించిన ప్రముఖ జాతీయకవి. వీరు సరళమైన భాషలో సహజసిద్ధమైన రీతిలో రచనలు, కవితలు వ్రాశారు. సమస్త భారతమూ ఒక్కటే అనే జాతీయ భావయుక్తమైన కవితలతో లక్షలాది ప్రజల హృదయాలలో దేశభక్తిని జాగృతిమొనరించారు. వారు తమయొక్క తీవ్రమైన జాతీయరచనల కారణంగా అనేక పర్యాయములు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముచే బంధింపబడి కారాగార జీవితము అనుభవించారు.

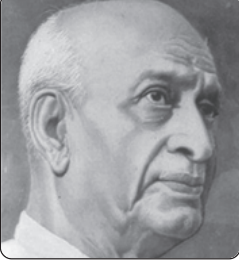
రాజకీయదృష్టితో ఆలోచిస్తే వారిది అతివాదవర్గంగా గోచరిస్తుంది. సుబ్రహ్మణ్యభారతిగారు యోగిఅరవిందుడు, చిదంబరం పిళ్ళై, బి.వి.ఎస్. అయ్యర్ మొదలగు దేశభక్తులతో పాటు స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ వీరులతో అతి సున్నితంగా, మెలగినవ్యక్తి, వైష్ణవభక్తులైన ఆళ్వారులు, శైవభక్తులైన నాయనూరుల రచనాశైలి అనుసరణీయంగా వీరు అనేక భక్తి గీతాలను రచించారు. వీరు దేశభక్తులేగాక గొప్ప సంఘసంస్కర్త కూడా. హిందూ సమాజంలోని కురీతులను తొలగించే ప్రయత్నం చేశారు. మహిళా స్వాతంత్ర్యము, ఉచ్చనీచకులాల మధ్య భేదములేని సమానతా భావము, అస్పృశ్యతా నివారణ మొదలగు విషయములలో మిక్కిలి కృషి చేసిన మహాపురుషుడు.

ఆధునిక తమిళ సాహిత్యంలోని నూతన ప్రక్రియలకు భారతీ మహాకవే శ్రీకారం చుట్టాడు. వీరు భారతీయ ఋషి, మునుల, సాధుసంతుల ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక భావాలను తన రచనల ద్వారా సామాన్య జనులకు తెలియపరచడంలో మహత్వపూర్ణమైన కృషిచేశారనడంలో సందేహమే మాత్రం లేదు.

నేను బ్రతికిఉండగా బ్రిటిష్ వారికి దొరకను అని ప్రతిజ్ఞ చేసింది ఎవరు-చంద్రశేఖర్ ఆజాద్

సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ (సా.శ. 31 అక్టోబర్ 1875 - 15 డిసెంబరు 1950)

భారతదేశపు ఉక్కుమనిషి లాయరుగా నెలనెలా వేలకు వేలు రూపాయలు(ఇప్పటి విలువలో లక్షలు) ఆర్జిస్తుండేవాడు. కాని దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడటానికై తన ప్రాక్టీసుకు తిలోదకాలిచ్చి, రైతుజన నాయకుడుగా శక్తివంతమైన బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాన్ని మట్టిగరిపించాడు. స్వతంత్రభారతదేశపు ఉపప్రధానిగా వందలాది రాజసంస్థానాలను భారత యూనియన్‌లో విలీనం చేయించి భారతదేశ సమైక్యతా సౌధనిర్మాత అయినాడు. మాటలలోనూ, చేతలలోనూ నిజాయితీగల సర్దార్ పటేల్ ధీరోదాత్తుడు. నరులలో సింహం వంటివాడు.

వల్లభాయ్ గుజరాత్‌లో ఒక పేదరైతు కుటుంబంలో 1875లో జన్మించాడు చదువుకునే రోజుల్లో వల్లభాయ్ స్వయంగా వంటచేసుకునేవాడు. ప్రతివారం తనకు కావలసిన వంట దినుసులు వేరే గ్రామంలో వున్న తమ ఇంటి నుండి తెచ్చుకుంటూ ఆ మొత్తం దూరం నడచివస్తుండేవారు. రైలులో వెళ్లే వీలైతే వుంది కాని టిక్కెట్టు కొనటానికి అతని వద్ద డబ్బులుండేవి కావు. ఆవిధంగా కష్టపడి చదువుకున్నారు.

ఒక రోజు వల్లభాయ్ కోర్టులో చాలా ముఖ్యమైన ఒక కేసు కోసం ఏకాగ్రచిత్తంతో న్యాయమూర్తి ఎదుట కేసు వాదిస్తున్నాడు. ఆయన అలా వాదిస్తూవుండగానే ఒక అర్జంటు టెలిగ్రాం ఆయన చేతికి ఇచ్చారు. అందులోని విషయం ఏమిటో ఒక్కసారి చూసి, మడతపెట్టి జేబులో పెట్టుకొని మళ్ళీ తన వాదన కొనసాగించాడు. ఆ టెలిగ్రాంలో ఆయన భార్య మరణించినట్లు వార్తవుంది.! ఆయన తన వాదన పూర్తి చేసి కూర్చునే దాక ఆ సంగతి ఆయన దగ్గర వాళ్ళకి కూడా తెలియలేదు. ఆయనలో వున్న కర్తవ్యనిష్ఠ అలాంటిది. భార్య మరణించిన నాటికి వల్లభాయ్ పటేల్ వయస్సు ముప్పై మూడేండ్లు ఆయన మళ్ళీ వివాహం చేసుకోలేదు. ఆయన జీవితంలో ఎన్నడూ కష్టాలకు క్రుంగి పోలేదు. ఏపని చేపట్టినా వజ్రసంకల్పంతో పూర్తి చేసేవాడు.

1947 ఆగష్టు 15న స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. సర్దార్ పటేల్ ఉప ప్రధానమంత్రి అయినాడు. హోంమంత్రి, సమాచార ప్రసారశాఖ, స్వదేశ సంస్థానాల మంత్రిత్వశాఖలు ఆయన అధీనంలోకి వచ్చాయి. చిన్నచిన్న సంస్థానాలు వాటిని పాలిస్తున్న మహారాజులు, నవాబుల్లో కొందరు స్వతంత్రం కావాలని ప్రయత్నించారు. ఆ సంస్థానాలన్నీ స్వతంత్ర భారతంలో చేరకపోతే చాలాసమస్యలు తలెత్తివుండేవి. ఆ సంస్థానాల గుండా రైళ్ళు నడపాలంటే భారతదేశం వారి అనుమతి పొందవలసివచ్చేది. ఆ రాజ్యాల గుండా నదులు ప్రవహిస్తూవుంటే ఆ నీటిని వాడుకునేందుకు కూడా వారి అనుమతి కావలసిందే. ఆనకట్టలు కట్టాలన్నా వారి అనుమతి పొందాలి. భారతదేశానికి మరో దేశంతో ఏదైనా యుద్ధం వస్తే ఈ 600సంస్థానాలు ఏ విధంగా వ్యవహరిస్తాయో? వారు ఎవరిని సమర్థిస్తారో? దీనికి జవాబు చెప్పటం అసాధ్యం.

“మనం కలిసివుంటే ఈ దేశాన్ని త్వరలోనే సమృద్ధం చేయగలం, రండి. మాతో కలవండి, మాతో సహకరించండి”. అంటూ స్వాతంత్ర్యదినానికి ముందే సర్దార్ ఆయా సంస్థానాధీశులకు హెచ్చరిక చేశాడు పటేల్, చాలామంది సంస్థానాధీశులు భారత యూనియన్‌లో చేరారు.

కసాయి వాడు గోమాతను వభిస్తుంటే వాడి చేతులను తన ఖడ్గంతో నరికిన బాలుడు-శివాజీ

అయితే జునాఘడ్, హైదరాబాద్ నవాబ్లు మాత్రం పాకిస్తాన్ లో కలవటానికి రహస్యంగా కుట్రలు ప్రారంభించారు. పటేల్ ఆ సంస్థానాలపై సైనిక చర్యద్వారా భారత్ లో విలీనం చేశారు.

కాశ్మీర్ లో కూడా అలాంటి సమస్యే తల ఎత్తింది. కాని కాశ్మీర్ సమస్య విదేశీవ్యవహారాల మంత్రిత్వశాఖ ఆధీనంలో వున్నందున ఆ విషయంలో పటేల్ ఏమీ చేయలేకపోయాడు. 1950 నవంబరు 7వ తేదీన నెహ్రూకు పటేల్ ఒక ఉత్తరం వ్రాస్తూ చైనాను విశ్వసించటానికి వీలులేదని తెలియజేశాడు. “చైనా ప్రభుత్వం తాము శాంతి కాముకులమని చెప్పుకుంటూ మనను మోసగించాలని చూస్తున్నది. ఇక నుండి మన దేశ రక్షణ వ్యవస్థకు సంబంధించిన పథకాలు తయారు చేసేటప్పుడు కమ్యూనిష్టు చైనా దురాలోచనలను మనం గుర్తుంచుకుని తీరాలి” అన్న వ్రాశాడు.

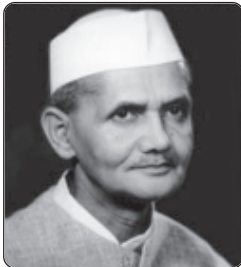
తరువాత అయిదువారాలకు పటేల్ కన్ను మూశాడు. ఆయన మరణించిన పన్నెండు సంవత్సరాలకు భారతదేశంపై చైనా దాడి చేసింది. 1962లో చైనా తన సైన్యాన్ని భారత సరిహద్దుల మీదకు పంపగా వారి దెబ్బకు భారతదేశం దిమ్మెరపోయింది. స్వతంత్ర భారత చరిత్రలో అత్యంత విషాదకరమైన సన్నివేశమిది. సర్దార్ పటేల్ ఎంతో దూరదృష్టిగల నాయకుడు.

బంకించంద్ర చటర్జీ (27 జూన్ 1838 - 8 ఏప్రిల్ 1894)

అఖండ బెంగాల్ లో జన్మించారు. 1773-75 మధ్య సాధువులు, సన్యాసులు స్వతంత్రం కోసం తిరుగుబాటు చేసినారు. దాని స్ఫూర్తిలో 1875 లో “అనందమఠం” అనే గ్రంథంలో వ్రాసినదే వందేమాతర గేయం. 1896 కలకత్తా కాంగ్రెస్ సదస్సులో వందేమాతర గేయాన్ని తొలిసారి పాడారు. 1905 లో జరిగిన బెంగాల్ విభజనకు వ్యతిరేకంగా దేశం మొత్తం ఒకటే నినాదం అదే వందేమాతరం. బ్రిటీష్ వాడి తలవంచి బెంగాల్ విభజనను ఆపింది. దేశ స్వాతంత్ర్య స్ఫూర్తి మంత్రం వందేమాతరాన్ని అందించినది బంకించంద్రుడు.

లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి (2 అక్టోబర్ 1906 - 11 జనవరి 1966)

జై జవాన్, జై కిసాన్ నినాదంతో దేశప్రజలను జాగృతం చేసినారు. సైన్యము, రైతులే ఈ దేశానికి వెన్నుముక అందుకని వారిని గౌరవించాలి, ప్రోత్సహించాలన్నారు. 1962 చైనా యుద్ధంలో ఓడిపోయి నిరాశలో ఉన్నప్పుడు దేశాన్ని సమర్థవంతంగా నడిపించిన నాయకుడు లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి 1965 భారత్ పై పాకిస్తాన్ యుద్ధం చేసినప్పుడు సైనికులకు పూర్తి స్వేచ్ఛ ఇచ్చి పాకిస్తాన్ సైన్యాన్ని రాజధాని లాహోర్ వరకు త్రిప్పికొట్టి అఖండ విజయం సాధించారు. కాని అంతర్జాతీయ కుట్రల నీతి తెలియక రష్యాలో భారత, పాక్ ఒప్పందం పై సంతకం పెట్టిన తరువాత రోజే కన్ను మూసినారు. సాధారణ కుటుంబం నుండి ప్రధాన మంత్రివరకు స్వయం కృషితో ఎదిగిన నిజాయితీగల నాయకులు.

శ్రీ విగాయక దామోదర సావర్కర్ (సా.శ. 28 మే 1883 - 26 ఫిబ్రవరి 1966)

భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సాధనకోసం పోరాడిన విప్లవ వీరుల వరుసలో అగ్రగణ్యుడాయన. తన పనుల ద్వారానే కాక, తన కావ్యాలు, రచనల ద్వారా కూడా ఆంగ్లేయ పాలకులను బెంబేలెత్తించిన స్వాతంత్ర వీరుడాయన.

స్వాతంత్ర్య వీరసావర్కర్ జీవనం ప్రతి యువకుని హృదయాన్ని ఉర్రూతలూగిస్తుంది. రెండు జీవితఖైదు శిక్షలు, జైలులో అంతులేని యాతనలు ఆయనలోని భావోద్వేగాన్ని ఏమాత్రం తగ్గించలేకపోయాయి.

స్వయంగా జీవితమంతా స్వాతంత్ర్య సాధనకోసం సమిధ గా మారడమే కాదు, తనలాంటి వందలాది యువకులను తన జీవితకాలంలోనే తయారు చేసిన ఆదర్శ స్వాతంత్ర్యవీరుడు సావర్కర్.

1883లో మహారాష్ట్రలోని ఓ చిన్న గ్రామంలో సావర్కర్ జన్మించాడు. సావర్కర్ కేవలం కవిత్వం వ్రాసి, బుద్ధిగా కూర్చోలేదు. దేశవాసులందరూ కలసి పాడుకోవటానికి అవసరమైన దేశభక్తిగీతాలు సావర్కర్ వ్రాసేవాడు. అలాగే శివాజీ, తానాజీవంటి మహావీరుల జీవిత చరిత్రలను చాలా స్ఫూర్తిదాయకమైన రీతిలో వినిపించి యువకులు, బాలురలోను దేశభక్తి రగిలించాడు.

1906లో ఇంగ్లాండు లో చదువుకుంటున్న భారతీయులలో స్వాతంత్ర్య భావనలు రగిలించటం కోసమని సావర్కర్ ఇంగ్లాండు వెళ్ళాడు. 1857లో జరిగిన స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ చరిత్రను పూర్తి వివరాలతో వ్రాశారు. ఆ పుస్తకానికి 1857 ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం అని పేరు పెట్టారు. ఆ పుస్తకం ముద్రణకు పూర్వమే నిషేధించబడినది. ప్రపంచ చరిత్రలో అలా జరగటం మొదటిసారి. సావర్కర్ అన్నగారికి యావజ్జీవ కఠిన కారాగార శిక్ష పడిందని తెలుసుకొని వదినగారిని ఓదార్చేందుకు తన తీవ్రమైన దుఃఖాన్ని కవిత్వంగా మలచి వదిన గారికి ఉత్తరం ఈ విధంగా వ్రాశారు. “అనేక రకాలైన పువ్వులు పూస్తూనే ఉంటాయి. ఎప్పుడో ఎక్కడోరాలిపోయి ఎండిపోతాయి. అటువంటి వాటి లెక్కగానీ, ప్రాముఖ్యత గానీ ఎవరకి కావాలి? కాని ఏనుగు తన తొండంతో కమలాన్ని తెంపి తన తలమీద మోసుకు వెళ్ళి, శ్రీవారి పాదాల సన్నిధిలో వుంచుతుంది. అలా సమర్పించబడిన కమలం జీవితమే ధన్యమైనది, సార్థకమైనది, పావనమైనది, అలాంటి ధన్యజీవితాలను పొందే ప్రయత్నంలోనే ఉన్నాం. ఇది ఎంత గర్వించదగిన విషయం”. ఇది ఆయన వదినగారికి పంపిన ఉత్తరంలోని సారాంశం.

ఆయనపై రెండు నేరారోపణలు చేశారు, ఒకటి విప్లవం ద్వారా భారతదేశంలోని బ్రిటీష్ రాజ్యాన్ని కూకటివేళ్ళతో పెకలించివేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడని, రెండవది బ్రిటీష్ అధికారులను హతమార్చటానికి ప్రజలను ప్రేరేపిస్తున్నాడని ఈ రెండు నేరాలకు వేరువేరుగా రెండు ఆ జన్మ కారాగార శిక్షలు విధించారు. అప్పుడు కోర్టులో 50 సం॥రాల వరకు మీరు ఈ దేశంలోనే వుండరు. అని గర్జించారు. రెండు కారాగార శిక్షలంటే అండమాన్ లో మొత్తం 50 సంవత్సరాల కఠిన శిక్షను భరించటమన్నమాట. అండమాన్ లో జైలు అంటే దుర్భర యాతనలు, బాధలు, కఠినశిక్షలకు ప్రసిద్ధి. అదే జైలులో ఉన్న అన్నగారు సావర్కర్ ను

భగవంతుడు స్వయంగా వచ్చి పిలిచినా తల్లిదండ్రులకు సేవ చేస్తున్నాను కాబట్టి కొంచెంసేపు ఆగమని చెప్పిన భక్తుడు ఎవరు-పుండరీకుడు

చూసి “తమ్ముడు! నువ్వు కూడా ఇక్కడికి వచ్చేసావా! మరి బయట విప్లవ కార్యకలాపాలు

చూసేది ఎవరు? అని తన సందేహాన్ని వెలిబుచ్చగా....ఇదంతా విధి లిఖితం. నిర్భయంగా కష్టాలను ఎదురు నిలవడమే సామర్థ్యానికి ప్రమాణమంటారు కదా! మీరు, నేను బయటనున్న మన మిత్రులందరూ యిప్పుడు దానినే ప్రదర్శిస్తున్నామని చెప్పాడు. అండమాన్ వాతావరణం, జైలులో నికృష్టమైన ఆహారం కారణంగా సావర్కర్ ఆరోగ్యం బాగా దెబ్బతింది. కొన్ని షరతులపై 1922లో వీరసావర్కర్‌ని విడుదల చేశారు. ఈ దేశ యువకులను సైన్యంలో చేరి ఆయుధ శిక్షణ పొందమని ప్రోత్సహించారు. అలా చేరినవారే తర్వాత నేతాజీ స్థాపించిన ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్‌లోని సైన్యం.

సావర్కర్‌కు 1901లో వివాహం జరిగినా 20 సంవత్సరాలపాటు మొదట లండన్‌లో, తరువాత అండమాన్‌లో వారు ఒంటరిగానే జీవితం గడిపారు. 1922 నుండి గృహస్తుగా జీవనం ప్రారంభించారు. భారత్‌నుంచి వేరుకావాలనే పాకిస్థాన్ కోరికను ఆయన తీవ్రంగా ఖండించారు. 1947లో భారత్‌కు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. 1948లో గాంధీజీ హత్యచేయబడ్డారు. భారత్ ప్రభుత్వం సావర్కర్‌ని బంధించి న్యాయవిచారణ చేయించింది. న్యాయవిచారణలో ఆయన నిర్దోషిగా నిష్పక్షంకుడైన వ్యక్తిగా, నిరూపించబడ్డారు. తన జీవితపు చివరి రోజులలో ఆహారాన్ని త్యజించి తన 86 ఏట తన ఇహలోకం నుండి జీవన్ముక్తిని పొందారు.

జయప్రకాశ్ నారాయణ (11 అక్టోబర్ 1902 - 8 అక్టోబర్ 1979)

దేశ రాజకీయాలను ఒక క్రొత్త మలుపు త్రిప్పిన నాయకుడు. ఇందిరాగాంధీ నిరంకుశ పాలనకు, ఎమర్జెన్సీకి వ్యతిరేకంగా దేశంలోని అన్ని పార్టీల నాయకులను ఒక వేదిక పైకి తీసుకువచ్చి క్రొత్త రాజకీయాలకు నాంది పలికిన మహోన్నతవ్యక్తి. యువకులను రాజకీయాలలోకి తీసుకువచ్చి దేశంలో సవోత్తేజం నింపినాడు. అందుకే వారిని ప్రేమతో “లోక్ నాయక్” అని పిలుస్తారు.

లాలా లజపతిరాయ్ (28 అక్టోబర్ 1865 - 1928)

పంజాబ్‌లో జన్మించినారు. న్యాయవాది, గొప్ప సంఘసంస్కర్త, విద్యావేత్త మరియు స్వాతంత్ర్యసేనాని. అనేక గురుకులాలను స్థాపించారు. స్వతంత్ర సంగ్రామంలో పాల్గొన్న కారణంగా అండమాన్ జైలుశిక్ష విధించినది బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం. లాల్-బాల్-పాల్ అని అందరూ పిలిచే లాలాలజపతిరాయ్ బాలగంగాధరతిలక్, బిపిన్ చంద్రపాల్ చేసిన వందేమాతర ఉద్యమం కారణంగా 1905లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం చేసిన బెంగాల్ విభజనను 1911 సం॥లో రద్దుచేసినది.

1928లో సైమన్ కమిషన్ ని బహిష్కరించాలని దేశ వ్యాప్తంగా ఉద్యమం జరిగింది. లాహోర్‌లో జరిగిన ఉద్యమంలో భగత్ సింగ్ వంటి యువకులతో కలిసి పాల్గొన్నారు. అక్కడి పోలీస్ ఆఫీసర్ సాండర్స్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులతో పోలీసులు లాలాలజపతిరాయ్ మీద లాఠీ చార్జ్ చేసి బాగా గాయపరిచినారు. ఆ కారణంగా కొద్దిరోజులకు మరణించినారు. దానికి ప్రతీకారంగా భగత్ సింగ్ బృందం పోలీస్ ఆఫీసర్ సాండర్స్‌ను చంపి ప్రతీకారం తీర్చుకున్నారు.

తన వృత్తి చెప్పలు కుట్టుకుంటూ కూడా భగవన్నామం చేసినవారు ఎవరు -సంతోరవిదాస్

పండిత మదన్ మోహన్ మాలవ్య (సా.శ. 25 డిసెంబర్ 1861 - 28 జనవరి 1946)

బెనారస్ హిందూ విశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపకులు. వారి బాల్యం అత్యంత పేదరికంలో గడిచింది. వారి మనస్తత్వం, విశుద్ధజీవనం, నిస్వార్థభావం కారణంగా అందరి హృదయాలను ఆయన జయించాడు.

1861లో పండిత మదన్ మోహన్ మాలవ్య జన్మించారు. రోజులు ఎంతటి భారంగా వున్నా ఏనాడూ కుంగిపోలేదు. 1884లో కలకత్తా కళాశాల నుండి పట్టభద్రుడయ్యాడు. మదన్మోహన్ నలభైరూపాయల జీతానికి ఒక పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడుగా చేరాడు. పుట్టుకతోనే మదనమోహన్ కవి. సామాజిక జీవనంలో ఎంతో ఒత్తిడికి లోనౌతున్నప్పటికీ స్వల్పవ్యవధిలోనే గొప్ప న్యాయవాదిగా పేరు తెచ్చుకున్నారు. ఉత్తేజితమైన ఉపన్యాసం, అత్యంత సాధారణంగా, సరళంగా విశ్లేషణాత్మకంగాసాగే వాదనలు ఎందరినో ప్రభావితం చేసేవి. అనతి కాలంలోనే ప్రజాబాహుళ్యంలో ప్రత్యేక స్థానం సంపాదించుకున్నారు.

హిందు యూనివర్సిటీకై నిధులు అభ్యర్థించడం మొదలు పెట్టాడు. ఈ సందర్భంలోనే ఆయన నిజాం నవాబును విరాళం కొరకు అడుగగా నిజాం తిరస్కరించాడు. రిక్తహస్తాలతో ఇక్కడ నుండి వెళ్ళడం మాలవ్యకు ఇష్టంలేదు. అదే రోజు ధనవంతుడైన హిందువు ఒకడు మరణించాడు. అతని అనుయాయులు శవంమీద చిల్లర చల్లుతూ ఊరేగింపు చేస్తున్నారు. ఇది గమనించిన మాలవ్య ఆ చిల్లర ఏరి సంచిలో వేసుకోసాగాడు. ఇది గమనించిన కొందరు ఆశ్చర్యపోయారు. వారుకూడా నాణాలు ఏరి అతని సంచిలో వేసారు. నిజాంకు ఈ విషయం తెలిసి సిగ్గుపడ్డాడు. ఔదార్యంతో బాగా విరాళమిచ్చి అభినందించాడు. పండిత మాలవ్య దేశం నలుమూలల నుండి ఒక కోటి 34 లక్షల రూపాయలు ప్రోగుచేశాడు.

1916వ సంవత్సరంలో గంగానదీ తీరాన బెనారస్ హిందూ విశ్వ విద్యాలయానికి శంఖుస్థాపన జరిగింది. వేదాలు-ఉపనిషత్తులు, గీత, మహాభారతం, రామాయణం, వంటి పవిత్ర గ్రంథాలు చదవడం, హిందూ సంస్కృతి, సంస్కృత భాష ప్రాముఖ్యత కలిగించడం మొదలైన అంశాలు అతని దృష్టిలో ముఖ్యమైనవి. వీటి సాధనకే యూనివర్సిటీ స్థాపించారు.

సనాతన ఆచారాలను ఆచరించే వ్యక్తిలా కనిపించినా మాలవ్య గొప్ప విప్లవకారుడు. 1919 జలియన్ వాలాబాగ్ లో విషాద సంఘటన జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులంతా సిమ్లాలో సమావేశమయ్యారు. ఆ సమావేశంలో శ్రీ మాలవ్య అత్యంత ఉద్వేగభరితంగా ఆరు గంటలసేపు జలియన్ వాలాబాగ్ నరమేధంపై ప్రసంగించారు. ప్రేరణాత్మకమైన అతని వాగ్దాటికి సమావేశంలోని ఆంగ్లేయులు సైతం ఉత్తేజితులయ్యారు.

హిందువులందరినీ ఏకత్రాటిపై తీసుకురావడానికై అవిశ్రాంతంగా శ్రమించారు. హరిజనోద్ధరణ జరిగితేనే హిందూ దేశం అభివృద్ధి చెందుతుందనేవారు మాలవ్య అట్టడుగువర్గాల, పేదప్రజలు, వైధవ్యం పొందిన మహిళలు, నిరక్షరాస్యుల ఉన్నతికై శ్రమించారువారు.

1946లో పండిత మాలవ్య మరణించారు. హైందవ ధర్మం మహోన్నతమయింది. కేవలం తన స్వసుఖానికే జీవించే మానవుడు పశువుతో సమానము. వ్యక్తి తన దేశం కోసం, ధర్మం కోసం జీవించాలి అంటూ ఉండేవారు.

మదన్ లాల్ డీంగ్రా (18 ఫిబ్రవరి 1883 - 17 ఆగస్టు 1909)

చిరుప్రాయంలోనే దేశమాత సేవలో ఆశువులు బాసిన వీర కిశోరం, బ్రిటీష్ సామ్రాజ్య రాజధాని అయిన లండన్ నగరంలోనే భారతదేశ శత్రువుని కాల్చిన ధైర్యశాలి, ప్రతిసారి భారతదేశంలో జన్మించి దేశమాత స్వాతంత్ర్యం కొరకై ప్రాణత్యాగం చేయాలని ఉవ్విళ్ళూరుతున్నానని అంటూ ఉరికంబమెక్కిన యోధుడు మదన్ లాల్ డీంగ్రా.

పంజాబ్ లోని అమృత్ సర్ నగరంలో మదన్ లాల్ జన్మించాడు. మదన్ లాల్ తండ్రి ఆ ప్రాంతంలో గొప్ప ధనికుడు, ప్రఖ్యాతిగాంచిన వైద్యుడు కూడా.

1906లో తండ్రి అభిమతానికి విరుద్ధంగా ఇంగ్లాండ్ వెళ్లి యింజనీరింగ్ కాలేజీలో చేరాడు. మిత్రులతో జల్సాగా తిరిగేవాడు.

వీరసావర్కర్ పెద్ద అన్న గణేష్ దామోదర్ సావర్కర్ విప్లవ కారుడు. ఆంగ్లేయులు ఆయనను బంధించి అండమాన్ దీవిలో “కాలాపానీ” దండన విధించారు. బాబూరావ్ సావర్కర్ కు విధించిన శిక్షను గురించిన సమాచారం విన్న డీంగ్రా తన కోపాన్ని అదుపులో వుంచుకోలేకపోయాడు. అందుకు కారకుడైన ఆంగ్లేయ అధికారిని చంపాడు.

మదన్ లాల్ డీంగ్రాని అరెస్ట్ చేశారు. సావర్కర్ డీంగ్రాని కలుసుకోవటానికి కారాగారానికి వెళ్ళాడు. తన శిష్యుడి సాహస కార్యంపై వారికి ఎంతో గర్వంగా ఉంది. సావర్కర్, డీంగ్రాను కలుసుకున్నప్పుడు డీంగ్రా ఇలా అన్నారు. “సావర్కర్ జీ నేను మరణించిన తరువాత నా మరణ సంస్కారాలు హిందూ సాంప్రదాయం ప్రకారమే చేయండి. దేశద్రోహుల చేతులు నా మృతశరీరానికి తగలనీయకండి. నా సామాన్లు వేలం వేసి వచ్చిన పైకాన్ని మన రాష్ట్రీయ ఖజానాకు జమ చేయండి” అని చెప్పాడు.

డీంగ్రా న్యాయస్థానంలో తన వాంగ్మూలాన్ని జూలై 10వ తారీఖున ఇచ్చారు. ఆ వాంగ్మూలం సంక్షిప్తరూపంలో ఇలా వుంది. “నేను ఒక ఆంగ్లేయుడిపై హత్యాప్రయత్నం చేసిన మాట వాస్తవమే. ఆంగ్లేయులు భారతీయ యువకులను కించపరచి, అవమానించి, ఇక్కట్లకు గురిచేసినందుకు ఇది ఒక చిన్న ప్రతీకార చర్య మాత్రమే. నా చర్యలకు నేను ఒక్కడినే బాధ్యుడను. నా దేశం పరతంత్రంలో పరాధీనమై వుంది. మా మాతృభూమికి స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించటానికి మేము కఠోర సంఘర్షణ చేస్తున్నాము. మాకు ఆయుధాలు ఉంచుకోవటానికి అనుమతి లేదు. మేము పిస్తోళ్ళు కలిగి ఉండటానికి అనుమతిలేదు. అందుకనే నేను పిస్తోలుతో దాడిచేసాను.”

నేను ఒక హిందువును. నేను నా దేశానికి జరిగిన అవమానాన్ని నా దైవానికి జరిగిన అవమానంగా భావిస్తాను. నేను నా రక్తాన్ని తప్ప నా మాతృభూమికి ఇంక ఏమీ సమర్పించుకోగలను? అందుకే మాతృభూమి సేవలో నేను నా రక్తాన్ని సమర్పిస్తున్నాను. నా దృష్టిలో భారతమాత సేవయే, శ్రీరామసేవ నా తల్లి యొక్క సేవయే నా దృష్టిలో శ్రీకృష్ణుని సేవ అందుకే నేను నా ప్రాణాలను త్యాగం చేస్తున్నాను. నాకు నా చర్య పట్ల గర్వంగా ఉంది. నా కోరిక ఏమిటంటే భరతమాత ఎప్పటివరకు స్వతంత్రురాలు అవ్వడో అప్పటివరకు ప్రతిసారి నేను భరతభూమిలోనే జన్మించాలి. నా మాతృభూమి భరతమాత కొరకు నేను అనేకసార్లు నా ప్రాణాలు త్యాగం చేయడానికి ఉవ్విళ్ళూరుతున్నాను. ఆ పరమేశ్వరుడు నా ఈ కోరికను తీర్చాలి అని ప్రార్థిస్తున్నాను.

మదన్ లాల్ డీంగ్రాను ఆగస్టు 18వ తేదిన ఉరికంబంపై వ్రేలాడదీసారు. వేలాదిమంది యువతీయువకులు అత్యంత సాహసంతో వ్యవహరించి తమ వ్యక్తిగత సుఖాలను త్యాగం చేసి తమకు ప్రీతిపాత్రులైన భార్యాబిడ్డలకు దూరమైనారు. భరతమాతకు ప్రప్రథమంగా విదేశీపాలన నుండి విముక్తి కలిగించి ఆ తరువాతనే తమ వ్యక్తిగత సుఖాల గురించి ఆలోచిద్దాం అనే ఒకే ఒక ఆదర్శం అందరి హృదయాలలో ఉండేది. భారతదేశం యొక్క స్వాతంత్ర్యం ఇటువంటి మహాపురుషుల రక్తంతో పెంచిన వృక్షం-ఆత్మబలి దానాలు, త్యాగాల ఫలితమే మనం అనుభవిస్తున్న స్వతంత్ర భారతం.

మహాభారతంలో భగవద్గీత ఏ పర్వంలో ఉంది. - భీష్మపర్వం.

చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ (సా.శ. 23 ఫిబ్రవరి 1906 - 27 ఫిబ్రవరి 1931)

పరదేశీ పాలనలో నలిగిపోతున్న భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం కోసం అహింసా పద్ధతిలో కొంతమంది పోరాడితే మరికొంతమంది వీరులు విప్లవ భావాలను ప్రచారం చేసి ప్రజలను చైతన్యపంతుల్ని చేయడమే కాక, దేశం కోసం తమ ప్రాణాలను సైతం లెక్క చేయకుండా ఈ భూమి మీద వారి రక్తాన్ని చిందించి వారి దేశ భక్తిని చాటుకున్నారు.

1906 ప్రయాగలో చంద్రశేఖర్ జన్మించారు. చంద్రశేఖర్ ఎంతసేపూ సాహసకార్యాలు చెయ్యాలని ఆరాటపడేవాడు. కాశీలో ఒక విద్యా సంస్థలో చేరి సంస్కృతం మీద పట్టు సాధించాడు అనేక ప్రాచీన గ్రంథాలను చదివిన అతడికి భారతదేశం మీద, హిందూ సంస్కృతి పట్ల గౌరవం పెరిగింది.

1921లో విదేశీ వస్తు బహిష్కరణోద్యమంలో పాల్గొని 14, 15 సం॥రాల విద్యార్థులకు నాయకుడై ఊరేగింపు జరుపగా చంద్రశేఖర్ ని పోలీసులు అరెస్ట్ చేశారు. కోర్టులో మేజిస్ట్రేట్ పేరు అడిగితే 'ఆజాద్' అని సమాధానమిచ్చాడు. ఆజాద్ అంటే స్వతంత్రుడు అని అర్థం. మేజిస్ట్రేట్ పదిహేను కొరడా దెబ్బలు శిక్ష విధించాడు. వందేమాతరం చెబుతూ ఆ శిక్షను సంతోషంగా అనుభవించాడు. తర్వాత ఒక బహిరంగ సభలో ఆజాద్ మాట్లాడుతూ ఇప్పుడు పోలీసులు తనను బంధించినా ఇక తను పోలీసులకు చిక్కబోనని, దేశం కోసం ప్రాణాలైనా ధారపోస్తానని, మరణమైనా ఆహ్వానిస్తానని ఆవేశపూరితంగా ప్రసంగించాడు. అతడి ప్రసంగంతో అందరూ జయజయ ధ్వనాలు చేశారు. వందేమాతరమంటూ నినాదాలు చేశారు. అతనికి "ఆజాద్" అనే బిరుదు ప్రదానం చేశారు.

రాష్ట్రాలు, పట్టణాలలో పర్యటిస్తూ అనేక మంది విప్లవకారుల్ని కలుసుకుని వారితో చర్చలు జరిపేవాడు. విప్లవకారులు ఆకలితో అలమటించి చనిపోయినా పర్యా లేదు కాని, అమాయకుల్ని ఏమీ చెయ్యకూడదని, దేశద్రోహుల్ని దండించడానికే సాయుధ పోరాటమని నొక్కి చెప్పాడు. అందరూ అతని వాదనకు తలవంచారు.

లాలాజపతిరాయ్ ని గాయపరచి చనిపోవడానికి కారకుడైన సాండర్స్ అనే పోలీస్ అధికారిని చంపడానికి ఆజాద్, భగత్ సింగ్, జయగోపాల్ వ్యూహం పన్ని సాండర్స్ ను హతమార్చారు. లాహోర్ లో పోలీసులు వీరికోసం అణువణువుగా గాలిస్తున్నారు. కాని మారువేషంలో లాహోర్ నుండి తప్పించుకున్నారు. 23 మార్చి 1931 భగత్ సింగ్ ప్రభుత్వాలకు ఉరిశిక్ష విధించారు. ఈ వార్త విన్న ఆజాద్ బాగా కృంగిపోయాడు. ఈ తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా వైస్రాయి ప్రయాణం చేసే రైలు పెట్టెను పేల్చి వేసేందుకు పథకం వేశారు. కాని ఆ పథకం విఫలమయిపోయింది. దానితో ఆజాద్ మరింత బాధతో కుమిలిపోయాడు.

ఆ బాధతో ఆజాద్ దేశాటన చెయ్యడం మొదలు పెట్టాడు. ఆజాద్ ను ఎలాగైనా పట్టుకోవాలని ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయి గాలింపు ఎక్కువయ్యింది. ఆజాద్ పోలీసుల ఎత్తులకు అంతు చిక్కకుండా తప్పించుకుంటున్నాడు. 1931లో పోలీసులతో ఎదురుకాల్పులలో ఆజాద్ మరణించాడు.

ఆజాద్ వ్యక్తిత్వం. ప్రవర్తన అందరిని ఎంతగానో ఆకట్టుకునేవి. ఆయన గురించి వెతుకుతున్న పోలీస్ ఆఫీసర్లు, సి.ఐ.డి. అధికారుల ముందునుంచే వెళ్ళిన ధైర్యశాలి ఆజాద్. అతని ధైర్యం, తుపాకీ గురి తెలిసిన అధికారులు అతనిని గుర్తించినా పట్టుకోడానికి భయపడేవారు. నీతి, నిజాయితీ, స్త్రీలపట్ల గౌరవం, ఆశయ సాధనకు కట్టుబడి ఉండటం అనేవి నేటి తరం అతని జీవితం నుండి నేర్చుకొని తీరాలి.

ఆజాద్ నేటి తరానికి ఆదర్శప్రాయుడు.

సంఘ శిల్పి పరమ పూజ్య బాలా సాహెబ్ (1915-1996)

R.S.S మూడవ సర్ సంఘచాలక్, సామాజిక న్యాయము, సామాజిక సమరసత ఆధారంగా సమాజంలోని దుర్బలులు, వంచితుల సేవ చేయడానికి స్వయంసేవకులకు ప్రేరేపించినవారు బాలాసాహెబ్ దేవరస్. సంఘటన అంటే అందరికీ సమానగౌరవాదరాలు, సమాన సంరక్షణ లభించడం అదిలేనినాడు సంఘటన అనేది సాధ్యంకాదు. సమాజంలో అంతః కలహాలు, ఉచ్చనీచాలు, అస్పృశ్యత మొదలైనవి ఉంటాయో అలాంటి సమాజంలో సంఘటన సాధ్యపడదు.

R.S.S లో అత్యున్నత స్థాయిలో ఉన్నప్పటికీ బాలాసాహెబ్ తో ఎవ్వరైనా, వెళ్ళి మాట్లాడేందుకు చర్చించేందుకు వీలుండేది. సైద్ధాంతిక విభేదాలున్నా, వివిధ రాజకీయపక్షాలకు చెందినవారు కూడా ఆయన వ్యక్తిత్వ ప్రభావానికి లోనయ్యేవారు. ఆయన అనుకున్నది కూడా నిర్మోహమాటంగా, సూటిగా చెప్పేవారు ఎవరి మనస్సు నొప్పించకుండా ఉండేందుకు శ్రద్ధవహించేవారు.

1989వ సంవత్సరం డా. హెడ్గేవార్ శతజయంతి సందర్భంగా దేశవ్యాప్తంగా సేవాకార్యక్రమాలు ప్రారంభించాలన్న ఆలోచన శ్రీ బాలాసాహెబ్ దే. R.S.S అస్పృశ్యతలు విభేదాలను ఎంతమాత్రం సమర్థించబోదని, అస్పృశ్యత పాపంకాకపోతే ప్రపంచంలో మరేదీ పాపం కాదని ఉద్ఘాటించారు.

అసలుపేరు మధుకర్ దత్తాత్రేయ దేవదాస్ చిన్నప్పుడు బాలా అని పిలిచేవారు తరువాత కాలంలో అందరూ బాలాసాహెబ్ అని పిలవసాగారు.

1937 లో లా పూర్తి చేసుకొన్న తరువాత డాక్టర్ వారికి నాగపూర్ నగర్ కార్యవాహ్గా బాధ్యతలు అప్పగించారు.

1939 లో డాక్టర్ చెప్పిన ప్రకారం ప్రచారక్ గా కలకత్తా వెళ్ళారు. అప్పటినుండి జీవితాంతం బ్రహ్మచారిగానే జీవిస్తూ హిందూ సంఘటనా కార్యాన్ని చేస్తూనే ఉన్నారు. అనేక సందర్భాలలో శ్రీ గురూజీ బాలాసాహెబ్ ని పరిచయం చేస్తూ “మీరు డాక్టర్ హెడ్గేవార్ ఎలా ఉండేవారో తెలుసుకోవాలనుకుంటే బాలాను చూడండి. ఇతడు డాక్టర్ స్ఫూర్తికి అచ్చమైన ప్రతీక అని అంటూ ఉండేవారు”.

అనేక బాధ్యతలు నిర్వహిస్తూ 1973లో శ్రీ గురూజీ స్వర్గస్తులు అయిన తరువాత R.S.S కు 3వ సర్ సంఘచాలక్ అయినారు.

1975 లో ఇందిరాగాంధీ దేశంలో ఎమర్జెన్సీ విధించింది తన నియంతృత్వ పాలనకు అడ్డుగా ఉన్న ఏకైక సంస్థ R.S.S కాబట్టి దానిని నిషేధించింది. అట్టి విపత్కర పరిస్థితులలో సంఘానికే కాక దేశానికే చక్కటి నాయకత్వాన్ని అందించారు బాలాసాహెబ్ జీ.

సర్ సంఘచాలక్ గా 21 సం॥ పాటు దేశం మొత్తం తిరుగుతూనే ఉన్నారు. వారి ఆరోగ్యం సహకరించని కారణంగా 1994లో సర్ సంఘచాలక్ బాధ్యతను పరమ పూజ్య రజ్జు భయ్యాకు అప్పగించి సాధారణ స్వయంసేవక్ గా జీవించారు.

బాల స్వయంసేవక్ గా జీవితం ప్రారంభించి సర్ సంఘచాలక్ గా బాధ్యతలు నిర్వహించి స్వయంసేవకులందరికీ మార్గదర్శకులుగా నిలిచినారు పరమపూజ్య బాలాసాహెబ్ దేవరస్ జీ.

త్యాగి అని ఎవరిని అంటారు - కర్మఫలమును దేవునికి వదిలిన వాడు త్యాగి అనబడతాడు.

ఏకనాథ్ రానడే (19 నవంబర్ 1914 - 22 ఆగష్టు 1982)

ఏకనాథ్ రానడే మహారాష్ట్రలోని అమరావతి జిల్లాలో జన్మించినారు. వారు నాగపూర్లో ఉన్న అన్నగారి ఇంటి వద్ద ఉండి విద్య అభ్యసించెను. నాగపూర్ విశ్వవిద్యాలయము నుండి తత్వ శాస్త్రములో ఎం.ఏ.పట్టాను, సాగర్ విశ్వవిద్యాలయము నుండి న్యాయశాస్త్రపట్టాను పొందిరి. ఏకనాథ్ పాఠశాలలో చదువు రోజులలో రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘ స్థాపకుడైన డా॥ హెడ్గేవార్తో గాఢ సాన్నిహిత్యము కలిగెను. అటుపిమ్మట ఆయన ఆర్.ఎస్.ఎస్. ప్రచారక్ గా మారి అనేక బాధ్యతలు నిర్వహిస్తూ సర్ కార్యవాహ (జనరల్ సెక్రటరీ)

గా హిందూ సంఘటనా కార్యమును చేసినారు.

1963 వ సంవత్సరం స్వామి వివేకానంద శతజయంతి ఉత్సవాలు. ఆ సందర్భంగా తమిళనాడులోని కన్యాకుమారి దగ్గర సముద్రం మధ్యలో వున్న శిలపై స్వామీజీ మూడురోజులు ధ్యానస్థితిలో వున్న తరువాత ప్రపంచపర్యటన చేసినారు. అందుకని ఆ శిలపై స్వామి వివేకానంద గుర్తుగా వివేకానంద కేంద్రం నిర్మించాలని ప్రయత్నించినప్పుడు అక్కడి స్థానిక క్రైస్తవులు దానిని వ్యతిరేకించినారు. అప్పటి ఆర్.ఎస్.ఎస్. సర్ సంఘచాలక్ అయిన శ్రీ గురూజీ ఏకనాథ్ రానడే గార్ని ఆ నిర్మాణ బాధ్యత అప్పగించెను.

ఆరోజు మొదలు తన తుది శ్వాస వరకు స్వామి వివేకానంద ఆశయాలను తన జీవనకార్యంగా జీవించారు. వివేకానంద కేంద్రం నిర్మాణంకొరకు దేశంలోని ప్రతి ఒక్క యమ్.పి. ని వ్యక్తిగతంగా కలిసి ఒప్పించి పార్లమెంటులో తీర్మానం చేయించినారు. స్మారకకేంద్రం నిర్మాణం కొరకు దేశంలోని ప్రతి ఒక్కరినుండి ఒక్కరూపాయి నిధి సేకరించి, ఆవిధంగా వచ్చిన డబ్బులతో కన్యాకుమారిలో వివేకానంద కేంద్రం నిర్మించినారు.

1972లో వివేకానంద శిలాస్మారక సంఘము 'వివేకానంద కేంద్రము'ను ఆధ్యాత్మిక, సేవా సంస్థగా రూపొందినది. ఇది స్త్రీ పురుష అనే బేధం లేకుండా వివేకానందస్వామి యొక్క త్యాగము, సేవ అనే ఆదర్శములకు అంకితమైనది. శ్రీ ఏకనాథ్ రానడే ఈ కేంద్రమునకు జెనరల్ సెక్రటరీగా ఎన్నికైరి. ఆ తరువాత 1978లో ఆయన దానికి అధ్యక్షులైరి. 1982 జూన్లో "వివేకానంద అంతర్జాతీయ కేంద్రము కన్యాకుమారి" అను సంస్థ నొకదానిని స్థాపించి. దానికి అధ్యక్షులుగా ఉండిరి. స్వామి వివేకానంద ఆశయములకొరకు తన శక్తియుక్తులను అర్పించిన మహోన్నత వ్యక్తి ఏకనాథ్ రానడే.

డా॥అంబేద్కర్ ఇలా అన్నారు

- ☛ ధర్మబద్ధమైన రాజ్యాన్ని మనం పొందాలంటే అది మన ధర్మబద్ధమైన ప్రవర్తన ద్వారానే లభిస్తుంది.
- ☛ దేశానికి గాని, జాతికి గాని సంఖ్యాబలం ఒక్కటే చాలదు. వారు ఎప్పుడూ అప్రమత్తులై, విద్యావంతులై ఆత్మ విశ్వాసంతో ఉన్నప్పుడే ఆ జాతి బాగుపడుతుంది.
- ☛ పరులకు సహాయం చేయడం, హితం చేయడం లోకానికి తోడ్పడుతున్నట్లు బయటటి కనిపిస్తుంది. కాని నిజానికి అది మనకు మనం చేసుకొనే సహాయమే సుమా!

హిందువునని గర్వించు - హిందువుగా జీవించు
మన ధర్మం గంగనీరు - పరధర్మం ఎండమావి

పరమ పూజనీయ డాక్టర్ ఇలా అన్నారు

ఏ భూమిలో, ఏ సమాజంలో జన్మ లభించిందో ఆ భూమిపట్ల, ఆ సమాజంపట్ల ప్రకటితమయ్యే ఆత్మీయతా భావనే దేశభక్తి.

పరమపూజనీయ శ్రీ గురూజీ ఇలా అన్నారు

ఎక్కడైతే మహత్వపూర్ణమైన మన మాతృభూమి పుత్రులు అత్యధిక సంఖ్యలో ప్రతిరోజూ కలుసుకొని ఆదుతూ దైవస్వరూపమైన భారతమాత కీర్తిని గానం చేస్తూ దాని గౌరవాభివృద్ధి కోసం ప్రార్థన చేస్తుంటారో అలాంటి సంఘస్థానం యొక్క పవిత్రభూమిలోనే జాతినిర్మాణం చేయగల మహత్తర శక్తి దాగివుంది.

మనసు దేని ద్వారా నిగ్రహించబడుతుంది. - అభ్యాసం, వైరాగ్యం.

విశ్వకర్మ

ఋగ్వేదంలో విశ్వకర్మ దేవస్వరూపుడుగా వర్ణించబడ్డారు. వీరు సర్వకళలకు, శిల్పశాస్త్రములకు ఆదిగురువు. విశ్వకర్మ తన పాదాలతో స్వర్గాన్ని చేతులతో పృథ్విని నిర్మించాడు. ఇతడు దేవశిల్పి. సృష్టి కళానైపుణ్యానికి మూలవిరాట్. ప్రభాసుడను వసువు యొక్క పుత్రుడు. యోగసిద్ధి ఇతని తల్లి. ఇతని భార్య ప్రహ్లాదిని. సూర్యుని భార్య సంజ్ఞాదేవి ఇతని కుమార్తె. సుగ్రీవుని సైన్యంలోని నలుడను వానరుడు, విశ్వరూపుడనువారు ఇతని కుమారులు. విశ్వకర్మ

దేవతలకు కావలసిన నగరములను, రథములను, ఆయుధములను, వివిధ వృత్తులు చేసుకొనుటకు పనిముట్లను సృష్టించినారు. ఇంద్రుని కోరికపై పాండవుల కొరకు ఇంద్రప్రస్థాన్ని, శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థనపై ద్వారకా నగరాన్ని, బృందావనాలను నిర్మించాడు. విశ్వకర్మ కుమార్తె సంజ్ఞాదేవి సూర్యకాంతిని భరింపలేకుండుటచే ఆమె ప్రార్థన మేరకు సూర్యుణ్ణి సానబట్టాడు. ఆ సమయంలో రాలిన చూర్ణంతో సుదర్శన చక్రమును తయారుచేశాడు. దధీచి మహర్షి వెన్నెముకతో వజ్రాయుధాన్ని రూపొందించాడు. శివునికి త్రిశూలాన్ని తయారుచేశాడు. త్రిపురాసుర సంహారంలో శివుడుపయోగించిన రథం విశ్వకర్మ నిర్మితమైనదే. గొప్ప హస్తకళా నైపుణ్యం గలవాడు. భూలోకవాసుల వృత్తి పనిముట్ల నిర్మాణప్రప్త. విశ్వకర్మ సంతానమే కంచరులు, వడ్రంగులు, కంసాలులుగ పిలువబడుతున్నారు. భారతదేశంలోని కార్మికులంతా విశ్వకర్మను ఇష్టదైవంగా పూజిస్తారు. భారతీయత భూమికగా పనిచేస్తున్న భారతీయ మజ్దూర్ సంఘ సెప్టెంబరు 17వ తేదీని విశ్వకర్మజయంతిగా ప్రకటించి ప్రతి సంవత్సరం భారత జాతీయ కార్మిక దినోత్సవం నిర్వహిస్తున్నది.

భరద్వాజ మహర్షి

సామాన్య శక పూర్వం 7వ శతాబ్దిలో జన్మించారని పండితులు పేర్కొంటారు. భరద్వాజ మహర్షికి పూర్వమే కొంతమంది విమాన యానానికి సంబంధించి అహోరాత్రులు పలు ప్రయోగాలు చేసి గ్రంథ రచనలు చేశారు, కాని అవన్నీ అస్పష్టముగా, అసంపూర్తిగా వుండటంతో ఏమాత్రం వెలుగు చూడలేకపోయాయి.

భరద్వాజ మహర్షి రాసిన విమానశాస్త్రములో మొత్తం 8 అధ్యాయాలు, వంద అధికరణములు, 500 సూత్రాలు ఉన్నాయని చెబుతారు. పూర్తి గ్రంథం ఇప్పటివరకు లభించనేలేదు. ప్రాచీన భారతంలో విమానశాస్త్రం కల్పితం కాదని అనేక రుజువులు ఉన్నాయి.

శివకర్ బాపూజీ తలపడే అనే భారతీయ శాస్త్రవేత్త 1895 లో తొలి విమానాన్ని నిర్మించి ఆకాశగమనాన విజయవంతంగా 1500 అడుగుల ఎత్తు ఎగిరించారు. దానిపేరు మరుత్సఖ (వాయుమిత్రుడు) తరువాతకాలంలో 1902లో రైట్ సోదరులు మొదట విమానాన్ని ప్రయోగించి విఫలమయినారు. తరువాత మార్పులు చేసి విమానాన్ని తయారుచేశారు. వేల సంవత్సరాల పూర్వమే విమానశాస్త్రాన్ని అభివృద్ధిచేసిన భరద్వాజ మహర్షికి ధన్యవాదములు తెలుపుదాం.

దధీచి మహర్షి

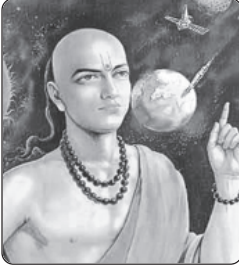
దధీచి బ్రహ్మజ్ఞాని, మహాతపస్వి, సత్త్వగుణసంపన్నుడు. శత్రువులను గూడ స్నేహితులుగా మలుచుకొనగల శాంతివనం అతని ఆశ్రమం. ఒకసారి దేవదానవుల మధ్య పరస్పరం అస్త్రశస్త్రాలను ఉపయోగించకుండా ఉండేలా ఒప్పందం జరిగింది. దేవతలు తమ అస్త్రాలను దధీచి ఆశ్రమమునందు ఉంచమని వేడుకొన్నారు. సంవత్సరాలు గడిచినా దేవతలు వచ్చి ఆయుధములు తీసుకోలేదు.

దధీచి వాటిని జలముగా మార్చి త్రాగివేయగా ఆ ఆయుధముల శక్తి అంతా అతని ఎముకలకు పట్టింది. అప్పటి నుండి అతని ఎముకలు శక్తివంతమైనాయి. పవిత్ర శరీరుడైన అతని అస్థులు (ఎముకలు) అత్యంత ప్రభావవంతములైనాయి. తదనంతర కాలంలో వృత్తాసురుడనే రాక్షసుని వలన దేవతలకు కష్టాలు ప్రారంభమైనాయి. పైగా దేవతల వద్ద ఆయుధాలు లేవు. ఇలాంటి సంకట పరిస్థితులలో ఇంద్రుడు దేవతలను వెంటపెట్టుకొని దధీచి ఆశ్రమమునకు వెళ్ళి తమ నిస్సహాయతను తెలియచెప్పుకొన్నాడు. అప్పుడు దధీచి దేవతల ఆయుధములు తనలో జీర్ణమైన విషయాన్ని చెప్పి నన్ను చంపి నా ఎముకలు తీసుకువెళ్ళండి. లోకహితము చేయుటకంటే నాకు కావలసిన దేమున్నది? అని తన అభిప్రాయాన్ని చెప్పాడు. అప్పుడు దేవతలు భయపడి మహాత్మా! దధీచి! మిమ్మల్ని చంపగల శక్తి మాకు లేదు. పైగా బ్రహ్మహత్యాపాతక దోషం కలుగుతుంది కూడ అని చెప్పగా, దధీచి మహర్షి! స్వచ్ఛంద మరణశక్తి కలవాడగుటచే లోకకళ్యాణార్థం యోగాగ్నిని కల్పించుకొని నేను మరణించిన తదుపరి నా ఎముకలతో తదుపరి కర్తవ్యమును నిర్వర్తింపుడని పరమశివుని ప్రార్థించి ఇచ్ఛామరణము స్వీకరించినాడు. విశ్వకర్మ వాటిచే బ్రహ్మచక్రము, వజ్రాయుధము మొదలగు ఆయుధములను చేసి ఈయగా వృత్తాసురాది రాక్షసులను సంహరించారు దేవతలు.

దధీచి మరణ సమయానికి అతని భార్య గభస్తిని గర్భవతి. ఆమె సహగమనమునకు సిద్ధంకాగా బ్రహ్మాదులు ప్రత్యక్షమై ఆమె ప్రాణత్యాగం చేయడాన్ని నివారించారు. అయినను ఆమె వినక సహగమనమునకే సిద్ధమగుచుండ ఆమె గర్భం నుండి శిశువు సమీపముననున్న పిప్పల వృక్షం కడ జారిపడెను. అప్పుడా వృక్షం ఆ శిశువుపై జాలిపడి చంద్రుని ప్రార్థించి అమృతమును తెచ్చి అతనికిపోసి పెంచుటచే ఆ బాలుడు పిప్పలుడని పిలువబడి తరువాత పిప్పలాద మహర్షిగ పేరు పొందినాడు. పరోపకారార్థం, ధర్మార్థం, లోకహితార్థం కైంకర్యం కావడం ఈ దేహానికి సార్థకత. పరుల సుఖదుఃఖాలలో పాలుపంచుకోవడమే ఉత్తమ ధర్మం అనే ఆదర్శాన్ని చూపించిన త్యాగజీవి దధీచి. ఆ మహర్షి అడుగుజాడలలో పయనించడం మన కర్తవ్యం.

ఆర్యభట్టు (సా.శ. 5వ శతాబ్దము)

భారతీయ ఖగోళశాస్త్రవేత్తలలో తిరుగులేని వాడిగా చలామణి అవుతున్న ఆర్యభట్టు ఐదవ శతాబ్దానికి చెందినవాడు. గణితశాస్త్రం ఏమంతగా అభివృద్ధి చెందని ఆ కాలం నాటికే ఆర్యభట్టు ఊహాతీతమైన అంశాలను వెలువరించగలిగాడు. పైతామహ, సారవాశిష్ట, రోమక, పౌలీశ సిద్ధాంతాలు మరుగున పడుతున్న సమయంలో భారతీయ ఖగోళశాస్త్రానికి నవచైతన్యాన్ని కలిగించి గొప్ప ప్రాభవాన్ని అందించిన ఘనత ఈ మేధావికే దక్కుతుంది.

ఆర్యభట్టు సా.శ. 476లో కేరళలో పుట్టినట్టు చెప్పబడుతోంది. కుసుమపురానికి (ఇప్పటి పాట్నాకి) దగ్గరలో ఉన్న నలంద విశ్వ విద్యాలయంలో విద్యాభ్యాసం చేసి చివరికి అక్కడే కులపతి కాగలిగాడు.

ఈయన సూచించిన కొన్ని గణిత సమీకరణాలు నేటికీ నివాళులు అందుకొంటున్నాయి. వృత్తం చుట్టుకొలతకి, వ్యాసానికి వుండే నిష్పత్తిని తొలిసారిగా చెప్పింది ఆర్యభట్టు కావడం విశేషం. గ్రీకు గణిత శాస్త్రవేత్త టోలెమి ఇచ్చిన విలువకన్నా ఇది ఖచ్చితమైందని నిపుణులు అంగీకరిస్తున్నారు. మనుస్మృతి ప్రకారము ఒక మన్వంతరానికి 71 యుగాలు కాగా, ఆర్యభట్టు 72 అని సరిచేశాడు. యుగానికి 43,20,000 సంవత్సరాలు ఆర్యభట్టు యుగాన్ని మళ్ళీ నాలుగు భాగాలుగా విభజించి 10,80,000 సంవత్సరాల కాలాన్నిఒక లఘు యుగంగా గుర్తించాడు.

భూమి గుండ్రంగా ఉండి, తన చుట్టూ తాను తిరుగుతుందని ఈయన స్పష్టంగా చెప్పారు. చంద్రుడు స్వయంగా ప్రకాశించలేడని, సూర్యుడివల్లే చంద్రుడు కూడా ప్రకాశించగలుగుతున్నాడని ఈయనకు ఆ నాటికే తెలిసి ఉండడం ఎంతయినా విస్మయాన్ని కలిగిస్తుంది. గ్రహణాలు, రాహు, కేతువులు సూర్యచంద్రులను మింగడం వల్ల కలగడని భూమి, చంద్రుడి యొక్క ఛాయల ఫలితాలే గ్రహణాలని ఈయన చెప్పగలగడం నిస్సందేహంగా అద్భుతమనే అనాలి. ఈయన చూపెట్టిన స్థిరాంకాలు నేటికీ తిరుగులేకుండా ఉన్నాయి. సైన్స్ పట్టికలకు ఈయనే మూలపురుషుడని చెప్పవచ్చు. అంతేగాదు, సంఖ్యను కోడల్ రూపంలో వివరించిన ఘనత కూడా ఈయనదే.

కాగా “ఆర్యభట్టీయం” మీద ఎన్నో వ్యాఖ్యానాలు వెలువడ్డాయి. మొదటి భాస్కర (629వ సం॥) సోమేశ్వర (1191వ సం.) ఎల్లయ నీలకాంత (1500వ సం.) రఘునాథరాజు(1597వ సం.) విరూపాక్ష (1800వ సం.) కృష్ణదాస(1812వ సం.) ఇలాగ ఎందరో మేధావులు “ఆర్యభట్టీయాన్ని” అన్ని దృక్పథాల నుంచి పరిశీలించి దాని గొప్పతనాన్ని లోకానికి తెలియజేశారు. ఆర్యభట్టుని విమర్శించే వారిలో ప్రథముడిగా పేర్కొనదగిన బ్రహ్మగుప్త (700సం.) “ఖండ బాధ్యక” అనే సిద్ధాంత గ్రంథాన్ని రూపొందించాడు. మొదటి భాగంలో ఆర్యభట్టు సిద్ధాంతాన్ని సమగ్రంగా చర్చించి, రెండవ భాగంలో ఆ సిద్ధాంతాన్ని ఎన్నో మార్పులతో చేర్పులతో అత్యంత ప్రతిభావంతంగా తీర్చిదిద్దాడు. దీంతో ఆర్యభట్టు, బ్రహ్మగుప్తుల ఖగోళశాస్త్రం ప్రత్యేక అధ్యాయంగా రూపుదాల్చింది.

భారతీయ ప్రతిష్ఠని దశదిశలా వ్యాప్తి చేసిన ఆర్యభట్టు పేరును భారతీయ శాస్త్రవేత్తలు తమ తొలి ఉపగ్రహానికి పెట్టడం ఎంతయినా ఉచితంగా తోస్తుంది. ఈ మహానుభావుడిని మార్గదర్శకుడిగా స్వీకరించి మరిన్ని విజయాలను సాధించడం మనం లక్ష్యంగా పెట్టుకోవాలి.

సర్వ జీవుల యెడల భగవంతుని దృష్టి ఎలా వుంటుంది. - సమానముగా చూస్తాడు.

శుశ్రుతుడు (సా.శ. పూర్వం. 1500)

అర్థరాత్రి తలుపు చప్పుడైంది శుశ్రుతుడు తలుపుతీసి చూస్తే ఒక యాత్రికుడు రోధిస్తూ కనిపించాడు. అతడి ముక్కు విరిగిపోయివుంది. రక్తం ధారగా కారుతుంది. శుశ్రుతుడు అతడికి ధైర్యం చెప్పి లోపలికి తీసుకువెళ్ళి నీటితో అతడి గాయాన్ని కడిగాడు. మూలికారసం అద్దాడు. తర్వాత రోగికి మత్తుకోసం తగినంత మధ్యం ఇచ్చి శస్త్ర చికిత్సా పరికరాలతో చికిత్స ప్రారంభించాడు. ఒక ఆకుతో రోగి ముక్కును కొలిచి కత్తిని వేడిచేసి దవడనుండి కొంత కండ తీసుకున్నాడు. రెండు ముక్కలు చేసి జాగ్రత్తగా రోగి ముక్కు పుటాలలో అమర్చాడు. ముక్కు ఆకారాన్ని సరిచేసి, బియ్యపు పిండిని తడిపి అద్ది, గంధపు పట్టీ వేశాడు. ఆపై దూదిపెట్టి, ఔషధనూనె రాసి, చక్కగా కట్టుకట్టాడు. ఈ విధానమంతా ఫ్లాస్టిక్ సర్జరీని పోలివుందని పోల్చుకోవడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. కానీ ఇది జరిగింది 26 శతాబ్దాల క్రితమని తెలిస్తేనే ఆశ్చర్యం కలగక మానదు.

నిజానికి శుశ్రుతుడు ఇప్పటి ప్లాస్టిక్ సర్జరీకి ఆద్యుడు.

ప్రాచీన భారతీయ వైద్య శాస్త్రవేత్తలలో శుశ్రుతుడు మణిదీపం వంటివాడు. శస్త్ర చికిత్స ఇతనితోనే ప్రారంభమయిందని ప్రపంచం గుర్తించింది.

శుశ్రుతుడు రాసిన “శుశ్రుత సంహిత” సా.శ. 800లో అరబ్ లోకి “కితాబ్-షామాన్-ఎ-హిందీ”, “కితాబ్-ఐ-శుశ్రుత” పేరిట అనువదించబడింది. ఈ వైద్య గ్రంథం కొన్ని శతాబ్దాల పాటు ప్రామాణిక గ్రంథంగా నిలువగలిగింది. కాబట్టే నాగార్జున అంతటివాడు “శుశ్రుత సంహిత” ఒక అద్భుతమైన వైద్యగ్రంథం అని ప్రశంసించాడు.

శుశ్రుతుడిది శస్త్ర చికిత్సలో అందె వేసిన చెయ్యి, తెగిన ముక్కును అతికించి ప్లాస్టిక్ సర్జరీకి దారి చూపించిన మహానుభావుడు శుశ్రుతుడు. తొలిసారిగా శవపరీక్ష (పోస్ట్ మార్టమ్) నిర్వహించి మరణం ఎందుకు సంభవించిందో నిర్ధారించి నాడు వైద్యశాస్త్రాన్ని ముందుకు నడపడంలో సహకరించిన మేధావి ఇతడు. శస్త్రచికిత్సకు సరికొత్త శాస్త్రీయ పరికరాలను ఆరోగ్యకరమైన ప్రమాణాలతో ఉపయోగించింది శుశ్రుతుడే. 101 రకాల శస్త్రచికిత్సా పరికరాలను ఇతడు వాడేవాడట.

మూత్రనాళాలలో పేరుకుని పోయే రాళ్ళను తొలగించడంలో కాని, కంటి శుక్లాలను అతి సున్నితంగా తీసివేయడంలో కాని శుశ్రుతుని పేరే ఎవరైనా ముందుగా చెబుతారు. పిండోత్పత్తి గురించి, వికృత శిశుజననాల గురించి అతడికి తెలుసు. వ్రణం అంటే ఏమిటో శాస్త్రబద్ధంగా నిర్వచించిన తొలి విజ్ఞుడు శుశ్రుతుడే. మూలికా ఔషధుల గురించి, చెడు రక్తాన్ని తొలగించడంలో జలగలను ఉపయోగించడం గురించి శుశ్రుతుడికి బాగా తెలుసు. ఇదంతా సుమారుగా 2600-3000 సంవత్సరాల నాటిమాట. అప్పటికే భారతీయ విజ్ఞాన శాస్త్రస్థాయి అంత ఉన్నతంగా ఉండేదని తెలుస్తుంది.

సిజేరియన్ ఆద్యుడిగా, అనస్థీసిక్స్ కి శ్రీకారం చుట్టిన మూల పురుషుడిగా శుశ్రుతుడికి ఉన్న స్థానం చరితార్థమైంది. భారతీయ విజ్ఞాన వైదుష్యాన్ని దేశవిదేశాల వారికి చవిచూపిన శుశ్రుతుడు ఎంతయినా ధన్యుడు.

రామలక్ష్మణులకు అస్త్రశస్త్రములు నేర్పిన గురువు - విశ్వామిత్రుడు

చరకుడు (సా.శ. పూర్వం 300)

ఇప్పటి వైద్యులు సైతం అంగీకరించే కొన్ని సిద్ధాంతాలను ఒక శాస్త్రజ్ఞుడు రెండువేల ఏళ్లనాడే చెప్పగలిగాడు అతడే చరకుడు. “వైద్యుడు రోగి శరీరంలోకి జ్ఞాన జ్యోతితో చూడగలగాలి. అప్పుడే అతడు సరిగ్గా రోగనిర్ధారణ చేయగలుగుతాడు” అని అన్నారు.

చరకుని శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానం మహోన్నతమైనది. కొన్ని శతాబ్దాల తరువాత కూడా ధ్రువబాల, కాశ్మీరక వంటి వైద్య శాస్త్రవేత్తలు “చరక సంహిత” ను మళ్ళీ మళ్ళీ రాశారని వింటుంటే ఎంతో ఆశ్చర్యం వేస్తుంది.

దురదృష్టవశాత్తు చరకుని జీవిత వివరాలు సరిగా తెలియడం లేదు.

సా.శ.పూర్వం. 300 నాటివాడు అని మాత్రం చెప్పుకోవచ్చు. ఇతడు రాసిన “సంహిత” సా.శ. 987లో పర్షియన్, అరబిక్ భాషలలోకి అనువదించబడింది.

చరక సంహితలో ఎనిమిది విభాగాల క్రింద 120 అధ్యాయాలు ఉన్నాయి. సూత్ర స్థాన, నిదాన స్థాన, విమాన స్థాన, శరీర స్థాన, ఇంద్రియస్థాన, చికిత్సస్థాన, కల్ప స్థాన, సిద్ధి స్థాన అనే శీర్షికలతో విభాగాలు ఉన్నాయి. ప్రతి విభాగం ఎంతో విపులంగా వ్రాయబడి ఉంది.

ఆహారం జీర్ణమయ్యే పద్ధతి శక్తిగా మార్పు చెందే విధానం తదితర శరీరతత్వాలను ఆయన ఆనాడే సూత్రీకరించారు. వాయు, పిత్త, కఫ దోషాలే అనారోగ్య హేతువులని గ్రహించారు. ” తిన్న ఆహారంపై రక్తం, మాంసం, మూలగల ప్రతిచర్యవల్లనే ఈ దోషాలు కలుగుతాయని నిర్వచించారు. ఈ లక్షణాలన్నీ వ్యక్తి నుండి వ్యక్తికి మారిపోతాయన్నారు. దోషాలలో సమతుల్యత లోపించినపుడే రోగాలు ఏర్పడతాయని సిద్ధాంతీకరించారు. ఆధునిక వైద్య విజ్ఞానమైన జెనెటిక్స్ ప్రాథమిక అంశాలను సైతం చరకుడు గ్రహించగలగడం విశేషం. శిశువు లింగభేదానికి కారణాలు. మానవ శరీర నిర్మాణం, అంతర్భాగాల విధులు ఆయనకు తెలుసు. శరీరంలో 360 ఎముకలు ఉంటాయని చెప్పగలిగాడు. హృదయంలో ఒకే కవాటముంటుందని, అదే ప్రాణకేంద్రమని గ్రహించాడు. సామాన్య శకం పూర్వం 8వ శతాబ్దంలో ఆత్రేయ, అగ్నివేశులనే వైద్యులు రచించిన చికిత్సా విధానసర్వస్వాన్ని చరకుడు చరక సంహితలో ఆధునికరించాడు. ఈ గ్రంథం రెండు వేల ఏళ్ళ వరకూ ప్రామాణికంగా నిలబడింది. ఇది అరబిక్, లాటిన్లతో సహా అనేక విదేశీ భాషల్లోకి అనువదించబడింది.

కాలు విరిగిపోతే ఇసుపకాలు వేసి ఎలా అతికించవచ్చునో చరకుడు స్పష్టంగా తెలిపాడు. గుడ్డితనం, పక్షవాతం, కుప్ప, మూర్చ, రాచపుండు(క్యాన్సర్?) మొదలైన జబ్బులకు సులభమైన నివారణోపాయాలను ఇతడు తన గ్రంథంలో సూచించాడు.

వైద్యంలో పాదరసం వాడుకోవడం వీరికి తెలుసు. ఇది సామాన్యమైన విషయం కాదని నిపుణులే అంగీకరిస్తున్నారు. పిత్త, వాయు, క్లేష్మ, దోషాలపరంగా రోగ నిర్ధారణ చేయడం, వాటికి అనుగుణంగా ఔషధ, ధాతువులను నిర్ణయించడంలో చరకుడు ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపేవాడు. అంటే చికిత్సకు ముందు “డయాగ్నోసిస్” ముఖ్యమని భావించేవాడన్నమాట.

చరకుడు చికిత్సా విధానంలో దేవతల పేరిట మంత్రాలను ఉచ్చరించడాన్ని కూడా సరైన పద్ధతిగానే పేర్కొన్నాడు. కొన్ని శబ్దాలు ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులలో రోగులపై ప్రభావాన్ని చూపుతాయని ఆధునిక వైద్యులు కూడా చెబుతున్నారు. “అల్ట్రా సోనిక్” చికిత్సా విధానమంటే మనకు వినిపించని శబ్దాలతో చేసే చికిత్స ఇలాంటిదే కదా.

“చరక సంహిత” ఒక విజ్ఞాన శాస్త్ర సాగరం, దాన్ని మధించే కొద్దీ క్రొత్త క్రొత్త ఆలోచనలు వెలువడుతూనే ఉంటాయని సుదీర్ఘ వ్యాఖ్యానాలు చేసిన నారదత్త, చక్రపాణి, శివదాత, జైనదాస, ఈశ్వర సేన వంటి వైద్య నిపుణులు మాటలు ఎవరినైనా కదిలిస్తాయి.

ఆచార్య నాగార్జునుడు (సా.శ. 150 - 250)

ప్రాచీన భారతీయ శాస్త్రవేత్తలలో రసాయన శాస్త్రానికి విస్తృతమైన సేవలు చేసి, సరికొత్త భాష్యాలు చెప్పిన వ్యక్తిగా ఆచార్య నాగార్జునుడికి చరిత్రపుటల్లో విశిష్టమైన స్థానాన్ని ఇవ్వడానికి ఎవరైనా సరే వెనుకాడనక్కరలేదు.

గుజరాత్ రాష్ట్రంలోని సుప్రసిద్ధ సోమనాథ దేవాలయానికి దగ్గరలో వున్న దైహాక్ గ్రామంలో నాగార్జునుడు పుట్టినట్లు శాస్త్రాధారాలు వున్నాయి. పాదరసం నుంచి బంగారాన్ని తయారుచేసే స్వర్ణ రసాయన ప్రక్రియలో ఈయనది అందెవేసిన చేయి అని ఎంతో మంది చెబుతున్నప్పటికీ, రసాయన శాస్త్రవేత్తగా మాత్రమే ఈయన గొప్పతనాన్ని గుర్తించవచ్చు. ఈయనను సాక్షాత్తు దైవస్వరూపంగా భావించేవారట. ఈ మహానుభావుడు సృష్టించిన ‘రసరత్నాకర’ రసాయనిక శాస్త్రానికి సంబంధించినంతవరకు, ఈనాటి శాస్త్రజ్ఞులకు కూడా ఒక విలక్షణమైన ప్రమాణ గ్రంథంగా గుర్తించడం గమనించదగ్గ విషయంగా చెప్పుకోవాలి. ఈ శాస్త్రగ్రంథం వాద, ప్రతివాదాల రూపంలో ఉంది. నాగార్జునుడికి దేవతలకీ మధ్య నడిచిన సంభాషణల రూపంలో ఈ గ్రంథం రూపకల్పన కావడం వలన ప్రజానీకం ఈయనను దైవరూపంగా, దేవదూతగా భావించి ఉండవచ్చు. బహుశా శాస్త్రవేత్తలలో ప్రాచీనులలో ఇంతగా ప్రజలలో ప్రచారం పొందిన వ్యక్తి మరొకరు ఉండరేమో.

“రసరత్నాకర” పేరుకు తగ్గట్టే రస సంయోగికాల గురించి అంటే పాదరసంతో కూడుకున్న రసాయనిక మూలకాల గురించి పూర్తి వివరణలను ఇస్తున్నట్లు ఎంతో మంది శాస్త్రజ్ఞులు అంగీకరిస్తున్నారు. రాగి, సీసం, తుత్తునాగము, వెండి, బంగారం ఇలాంటి లోహాలను ఖనిజాల నుంచి ఏ విధంగా సంగ్రహించాలో, ఏ రకంగా శుద్ధి చేయాలో వంటి ప్రక్రియల గురించి కూడా “రసరత్నాకర” గ్రంథం లోతుగానే విపులీకరించడం నాగార్జునుడి ప్రజ్ఞకు దృష్టాంతంగా స్వీకరించవచ్చు.

జీవనధాతువులను రూపొందించడంపై నాగార్జునుడు ఎక్కువ శ్రద్ధను కనబరచినట్లు తెలుస్తోంది. పాదరసం వంటి కీలకమైన మూలకాలను, వృక్ష సంబంధమైన ఆమ్లాలను, క్షారాలను ఈయన అందుకోసం ఉపయోగించినట్లు కూడా తెలియవస్తోంది. వజ్రాలను, ముత్యాలను వృక్ష సంబంధమైన ఆమ్లాలతో కరిగించడం తేలికని నాగార్జునుడు ఆనాడే చెప్పగలిగాడు. నేడు డిస్టిలేషన్, లిక్విఫాక్షన్, సబ్లిమేషన్, రోస్టింగ్ అంటూ పిలవబడుతున్న ప్రయోగపద్ధతుల గురించి ఆ కాలంలోనే నాగార్జునుడు స్పష్టంగా గిరి గీచినట్లు, చెప్పడం ఎంతయినా ఆశ్చర్యాన్ని గొలుపుతుంది.

స్వర్ణ రసాయన సిద్ధాంతం గురించి ఈయన ఎంతగా చెప్పినప్పటికీ పాదరసం నుండి బంగారం సిద్ధించినట్లు చెప్పడానికి దాఖలాలులేవు. నేడు విస్తృతంగా చర్చించే ఎలక్ట్రానిక్ అణు నిర్మాణాల ఆధారంగా చూస్తే పాదరసానికి, బంగారానికి కేవలం ఎలక్ట్రాన్ అణు నిర్మాణాల సంఖ్యలోనే భేదమని తెలుస్తుంది. ఈ భేదాన్ని తొలగించడం సిద్ధాంతపరంగా తేలికే కావచ్చు కాని ప్రయోగపరంగా కష్టసాధ్యం కావచ్చు. స్వర్ణం సిద్ధించనప్పటికీ నాగార్జునుడు స్వర్ణ రసాయన సిద్ధాంతంలో శాస్త్రీయపరమైన దోషం ఏదీ లేదని చెప్పడానికి ఇంతకంటే వేరే ఆధారం అక్కరలేదు.

రసరత్నాకరే కాక శుశ్రుతసంహితకు అనుబంధంగా ఔషధాలను తయారుచేసే విధానాలను గురించి విపులీకరిస్తూ “ఉత్తరతంత్ర” అనే గ్రంథం ఈయన రాసినట్లు ఎక్కువ మందికి తెలియకపోవచ్చు. ఆరోగ్య మంజరి, యోగశతక, కక్ష్య పుటతంత్ర వంటివి ఎందుచేతనో ఎక్కువ ప్రచారానికి నోచుకోలేకపోయాయి.

స్వర్ణ రసాయన ప్రక్రియ నేటికీ సవాలుగానే ఉంది. దీనిని మొదటిసారిగా స్వీకరించిన వ్యక్తిగా నాగార్జునుడికే ఎప్పుడూ గుర్తింపు ఉంటుంది.

సీతాదేవి తల్లిదండ్రులు ఎవరు - సునయన, జనకుడు.

డా॥ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య (సా.శ. 15 సెప్టెంబర్ 1861 - 12 ఏప్రిల్ 1962)

నవభారత నిర్మాతల్లో ఒకరు, పరిపూర్ణమైన నిజాయితీ, పనిపట్ల అంకిత భావం గల ఈ మహనీయుడు కార్యకుశలతలో నూతన ప్రమాణాలను నెలకొల్పారు. భారతదేశపు చిరస్మరణీయుడైన కురువృద్ధుడుగా గణితకెక్కిన వారు మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య.

విశ్వేశ్వరయ్య కర్ణాటకలో జన్మించాడు. ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసాన్ని స్వగ్రామంలోనే పూర్తి చేసుకొని ఉన్నత విద్య బెంగళూరులోని సెంట్రల్ కాలేజీలో చేరాడు.

కాని ఆయన జేబు ఖాళీగా వుండేది. తల దాచుకొనడానికి గూడు ఉండేది కాదు. పేదరికం కారణంగా చిన్నతనం నుండి ఆయన ప్రతి రూపాయినీ ఎంతో కష్టించి సంపాదించుకున్నాడు. విశ్వేశ్వరయ్యకు క్రమశిక్షణే ఎప్పుడూ జీవన మంత్రంగా ఉండేది. యువ విద్యార్థి దశలో సైతం ఎంతో శ్రమిస్తూ ఒక సక్రమమైన పద్ధతిలో పనిచేసేవాడు.

పేదరికంలో మ్రగ్గిన ఈ బాలుడు 1881 లో బి.ఏ పరీక్షలో అగ్రశ్రేణిలో నిలిచాడు. మైసూరు ప్రభుత్వం కొంత ఆర్థిక సహాయం అందించగా ఇంజనీరింగ్ చదివేందుకు పూనాలోని సైన్స్ కాలేజీలో చేరాడు. 1885లో బి.ఇ పరీక్షల్లో మొదటి ర్యాంకు సాధించాడు.

విశ్వేశ్వరయ్య భాగ్యనగర్ చీఫ్ ఇంజనీరుగా వచ్చాడు. 1908లో కనీవిని యెరుగని రీతిలో మూసీకి వరదలు వచ్చాయి. నదీజలాలు చాలా యిళ్ళలో ప్రవేశించి జననష్టం, పశునష్టం సంభవించింది. మూసీనది కట్టడి చేసేందుకు విశ్వేశ్వరయ్య డ్యాం కు రూపకల్పన చేశాడు.

విశ్వేశ్వరయ్య నిర్భయుడైన దేశభక్తుడు, “నీ పని ఒక రైల్వే క్రాసింగును ఊడ్చటం మాత్రమే కావచ్చు. కాని ప్రపంచంలో మరియే యితర రైల్వే క్రాసింగు కూడా నీ క్రాసింగంత శుభ్రంగా ఉండదు అనిపించే విధంగా దానిని ఊడ్చటం నీ కర్తవ్యం అని గుర్తుంచుకో” అనేవాడు.

1918లో సర్ మోక్షగుండం విశ్వేశ్వరయ్య స్వచ్ఛందంగా పదవీ విరమణ చేశాడు. పదవీ విరమణ అంటే పడక కుర్చీలో విశ్రాంతినని ప్రజలు అనుకుంటారు. ప్రభుత్వ సర్వీసు నుండి విరమించిన తరువాత 44 యేండ్లు జీవించాడు. అత్యంత బలహీనతతో వున్న చివరి కొద్ది రోజులు మినహా కాలమంతా ఆయన దేశం గురించి ఆలోచిస్తూ పుస్తకాలు చదువుతూనే వున్నాడు.

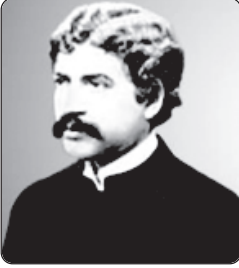
1962లో విశ్వేశ్వరయ్య అస్తమించాడు. అప్పుడు ఆయన వయస్సు 101 సంవత్సరాలు. ఆయన కనిపెట్టిన బ్లాక్ విధానం, నదీజలాలు వ్యర్థంగా ప్రవహించి పోకుండా ఆయన రూపొందించిన స్వయంచాలన కవాటాలు, ఏథెన్స్ నగరం కోసం ఆయన రూపకల్పన చేసిన నీటి సరఫరా, మురుగునీటి పారుదల వ్యవస్థలు - ఇవన్నీ విశ్వవ్యాప్తంగా ఇంజనీర్ల ప్రశంసలను చూరగొన్నాయి.

ఆయన క్రమశిక్షణకు, పనిపట్ల ఆయనకున్న అంకితభావానికి ఇలాంటి వందలకొలది ఉదాహరణలు యివ్వవచ్చు. “సోమరితనం మన దేశానికి శాపంగా పరిణమించింది. మొదటిసారి చూచినప్పుడు ప్రతి ఒక్కడు పనిచేస్తున్నట్లే కనిపిస్తారు. కాని నిజానికి ఒకడు పనిచేస్తుంటే మిగతా వాళ్ళు అతణ్ణి గమనిస్తూ కూచుంటారు. ‘చూడటానికి ఐదుగురు పనిచేస్తున్నట్లు ఉంటుంది. అయితే నిజానికి పనిచేసేవాడు ఒక్కడే. యింకొకడు గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ ఉంటాడు. మరొకడు విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉంటాడు. వేరొకడు వీరిని గమనిస్తూ ఉంటాడు. ఇంకొకడున్నాడు కదా! వాడు ఈ ముగ్గురికి సహాయం చేస్తుంటాడు” అని ఆయన ఒకసారి అన్నారు. 95 ఏండ్ల పండు ముసలితనంలో కూడా సందర్భాలు ఎవరైనా వస్తే ఆయన లేచి నిలబడి స్వాగతం పలికేవాడు.

రామచరిత మానస్ రాసినది ఎవరు - గోస్వామి తులసిదాస్.

డా॥ జగదీష్ చంద్రబోస్ (సా.శ. 30 నవంబరు 1858 - 23 నవంబరు 1937)

చెట్లలో, మొక్కలలో కూడ ప్రాణముంటుంది. మానవ శరీరంలో వలె చెట్లలో కూడ మార్పులు జరుగుతాయి. అని తన అద్భుత పరిశోధనలద్వారా ప్రపంచానికి చాటిచెప్పినాడు. తీవ్రమైన కోరిక, చేస్తున్న పనిలో శ్రద్ధ, ఏకాగ్రత ఉంటే ఎన్ని లోపాలున్నా సఫలతను ప్రఖ్యాతిని పొందవచ్చు అన్న దానికి డా॥ జగదీష్ చంద్రబోస్ జీవితం చక్కటి ఉదాహరణ.

మొక్కలు కూడా మనలాగే బాధను అనుభవిస్తాయని నిరూపించినాడు.

వృక్ష జాతుల జీవనాన్ని గురించి చేసిన పరిశోధన కారణంగానే ఆయన ప్రఖ్యాతుడైనాడు. థాకా (ఇప్పటి బంగ్లాదేశ్) లో 1858లో జన్మించాడు. చిన్నారి జగదీష్ చంద్రుడిలో కుతూహలం ఎక్కువ. చుట్టూ ప్రక్కల ఏమి జరిగినా దాని గురించి తెలుసుకోవాలనుకొనేవాడు. మిణుగురు పురుగంటే ఏమిటి అది నిప్పా లేక మెరుపా? గాలి ఎందుకు వీస్తుంది? నీరు ఎందుకు ప్రవహిస్తుంది? ఇలా ఎప్పుడూ అదే పనిగా ఏవో ప్రశ్నలు అడుగుతుండేవాడు. తండ్రి తనకు తెలిసినన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పేవాడు. అయితే తనకు అన్నీ తెలుసునన్న భ్రమ కల్పించాలని మాత్రం ఆయన ఎన్నడూ ప్రయత్నించలేదు. ఏదైనా ప్రశ్నకు జవాబు తెలియకపోతే మొహమాటం లేకుండా ఆమాటే కొడుకుకు చెప్పేవాడు. ఆవిధంగా జగదీష్ చంద్రుడి తల్లిదండ్రులు విద్యాభ్యాసం విషయంలో మాత్రమేగాక అతని శీలాన్ని తీర్చిదిద్దే ప్రతి విషయంలోను ఎంతో శ్రద్ధ తీసుకుంటుండేవారు. వారు అతనికి రామాయణ మహాభారత కథలను చెబుతుండేవారు. మహాభారతంలోని కర్ణుడు అతనికి ఆదర్శపురుషుడు (కర్ణుడు గొప్ప వీరుడు అంతకంటే గొప్ప దయాార్థ హృదయుడు)

జగదీష్ చంద్రబోస్ కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో అధ్యాపకుడిగా చేరాడు. చెప్పిన పాఠాలనే ఏళ్ళతరబడి చెప్పుకుంటూ పోవడం బోసుకు విసుగుగా వుండేది. క్రొత్త విషయాలను కనిపెట్టాలని ఉండేది.

పరిశోధన చేయాలంటే పరిశోధనాశాల ఉండాలి. ఎన్నో వైజ్ఞానిక పరికరాలు ఉండాలి. జగదీష్ చంద్రుడికి పరిశోధనాశాల లేదు, పరికరాలు లేవు. అయినా సరే ఉత్సాహం కోల్పోలేదు. దాదాపు పదిసంవత్సరాల పాటు తన జీతంలో వీలైనంత తక్కువ ఖర్చుచేస్తూ నిష్ఠగా జీవిస్తూ డబ్బు పొదుపుచేసి ఒక పరిశోధనాశాలను తయారు చేసుకున్నాడు.

అప్పట్లో బోసు కృషి చేస్తున్న ప్రత్యేక క్షేత్రం విద్యుత్తు రేడియో తరంగాలను ఒక చోటునుంచి మరో చోటుకు పంపించటంపై ఆయన విజయవంతంగా కృషిచేశాడు. తరంగాలను పంపే స్థలంలో తరంగాలను అందుకునే స్థలంలో ఎటువంటి పరికరాలుండాలి ఆయన నిర్ణయించాడు. ఈ రెండు కొనలమధ్య ఎంత దూరం ఉండాలి కనుగొన్నాడు. తను స్వయంగా నిర్మించుకున్న పరికరాలను వినియోగించాడు. తను కనిపెట్టిన వైజ్ఞానిక సత్యాలను బోసు ఇంగ్లాండులోని రాయల్ సొసైటీలో ప్రదర్శించాడు. సమావేశమైన శాస్త్రవేత్తలంతా మంత్రముగ్ధులైనారు. భారతదేశపు పౌరుడు ఏకాకిగా సాధించిన విజయాన్ని వేనోళ్ళు ప్రస్తుతించారు. ఎందుకంటే అవసరమైన సౌకర్యాలు ఏవీ లేకుండానే బోసు అద్భుతమైన ఫలితాలు సాధించాడు అదీగాక తన అధ్యాపక వృత్తిని ఒక ప్రక్కన సాగిస్తూనే మరోప్రక్క ఇది సాధించాడు. అప్పటిదాక మనదేశం కేవలం తాత్విక ధార్మిక నిలయంగా మాత్రమే పేరుగాంచింది. వైజ్ఞానిక రంగంలో కూడా భారతీయులకు గౌరవాన్ని సముపార్జించి పెట్టాడు.

జీవ, 'రాడార్' గురించి విన్నారా? అది చాలా అద్భుతమైన వైజ్ఞానిక సాధనం. శత్రువుల యుద్ధ విమానాలు ఏదైనా నగరంమీద దాడి చేయబోతుంటే వాటి కదలికలను రాడార్ పసిగట్టి వెల్లడిస్తుంది. వీటికి సంబంధించి చాలా ముఖ్యమైన వివరాలు జగదీష్ చంద్రబోస్ తయారుచేశాడు. రాడార్ కార్యక్రమంలో వీటిని వాడారు.

రాయల్ సొసైటీ సమావేశంలో తాను కనుగొన్న విషయాలను వివరిస్తూ భారతీయ మహర్షులు కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రిందటనే ఈ సత్యాలను అవగాహన చేసుకున్నారని చెప్పాడు. మన ప్రాచీన మహర్షులు సాక్షాత్కరించుకున్న మహోన్నత సత్యాలతో పోలిస్తే తాను కనిపెట్టినది చాలా స్వల్పమని సవినయంగా చెప్పుకున్నాడు.

జంతువుల మాదిరిగానే మొక్కలు కూడా బాధను అనుభూతి చెందుతాయనే నిర్ధారణకు తాను వచ్చాడు. మొక్కలను గుచ్చితే వాటికి బాధ కలుగుతుందని. విషప్రయోగం చేస్తే కొద్ది నిమిషాల్లోనే అవి మరణిస్తాయని ప్రయోగాలతో నిరూపించి విజయం సాధించాడు.

విజ్ఞాన ప్రపంచంలో భారతీయుల పాత్ర

అ

సా.శ.పూ. 800 సంవత్సరంలోనే మనదేశంలో గన్ పౌడర్ తో మందుగుండు తయారు చేశారు. దీన్ని తయారుచేసిన ఔరంబుని పేరుమీద ఈ మందుగుండును ఔరంగాన్ని అని పిలిచినట్లు -నీతిచింతామణి అనే గ్రంథం చెబుతోంది.

అ

అజంతా ఎల్లోరా గుహల్లో వందల సంవత్సరాల క్రితం గీసిన వర్ణచిత్రాలు ఇప్పటికీ రంగు వెలవలేదు. ఇంత దీర్ఘకాలం మన్నే రంగులు ఎలా తయారుచేశారో ఇప్పటికీ తెలియదు.

అ

తమిళనాడులోని పళనిలో సుబ్రహ్మణ్యస్వామి విగ్రహాన్ని నవపాషాణాల (తొమ్మిది రకాల విషాలు)తో తయారుచేశారు. ఆ విగ్రహాన్ని అభిషేకం చేసిన నీళ్ళు, పాలు, తేనె, విభూది తదితర ద్రవ్యాలకు రోగనిరోధక శక్తి వుంది అని ఋజువయింది.

అ

3000 సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన మహాభారతంలో గాంధారికి గర్భవిచ్ఛిత్తి జరిగితే వ్యాసమహర్షిని పిలిపించి ఇప్పటి టెస్ట్ ట్యూబ్ బేబీ ప్రక్రియకంటే ఉన్నతమైన పద్ధతిలో వందమంది కొరవులకు, ఒక బాలికకు జన్మ నిప్పించారు. టెస్ట్ ట్యూబ్ పద్ధతిలో అండాన్ని బయట ఫలదీకరణం చెందించి పిండాన్ని తల్లిగర్భంలో ప్రవేశపెడతారు. మహాభారతకాలంలో అసలు తల్లి గర్భమే లేకుండా 101 భాండాలలో గాంధారి పిండభాగాలను అమర్చి పిల్లలకు జన్మనివ్వగలిగారు. అనుకున్నట్లుగానే వంద మంది బాలురు. ఒక బాలికపుట్టారు. ఇది అద్భుతమని, టెస్ట్ ట్యూబ్ బేబీ ప్రక్రియకంటే ఉన్నత స్థాయి కలిగినది అని ఇటీవల భోపాల్ కు చెందిన ఓ శాస్త్రవేత్త అన్నారు.

అ

పార్క్- డేవిస్ (Park-Davis) అనే బహుళజాతి ఔషధ తయారీ సంస్థ శుశ్రుతుడు ప్లాస్టిక్ సర్జరీ చేస్తున్న వర్ణచిత్రంతో క్యాలెండర్ విడుదల చేసింది. శుశ్రుతుడు ప్రపంచంలోకెల్లా తొలి ప్లాస్టిక్ సర్జన్ (Susruta - The World's first Plastic surgeon) అని అందులో పేర్కొంది.

డా॥ హోమీ జహంగీర్ బాబా (సా.శ. 30 అక్టోబర్ 1909-14 జనవరి 1964)

ఆధునిక భారతదేశంలో పరమాణు విజ్ఞానానికి ఆద్యుడు. ఆయన దూరదృష్టి, సంఘటనాకౌశలం, ప్రోత్సాహం, మార్గదర్శనం కారణంగా యువకులైన శాస్త్రవేత్తలు భారతదేశంకోసం అమూల్యమైన విజ్ఞానాన్ని అందించ గలుగుతున్నారు. బాబా చిత్రకారుడు కూడాను, ప్రకృతి ఆరాధకుడు మరియు ఆయన జీవితంలో, శాస్త్రవిజ్ఞానం, కళాభిరుచి సమానంగా నిండిఉన్నాయి.

భారత పరమాణు విజ్ఞాన ప్రగతికి ఆయన వ్యూహకర్త

హోమీ జహంగీర్ బాబా 1909లో ముంబైలో జన్మించారు. మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ డిగ్రీ కేంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయము నుండి 1930లో ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు.

బాబా పేరు ప్రఖ్యాతుల వల్ల ఏ అగ్రరాజ్యములోనైనా అతనికి గొప్ప ఉద్యోగము దొరికేది కాని విదేశీ భౌతిక సుఖాలతణ్ణి ఆకర్షించలేదు. మాతృభూమి సేవకై తనను తాను సమర్పించుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

యువకుడైన బాబా ఆధునిక భారతదేశము గురించి కలలు కనడం ప్రారంభించాడు. ఆ రోజుల్లో భారతదేశములో అణుభౌతిక శాస్త్ర అధ్యయనం కోసం పూర్తి వసతులు లేవు. ఉపకరణాలు చాలినంతగా లేవు. కానీ బాబా అధైర్యపడలేదు. తనకుకావల్సిన వసతులను, ఉపకరణాలను తానే సమకూర్చుకునే ప్రయత్నం చేసుకున్నారు. ఆ సమయములోనే ఆక్స్ ఫర్డ్ యూనివర్సిటీలో ఆచార్యుడిగా చేరమని ఆహ్వానం వచ్చింది. కానీ బాబా తిరస్కరించాడు. గొప్ప పరిశోధనా కేంద్రాన్ని భారత్ లో స్థాపించాలనే కోరిక వ్యక్తం చేశాడు. ట్రాంబే సంస్థ వికాసం కోసం బాబా చాలా శ్రమించాడు.

విదేశాల్లో ఉంటున్న యువశాస్త్రవేత్తలకు ట్రాంబే రండి, మాతృభూమి కోసం పని చేయండి అంటూ బాబా పిలుపునిచ్చాడు. ఆహ్వానాలందుకుని ఎందరో యువశాస్త్రవేత్తలు స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చారు. వారే ఈరోజు భారతదేశములో ప్రఖ్యాత శాస్త్రవేత్తలు వారందరికి అన్నిరకాల సౌకర్యాలు కల్పించేందుకు బాబా వ్యక్తిగతంగా శ్రద్ధ వహించారు.

1974లో భారత్ మొదటి అణువిస్ఫోటనం జరిపింది. పోత్రాన్ లో జరిగిన ఈ విస్ఫోటనముతో ప్రపంచములో భారత్ ఆరవ అణుశక్తి దేశంగా అవతరించింది. ఇది పూర్తిగా స్వదేశీ ప్రయత్నాల ఫలితము భారత్ ను ఈ శిఖరానికి చేర్చింది బాబాయే, ప్రపంచ అణుదేశాల ప్రకృత భారత్ కు స్థానం లభించడము అతని శ్రమ ఫలితమే.

కష్టించి పనిచేసేవారిని, సక్రమంగా సజావుగా ఉండే వారిని బాబా ఇష్టపడేవారు. ఏదైనా పనిలో పొరపాటున తప్పు జరిగితే క్షమించేవారు. కాని నిర్లక్ష్యంగా, సోమరిలా పనిచేసే వారిని భరించేవాడుకాదు. నిజాయితీగా పనిచేసేటప్పుడు తప్పు జరిగితే మిన్నకుండేవాడు.

బాబా జీవితాంతం బ్రహ్మచారిగా ఉన్నారు.

“జీవితములో మీరు చావును తప్ప ప్రతి విషయాన్నీ నిర్దేశించగలరు” అనేవాడు. బాబా కృషివల్లనే భారతదేశము ఎద్దులబండి యుగం నుండి అణుశక్తి యుగములో ప్రవేశించింది. అణుపురుషుణ్ణి వినాశనమునుండి నిర్మాణ మార్గములోకి మళ్ళించిన ఘనత బాబాకే దక్కుతుంది.

పంచతంత్రము అనే గ్రంథమును వ్రాసినది ఎవరు - విష్ణుశర్మ

బాబా తన శాంతి బృందముతో ఓ అంతర్జాతీయ సదస్సులో పాల్గొనేందుకు వెళ్తున్నారు. ఆ బృందము ప్రయాణిస్తున్న విమానము ప్రమాదానికి గురై బాబా ఆత్మ పరమాత్మలో చేరింది. భారత జాతి శోక సముద్రములో మునిగింది.

ఎవరైనా చనిపోయినప్పుడు పని ఆపివేయడాన్ని బాబా వ్యతిరేకించేవారు. కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం అనే సూక్తిని గుర్తు చేసుకుంటూ ఎక్కువ పనిచేయ్యడమే హుతాత్మకు నిజమైన శ్రద్ధాంజలి అనేవారు. బాబా మరణవార్త విన్నప్పుడు అతని కోవర్కర్లు, సబార్డినేట్స్ అంతా పనిలో లీనమై శ్రద్ధాంజలి ఘటించారు.

ట్రాంబే సంస్థకు “బాబా అణుశక్తి ప్రతిష్ఠాన్” గా నామకరణం చేయ్యడము ఆ మహానీయుని పరిశోధనలకు అసలైన గుర్తింపు.

కొందరు అసామాన్య వ్యక్తుల శ్రమ, సాధనల పైననే మానవ జాతి వికాసం ఆధారపడి ఉంటుంది. అలాంటి అసామాన్యులలో బాబా ఒకరు. చావు పుట్టుకలు సృష్టి నియమాలు కాని మనిషి కర్తవ్యపాలనలో ఏదో ఒకటి సాధించినప్పుడు అతని జీవితము ధన్యమవుతుంది. బాబా కూడా అలాంటి పుణ్యపురుషుడే అలాంటి మహోన్నత వ్యక్తికోసం, అంతటి సుపుత్రుడి కోసం భారత మాత ఎప్పుడూ ఎదురు చూస్తుంటుంది

1792లో టిప్పుసుల్తాన్ సైన్యంతో జరిగిన యుద్ధంలో బ్రిటిష్ సైన్యంలో ఎడ్లబండి నడిపే కవాన్ జే ముక్కు తెగిపోయింది. 12 నెలల తర్వాత పూనా పట్టణానికి చెందిన కుమార్ అనే వైద్యుడు అతనికి కృత్రిమ ముక్కును అమర్చి దానికి రక్త ప్రసరణ జరిగేలా చేశాడు. ఈ శస్త్రచికిత్సను బాంబే ప్రెసిడెన్సీకి చెందిన ఇద్దరు అధికారులు ప్రత్యక్షంగా చూసి, భారతీయులకు ప్లాస్టిక్ సర్జరీలో గల నైపుణ్యాన్నీ కొనియాడారు.

లేపాక్షిలో రాళ్ళ మీద సంగీతం పలికించారు మన వాస్తుశిల్పులు. రామప్ప గుడిలో నీటిమీద తేలియాడే ఇటుకలు ఇప్పటికీ అద్భుతాలుగానే మిగిలిఉన్నాయి.

తంజావూరు బృహదీశ్వరాలయం గోపురం నీడ భూమిపై పడదు. ఇది ఎలా సాధ్యమైందో ఇప్పటికీ అంతుచిక్కలేదు.

యూరోపియన్ భాషలన్నింటికీ సంస్కృతం మూలభాష. ఇది కంప్యూటర్లకు అనువైన భాష అని 1987లో ఫోర్బ్స్ (Forbes) మ్యాగజైన్ వెల్లడించింది.

ప్రపంచానికి లెక్కించడం ఎలాగో నేర్చిన భారతీయులకు మనమెంతో రుణపడి ఉన్నాం. ఎందుకంటే ఆ గణితం లేకుండా చెప్పుకోదగిన శాస్త్రపరిశోధన జరిగేదికాదు...అని జర్మనీకి చెందిన సుప్రసిద్ధ శాస్త్రవేత్త ఆల్బర్ట్ ఐన్స్టీన్ కొనియాడారు.

గ్రహాలు, నక్షత్రాల గమనాన్ని బట్టి చెప్పే జాతకాలు ఖచ్చితంగా ఉంటాయన్న విషయాన్ని మిహిరుడు (సా.శ. 5వ శతాబ్ది) నిరూపించాడు. విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి కుమారుడు 18వ ఏట అడవిపంది దాడిలో ప్రాణాలు కోల్పోతాడని ఆయన ముందుగానే చెప్పాడు. అయితే, రాజు దాన్ని తేలిగ్గా కొట్టి పారేశాడు. చివరికి ఈ జోస్యం నిజమయింది. పంది (వరాహం) దాడి గురించి ముందుగానే చెప్పినందుకు మిహిరునికి రాజు బంగారు వరాహాన్ని బహూకరించాడు. అప్పటినుంచీ అతను వరాహమిహిరుడయ్యాడు.

డా॥ చంద్రశేఖర వెంకట రామన్ (సా.శ. 7 నవంబర్ 1888-21 నవంబర్ 1970)

భారతీయ శాస్త్ర విజ్ఞానానికి నోబెల్ బహుమానాన్ని సంపాదించి పెట్టిన భౌతిక శాస్త్రవిజ్ఞాన వేత్త చంద్రశేఖర వెంకట రామన్. పరిశోధనకు కాలవసింది చిత్తశుద్ధి, నిబద్ధత అని నిరూపించాడు ఆయన. అతి చిన్న వయస్సులోనే బి.ఏ. తరగతిలో చేరి తన మేథా సంపత్తితో పలువురిని ఆశ్చర్య పరిచిన బాలమేథావి వెంకటరామన్.

విదేశాల్లో తయారైన లేదా చాలా సంక్లిష్టమైన పరికరాలుంటేనే పరిశోధన సాగించటం సాధ్యమనే అపోహ రామన్ కు ఎన్నడూ లేదు. కొన్ని పరికరాలను ఆయన దిగుమతి చేసుకున్నాడనటంలో సందేహం లేదు. కాని ఆయన వాడిన వైజ్ఞానిక సామాగ్రిలో అధికభాగం తన విద్యార్థుల సాయంతో స్వయంగా తయారుచేసుకున్నవే.

ధ్వని గురించి రామన్ చేసిన పరిశోధన ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఖ్యాతిని సంపాదించింది. జర్మన్ విజ్ఞాన సర్వస్వం ఒకటి 1927లో ప్రచురించబడింది. దానికి పరిశోధనా వ్యాసం సమర్పించవలసిందిగా అహ్మనించబడిన ఒకే ఒక్క జర్మనేతర శాస్త్రవేత్త రామన్ మాత్రమే. ఇరవయ్యో శతాబ్దపు మూడో దశకంలోని అత్యద్భుతమైన ఆవిష్కారాల్లో ఒకటిగా 'రామన్ ఎఫెక్ట్' విశేష ప్రశంసలు చూరగొన్నది. 1929లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం సర్ అనే బిరుదుని యిచ్చి గౌరవించింది.

ఒక శాస్త్రవేత్తగాని, రచయితగాని పొందగల అత్యున్నతమైన పురస్కారం నోబెల్ బహుమతికి రామన్ ను ఎంపిక చేశారు. అప్పటిదాకా భౌతికశాస్త్రంలో ఏ భారతీయుడు గాని, ఏ ఆసియావాసిగాని నోబెల్ బహుమతిని పొందలేదు. బహుమతి ప్రధానోత్సవంలో ఆయన అల్మహాలు సహాయంతో 'రామన్ ఎఫెక్టు' ను ప్రదర్శించి నిరూపించాడు.

రామన్ లో పరిపూర్ణమైన ఆత్మవిశ్వాసం ఉండేది. తన విద్యార్థుల్లో కూడా అలాంటి ఆత్మవిశ్వాసాన్నే అంకురింపజేసేవాడు. ఒకసారి టాటా ఇన్స్టిట్యూట్ లో పరిశోధకుడి ఉద్యోగానికి జరిపిన ఇంటర్వ్యూకు ఒక అభ్యర్థి వచ్చాడు. అతడు ప్రథమ శ్రేణిలోనే ఉత్తీర్ణుడైనాడు. "మీరు పరిశోధన చేయదలచుకున్న వైజ్ఞానిక సమస్యలు ఏవైనా ఉన్నాయా?" అని అతణ్ణి అడిగితే సంతృప్తికరమైన సమాధానం రాలేదు. శారీరకంగా కూడా ఆ అభ్యర్థి బలహీనంగా ఉన్నాడు. అతనికి రామన్ యిలా సలహా యిచ్చాడు. "పరిశోధన అనేది ఒక విచిత్రమైన పని. ఇందులో విజయవంతం కాగలిగితే ఎల్లలు లేని ఆనందం కలుగుతుంది. కాని విఫలమైతే మాత్రం వ్యక్తి అగాధమైన నిస్సహాయతకు జారిపోతాడు. ఆనందాన్ని గాని నిస్సహాయత గాని రెంటిలో దేనిని తట్టుకోవాలన్నా శారీరక శక్తి అవసరం. నీవు ముందుగా క్రీడల ద్వారా, వ్యాయామం ద్వారా నీ శారీరక శక్తిని పెంపొందించుకోవాలి" అని రామన్ అన్నారు.

1948లో రామన్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ కు డైరెక్టరు కావటంతో ఈ మహావైజ్ఞానికుడు మరింత చైతన్యవంతమైన జీవితదశలోకి అడుగుపెట్టాడు. భారత ప్రభుత్వం ఒక భారతీయుడికి యిచ్చే అత్యున్నత గౌరవం 'భారతరత్న' పురస్కారం. 1954లో రామన్ 'భారత రత్న' అయినాడు. రామన్ సంగీతాన్ని ప్రగాఢంగా అభిమానించేవాడు.

సాగరశాస్త్రానికి సంబంధించిన పరిశోధనలు సాగించేందుకు మనకు స్వంత నౌకలు ఉండాలని ఆయన భావించాడు. సముద్రాలపట్ల ఆసక్తి చూపకపోవటంచేతనే భారతదేశం తన స్వాతంత్ర్యాన్ని కోల్పోయిందని ఆయన తరుచుగా అంటుండేవాడు. 80వ జన్మదినం సందర్భంగా ఆయనను గౌరవించేందుకు ఒక ప్రత్యేక ఉత్సవాన్ని మిత్రులు, అభిమానులు నిర్వహించారు. జన్మదినం సంబరాలపట్ల రామన్ ఎన్నడూ ఏమంత ఆసక్తి చూపేవాడు కాదు. అయినప్పటికీ చివరగా ఉత్సవ నిర్వాహకులకు ఆయన ధన్యవాదాలు తెలిపాడు. “నా హృదయం సింహ హృదయమని ఎవరో ఒకరు చెప్పివుంటే బావుండేది” అన్నారు. మెరిసే కళ్ళతో ఆయన గురించి మాట్లాడిన వారంతా ఆయనకున్న అత్యంత విలువైన ధైర్యసంపద గురించి ప్రస్తావించటం మరచారు. “నాకు నోబెల్ బహుమతి తెచ్చిపెట్టిన పరికరాలు మూడు వందల రూపాయిల ఖరీదు చేయలేదు” అని చెప్పినారు.

క్రొత్త విషయాలను తెలుసుకునేందుకు ఒక పసిపిల్లవాడిలో ఉండే ఉత్సాహం, ప్రకృతి రహస్యాలను అవగాహన చేసుకొనటంలో ఒక మహామేధావికుండే దివ్యదృష్టి రామన్ లో ఉండేవి. ఈ మహా వైజ్ఞానికుని జీవితం నిజానికి ఒక మహాద్రష్టయొక్క జీవితమే.

సునీతా విలియమ్స్ (19 సెప్టెంబర్ 1965)

తండ్రి డా॥ దీపక్ పాండ్యా (గుజరాతీ) తల్లి బోనీ (స్టోవేనియా) ప్రేమించి పెళ్ళిచేసుకున్నారు. వీరి ముగ్గురు పిల్లల్లో సునీత ఒకరు. అమెరికా పోలిస్ ఆఫీసర్ అయిన మైకేల్ జె. విలియమ్స్ ని పెళ్ళి చేసుకున్న తరువాత సునీత విలియమ్స్ గా పేరు మారింది.

మనం ఏదో కావాలనుకుంటాం కానీ మనకు ఇంకేదో దొరుకుతుంది. ఆ అందిన దాన్నోనే మన ప్రతిభ చూపిస్తే గనక మళ్ళీ మనం మొదట కోరుకున్న లక్ష్యాన్ని చేరుకోవచ్చేమో అని చెబుతువుంటుంది సునీత. ఎందుకంటే తన జీవితంలో సందర్భాన్ని బట్టి లక్ష్యాలు మారుతూ వచ్చాయి. అయినప్పటికీ పని చేసిన ప్రతి రంగంలో తనకంటూ ఒక గుర్తింపు తెచ్చుకుంది. చివరికి ఫైలట్ అయ్యి విమానం నడిపింది. దాని తరువాత విమానం రిపేర్ చేయడం నేర్చుకోవడానికి టెస్ట్ ఫైలట్ స్కూల్ లో చేరింది. అదే సమయం అంతరిక్షంలోకి వెళ్ళడానికి ఫైలట్స్ కు కూడా అవకాశం ఉంటుందని సమాచారం తెలుసుకుని ద నేషనల్ ఏరోనాటిక్స్ అండ్ స్పేస్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (నాసా) అమెరికా వారు నిర్వహించే ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళింది.

రెండోసారి ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా 1998లో నాసాకు ఎంపిక అయింది. నాసా ఎంపిక చేసిన ఆరుగురు మహిళలలో కల్పనా చావ్లా తరువాత భారత సంతతికి చెందిన రెండో మహిళ సునీత. (2003లో కొలంబియా అంతరిక్ష నౌక ఘటనలో కల్పనా చావ్లా దుర్మరణం పాలైంది.)

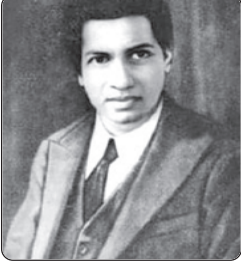
అంతరిక్ష పరిశోధన ఏదైనా టీమ్ వర్క్ తో ముడిపడి ఉంటుంది. జపాన్, రష్యా, బ్రెజిల్ మొదలగు వివిధ దేశాల అభ్యర్థులను సమన్వయం చేసుకుంటు పనిచేయాలి.

2006 డిశంబర్ 10 అంతరిక్ష నౌక డిస్కవరీలో మొదటిసారిగా సునీత అంతరిక్షంలోకి వెళ్ళింది. 195 రోజులు అంతరిక్షంలో గడిపి అత్యధిక కాలం స్పేస్ వాక్ చేసిన మహిళగా గుర్తింపు పొందింది. మొదటిసారి అంతరిక్షంలోకి వెళుతు తనతో పాటు వినాయకుని బొమ్మ, భగవద్గీతను తీసుకువెళ్ళింది. 2012 జూలై 14న రెండోసారి అంతరిక్షంలోకి వెళుతూ ఉపనిషత్తులను తీసుకువెళ్ళింది.

సునీత విలియమ్స్ దంపతులకు పిల్లలు లేని కారణంగా గుజరాత్ రాష్ట్రంలోని ఒక పాపను దత్తత తీసుకునే ఆలోచనలో ఉన్నారు. ప్రపంచం గుర్తించే స్థాయికి చేరుకున్న సునీతను భారత ప్రభుత్వం పద్మభూషణ్ తో గౌరవించెను.

శ్రీనివాస రామానుజం (సా.శ. 22 డిసెంబరు 1887-26 ఏప్రిల్ 1920)

భారతదేశ గణిత శాస్త్రజ్ఞులు, విశ్వవిఖ్యాతి చెందినవారు. ప్రాచీనకాలంలో ఆర్యభట్టు, వరాహమిహిరుడు, భాస్కరాచార్యులు, మొదలైనవారుంటే, ఆధునిక కాలంలో శ్రీనివాస రామానుజం భారతీయ గణితశాస్త్ర రంగానికి పేరు తెచ్చారు. తన యావత్ జీవితాన్ని అంకెలు, లెక్కలు గురించి మాత్రమే ఆలోచిస్తూ గడిపిన రామానుజం పాశ్చాత్య గణితశాస్త్ర మేధావులను సైతం ఆశ్చర్య చకితులను చేశాడు. కేంబ్రిడ్జి విశ్వద్యాలయం నుండి గౌరవ బి.ఎ. పట్టా పొందిన ఏకైక భారతీయుడు రామానుజం.

మనదేశానికి అత్యంత ప్రతిష్ఠను తెచ్చి పెట్టి అతి స్వల్పకాలం జీవించిన గణితశాస్త్రజ్ఞుడు శ్రీనివాసరామానుజం.

శ్రీ రామానుజం జ్ఞాపకశక్తి సంఖ్యాగణన శక్తి అనన్య సామాన్యమైనది.

1887న రామానుజం తమిళనాడులో జన్మించాడు. చిన్న వయస్సులోనే గణితశాస్త్రంపట్ల ఆయనకు జిజ్ఞాస ప్రారంభమయింది. “గణితశాస్త్రం యొక్క మూలతత్వం(నిజం) ఏది” అని ఆలోచించడం తప్ప మరో ఆలోచనే ఉండేది కాదు.

గణితమే ఊపిరిగా బతికిన రామానుజం పరీక్షల్లో ఇతర విషయాలలో ఆశించిన ఫలితం పొందలేక కాలేజీ చదువుకు స్వస్తి చెప్పాల్సి వచ్చింది. ఆయన కలలన్నీ కూలి పోయినాయి. అస్వస్థత, జీవితం గురించిన చింతలు ఆయనకు ఆ జన్మమిత్రులు. అయినా నిరాశ చెందకుండా తన జ్ఞాన తృప్తిని పెంపొందించుకుంటూనే వచ్చారు. ఆయన మిత్రుడు అందరిలానే ఉచిత సలహా పడేశాడు. పలక బదులు కాయితాలు వాడమని, రామానుజం ఆ మాట విని వాడిపోయిన ముఖంతో “తినటానికే దినదిన గండంగా గడిచే నాబోటి వాళ్లకు రాసేందుకు కాయితాలు కొనుక్కునే తాహతు ఎక్కడిది.” అని బాధగా చెప్పారు. అంతటి గడ్డు పరిస్థితిలో కూడా రామానుజంకు గణితశాస్త్రం పట్ల ఆసక్తి అణుమాత్రం తగ్గలేదు.

1914 నుండి రెండు సంవత్సరాల పాటు నెలసరి 250పౌండ్లు ఉపకార వేతనం విదేశంలో శ్రీ రామానుజం ఉండేందుకు వసతులు, దారి ఖర్చులు ఇచ్చేందుకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం అంగీకరించింది. తనకిచ్చిన స్కాలర్‌షిప్పులో కొంత పొదుపు చేసి తన పేద కుటుంబ అవసరాలకు ఇచ్చేవాడు.

1917లో ఏడు సిద్ధాంత గ్రంథాలు ప్రచురించబడ్డాయి. పనియందు నిమగ్నమై ఆరోగ్యం పట్ల నిర్లక్ష్యం-శ్రీ రామానుజంను 1917లో వ్యాధిగ్రస్తజ్ఞి చేసింది. దురదృష్టం ఏమిటంటే, ఆయన ఆ అనారోగ్యం నుంచి కోలుకోలేదు. అనారోగ్యకారణంగా ఎక్కువ పని చెయ్యలేక పోతున్నానన్నదే ఆయనను ఎక్కువగా బాధించేది. ఇంగ్లాండ్‌లోని ప్రసిద్ధవ్యక్తులు, సంస్థలు శ్రీరామానుజం పరిశోధనలపట్ల, పరిశోధనా తీవ్రత పట్ల ఎక్కువ ఆసక్తి కనపరచటం జరిగింది. ఫలితంగా లండన్‌లోని రాయల్ సొసైటీ - ఒక భారతీయుడికి ప్రతిష్టాత్మకమైన సభ్యత్వం ఇవ్వటం జరిగింది.

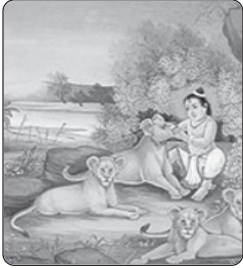
సత్కార ప్రకాష్ వ్రాసినది, ఆర్య సమాజం స్థాపించినది ఎవరు - స్వామి దయానంద సరస్వతి

1919 నుండి 5 సంవత్సరాల పాటు 250 పౌండ్ల ఉపకారవేతనం ఇవ్వటానికి ఇంగ్లాండు నుండి భారతదేశానికి రావటానికయ్యే ఖర్చు, ఆ తర్వాత ఆయన ఇంగ్లాండ్ ఎప్పుడు వెళ్ళదలుచుకుంటే అప్పుడు వెళ్ళేందుకు, అందుకయ్యే ఖర్చు ఇవ్వటానికి తమ అనుమతి తెలుపుతూ మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం రామానుజానికి జాబు వ్రాసింది. భారతదేశం తిరిగి రాగానే మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం వారిని కలిసి నాకు మీరు అందించే ఆర్థిక సహాయం నా అవసరాలకు మించి వుంది. కాబట్టి నా కనీస అవసరాలకు సరిపడ సహాయాన్ని మాత్రం అందించి మిగులు పైకాన్ని బీద లేక చిన్న పిల్లల సంరక్షణ సంస్థకు అందించవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను” అని అన్నారు. స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చి 5,6 నెలలు గడిచాయి. అయినా ఆయన ఆరోగ్యం అంతగా మెరగుపడలేదు.

1920లో శ్రీరామానుజం అంతిమ శ్వాస విడిచారు. గణితశాస్త్ర క్షేత్రమే ఆయనతో కన్ను మూసినట్లైంది. అంతరాజ్ఞతీయ ఖ్యాతి గడించిన ప్రఖ్యాత గణితజ్ఞుడు శ్రీహార్దీ శ్రీ రామానుజంకు మిక్కిలి స్నేహపాత్రుడు. శ్రీహార్దీ ఒక లేఖలో-“శ్రీరామానుజంకు లభించిన కీర్తి, ఆయన సాధించిన విజయాలకు లభించిన ప్రశంసలు ఇతరులకు లభించినట్లైతే వానికి పట్టపగ్గాలుండేవికాదు. కాని శ్రీరామానుజం అత్యంత నిగర్వి. ఆయన ఎంతటి మహా గణితజ్ఞుడో అంతటి మహోన్నత వ్యక్తిత్వము కలవాడు” అని వ్రాశాడు.

భరతుడు

విశ్వామిత్రమహర్షి కుమార్తె శకుంతల, హస్తినాపుర సామ్రాట్టు దుష్యంతుల పుత్రుడు భరతుడు. ఇతడు బాల్యంలో సింహాలతో ఆడుకుంటూ వాటి నోరు తెరచి దంతాలను లెక్కపెడుతూ ఉండేవాడు. ధైర్యసాహసాలకు పౌరుష పరాక్రమాలకు ప్రతిరూపం భరతుడు. కాబట్టి ఇతనిని సర్వదమనుడు అని గూడ పిలిచేవారు. భరతుడు మరీచమహాముని ఆశ్రమంలో సర్వశాస్త్రములను అధ్యయనం చేశాడు.

దుష్యంతుని తరువాత ఇతడే రాజ్యమునకు పట్టాభిషిక్తుడైనాడు. ఇతనిని గురించి కాళిదాసు అభిజ్ఞానశాకుంతలంలో గొప్పగా వర్ణించాడు. చంద్రవంశపు రాజుల పరంపరలో కురుసామ్రాజ్యాన్ని పరిపాలించిన రాజులలో భరతుడు ప్రసిద్ధుడు. ఇతడు గంగాతీరంలో 55 అశ్వమేధ యాగాలను, యమునా నది ఒడ్డున 78 అశ్వమేధ యాగాలను చేశాడు. ఇతడు దిగ్విజయ యాత్ర చేసి దుష్టులైన రాక్షసులను, శత్రువులను సంహరించి రాజ్యంలో శత్రుశేషం లేకుండా చేసి ఒకే ఛత్రము క్రింద యావత్తు దేశాన్ని సుభిక్షంగా పరిపాలించిన సామ్రాట్టు కాబట్టి అతని తదనంతరం ఈ దేశం భారతదేశమని, భరతఖండమని ప్రఖ్యాతి వహించింది.

విక్రం సారాభాయ్ (సా. శ. 12 ఆగష్టు 1919 - 31 డిసెంబర్ 1971)

భారతదేశపు మహోన్నత విజ్ఞానవేత్తలలో ఒకరు. అణుశక్తి సంఘానికి చైర్మన్‌గా మన దేశానికి అత్యంత ప్రాధాన్యత గల పరిశోధనలకు ఆయన మార్గదర్శకత్వం చేసినారు. జన్మత: విజ్ఞానవేత్త. గుజరాత్ లోని భాగ్యవంతుల కుటుంబంలో 1919లో విక్రం జన్మించారు.

విక్రం సారాభాయ్ రెండు వాక్యాలను ఎల్లప్పుడూ చెబుతుండేవారు. అవి వివేకగర్భితమైన రసగుళికలు. ఈ వాక్యాల గురించి ప్రతి ఒక్కరు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది 1. కేవలం అనుభవానికి ప్రాధాన్యాన్ని యివ్వటం తగదు. 2. ఎంతటి రణగొణధ్వని మధ్యనైనా సరే ఎవడు సంగీతాన్ని ఆలకించగలడో అతడే మహత్కార్యాలు సాధించగలుగుతాడు.

డా॥ హోమీ జహంగీర్ బాబా విశ్వఖ్యాతి గాంచిన భౌతికశాస్త్రవేత్త. భారత అణుశక్తి సంఘానికి చైర్మన్‌గా పనిచేశారు. అప్పట్లో ప్రపంచంలో అనేక దేశాలు అణుబాంబులు తయారు చేస్తున్నాయి. భారతదేశం కూడా వాటిని తయారుచేయాలంటే విపరీతమైన ధనవ్యయం అవుతుంది. భారతదేశం పేదదేశం అంతటి భారీ ఖర్చులు మన నెత్తికి ఎత్తుకుంటే ఈ దేశం డబ్బుకోసం కటకటలాడవలసి వస్తుంది అన్నారు కొందరు. అలాంటి సమయంలో డా॥ బాబా ఒక అణుబాంబు తయారీకి ఎంత ఖర్చు అవుతుందో లెక్కగట్టి, అది తలకు మించిన పనేమీ కాదని, భారతదేశం దానిని తయారుచేయగలదని నిరూపించాడు. ఆ మహావైజ్ఞానికుడు 1964లో ఒక విమాన ప్రమాదంలో అకాల మృత్యువు వాతపడ్డాక. అలా 1964లో డా॥ బాబాకు వారసుడుగా విక్రంసారాభాయ్ అణుశక్తి సంఘం చైర్మన్ పదవిని అలంకరించారు.

1971 సంవత్సరము తుంబాలోని రాకెట్ ప్రయోగ స్థావరంలో పనులకు మార్గదర్శకత్వం వహించేందుకు సారాభాయ్ త్రివేంద్రంలో ఒక హోటల్‌లో బసచేసి ఉన్నారు. ఆ రోజు ఆయన అందరితోను మామూలుగానే మాట్లాడి నిద్రకు ఉపక్రమించారు. ఆయన మళ్ళీనిద్రలేవలేదు. అప్పటికి ఆయన వయసు 52.

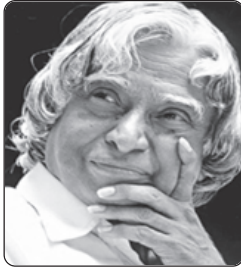
అసాధారణ ప్రజ్ఞాపాటవాలు, పారిశ్రామికానుభవం, అమేయమైన భోగభాగ్యాలు మేళవించిన అపురూప భాగ్యశాలి ఆయన. వీటిలో ఒక్కటి కలిగివున్నవారైనా సాధారణంగా ఎంతమాత్రం వినయవంతులుగాను, స్నేహశీలురుగాను ఉండరు. కానీ మేధస్సు, అధికారం, సంపద అన్నీ తన అరచేతిలోనే వున్న సారాభాయ్ మాత్రం ఎంతో వినయ శీలిగా, స్నేహమయుడుగా ఉండేవారు. ఎవరైనా యిబ్బందుల్లో ఉంటే వారిని ఆదుకునేందుకు ఆయన ఎల్లప్పుడూ సన్నద్ధంగా ఉండేవారు.

ఆయన అందరిని సమదృష్టితో చూసేవారు. ఒక సేవకుడైనా ఎట్టి న్యూనతాభావానికి లోనుగాకుండా స్వేచ్ఛగా ఆయనను సమీపించగలిగేవారు. ఆయన సేవకుణ్ణి కుర్చోమని చెప్పి అతడిని తనతో మొహమాటంలేకుండా, జంకు లేకుండా మాట్లాడనిచ్చేవాడు. మనుషులందరినీ వారి హోదాలు ఏవైనప్పటికీ, గౌరవభావంతో చూడాలని సారాభాయ్ విశ్వసించాడు. ఒక వ్యక్తి పేదవాడో, అజ్ఞానియో, నిరక్షరాస్యుడో అయినంత మాత్రాన ఆయన ఆ వ్యక్తి పట్ల నిర్లక్ష్యం చూపేవాడు కాదు. ఒక మనిషి విలువను అతడి జీవితాన్ని బట్టి కాకుండా అతడి పనిని బట్టి, ప్రవృత్తిని బట్టి నిర్ణయించాలని ఆయన గట్టిగా నమ్మాడు. సంస్థలోని ప్రతి వ్యక్తి అందులో భాగమేనని, ప్రతివ్యక్తి సంస్థయొక్క శ్రేయస్సుకోసం కష్టించి పనిచేయాలని ఆయన ఆకాంక్షించాడు.

డా॥ ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం - 15 అక్టోబర్ 1931

కలలు కనండి.....వాటి సాకారానికి శ్రమించండి

అలల మీదనుంచి ఆకాశానికి ఎగిరే పక్షిని చూసి తన ఊహలకు రెక్కలు తొడిగాడా బాలుడు. అనంతర కాలంలో అంతరిక్షానికి రాకెట్లను సంధించే శాస్త్రవేత్త అయ్యాడు. దానితో పాటు దేశ గౌరవాన్నీ అంబరాన్ని తాకించాడు. ఆయనే ఎపిజె అబ్దుల్ కలాం. శాస్త్రజ్ఞానం పట్ల ఉన్న అభిరుచి, దేశాన్ని నిర్మించడంలో శాస్త్ర, సాంకేతికాంశాల పాత్ర ఎదల వున్న అచంచలమైన విశ్వాసం, వీటి వెనుక వున్న నిజమైన దేశభక్తి కలగలిసి డాక్టర్ అబ్దుల్ కలాంను జాతి గౌరవించే ఒక శాస్త్రవేత్తగా మలిచాయి. 'భారతరత్న' ను చేశాయి. భారతదేశానికి దక్షిణాన వున్న రామేశ్వరంలో కలాం జన్మించాడు. అక్కడి సాగరతీరం మీద బాల్యం గడిచింది. మతమేదయినా భారతీయత ఆయన కుటుంబంలోని గొప్ప లక్షణం. చదువుపట్ల ఆయనకున్న దృఢదీక్ష అన్ని రకాల వ్యక్తులకు కలాంను సన్నిహితం చేసింది. తన మత విశ్వాసాలు, తండ్రి, తల్లి, అన్నదమ్ములు, కుటుంబం, మిత్రులు, మత సామరస్య వాతావరణం, అన్నింటికీమించి సముద్రం, హిందూ యాత్రికులు కలాం వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దాయి. మసీదు వీధికి, ఆలయ ప్రధానార్చకులకి మధ్య వున్న మన్నన కలాంను మలిచింది. "భారతదేశానికి అభివృద్ధి చెందిన దేశం" అనే మణిమయ మకుటాన్ని స్వప్నిస్తున్న అపురూప వ్యక్తి ఆయన, తన కలలను పంచడానికి కొత్త తరాలను ఎంచుకున్న వాస్తవిక వాది ఆయన. ఆయన జీవితం, దృష్టి, దేశానికి చేసిన సేవ, పదవీ విరమణ తరువాత ఏడుపదుల వయసులో ఆయన అనుసరిస్తున్న ప్రణాళిక ఆ వ్యక్తిలోని మనిషిని దర్శింపజేస్తాయి. అందుకే ఆయన జీవితం, అందులోని సందేశం ప్రతి పౌరుడు, ముఖ్యంగా నేటి యువత గమనించవలసివుంది.

ఆయనే డాక్టర్ అల్ ఫకీర్ జైనులబ్దీన్ అబ్దుల్ కలాం. భారతదేశాన్ని ఒక శక్తిమంతమైన దేశంగా ప్రముఖ దేశాల సరసన నిలిపినవి క్షిపణి వ్యవస్థ. అణుకార్యక్రమం ఈ రెండింటి ప్రగతిని పరిశీలించడం డాక్టర్ కలాం జీవిత చిత్రాన్ని చూడడం వేర్వేరు కాదు. అవి అవిభాజ్యాలు. ఇక్కడ జరిగిన ఆధునిక శాస్త్ర సాంకేతిక వృద్ధిలోని ప్రతి అడుగులోను ఆయన జాడను చూడవచ్చు. మొదటి రాకెట్ లాంచ్ వెహికల్, మొదటి ఉపగ్రహం, మొదటి వ్యూహాత్మక క్షిపణి, అణుకార్యక్రమం అబ్దుల్ కలాం స్పర్శతోనే రూపుదిద్దుకున్నాయి. శాస్త్రవేత్తగా, భారత ప్రభుత్వానికి శాస్త్ర, సాంకేతిక విషయాల ప్రధాన సలహాదారుగా డాక్టర్ కలాం 43 సంవత్సరాలు సేవలు అందించారు. ఇండియాకు 'అభివృద్ధి చెందుతున్న' అనే పాతస్థానాన్ని తప్పించడానికి ఉద్దేశించిన ఇండియా మిలీనియం మిషన్-2020 రూపకర్త ఆయన. అధికార పదవులకు దూరంగా వుంటానని ప్రకటించిన కలాం, ఇక బాల బాలికలలో శాస్త్రజ్ఞానం పట్ల ఆసక్తిని పెంపొందించడానికి తన వంతు సేవ చేస్తానని ప్రకటించారు. ఆ కృషిలో నిమగ్నమయ్యారు. కేవలం కొద్ది రోజులలో 15,000 మంది ఉన్నత పాఠశాల బాల బాలికలతో ముచ్చటించారు. నేను చెప్పదలచుకున్నది వారికి సూటిగా చెప్పగలనన్న విశ్వాసం కలిగిందంటారాయన. శాస్త్రజ్ఞానం పట్ల, అభివృద్ధి చెందిన దేశం అనే మాతృదేశం ఆకాంక్షపట్ల బాలల్లో జిజ్ఞాసను రేకెత్తించగలనన్న నమ్మకం కలుగుతున్నదని డాక్టర్ కలాం చెబుతున్నారు. ఒక శాస్త్రవేత్తగా ఆయన విజ్ఞాన సాగరాన్ని చూశారు. ఆయన ప్రతిభ, అంకితభావం ఉన్నత శిఖరాలను అధిరోహింప చేశాయి. ఇంత సాధించిన తరువాత ఇలా తన భావాలను బాలలతో కలిసి పంచుకోవాలన్న ఊహ ఎలా వచ్చింది? ఇందుకు డాక్టర్ కలాం సమాధానం లోతయినది విశిష్టమైనది. 'నా నలభై మూడు సంవత్సరాల ఉద్యోగ జీవితంలో ప్రతి పదేళ్ళకి పని తరహాను, రంగాన్ని మార్చుకున్నాను. కొత్త ఆలోచనలు మార్పుతోనే అంకురిస్తాయి. కొంగ్రొత్త విజయాలకి ప్రేరణ కొత్త కొత్త ఆలోచనలే!' అని అంటారాయన. అరుణ్ తివారి అనే స్నేహితునితో కలిసి కలాం రాసుకున్న ఆత్మకథలో మనిషికి పరమేశ్వరుడు ప్రసాదించిన తృప్తి అనే అగ్నిని గురించి ఒక చోట చెప్పారాయన. భగవంతుడు ప్రతి మానవుడిలోను నిక్షిప్తం చేసిన ఈ తృప్తిగ్నికి రెక్కలు తొడిగే బాధ్యతను మానవుడే తీసుకోవాలని కలాం అంటారు. తన జీవిత కథకు ఆయన పెట్టిన పేరు " వింగ్స్ ఆఫ్ ఫైర్" కలాం పేర్కొన్న 'ఫైర్' 'తృప్తిను ఆరిపోనివ్వకండి' అన్నదే కలాం ఇస్తున్న సందేశం.

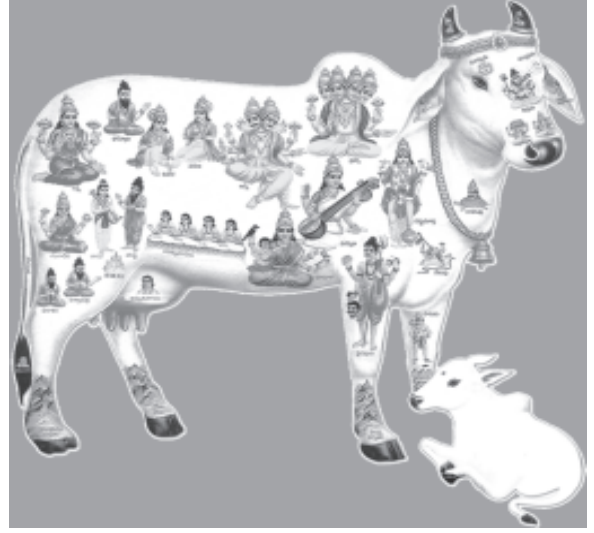
వశిష్ట మహర్షి దగ్గర ఉన్న కామధేనువు పేరు - శబల

గోమాత

గోమాత మహాత్మ్యం

గోమాత మనదేశం యొక్క ధర్మశాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క అర్థశాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క వ్యవసాయశాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క సామాజిక శాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క విజ్ఞాన శాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క ఆరోగ్య శాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క పర్యావరణ శాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రము
 గోమాత మనదేశం యొక్క స్నేహనుబంధము
 గోమాత మనదేశం యొక్క కారుణ్య కావ్యము
 గోమాత మనదేశం యొక్క వాత్సల్య మందిరము
 గోమాత మనదేశం యొక్క మమతా సాగరము
 గోమాత మనదేశం యొక్క మాతృత్వ ప్రదాయిని

గోమాత భారతీయ సంప్రదాయంలో విడదీయరాని సంబంధం కలిగి ఉంది. గోవులేకుంటే మన సంస్కృతిలో లోపమున్నట్లే. మనిషి పుట్టినది మొదలు చనిపోయే వరకు జరిగే అనేక సంస్కార క్రియలలో, పుణ్యదినాలలో గోదానం చేయడం హిందూ సంప్రదాయం.

గోమాతలో సకల దేవతలు నివాసం ఉంటారని అందుకని **గావః విశ్వస్యమాతరః** ఆవు విశ్వమునకు తల్లి వంటిది అని వేదాలు చెబుతున్నవి. ఆవు మానవాళికి అనేక విధాల ప్రయోజనకారి. తల్లిపాలలోని గుణాలు అన్ని ఆవు పాలలో కూడా ఉంటాయి. పాలు త్రాగడం వలన జ్ఞాపకశక్తి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధి, రోగ నిరోధకశక్తి, ఉత్సాహం, సంస్కారాలు అధిక మవుతాయి.

ఆయుర్వేదము లోనేకాదు, వ్యవసాయములో కూడా గోమాత ఉపయోగపడుతుంది. పంచగవ్యము (పాలు, పెరుగు, నెయ్యి, పేడ, మూత్రము) లతో అనేక పురుగుమందులు, ఎరువులు తయారుచేసి మంచి ఆరోగ్యకరమైన, నాణ్యమైన పంట పండించవచ్చు.

గోమాత ఉన్న ఇల్లు, ప్రదేశంలో సకల దేవతలు నివసిస్తారు. ఏ విధమైన అరిష్టాలు అశుభాలు సంభవించవు. అంతా మంచే జరుగుతుంది.

అందుకే శ్రీకృష్ణుడు భగవద్గీతలో ధేనునా మస్మి కామధుక్ అన్నారు.

అంటే నేను గోమాతను అని చెప్పటమేకాదు గోపోషణ, గోపాలన చేసి గోపాలుడు అయినాడు.

గాస్తు స్ఫుష్ట్యా నమస్కృతృ కృత్వాదైవ ప్రదక్షిణం ।

ప్రదక్షిణే కృతీతేన సప్త ద్వీప వసుంధరా ॥

ప్రతి నిత్యం గోమాతను తాకండి నమస్కరించండి, ప్రదక్షిణం చేయండి. అలా చేస్తే భూమండల ప్రదక్షిణ చేసినట్లే.

సశరీరముతో స్వర్గమునకు వెళ్ళవలెనని ప్రయత్నించిన రాజు ఎవరు - త్రిశంకుడు

భగవాన్ బుద్ధుడు (సా.శ.పూ. 563 - 483)

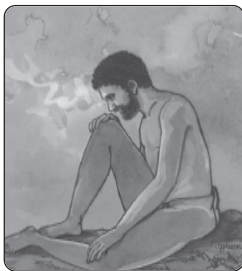

రాజకుటుంబంలో జన్మించి, రాజగృహంలో విలాసాలు, భోగాలు సుఖసంతోషాల మధ్య మునిగితేలుతూ, అకస్మాత్తుగా, శవాన్ని, వార్ధక్యం, అనారోగ్యం గల వ్యక్తులను చూసి విచలితుడై ప్రజలను దుఃఖంనుండి శాశ్వతంగా విముక్తి చేయడంకోసం రాజగృహాన్ని, సంసారాన్ని వదిలి పరివ్రాజకుడై బిక్షాటన చేస్తూ, గయలో తపస్సు చేసి జ్ఞానోదయాన్ని పొంది బుద్ధుడయ్యాడు. వారణాసి వద్ద సారనాథ్ లో మొదటి సందేశాన్నిచ్చాడు. ఆవిధంగా 44 సం॥లు ఉపదేశమిస్తూ ప్రజలలో నూతన జాగృతిని కల్పించాడు.

బుద్ధుడికి తన పర్యటనలో దారిని శుభ్రంచేస్తున్న సునీతుడనే నిమ్న వర్గీయుడు ఎదురుపడ్డాడు. తన స్పర్శ బుద్ధుడికి తగలరాదని సునీతుడు ప్రక్కకు తప్పుకున్నాడు. దీనిని గమనించిన బుద్ధుడు సునీతుణ్ణి తన శిష్యునిగా రమ్మని ఆహ్వానించాడు. నిమ్న వర్గీయుడైన తనపట్ల బుద్ధుడు చూపుతున్న ఆత్మీయతకు సునీతుడు పులకించిపోయాడు. సునీతునికి బుద్ధుడు దీక్షనిచ్చి బౌద్ధ సంఘంలో చేర్చి తన శిష్యునిగా స్వీకరించాడు.

బుద్ధుడు ఆనాటి హిందూ సమాజంలోని మతపరమైన కర్మకాండలను, విగ్రహారాధనను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాడు. జన్మ ఆధారంగా ఏర్పడుతున్న హెచ్చుతగ్గులను, వీటితో కూడిన ఆనాటి సమాజవ్యవస్థను బుద్ధుడు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాడు. నూతన సమాజ వ్యవస్థకోసం కృషి చేసాడు. అన్నిరకాల భేదభావాలకతీతంగా కరుణ, ప్రేమల ఆధారంగా నూతన సమాజ వ్యవస్థకు పునాదులను వేసాడు. ధార్మిక ప్రచారాన్ని అందరికీ అందేటట్లు చేసాడు. తన క్షమ, కరుణ ప్రేమలతో కూడిన వ్యవహారశైలితో లక్షలాది మందిని తన అనుయాయులుగా బుద్ధుడు చేసుకున్నాడు. అచిరకాలంలోనే బౌద్ధ దేశవ్యాప్తం కావటమే కాదు సుదూర దేశాలకూ వ్యాపించింది.

యోగివేమన (సా.శ. 1352 - 1430)

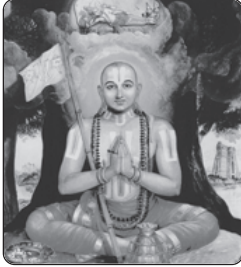

సమాజంలోని ఎక్కువ తక్కువలు, వివక్షలు, అంటరానితనం, అగ్రవర్ణాల ఆధిపత్యం, అంధవిశ్వాసాలు, పాలకుల అత్యాచారాలు, జీవహింస, యజ్ఞయాగాలు, విగ్రహారాధన, హఠ యోగ ప్రక్రియలు, అవినీతి అధర్మం మొదలగు అనేక విషయాలపై అతి సరళమైన పద్యాల ద్వారా ప్రజల మనస్సులో హత్తుకుపోయేట్లు విమర్శనాత్మక, రచనలు చేసాడు. ఆయన సందేశ ప్రభావం ప్రజానీకంపై ఎంతో ఉంది. వేమన విమర్శ సృజనాత్మకం, స్వానుభవమైన, ఆచరణ యోగ్యమైన తత్వాన్ని కవిగా, సరళ భాషలో ప్రజలకు చెప్పి పామరజన ప్రవక్త అయ్యాడు. మూఢాచారాలకు దూరంగా ప్రజలలో బ్రహ్మస్వరూపాన్ని, వేదాంత స్వరూపాన్ని తెలుసుకున్నారు. వేమన పద్యాలవల్ల ప్రజలలో జాగృతి, భావవిప్లవం కలిగింది. ఆయన హేతువాదేకాని, నాస్తిక వాది కాదు. వేమన కులవ్యవస్థపై దాడి చేసాడు. హరిజన ఉద్ధరణను బోధించాడు. వేమన చాటుకవి. తమిళనాడు, కర్ణాటకలలో చాలాకాలంగా నివాసముంటున్న తెలుగువారు పెళ్లిళ్ళలో, చావుల్లో వేమన పద్యాలను చదివే సంప్రదాయం నేడు ఉంది. వేమన సమాధి గల కటారుపల్లెలో “వేమన తిరునాళ్ళు” వైభవంగా జరుగుతాయి.

ఇంద్రుడి రథసారథి మరియు ఆయుధము పేరు - మాతలి, వజ్రాయుధము.

శ్రీ రామానుజుడు (సా.శ. 1017 - 1137)

శ్రీరామానుజుడు తమిళనాడులో శ్రీ పెరంబుదూరులో జన్మించాడు. జన్మించింది బ్రాహ్మణ కులంలోనైనా నిమ్మవర్గాల ప్రజల స్థితిపట్ల ఎంతో ఆవేదన చెందాడు. బ్రాహ్మణుల నుండి అస్పృశ్యుల వరకు వున్న అన్ని కులాల ప్రజలకు ఆచరణ యోగ్యమైన సర్వోత్కృష్టమైన ఆధ్యాత్మిక ఉపాసనా పద్ధతులను సృష్టించాడు.

శ్రీ రామానుజుని గురువులు ఐదుగురు. నిమ్మవర్గీయుడైన మహాపూర్ణిడు అనే గురువు నుండి వేదాలను, నాలియర ప్రబంధాన్ని (తమిళ వేదాన్ని) అధ్యయనం చేసి వారి వద్దే 'వైష్ణవ దీక్షను' స్వీకరించాడు. శూద్రుడైన తిరుక్కోటియార్ నంబి (గోష్ఠీపూర్ణుడు)ని రెండవ గురువుగా స్వీకరించి వారిని సేవించాడు.

తనగురువు నుండి 'ఓం నమో నారాయణాయ' అనే అష్టాక్షరీ మంత్రదీక్షను పొంది, తాను ఒక్కడే ముక్తిని పొందడం కాక, ప్రజలందరూ ముక్తిని పొందాలన్న కోరికతో శ్రీరామానుజుడు గుడి గోపురాన్నెక్కి గ్రామప్రజలందరినీ పిలిచి వారందరికీ బిగ్గరగా సామూహికంగా అష్టాక్షరీ మంత్రోపదేశాన్ని చేసాడు. ఈ పని చేసినందుకు తనకు సరకం ప్రాప్తమైనా సరేనని తయారయ్యాడు. తన 23వ ఏటనే సన్యాసదీక్షను స్వీకరించాడు. దేశమంతా విస్తృతంగా పర్యటించి అనేక చోట్ల మరాలను స్థాపించాడు.

శ్రీ రామానుజుడు కర్ణాటకలోని 'మేలకోట' ను తన కేంద్రంగా చేసుకున్నాడు. అన్ని వర్గాలకు చెందిన వారిని తన శిష్యులుగా స్వీకరించాడు. ఆనాటి నుండి నేటివరకు అక్కడ రథయాత్రను ముందుగాలాగే అవకాశం నిమ్మవర్గాల వారికే కల్పించబడింది. 1099లోనే అక్కడ తిరునారాయణ పెరుమాళ్ల వైష్ణవ మందిరంలో పంచములకు ప్రవేశార్హత కల్పించాడు. అనేకమందిరాలలో నిమ్మవర్గాల వారికి ప్రవేశం కల్పించి వైష్ణవ భక్తులుగా చేసాడు. మేలకోటలోని సుందరమైనవిగ్రహాన్ని ముస్లింపాలకుడు ఢిల్లీకి ఎత్తుకుపోగా రామానుజుడు ఢిల్లీవెళ్ళి, ఆ ముస్లిం నవాబునుండి తిరిగి విగ్రహాన్ని వెనక్కి తీసుకు వచ్చాడు. ఆ ముస్లిం కుమార్తె బీబీ నాంచారి ఆ సుందరమైన విష్ణువు విగ్రహాన్ని సేవిస్తూ భక్తురాలైంది. ఆమె కూడా విగ్రహంతో పాటు 'మేలకోట' వచ్చింది. ఆమెలోని భక్తిని గుర్తించి ఆమెకు దేవాలయ ప్రవేశార్హత కల్పించాడు రామానుజుడు. ఆమె భక్తి పారవశ్యంతో సృత్యంచేస్తూ, ఆ దేవాలయంలోనే మిగిలిన జీవితమంతా గడిపింది. ఆమె తనువు చాలించిన తర్వాత 'బీబీ నాంచారమ్మ' విగ్రహాన్ని ఆ దేవాలయంలోనే ప్రతిష్ఠించాడు రామానుజుడు. సామాజిక సమరసతకు ఇది చక్కని ఉదాహరణ!

శ్రీరామానుజుడు అనేక దేవాలయాలను నిర్మించి, ఆ దేవాలయాలలో అన్ని వర్గాల ప్రజలు ప్రధానంగా నిమ్మవర్గాల ప్రజలు దేవుని సేవించే విధంగా నూతన వ్యవస్థలను, పద్ధతులను, ప్రారంభించాడు. శ్రీ రామానుజుని ప్రయత్నాలవల్ల వేదాలు, ధార్మిక గ్రంథాలు అందరికీ అందుబాటులోకి వచ్చాయి. అన్ని కులాల ప్రజలను శిష్యులుగా స్వీకరించాడు. అస్పృశ్యుల ఇండ్లలో భిక్షను స్వీకరించాడు. వార్ధక్యంలో నదీస్నానం చేసి తిరిగి వచ్చే సమయంలో పంచముల భుజంపై చేయివేసుకుని వారి సహకారంతో వచ్చేవాడు. అగ్రవర్గాలవారు దీనిపట్ల అభ్యంతరం చెప్పగా.

“న జాతిః కారణం లోకే గుణాః కళ్యాణ హేతవః

“లోకకళ్యాణానికి కులం కారణం కారాదు, గుణము ప్రధానమైనది.” అని సమాధానమిచ్చాడు.

'రామానందుడు' వంటి అనేక మంది శిష్యులను తయారుచేసాడు. కాలానుగుణమైన మార్పులను చేస్తూ నిమ్మ వర్గాల ప్రజలలో వైష్ణవ వ్యాప్తికి విశేషంగా కృషిచేసి మాల దాసరుల వ్యవస్థ ఏర్పరచి, తన 120వ ఏట సమాధిని పొందారు.

వనవాస సమయంలో శ్రీరాముడు ఎంతమంది రాక్షసులను సంహరించెను. - 14000 మందిని

బసవేశ్వరుడు (సా.శ. 1134 - 1196)

కర్ణాటకలోని హింగుళేశ్వరుబాగ్ వాడి అనే గ్రామంలో జన్మించినారు. తండ్రి నాగరాజు, తల్లి మదాంబిక. బసవేశ్వరునకు బాల్యంలోనే సంగమయ్య అను సన్యాసి లింగధారణ చేసి దీక్ష ఇచ్చాడు. కళ్యాణం ప్రభువైన బిజ్జులుని వద్ద మంత్రిగా ఉన్న బలదేవుని కుమార్తె నీలాంబిక (గంగాంబిక) ను బసవేశ్వరుడు వివాహం చేసుకున్నాడు. బసవేశ్వరుడు కూడా బిజ్జులుని వద్ద కొంతకాలం ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నాడు. అయితే బసవడు రాజకీయంగా లభించిన ఈ అవకాశాన్ని ధర్మప్రచారానికి ఉపయోగించుకున్నాడు. కళ్యాణపట్టణంలో బసవేశ్వరుడు “అనుభవ మండపం” అనే విద్వత్ సభను నిర్వహించి ధర్మవిచారాన్ని జరుపుతుండేవాడు. అక్కమహాదేవి వంటి భక్తులెందరో ఈ సభలో పాల్గొనేవారు బసవేశ్వరుని భక్తి యోగాన్ని విని కాశ్మీర దేశరాజు సతీసమేతంగా వచ్చి కాయమే కైలాసమని గ్రహించి శ్రామిక జీవితాన్ని గడిపాడు. బసవేశ్వరుని వీరశైవం జాతి, కులమతాల కఠితమైంది. భక్తులంతా ఈశ్వర కులస్థులని పరమేశ్వరుని గోత్రానికి చెందినవారని సిద్ధాంతీకరించి జాతిని సమైక్యపరచినారు. బసవేశ్వరుడు బోధించినది వీరశైవ సిద్ధాంతం. ఉపాస్యదైవం శివుడే అయినా ఇదొక ప్రత్యేకమార్గం.

దయ, ప్రేమ బసవుని శైవానికి మూలసూత్రాలు. హింసాత్మకమైన యజ్ఞయాగాదులను ప్రతిఘటించి ఈశ్వరుడు భక్తప్రియుడని చాటాడు. బసవుడు చేసిన ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘిక, సాంస్కృతిక మతసంస్కరణలు దక్షిణాపథంలో అపూర్వమైన విప్లవాన్ని తెచ్చాయి. ఒకసారి మహాత్మాగాంధీ హుబ్లీలో ప్రసంగిస్తూ నేను చేయదలచుకున్నదంతా 800 సం॥ రాల పూర్వం బసవేశ్వరుడే చేశాడు అని చెప్పారు.

బసవేశ్వరుడు నందికేశ్వరుని అవతారమని శ్రద్ధాకువుల విశ్వాసము. బాల్యం నుండి ప్రఖర శివభక్తుడు. ఉపనయనాది కర్మలను నిషేధించి వీర మాహేశ్వరుడే నా తల్లి తండ్రి అని చాటాడు. వారే నాకు శుభములను సమకూరుస్తారని చెప్పారు. బసవేశ్వరుడు తన జీవనకాలంలో కర్ణాటక, ఆంధ్ర ప్రాంతాలలో వీరశైవాన్ని స్థాపించి భారతీయులలో ఏకతను ప్రతిపాదించి ప్రేమ సూత్రంతో బంధించిన జగజ్జ్యోతి భక్తభండారి బసవేశ్వరుడు.

గురునానక్ (కాల్కి పార్వతి 1469 - 7 డిసెంబరు 1539)

గురునానక్ సిఖ్ సంప్రదాయాన్ని ప్రారంభించిన మహానుభావులు.

ప్రతి వ్యక్తిలోను ఆధ్యాత్మిక, ఆత్మరక్షాభావన, వ్యవహార కుశలత, సేవా భావన ఉండాలని ఆయన ఆశించారు. విదేశీభావనలను, మూఢవిశ్వాసాలను వ్యతిరేకించి సంకుచిత కులతత్వాన్ని నిర్వృద్ధంగా ఖండించారు.

తొమ్మిది సంవత్సరాల వయస్సప్పుడు నానక్ కు కుటుంబగురువు హరదయాళ్ జీ యజ్ఞోపవీతము వెయ్యబోయాడు, నానక్ అతని చెయ్యిబట్టి ఆపేసి

“ఆ జంధ్యాన్ని ధరించడంలో లాభమేముంది?” అని సూటిగా ప్రశ్నించాడు. అంతటితో ఆగకుండా ఆదర్శప్రాయమైన జంధ్యము గురించి ఇలా చెప్పాడు. “దయ అనే పత్తి, సంతోషము అనే దారము, సంయమనము అనే ముడితో తయారైన జంధ్యము మీ వద్ద ఉంటే నేను దాన్ని ధరిస్తాను. అలాంటి జంధ్యము తెగదు. మెలికపడదు, ఎప్పుడూ చెడిపోదు. ఆదర్శమనే జంధ్యాన్ని ధరించిన మనిషి ధన్యజీవి అతడు పుణ్యలోకాలకెళతాడు”.

పందొమ్మిదేళ్ల వయసులో నానక్ కు వివాహమైంది. పెళ్లయ్యాక అతని దృష్టి ఆధ్యాత్మికత నుండి మళ్లుతుందనుకున్నారు, కాని అలా జరుగలేదు. నానక్ మాత్రం మానవ సేవను వదలలేదు. సంసార జీవితము గడుపుతూనే సేవారాధనలో ఉండేవాడు.

బాబర్ దండయాత్ర సమయములో నానక్ బందీ అయ్యారు. నానక్ నెత్తిమీద బరువెత్తుకుని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ ముందుకు సాగుతున్నాడు. అతని భజనను వింటూ ఖైదీలను కొడుతున్న మీర్ఖాన్ ఆశ్చర్యపోయాడు. కొట్టడం ఆపేసి నానక్ భక్తుడై క్రమశిక్షణాయుతంగా వెంటనడిచాడు.

గురునానక్ వ్యక్తిత్వం బాబర్ ను ఎంతో ప్రభావితం చేసింది. బాబర్ గూడా గానం వింటూ మైమరచిపోయాడు. క్రూరులను, అహంకారులను నిందిస్తూ నానక్ పాడుతున్నాడు. తాను ప్రజల మీద చేయించిన అత్యాచారాలు గుర్తుకొచ్చి బాబర్ సిగ్గుపడ్డాడు. గురునానక్ గానం పూర్తవగానే బాబర్ కళ్లు తెరిచి చేతుల జోడించి క్షమించమని వేడుకున్నాడు. విలువైన కానుకలివ్వబోయాడు కాని నానక్ తిరస్కరించాడు. నానక్ ఆజ్ఞతో బందీలందరినీ విడుదలచేశాడు.

నానక్ దేశం నలుమూలలా పర్యటిస్తూ మనిషిలోని ఏకాత్మతను, పరమాత్మ తత్వాన్ని ప్రజలకు బోధించాడు. నానక్ విదేశాలకు కూడా వెళ్ళాడు. గురునానక్ స్మృతి చిహ్నంగా చైనాలో ఒక నగరము పేరు నాన్కింగ్ గా మార్చబడింది. గురునానక్ తన యాత్రలో జంతుబలి లాంటి మూఢాచారాలను దూరం చేసే ప్రయత్నం చేశాడు.

“సింహంలాగ జీవించాలి ఉదయాన్నే పరమాత్మను స్మరించాలి. మానవ వికారాలను జయించ” మని బోధించేవాడు. నానక్ జీవితాంతం కర్మయోగిలాగున్నాడు. జీవన సంధ్యాసమయాన్ని కర్తార్ పూర్ లో నిరాడంబరముగా గడిపాడు. వ్యవసాయం చేస్తూ రైతుగా జీవించాడు.

ఐదవ గురువు అర్జున్ దేవ్ సంపాదకత్వము వహించిన గురు గ్రంథ సాహేబ్ లో గురునానక్ ఏకత్రితం చేసిన విభిన్న సాధుసంతుల భావాలు, మాటలను పొందుపరిచారు. ఈ గ్రంథమునే గురుగోవింద్ సింగ్ 1675 గురుస్థానములో ప్రతిష్ఠించారు. సిక్కు మతములో ఒకే వ్యక్తి లేదా కొందరి అభిప్రాయాలకే పెద్దపీట వేయకుండా మంచి ఎక్కడ ఉన్న స్వీకరించినారు.

ఆ రోజుల్లో ఇల్లు, సంసార బాధ్యతలను వదిలేసి సన్యాసాన్ని స్వీకరిచే ప్రవృత్తి బలపడింది. సంసారిక బాధ్యతలనుండి మొహం చాటేయడాన్ని గురునానక్ సమర్థించలేదు. “మనిషి మనసు భగవంతునిలో ఉన్నా చెయ్యి మాత్రం సంసారిక బాధ్యతలను నిర్వర్తించడములో ఉంటుంది” అనేవాడు.

గురునానక్ ఉపాసన పద్ధతి మూఢాచారాలకు, కరడుగట్టిన అంధవిశ్వాసాలకు పూర్తిగా వ్యతిరేకము. అతని దృష్టిలో బ్రహ్మణుల ఆధ్యాత్మికత, క్షత్రియుల ఆత్మరక్షణ, వైశ్యుల వ్యవహార కుశలత, శూద్రుల సేవాభావాలను తనలో ఇముడ్చుకున్న వ్యక్తియే ఆదర్శమూర్తి, వర్ణవివక్ష, కులగర్వం సమాజాన్ని, ఏకత్వాన్ని చిన్నాభిన్నం చేస్తాయని మానవజాతికి బోధించారు గురునానక్.

భగవంతుడనే కుమ్మరి ఒకే మట్టితో ఎన్నోరకాల కుండల్ని తయారుచేస్తాడు. ఒకే రకమైన ఐదు తత్వాలు కలిస్తే మానవ శరీర నిర్మాణం జరుగుతుంది అయినప్పుడు చిన్నాపెద్దా అనే ఆలోచన ఎందుకు?

“మట్టి ఒక్కటే ప్రపంచములో

కుమ్మరి కుండలు వేరువేరు

పంచతత్వాల కలయిక దేహం

అనుకుని ఆలోచించు దూరాభారం”

గురువు ప్రధానమైన ఆరోజుల్లో గురువు పదవి మహత్వాన్ని అందరి గుండెల్లో ప్రతిష్ఠించాడు. అలా వ్యక్తి కంటే సంస్థ మహత్వాన్ని చాటిచెప్పాడు.

పల్నాటి బ్రహ్మనాయుడు (12వ శతాబ్దం)

గుంటూరు జిల్లాలో పల్నాడు కృష్ణానది ఒడ్డున రాళ్ళు, రప్పలతో అన్నివిధాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. 12వ శతాబ్దంలో పల్నాటి సీమను నలగామరాజు పాలించారు. వారికి అత్యంత సమర్థుడైన మంత్రి బ్రహ్మనాయుడు, ఆయన గొప్ప విష్ణుభక్తుడైనా ఆనాటి శివ, కేశవ భేదాలకు అతీతంగా అందరినీ సమదృష్టితో చూసాడు. గుఱజాల కేంద్రంగా ఉన్న నలగామరాజు రాజ్యకేంద్రం దాయాదులపోరు కారణంగా మాచర్లకు మారింది. మాచర్లలో ఉన్న చెన్నకేశవ దేవాలయంలోకి హరిజనులను ప్రవేశం చేయించిన గొప్ప సంఘసంస్కర్త బ్రహ్మనాయుడు. అంతేకాదు కులభేదాలు తీవ్రంగా ఉన్న రోజుల్లో అన్ని కులాల వారితో “చాపకూడు” (సహపంక్తి భోజనాలను) తినిపించాడు. కుల పట్టింపులు, అస్పృశ్యత తీవ్రంగా ఉన్న రోజుల్లో సమదృష్టితో, దూరపుచూపుతో బ్రహ్మనాయుడు వ్యవహరించాడు. తన ఆలోచనలకు అనుగుణంగా “కన్నయ్యదాసు” అనే హరిజన బాలుణ్ణి చేరదీసి యుద్ధవిద్యలు నేర్పి యోధునిగా తయారు చేసాడు. ఆనాటి పల్నాటి యుద్ధంలో బ్రహ్మనాయకునికి నమ్మకమైన సైనికునిగా కన్నమదాసు పోరాడాడు. బ్రహ్మనాయుని కుమారుడు బాలచంద్రుడు అధర్మరీతిలో చంపబడిన తరువాత కన్నమదాసు రణరంగంలో వీరవిహారంచేసి, సాహసంతో పోరాడి నాగమ్మను బంధించి తెచ్చి బ్రహ్మ నాయుని ముందుకుంచాడు. సమతాభావాలను కొనసాగించడానికి, ప్రజలల్లో మార్పు తీసుకురావడానికి పల్నాడు యుద్ధం జరిగిన చోట “కారంపూడిలో” చెన్నకేశవ పీఠాన్ని ప్రారంభించాడు. ఇప్పటికీ “చెన్నకేశవ పీఠం, పీఠాధిపతి” కొనసాగుతున్నారు. చరిత్రకు అందిన కాలంలో తెలుగు గడ్డపై మొదటి సామాజిక సంస్కర్తగా బ్రహ్మనాయుడిని స్మరించుకోవాలి.

దయానంద సరస్వతి (సా.శ. 1824 - 20 సెప్టెంబర్ 1883)

ఆర్యసమాజ సంస్థాపకులు. హిందూమతం యొక్క సహజమైన తేజస్సును, ప్రాభవాన్ని పునరుద్ధరించిన మహర్షి, నిర్భయుడైన సంఘ సంస్కర్త, తనమీద విషప్రయోగం చేసిన మనిషినే కాపాడిన మహానీయుడు. ఎల్లలెరుగని మంచితనం, మూర్తీభవించిన వ్యక్తిత్వం ఆయన సొత్తు. సత్కార్య ప్రకాశం గ్రంథ రచయిత అయిన దయానందుడు 1824లో గుజరాత్‌లో జన్మించాడు. అసలు నామధేయం మూలశంకరుడు. పద్నాలుగేండ్ల వయసు వచ్చేనాటికి వేదాలను, శాస్త్రాలను, ఉపనిషత్తులను అధ్యయనం చేశారు.

జీవితమంటే ఏమిటి? మృత్యువంటే ఏమిటి? ఎవరైనా పరిపూర్ణ సిద్ధ పురుషుని నుంచి ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు. ఇల్లువదిలి గురువుకోసం అన్వేషిస్తూ పూర్ణానంద అనే మహా విద్వాంసుడైన సన్యాసిని కలిశాడు. స్వామీజీ ఈ యువకునికి సన్యాసదీక్ష ఇచ్చి దయానంద సరస్వతిగా మార్చాడు.

విద్యాభ్యాసం పూర్తికాగానే స్వామిదయానందుడు తన గురువు ఆదేశానుసారం ప్రజలకు వైదిక జ్ఞానాన్ని ప్రబోధించే నిమిత్తం పర్యటన చేపట్టాడు. భగవంతుడు సర్వవ్యాపి భగవంతునికి ఒక ఆకారంగానీ, రూపంగానీ లేవు అని వెళ్ళినచోటల్లా ప్రజలకు చెప్పాడు. ప్రత్యేకంగా ఏఒక్క మతాన్నీ సమర్థించడంగానీ, వ్యతిరేకించడంగానీ చేయకుండా ప్రతి ఒక్క మతంలోని లోటుపాట్లను ఎత్తిచూపాడు. తరం నుంచి తరానికి వ్యాపిస్తూ వచ్చిన హానికరమైన నమ్మకాలను, దురాచారాలను ఆయన తీవ్రంగా దుయ్యబట్టాడు. వేదాలలో బోధించబడిన సనాతన వైదిక ధర్మం యొక్క గొప్పతనాన్ని వివరించి, దాని పతాకం కింద అన్ని మతాలు ఏకం కావలసిందిగా ప్రజలందరికీ ఎలుగెత్తి పిలుపునిచ్చాడు.

ఒక సమాజంలోని సభ్యులంతా సమైక్యంగా ఉండాలంటే అందుకు ఒకే భాష అదీ సరళంగా వుండాలని స్వామి దయానందుడు గట్టిగా నమ్మాడు. కనుక హిందీకి జాతీయ భాష స్థానాన్ని కల్పించాలని ఆయన అభిప్రాయపడ్డాడు.

ఒకసారి ఒక సభలో ప్రసంగిస్తూ “మీ పూర్వీకులు అరణ్యాలలో నివసించిన అనాగరిక మనుషులు కారు. ఈ ప్రపంచానికే జ్ఞానభిక్షను పెట్టిన మహానీయులు వారు. మీ పూర్వీకుల పట్ల జుగుప్సను నింపుతున్న ఆధునిక విద్యావిధానం సిగ్గుచేటని గ్రహించండి” అని స్వామి దయానందుడు సింహగర్జన చేసాడు.

1857 నాటి వైఫల్యం తరువాత భారతీయుల హృదయాలలో స్వాతంత్ర్య ప్రేమజ్వాలను ఆరిపోనీయకుండా నిలిపి ఉంచిన ధీరవరేణ్యులలో స్వామి దయానందుడు ఒకడు. అందుకుగానూ ఆయన ప్రజలను అలసత్వం నుండి మేల్కొల్పిపేండుకు ఆసేతు హిమాచలం పర్యటించాడు. దేశంలో అనేక ఆర్య సమాజ శాఖలను స్థాపించాడు. పలువురు సంస్థానాధీశులు ఆయనకు శిష్యులుగా మారారు. బ్రిటీషువారిని భారతదేశం నుండి తరిమికొట్టడానికి సాయుధ విప్లవం ఒక్కటే శరణ్యమని స్వామి దయానందుడు సంపూర్ణంగా విశ్వసించాడు.

దయానందుడు స్థాపించిన ఆర్యసమాజం, గురుకులాలు దేశభక్తులను తయారుచేసి సాయుధ విప్లవం కోసం వారికి శిక్షణను, ప్రేరణను ఇచ్చాయి. స్వామి దయానందుడు అద్భుతమైన శరీర సౌష్ఠ్యం కలవాడు.

రావణుని భార్య, కుమారుల పేర్లు - మండోదరి, ఇంద్రజిత్, అక్షయ కుమారుడు

ఆయన ఉద్బోధ ప్రజలలో ఒక సంచలనాన్ని సృష్టించింది. క్రైస్తవ, ఇస్లాం మతాలలోకి మారినవారికి స్వామి దయానందుడు శుద్ధికార్యం జరిపించి వారిని మరల హిందూ ధర్మంలోకి తీసుకువచ్చాడు. కనుక భారతీయ సాంఘిక జీవనం లోస్వామి దయానందుడు ఒక విప్లవాన్ని తెచ్చాడని చెప్పవచ్చు.

స్త్రీల సమానత్వం గురించి ఆయన ప్రత్యేకంగా నొక్కి చెప్పాడు. స్త్రీలకు విద్యావకాశాలను నిరాకరించి వారిని అజ్ఞానంలో ఉంచిన కారణంగానే భారతదేశం ఇంతటి దురదృష్టకరమైన హీనస్థితిలోకి దిగజారిపోయిందని ఆయన చెబుతుండేవాడు. సీత, సావిత్రి వంటి వారిని గుర్తుంచుకున్నామంటే వారి పవిత్రత, సౌశీల్యాల కారణంగానే తప్ప వారు పరదాల వెనుక ఉన్నవారు కాదు అని ప్రచారం చేశాడు.

స్వామిదయానందుడు భయమంటే ఎరుగని సన్యాసి. హిందూ మతంలోని దోషాలను ఎత్తిచూపినట్లే ఇతర మతాలలోని దోషాలనూ ఎత్తిచూపుతుండేవాడు. ఈ కారణంగా ఈయన చాలాసార్లు పరమతానుయాయుల ఆగ్రహానికి గురికావలసి వచ్చింది.

1883 సెప్టెంబరు 20వ తేది రాత్రి స్వామీజీ ఎప్పుటి లాగానే పాలు త్రాగి పడుకున్నాడు. దాదాపుగా అర్ధరాత్రి వేళ కడుపులో తీవ్రమైన బాధ అనిపించింది. బాధలో మేలుకున్న దయానందుడు తన కడుపులో విషం ప్రవేశించినట్లు గ్రహించాడు. వెంటనే ఆయన రెండుసార్లు వాంతిచేసుకున్నాడు. అయినా లాభంలేకపోయింది. స్వర్గస్తులైనారు.

మార్కండేయుడు

చిరంజీవులలో ఒకడు. మృకండు మహర్షి మనస్వినుల పూజల ఫలితముగా శివ వర ప్రసాదముగా మార్కండేయుడు జన్మించినాడు కాని అల్పాయుష్కుడు కావడంతో నిత్యం శివ పూజలో తరించేవాడు. మరణ సమయం ఆసన్నమయినప్పుడు యముడు యమపాశంతో మార్కండేయుని తీసుకువెళ్ళ ప్రయత్నించెను. అదే సమయంలో తన భక్తుని రక్షించుకొనుటకు శివుడు ప్రత్యక్షమై మృత్యువు రాకుండా వరమిచ్చాడు. తన తపోశక్తితో మృత్యువునే జయించాడు. మార్కండేయుడు ధర్మరాజునకు ఎన్నోధార్మిక విషయములనుపదేశించి ప్రభావితుణ్ణి చేశాడు.

అశ్వత్థామా బలిర్వాసో హనూమాంశ్చ విభీషణః

కృపః పరశురామశ్చ సపైతే చిరజీవినః

సపైతాన్ సంస్మరేన్నిత్యం మార్కండేయ మధాష్టమమ్.

అని మన శాస్త్రగ్రంథాలు ఎనిమిది మంది చిరంజీవులను పేర్కొన్నారు. వారు అశ్వత్థామ, బలి, వ్యాసుడు, హనుమంతుడు, విభీషణుడు, కృపుడు, పరశురాముడు, మార్కండేయుడు. వీరిని స్మరిస్తే అపమృత్యు దోషాలు తొలగిపోతాయి.

శ్రీ రామునికి ఆదిత్య హృదయము ఉపదేశించినది ఎవరు - అగస్త్యమహర్షి

కనకదాసు (1509 - 1609)

కనకదాసు అసలుపేరు తిమ్మప్ప. తండ్రి స్వర్ణస్తులయిన తరువాత విజయనగర కొలువులో ఉద్యోగం స్వీకరించినారు. కాగినేతి అనే గ్రామంలో కనకదాసు ఆదికేశవస్వామి దేవాలయాలు నిర్మించాడు. జీవితం ఆనందంగా గడిచిపోతుంది.

పురందర దాసు మాదిరే భగవత్ ప్రేరణతో భోగభాగ్యాలను త్యజించి తంబుర వాదనచేస్తు ఎల్లవేళలా ఆదికేశవస్వామిని భక్తి గీతాలతో సేవించసాగాడు. నాటినుండి వారు కనకదాసుగా విఖ్యాతుడైనాడు.

వ్యాసరాయులను గురువుగా స్వీకరించి దివ్యమంత్రాన్ని ఉపదేశించమని అడిగారు. కాని ఇష్టంలేక వ్యాసరాయులు “దున్నపోతు” మంత్రాన్ని కనకదాసుకు ఉపదేశించాడు. శ్రద్ధతో మంత్రం ధ్యానం చేయగా కొంతకాలానికి యముని వాహనం అతనికి ప్రత్యక్షమయింది. ఆ దున్నపోతుతో సహా కనకదాసు తమ గురువుని దర్శించాడు.

వ్యాసరాయులు కనకదాసు దీక్షకు ఆశ్చర్యపోయాడు.

ఒకసారి తమ కులదైవమైన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని దర్శించడానికి కనకదాసు వెళ్ళాడు. తన కులం తక్కువ అని దేవాలయంలోనికి అధికారులు రానివ్వలేదు. ఒక మూల చలితో బాధపడుతూ నిద్రించాడు. స్వామివారు స్వయంగా తన పట్టు వస్త్రాన్ని కనకదాసుపై కప్పి అంతర్ధానమైనాడు.

తరువాత రోజు ఆ పట్టు వస్త్రంచూసి దొంగతనం చేశాడని ఆలయ అధికారులు బాగా చావకొట్టి వాతలు పెట్టారు. అదే సమయంలో గర్భగుడిలోని శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి విగ్రహం పై కూడా వాతలు ఉండుట గమనించిన పూజారులు తమ అపచారం మన్నించమని కనకదాసును వేడుకున్నారు.

ఒకసారి ఉడిపిలోని శ్రీకృష్ణుని దర్శనం కోసం వెళ్ళాడు అక్కడి అర్చకులు దేవాలయ ప్రాంగణంలోకి నిరాకరించారు. కనకదాసు నిశ్చల భక్తితో ఆలయం వెనుక నుండే శ్రీకృష్ణుడి భజన చేస్తూ ఉండిపోయాడు. ఇంతలో చిత్రంగా గర్భగుడి పడమటి వైపు గోడ భాగంలో ఉన్న ఇటుకలు రాలిపడి చిన్నకిటికీ ఏర్పడింది. ఆ కిటికీలోంచి కనకదాసు శ్రీ కృష్ణుడిని దర్శనం చేసుకున్నాడు. అంతేకాదు శ్రీ కృష్ణుడు భక్తునికై పశ్చిమాభి ముఖంగా నిలిచాడు. ఈ కిటికీ కనకుని గండిగా చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయింది.

90 ఏళ్ళు జీవించిన కనకదాసు ఆదికేశవస్వామిలో ఐక్యమయినాడు.

భక్త కన్నప్ప

అసలు పేరు తిన్నడు. శ్రీకాళహస్తి అడవులలోని కోయ జాతిలో జన్మించినాడు. ఒకసారి వేటకు వెళ్ళగా అక్కడ ఒక శివలింగం కనిపించింది అది రాత్రి తన కలలో కనిపించినదిగా గుర్తించి భక్తి పారవశ్యంతో శివలింగాన్ని ఆలింగనం చేసుకొని ఉండిపోయాడు. కొంత సేపటికి వేటకు వెళ్ళి పందిని చంపి నోటితో స్వర్ణముఖినది నీటిని తీసుకువచ్చి శివుని ముందు పెట్టినాడు. ఎంత పిలిచినా తినకపోయేసరికి ఏడవసాగాడు. ఆ భక్తికి శివుడు సంతసించి ప్రసన్నుడై తిన్నడు పెట్టినది ఆరగించాడు. ఆ విధంగా రోజులు గడిచాయి.

ఒక రోజు తిన్నడు తెచ్చినది. శివుడు తినలేదు పైగా కళ్ళవెంట నీరు కారడం ప్రారంభమైంది. తిన్నడు తనకు తెలిసిన మూలిక వైద్యం చేసినా నీరు కారడం ఆగలేదు ఏమిచేయాలో తోచక బాణంతో ఒక కంటిని పెరికి ఆ శివలింగానికి పెట్టాడు. అయినా రెండో కంటినుండి నీరు కారుతుంది. తన రెండవ కన్ను కూడా పెరికే ప్రయత్నం చేస్తుండగా శివుడు ప్రత్యక్షమయినాడు. భక్తికి మెచ్చి తనలో లీనం చేసుకున్నాడు. భక్తికి కుల మత విచక్షణ ఉండదు అని భక్త కన్నప్ప నిరూపించాడు.

పంచ మహా పతివ్రతలు ఎవరు - అహల్య, తారా, మండోదరి, సీత, ద్రౌపది.

సంత రవిదాస్ (సా.శ. 1450 - 1520)

భక్తియుగంలో ప్రసిద్ధి చెందిన సంత లలో ప్రముఖుడు. వీరు చెప్పులు కుట్టి జీవించే మాదిగ కులమునందు జన్మించారు. వీరు కాశీ పట్టణ వాస్తవ్యులు. వీరు ప్రముఖ విష్ణుభక్తుడైన రామానందుని అనుయాయులలో ఒకరు. చెప్పులు కుట్టే వృత్తిని కొనసాగిస్తూనే వీరు తన అసాధారణ కృష్ణభక్తిని తన రచనలలో సహజసుందరంగా ప్రకటించారు. సంత కబీరుదాసుకు పూర్తి భిన్నమైన రీతిలో రవిదాసు మిక్కిలి సౌమ్య స్వభావము కలిగిన సాధుపురుషుడు, సౌజన్యమూర్తి.

కబీరునొకసారి ఎవరో బ్రహ్మజ్ఞానం గురించి ప్రశ్నించగా,

మై తో ఆయా మా కీ గోడ్ మే, క్యా జానూమార్గ్ క్యాహోయ్!
రాహ్ పూచో రైదాస్ సే, జిన్ గఠరీ లాయాడోయ్॥

“నేను తల్లి ఒడిలో కూర్చుని వచ్చినవాడిని, నాకేమి తెలుసు? రవిదాసు నడగండి. తల్లి ఇచ్చిన సరుకుల మూటల మోసుకువచ్చిన వాడాయన. ఆమార్గం ఆయనకు బాగా తెలుసు” నని సమాధానమిచ్చాడట.

శ్రీ కృష్ణుడు సాధురూపంలో రవిదాసు ఇంటికి వచ్చి, సామాన్య లోహాలను బంగారంగా మార్చగలిగిన పరుస వేదిని ఇవ్వబోగా, దానితో తనకు అవసరంలేదని తిరస్కరించిన నిష్కామ కర్మయోగి సంత రవిదాసు. “సరే, మున్నుండు అవసరం పడినపుడు ఉపయోగించుకుందువులే” అంటూ ఆ స్పర్శమణిని చూరులో దోపి వెళ్లిపోయాడా సాధువు. సుమారు ఒక ఏడాది తర్వాత ఆ వృద్ధసాధువు మళ్ళీ వచ్చి నేనిచ్చి వెళ్లిన పరుసవేది ఎక్కడ” అని రవిదాసుని ప్రశ్నించాడు. “తమరుపెట్టినచోటే ఉంటుంది చూడండి” అని జవాబిచ్చాడాయన. తాను పెట్టినది పెట్టినట్లే వుండటం చూచి ఆ సాధువు దాన్ని తీసి రవిదాసు కివ్వబోయాడు. “హే మాధవా? బంగారంతో నాకేమి పని? పరుసవేదిని మీరే తీసుకొని వెళ్ళండి” అని వేడుకొన్నాడు. స్వావలంబిత జీవనం, సాధుపురుషుల సేవా శుశ్రూషలే తన పరమకర్తవ్యాలుగా ఎంచుకున్న భక్త రవిదాసు చెప్పులు కుట్టే వృత్తిని ఈశ్వర సన్నిధికి చేర్చే సాధనంగా ఎన్నుకొన్నాడుగాని కేవలం ఉదర పోషణార్థంగాదు. తన ఈ భావాన్ని ఎలాంటి అరమరికలు లేకుండా ఎంత స్పష్టంగా వెల్లడించాడో చూడండి.

“జిహ్వో సో ఓంకార్ జప, హత్తన సో కర్ కామ్

రామ మిలహి ఘర అయికర, కహి రవిదాసు విచార్”

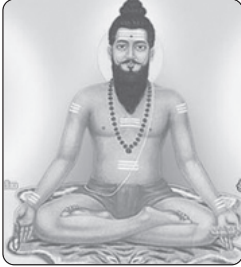
(జిహ్వతో ఓంకారం జపిస్తూ, చేతులతో పనిచేస్తుంటే, ఆ భగవంతుడే ఇంటికి వచ్చి దర్శనమిస్తాడు) ఎంత ప్రగాఢ విశ్వాసం! ఎంత ఆత్మబలం! ఆద్యంతాలు ఇలాంటి విశ్వాసప్రపత్తులతోనే రవిదాసు పాదరక్షలు కుట్టాడు. వ్యాకులహృదయంతో ఈశ్వరోపాసన చేశాడు.

ఎంత దుర్మార్గుడైనాగానీ సత్సంగ ప్రభావంతో సజ్జనుడవుతాడని రవిదాసు గట్టి నమ్మకం. ఇంకా ఈ సత్సంగ ప్రభావం వల్లనే తాను నిమ్నకులంలో జన్మించినా, సంఘంలో ఉచ్చస్థాయికి ఎదగగల్గినని, అన్ని వర్గాలవారికీ దగ్గరైనానని చెప్పారు. తన పేరు ప్రతిష్ఠలకన్నింటికీ ఆ సద్గురువుని సాంగత్యం, ఆ పరమేశ్వరుని పట్ల గల నిశ్చలభక్తిప్రవత్తులే కారణమని వినయంగా, స్పష్టంగా చెప్పుకొన్నాడు.

అంజనేయస్వామి తల్లిదండ్రులు ఎవరు - అంజనేదేవి, కేసరి.

పోతూలాల వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి (1608 - 1693)

వీరబ్రహ్మంగారి జనన కాలం, తల్లితండ్రుల వివరాలు స్పష్టంగా తెలియవు. నందికొండ పాపాఘ్ని మరాఠీపతి వీరభోజాచార్యులు, వీరపాపాంబలు వీరిని పెంచి పెద్దచేసారు. హర, రాజ, స్వర, మంత్ర, లయ-వంటి వివిధ యోగ మార్గములలో మహాయోగంసాధించినవారు శ్రీ పోతులూరి వీరబ్రహ్మేంద్రస్వామి.

వీరబ్రహ్మంగారు జన్మించేనాటికి ఆంధ్రదేశం హిందూముస్లింల కలహాలతో, హిందూ సమాజం ఉచ్చినీచ భావాలతో, మూఢాచారాలతో కూరుకుపోయింది. వీరబ్రహ్మంగారు కులాలు మానవ కల్పితాలనీ, పరమేశ్వరుని దృష్టిలో అందరూ సమానులేననీ, జ్ఞాని ఏమతం వాడైనా, ఏకులం వాడైనా పూజ్యుడనీ తన బోధనల ద్వారా, రచనల ద్వారా, తన ఆచరణ ద్వారా చూపించారు. అనేక వెనుకబడిన వర్గాల ప్రజలలో ఆధ్యాత్మికోన్నతిని కల్పించారు.

వీరబ్రహ్మంగారు కడపజిల్లా పుష్పగిరి అగ్రహారం గుండా తన శిష్యులతో వేదము, వేదాంతం పై చర్చిస్తూ వెళుతుండగా అగ్రహారంలోని బ్రాహ్మణులు, వీరందరూ తక్కువ కులంవారనే భావంతో వీరిని అడ్డగించారు. స్వామి పుష్పగిరి బ్రాహ్మణులకు వర్ణవ్యవస్థ, దాని పుట్టు పూర్వోత్తరాలు చెప్పి వేదాధ్యయనానికి సర్వకులాల వారికి అధికారం ఉందని నిరూపించారు.

ఆనాటి సమాజంలో విస్తృతంగా ఉన్న మూఢాచారాలు- జాతరలు, బలులు, బాల్యవివాహాలు కూడదన్నారు. తన మహిమలద్వారా ప్రజలలో మార్పును తెచ్చారు. 'అన్నాజయ్య' అనే బ్రాహ్మణుడు, 'సిద్ధయ్య' వంటి మహమ్మదీయుడు. 'కక్కయ్య' వంటి మాదిగ వారు వీరి ప్రియ శిష్యులు, ఉత్తమ సాధకులు. పోతులూరి వీర బ్రహ్మేంద్రస్వామి వారి ప్రభావం ముఖ్యంగా వెనుక బడిన పేదవర్గాల ప్రజలపై ఇప్పటికీ ఎంతో ఉంది. తన మహిమలద్వారా కడప, భాగ్యనగరం నవాబులను మెప్పించారు. పామర జనానికి అర్థమయ్యే భాషలో తన రచనలను చేశారు. మహిళల పట్ల వివక్ష కూడదనీ ఆధ్యాత్మికోన్నతికి మహిళలూ అర్హులేనని నిరూపించడానికి తన కూతురిని యోగినిని చేశారు. ముస్లిం పాలకులైన నవాబులు హిందువులపై పీడన అధికముగా ఉన్న ఆ రోజుల్లో శ్రీ బ్రహ్మేంద్రస్వామి తన శక్తులు సాధనలను చూపి వారి దాడులను తగ్గించారు.

బాల్య వివాహాలు ప్రబలముగా వున్న ఆ రోజుల్లో వయస్సు తగినంత ఉన్న గోవిందమ్మను వివాహము చేసుకున్నారు.

సంఘటనాసూక్తము

సంగచ్ఛద్వం సంవదద్వం సంవోమనాంసి జానతామ్!

దేవాభాగం యథాపూర్వే సంజానానా ఉపాసతే !!

కలసి కట్టుగా నడుద్దాం. ఒకే మాటకు కట్టుబడి ఉందాం. ఒకే విధంగా ఆలోచిద్దాం. పూర్వీకులు దేవతలు ఏ విధంగా ఆచరించారో ఆ విధంగా అనుసరిద్దాం.

సమానో మన్త్రః సమితిః సమానీ సమానం మనః సహచిత్త మేషామ్ !

సమానం మన్త్రమభి మన్త్ర యేవః సమానేన వో హవిషా జుహోమి !!

ఆలోచనలన్నిటినీ ఏకోన్ముఖం గావిద్దాం. ఏక తాటిపై నిర్మాణం కావిద్దాం. భావవైషమ్యాలను విడచి మనస్సులను కలుపుదాం. అట్టి వారిని సమాజము పూజిస్తుంది.

సమానీవ ఆకూతిః సమానాహృదయాని వః ! సమాన మస్తు వో మనో యథావస్సు సహాసతి !!

అందరిది ఒకటే కోరిక. అందరిది ఒకటే ఆలోచన ఆచరణ ఒక్కటే. అన్నిటి లోను సమత్వముండు గాక ! సర్వులకు సుఖమగు గాక !

అంజనేయ స్వామి గురువు ఎవరు - సూర్య భగవానుడు.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస (సా.శ. 18 ఫిబ్రవరి 1836-16 ఆగష్టు 1886)

వంగ దేశంలోని కామార్పుకూర్ అనే గ్రామంలో సా.శ. 1836లో శ్రీరామకృష్ణులు జన్మించారు. శ్రీరామకృష్ణుల ప్రథమ గురువు భైరవీ బ్రాహ్మణి, ఒక యోగినీమణి. ఆమె విశేష విద్యావంతురాలు.

1866లో సం॥లో శ్రీరామకృష్ణులు సూఫీ సంప్రదాయానికి చెందిన గోవిందుడనే ఫకీర్ వద్దమహమ్మదీయ మత సాధనలను అభ్యసించి హిందూ మత సాధనల ద్వారా దేనినైన తాను పొంద గలనని స్వానుభవంతో కనుగొన్నారు.

నిర్మలమైన మనసుకల శారదాదేవికూడ తన భర్త ఆశయాలను చూసి తన ప్రాణేశ్వరుడు సాక్షాత్తు పరమేశ్వరుడనే భావంతో ఆయన్ను సేవించ సాగింది. చంద్రునికైనా మచ్చ ఉంది కాని ఆ దివ్యదంపతుల అన్యోన్య ప్రేమలో కామకళంకం అణుమాత్రమైనా లేదు.

శ్రీరామకృష్ణులు బోధించినది ఏమిటి? మాటల ద్వారాకంటే చేతల ద్వారా ఆయన ఎక్కువగా బోధించారనటం ముమ్మాటికీ నిజం.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస ప్రత్యేకమైన ఏ మతాన్నిగాని, ఏ సంప్రదాయాన్ని గాని, ఏ సిద్ధాంతాన్ని గాని, ప్రకటించి ఉండలేదు.

సత్యం లేక తత్త్వం స్వయంజ్యోతి, ఏకమైన ఈ తత్త్వమే ప్రపంచంలోని వివిధ మతాలచే భగవంతుడు, బుద్ధుడు, శివుడు, విష్ణువు, బ్రహ్మం మొదలైన నామాలచే సూచింపబడుతోంది. సాకారం అదే, నిరాకారమూ అదే, సుగుణం అదే నిర్గుణమూ అదే. మనిషి హృదయాంతరాళం నుండి వెలువడే ప్రార్థనలను ఆయన ఆలకిస్తాడు. ఆలకించి తన కటాక్షవీక్షణాన్ని అతడిపై పంపుతాడు.

ఆత్మార్పణంతో కూడిన భక్తి మార్గమే, మనిషికి ఎంతో సహజం, సులభం. భగవన్నామ స్మరణ, సంకీర్తన మొదలైన సులభో పాయాలతో కూడిన నారద ప్రోత్సమైన భక్తిమార్గం ఒక్కటే యీ కలియుగానికి తరుణోపాయం' అని శ్రీరామకృష్ణులు జనసామాన్యానికి బోధించేవారు.

ఈ మార్గం అవలంబించేవారికి ఆయన జ్ఞానఫలమైన బ్రహ్మైక్యాన్ని కూడ ప్రసాదిస్తాడు. భక్తి మార్గంలో భగవంతుని మన తండ్రిగా, తల్లిగా, మిత్రునిగా, పుత్రునిగా, ప్రాణేశ్వరునిగా, సన్నిహితమూ, ప్రియుతమూ ఐన మరే యితర సంబంధాలుగా భావింప వచ్చును. భక్తుని మనోభావాన్ని అనుసరించి భగవంతుడు వివిధ దివ్యరూపాలతో సాక్షాత్కరిస్తాడు.

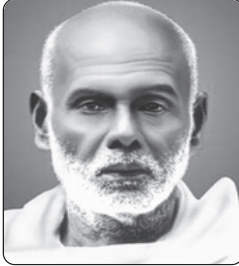
వీరి ప్రియ శిష్యుడు స్వామి వివేకానంద ఖండాంతరాలలో హిందూ ధర్మ ఔన్నత్యాన్ని ప్రచారం చేసినారు. మానవసేవే మాధవసేవ అని గుర్తించి అనేక సేవాకార్యక్రమాలు నిర్వహించి అందరికీ మార్గ దర్శనం చేసినారు.

శ్రీరామకృష్ణులు దాదాపు ఒక సంవత్సరం వ్యాధి గ్రస్తులై తమ భౌతిక కాయాన్ని చాలించారు. ఐతే ఏమిటి? ఆయన దివ్యానుభవాలు సజీవాలై, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం ద్వారా దేశంలో అనేక సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు.

ఆంజనేయస్వామి ఏ కొండపైనుండి సముద్రము లంఘించెను - మహేంద్రగిరి

నారాయణ గురు (సా.శ. 20 ఆగష్టు 1854-నవంబర్ 1928)

నారాయణ గురు సామాజిక మార్పునకు ఒక చక్కటి దిశను అందించిన గొప్ప మహాత్ముడు. సాధువు ఆయన దీనులకు, దుఃఖించేవారికి, పీడితులకు సేవ చేశారు.

“ ఒక్కటే సమాజం. ఒక్కటే ధర్మం, ఒకే దేవుడు. అతడే అందరినీ పాలిస్తున్నాడు”. అన్న మౌలిక సందేశాన్ని ఆయన సమాజానికి అందించారు.

“గురువు” అనే పదం భారతీయులకు ఎంతో పవిత్రమైనది. దీనికి పలు అర్థాలున్నాయి. బరువైనది, విలువైనది అని ఒక అర్థం ఉంది. గౌరవానికి పాత్రమైన వ్యక్తి అని రెండవ అర్థం కూడా వుంది. అజ్ఞానాన్ని నశింప చేసే శక్తి ఉన్నవాడే

గురువు అని కూడా ఒక అర్థం ఉంది.

తల్లి పిల్లవాడికి తొలి గురువు. ఆ తర్వాత తండ్రి స్థానం వస్తుంది. తరువాత చదువు చెప్పేవారే గురువు. ఆ తరువాత సుఖజీవనం నిజమైన సుఖం ఏదో తెలుసుకునే జ్ఞానాన్ని అందించే వ్యక్తినే గురువుగా గౌరవిస్తారు. వ్యక్తి పరిపూర్ణత్వాన్ని సాధించి, తానే చివరికి గురువుగా మారిపోతాడు.

గురువు నుంచి పొందిన జ్ఞానం వల్లనే శిష్యుడు తరువాత గురువుగా మారే శక్తిని పొందుతాడు. శిష్యులకు జ్ఞానాన్ని అందించే అర్హతను సాధిస్తాడు. ఇలా గురు-శిష్య పరంపర ఎడతెగకుండా కొనసాగుతోంది. ఈ గురుపరంపర మానవులకు సుఖమయమూ, నీతిమంతమూ అయిన జీవనం గడపడాన్ని బోధిస్తుంది.

మనిషిని పైకి ఎదిగేలా చేసే ఉత్తమ సిద్ధాంతాలు కూడా గురుపరంపర నుంచే మనకి లభించాయి. కష్టాలు వచ్చినప్పుడు గురువు ఇచ్చిన జ్ఞానం వలననే మనకు రక్షణ లభిస్తుంది.

భారతదేశంలో వేదకాలం నాటి ఋషులను, యోగులను, సిద్ధులను, వాల్మీకి, వ్యాసుడు, బుద్ధుడు, ఆదిశంకరుడు, రామానుజుడు, బసవేశ్వరుడు, మధ్వాచార్యుడు, సమర్థరామదాసు, రామకృష్ణపరమహంస, వివేకానంద, రమణ మహర్షి వంటి మహా పురుషులందరినీ గురువులుగా భావిస్తారు.

నారాయణ గురువు కేరళ రాష్ట్రంలో జన్మించారు. అందరూ నానూ అని పిలిచేవారు. ఉదారుడైన ఉపాధ్యాయుడి దగ్గర సంస్కృతం నేర్చుకున్నాడు. వేదాలను, ఉపనిషత్తులను లోతుగా అధ్యయనం చేశాడు. తన సత్ప్రవర్తనతో అధ్యయన శీలతతో ఆయన ప్రజల హృదయాలను చూరగొన్నాడు. వారి శ్రద్ధాగౌరవాలను సాధించుకున్నాడు. ఫలితంగా ప్రజలు ఆయనని ఆశాన్ (ఆచార్య) స్థానంలో కూర్చోబెట్టారు.

అనేక ఏళ్ళు తపస్సు చేశాక ఆయనకు నిజమైన మనశ్శాంతి లభించింది. ఆయనకు ఆత్మవిశ్వాసం, జీవన రహస్యం అర్థమయ్యాయి. ఇతరులకు మేలు చేయడంలోనే నిజమైన ఆనందం ఉందని ఆయన గుర్తించారు. మనుషుల మధ్య సమన్వయం వల్లే నిజమైన ఆనందం కలుగుతుందని ఆయన తెలుసుకున్నారు. ఆయన ఉండేచోటు ఒక తీర్థక్షేత్రంగా మారిపోయింది ఆయనను నారాయణ గురువుగా పిలవడం ప్రారంభించారు.

నారాయణ గురు “ఈశ్వరకృప” మనందరిపైనా నిరంతరం ఉండుగాక! పేదలు, అన్నార్తుల దుఃఖం దూరమగుగాక! వారు అభివృద్ధి చెందుగాక! ప్రతిరోజూ వారి కడుపు నిండటంలో ఎలాంటి ఆటంకమూ కలగకుండుగాక! ప్రతి వ్యక్తి సత్యవాది కావాలి. సుఖశాంతుల కోసం పరస్పరం సహకరించుకోవాలి. ప్రజలు నిత్య పవిత్రులు కావాలి. ద్వేషం, ఈర్ష్యలు నశించాలి. సృష్టి నిర్మాత అయిన పరమ పవిత్ర పరమేశ్వరుని

అంశ అందరి హృదయాలలో ఉండుగాక! మనుష్యుడు సత్యాన్నే స్వీకరించుగాక. సత్యమే అతని జీవనధ్యేయం కావాలి. తద్వారా శివమూ, సుందరమూ అతనికి సిద్ధించాలి” అని ఆయన ప్రార్థించేవాడు.

“మతం, కులం పేరిట భేదభావాలు ఇతరులపట్ల ద్వేషభావన లేకుండా మనమంతా బంధుత్వాన్ని ఏర్పరుచుకోవాలి. ఈ ఆదర్శాన్ని అందరూ అర్థం చేసుకోండి” అన్నారు.

ఈ విధంగా నారాయణ గురు సమాజ సంస్కరణ ప్రారంభించారు. జంతుబలిని ఆపివేయించడంలో ఆయన విజయం సాధించారు. జంతుబలికి బదులు ఆయన భక్తుల చేత స్కాళ్ళు తెరిపించడం, గుడులు కట్టించడం వంటివి చేయించేవారు.

వ్యక్తి తన మతాన్ని విడిచి ఇంకో మతాన్ని స్వీకరించడాన్ని నారాయణ గురు వ్యతిరేకించారు. భవిష్యత్ తరాలు సంస్కృతి నుంచి దూరం కాకూడదు. మానవతే మూల మంత్రం దీనికోసం ఆయన కులాంతర, మతాంతర వివాహాలను సమర్థించారు.

దేశంలోని ప్రతి వ్యక్తి ఉద్యమిస్తే తప్ప దేశ సంపద అభివృద్ధి చెందదు. మన పిల్లలకి పారిశ్రామిక విద్యాలయాల్లో చదువు నేర్పించాలి అని చేప్పేవారు.

1928లో అనారోగ్యంతో తనువు చాలించారు.

శ్రీ తాళ్ళపాక అన్నమాచార్య (సా.శ 1408-1503)

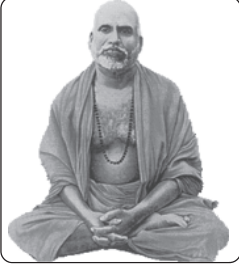
కలియుగ ప్రత్యక్ష దైవమైన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి మహాత్మాన్ని 32,000 సంకీర్తనల్లో ఆధ్యాత్మిక, శృంగార పదాలను ఉపయోగించి రచించి తరించిన తొలి తెలుగు వాగ్గేయకారుడు, పదకవితా పితామహుడు శ్రీతాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు కడపజిల్లా రాజంపేట మండలం, తాళ్ళపాకలో నారాయణసూరి, లక్కమాంబ దంపతులకు అన్నమయ్య జన్మించారు. బాల్యములోనే అన్ని విద్యలను అభ్యసించినారు. ఒకసారి తిరుమల బయలుదేరి వెళుతుండగా దారితెలియక అలసట వలన బండపై శయనించెను. జగదాంబ అలివేలు మంగ అమ్మవారు వచ్చి అన్నమయ్యకు చెప్పులతో కొండ ఎక్కకూడదని చెప్పి ప్రసాదం తినిపించి ఆశీర్వదించింది. తిరుమలలో కొలువై వున్న శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి పై అనేక కీర్తనలు, శతకాలు పాడుతూ మైమరిచి పోయేవాడు అన్నమయ్య. ఒకసారి తీర్థస్థానం చేసి స్వామి దర్శనానికి వెళ్ళితే తలుపులు మూసి వున్నవి. వెంటనే వేంకటపతి మీద శతకము పాడగా ఆలయ తలుపులు తెరుచుకున్నవి. అది చూసినవారు అన్నమయ్య మహిమను తెలుసుకున్నారు. తిమ్మక్క అక్కలమ్మలను వివాహం చేసుకొని సంకీర్తనలు రచించడం, ఒక యజ్ఞంగా కొనసాగించాడు. పల్లవి, చరణాలతో కూడిన కీర్తనకు తెలుగు వాఙ్మయ చారిత్రలో స్థిరత్వం కల్పించాడు.

ఒకసారి పెనుగొండ రాజు నరసింహరాయలు నిండుసభలో అన్నమయ్యను తనపై కూడా ఒక పాట పాడమని కోరగా హరి ని కీర్తించే ఈ నోటితో నరుని గురించి పాడనని సభనుండి వెళ్ళిపోయినాడు అన్నమయ్య. రాజుకు కోపం వచ్చి సంకెళ్ళతో బంధించినాడు. అన్నమయ్య శ్రీ వేంకటేశ్వరుని కీర్తించగా సంకెళ్ళ వాటంతట అవే వీడిపోయినవి. దానితో రాజుకు సిగ్గువచ్చి శరణు వేడుకొన్నాడు.

తన జీవితకాలంలో అన్నమయ్య సుమారు 32,000 పాటలు రచించగా ఇప్పుడు 14,000 కీర్తనలు, మాత్రమే లభించుచున్నవి. అన్నమయ్య రచనలు ఇప్పటికి పండితులు, పామరులన్న భేదం లేకుండా అందరికి వినసొంపుగా, మనస్సుకు ఉల్లాసం కలిగిస్తూనే ఉన్నాయి.

శ్రీ సద్గురు మలయాళ స్వామి (29 మార్చి 1885-1962)

కేరళ రాష్ట్రంలోని గురువాయూరువద్ద ఎన్గండ్లూరు గ్రామంలో ఒక రైతు కుటుంబంలో శ్రీమలయాళ స్వామి జన్మించారు. వారి పూర్వనామం వేలప్ప. శ్రీనారాయణ గురువుకు శిష్యుడైన శివలింగ గురుస్వామి(పెరింగొట్కర) వద్ద విద్యాభ్యాసం చేసాడు వేలప్ప. శ్రీనారాయణగురు ఆశీస్సులను పొంది తన 20వ ఏట కాలినడకన బయల్దేరి 9 సంవత్సరాలుదేశంలోని వివిధ పుణ్యక్షేత్రాలను సందర్శించాడు.

స్వరాజ్య ఉద్యమం తీవ్రంగా జరుగుతున్న రోజులవి. స్వరాజ్యంతోపాటు ఆత్మరాజ్యం వస్తేనే శ్రేయస్సు కలుగుతుందనీ, అందులకై సాధుసంతులు భక్తులు కృషిచేయాలని వేలప్ప అభిప్రాయం. గుణకర్మలను బట్టి ఏర్పడిన వర్ణాలకు ప్రాధాన్యం పోయి కులగోత్రాలకు ప్రాముఖ్యం వచ్చి, 80% ప్రజలు లౌకిక, అలౌకిక విద్యాశూన్యులుగా ఉన్నారనీ, కొందరు స్వార్థపరులు స్త్రీలు, శూద్రులకు, పంచములకు ఆత్మవిద్యాధికారం లేనట్లు కల్పన చేసినందుకే భారతీయులు పరతంత్రులైనారని వేలప్ప గ్రహించి ముందుగా తాము తరించి ఇతరులను తరింప చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

1913లో తిరుమలకు వచ్చి శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామిని దర్శించి, గోగర్భంలో 12సం॥లు తీవ్రతపస్సు చేసి, 'మలయాళస్వామిగా' పేరుపొందారు.

1926లో చిత్తూరుజిల్లా ఏర్పేడు వద్ద శ్రీవ్యాసాశ్రమాన్ని ప్రారంభించారు. చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల్లో జంతుబలులను మాన్పించారు. 1926లో సనాతన సభలు ప్రారంభించి వివిధ ప్రాంతాల్లో ధర్మప్రచార సభలు నిర్వహించారు. ఈ సభల ద్వారా వేల, లక్షల సంఖ్యలో ప్రజలు ఉత్తేజితులయ్యారు. 1928లో వేంకటేశ్వర సంస్కృతోన్మత పాఠశాల, 1935లో కన్యాగురుకులము ప్రారంభించి అన్ని కులాల వారికి సంస్కృతము, వేదము, నేర్పారు. 1937 నుండి 'ఓంకార సత్రయాగం' పేరున ఓంకారోపాసనను అన్ని కులాలవారికి, స్త్రీలకు ఇచ్చారు. 1945 నుండి స్త్రీలకు కూడా సన్యాస దీక్షనీయడం ప్రారంభించాడు. 1951లో రెండవ చాతుర్మాసం గోదావరి తీరంలో జరిగినపుడు వేలసంఖ్యలో దళితులు కూడా వారి ప్రసంగాలు వినడం కోసం వచ్చారు.

శ్రీ మలయాళస్వామి బ్రహ్మవిద్యా ప్రచారంతో పాటు, సంఘసంస్కరణకు ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఇచ్చారు. బ్రాహ్మణేతరులకు సన్యాసదీక్ష నిచ్చి, వారిద్వారా మఠమందిరాలను ప్రారంభింపచేసారు. అస్పృశ్యతనివారణ, వరకట్నాలనిషేధము, వితంతువులకు పునర్వివాహాలు, శుభకార్యాల్లో ఆడంబరాల తొలగింపు, వేశ్యల నాట్యాలు ఆపించడం-ఇలా అనేక పనులు చేసారు. "యథార్థభారతి" పత్రికను నిర్వహించారు. వారురచించిన 'శుష్కవేదాంత తమోభాస్కరం' అన్న గ్రంథము, వారు ప్రవచించిన 'దయగల హృదయమే దైవమందిరము' అనే సూక్తి విస్తృతప్రచారం జరిగింది.

ప్రహ్లాదుడు

రాక్షసుల రాజు హిరణ్యకశిపుడు, లీలావతి కుమారుడు తల్లి గర్భంలో ఉన్నప్పుడే నారదమహర్షి ప్రభావంతో విష్ణుభక్తునిగా మారి నిరంతరం నారాయణ నామస్మరణ చేసినాడు ప్రహ్లాదుడు. ఎన్ని విధాలా నచ్చచెప్పినా, ఎంత భయపెట్టినా, చివరికి చంపే ప్రయత్నం చేసినా ప్రహ్లాదుడు విష్ణుభక్తిని వీడలేదు. చివరకు దేవుడిని చూపమన్నప్పుడు అన్నింటిలో ఉన్న దేవుడిని వేరుగా చూపనవసరం లేదన్నాడు ప్రహ్లాదుడు. హిరణ్యకశిపుడు స్తంభం పగుల గొట్టగా విష్ణుమూర్తి సరశింహా అవతారంలో వచ్చి రాక్షసుడిని సంహరించి లోకాన్ని రక్షించినాడు. విష్ణు భక్తులలో ప్రహ్లాదుడు శ్రేష్ఠుడు.

వేదవ్యాస మహర్షి తల్లిదండ్రులు ఎవరు - సత్యవతి, పరాశర మహర్షి

కావ్యకంఠ వసిష్ఠ గణపతి ముని (నాయన) (9 ఫిబ్రవరి 1878-25 జూన్ 1936)

శ్రీ గణపతి ముని బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. అధ్యాత్మిక రంగంలో

ఆయన గొప్పయోగి, సిద్ధపురుషుడు, ధార్మిక రంగంలో వేదకాలపు ఋషులకు ధీమతినవాడు. విద్యారంగంలో, కవిత్వం పాండిత్యాల్లో సమకాలీనుల్లో సాటిలేని మేటి. ఏకసంధా గ్రాహి, సామాజిక రంగంలో విప్లవకరమైన మార్పులకు దోహదపడిన వాడు.

విజయనగరం జిల్లా బొబ్బిలికి సమీపంలోని కలువరాయి గ్రామంలో సూర్యగణపతి శాస్త్రిగా జన్మించాడు. 19 ఏండ్లు వచ్చేసరికి గణపతి శాస్త్రి వ్యాకరణ, అలంకార సాహిత్యశాస్త్రాల్లో, పురాణేతిహాసాల్లో పండితుడయ్యాడు. సాధనచేస్తూ 1896 నుండి 1902 వరకు దేశంలోని వివిధ పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శించాడు. 1902లో

అరుణాచలం చేరి శ్రీ రమణమహర్షి శిష్యుడయ్యారు.

1903లో చెన్నపట్టణం చేరి కొందరు విద్యార్థులను, యువకులను సమీకరించి, 1. “కర్మయోగం, 2. వేదకాలపు ఋషి జీవితవిధానం, 3. స్త్రీ పురుష వివక్ష, వర్ణవివక్ష అంతమొందించటం, 4. ప్రతియిల్లు మంత్ర స్పందితం కావడం అనే నాల్గు ఆశయాల ద్వారా దేశానికి కళ్యాణం జరుగుతుందని” గణపతి శాస్త్రి బోధించారు.

1904లో వేలూరు క్రైస్తవ పాఠశాలలో తెలుగు పండితులుగా పనిచేస్తూ ఎంతో మంది స్త్రీపురుషులకు కులవివక్షకు తావులేకుండా అందరికీ మంత్రదీక్ష నిచ్చారు. వేద మత ప్రాముఖ్యాన్ని తెలియచేస్తూ వారు బహిరంగ సభలలో చేసిన ప్రసంగాలవల్ల హిందువుల్లో మతాభిమానం పెరిగింది. పరమత ప్రచారానికి అడ్డకట్ట పడింది. “వందేమాతరం” ఉద్యమం తీవ్రంగా వున్న రోజులలో “ఇంద్రసంఘం” అనే సంస్థను ప్రారంభించి “ఉమా వందేమాతరం” అనే మంత్రాన్ని యువకులకు ఉపదేశించారు.

1922లో అరుణాచలంలో వారువ్రాసిన “ఇంద్రాణీ సప్తశతి”లో స్త్రీల స్వాతంత్ర్యానికి, పంచములదైన్యస్థితి తొలగడానికి, వేదార్థాల సందేహాలు తీర్చడానికి, వర్ణభేదాలు తొలగడానికి ఇంద్రాణిని ప్రార్థించాడు. ఈ పుస్తకంలోని శ్లోకాలు భారతదేశ దుర్గతికి పరితపిస్తూ, దేశ వైభవాన్ని కోరుతూ వ్రాసినవి.

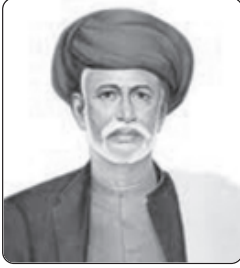
1923 కాకినాడ కాంగ్రెసుమహాసభల్లో సామాజిక అసమానతలను వ్యతిరేకిస్తూ వారు చేసిన ప్రసంగం అందరినీ ఆకట్టుకుంది. వేదాలను ఉటంకిస్తూ మహిళలపైతం యజ్ఞోపవీతం ధరించడానికి, మంత్రోపదేశానికి అర్హులని వాదించాడు. ఆలమూరు కాంగ్రెస్సభలో అస్పృశ్యతానివారణకై చేపట్టవలసిన చర్యలను వివరించారు. 1924 ద్రావిడ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా బెల్గాం కాంగ్రెసుసభలో అస్పృశ్యతానివారణ గురించి ప్రసంగించాడు. జాతీయ భాషగా సంస్కృత భాషను ప్రవేశపెట్టాలని వాదించాడు. 1925 బందరు సనాతనధర్మ సభలో దురాచారాలను తొలగించుకోవాలంటూ ప్రసంగించారు. తమిళనాడులో శర్మదేవీ క్షేత్రంలో దళితవర్గానికి చెందిన వ్యక్తిని వంటవానిగా నియమించారు.

సామాజిక అసమానతలను తొలగించడంలో ఎన్నో అవరోధాలను ఎదుర్కొంటూ పనిచేశారు. వారు నిమ్మవర్గాల ప్రజల ఉన్నతికోసం చేసిన కృషికి గౌరవసూచికంగా 25 ఫిబ్రవరి, 1927న భాగ్యనగరంలో శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావు గారి ఇంటి నుండి చాదర్ ఫూట్ వద్దగల ఆదిహిందూ భవనము వరకు దళితులు వారిని ఊరేగింపుగా తీసుకువెళ్ళారు. ఆదిహిందూభవన్ లో జరిగిన సన్మాన సభలో ప్రముఖ దళితనాయకుడు శ్రీభాగ్యరెడ్డివర్మ, వామనరావు రామచంద్రరావు నాయక్, పండిత కేశవరావు (ఆర్యసమాజం) వంటి పురప్రముఖులు కావ్యకంఠగణపతి గారు పేద, దళితప్రజలకు చేసిన సేవలను కొనియాడారు. వారికి ‘ముని’ బిరుదునిచ్చారు. శ్రీరమణ మహర్షికి ఆయన వ్రాసిన ఉత్తరంలో తన భక్తిస్థానాలు (1) భగవాన్ రమణులు (2) భగవాన్ ఇంద్రుడు (3) భారత మాతలుగా పేర్కొన్నారు.

అభిమన్యుని భార్య, కుమారుని పేర్లు ఏమిటి - ఉత్తర, పరీక్షిత్తుడు.

సామాజిక సమానతా ఉద్యమకాల మహాత్మాపూలే (11 ఏప్రిల్ 1827- 28 నవంబరు 1890)

శ్రీ జ్యోతీరావు గోవిందరావు పూలే మహారాష్ట్రలోని పూనే పట్టణంలో తక్కువ కులంగా పరిగణింపబడే పశ్చిమ, కూరగాయలు పండించే శ్రమజీవుల కుటుంబంలో జన్మించారు.

బాల్యంలో శివాజీ, జార్జి వాషింగ్టన్ జీవితచరిత్రలు పూలే వ్యక్తిత్వం పై చాలా ప్రభావాన్ని కలిగించాయి. బైబిల్‌లోని అభూతికల్పనలను, ధామస్ పెయిన్ ఏజ్ ఆఫ్ రీజన్ అనే గ్రంథంలో క్రైస్తవ మతంలోని దొల్లతనాన్ని పూలే అతని మిత్ర బృందం అర్థంచేసుకొన్నారు. ఫలితంగా వారు క్రైస్తవమతం స్వీకరించడం మానుకున్నారు. 1948లో విద్య ద్వారా సాంఘిక ధృక్పథాన్ని మార్చాలనే ఉద్దేశ్యంతో పూలే దళితులకు ఒక పాఠశాల ప్రారంభించాడు. ఆ పాఠశాలలో పూలే అతని భార్య సావిత్రిబాయి ఉపాధ్యాయులు. ఫలితం పూలే తండ్రి అతనిని, అతని భార్యను ఇంటినుండి బయటకు గెంటేశాడు. ఆ విధంగా 25 సం॥ ఒంటరిగా జీవించారు.

1963లో తల్లి దండ్రులు లేని అనాథ పిల్లలకోసం శిశు హత్యానిరోధక గృహం ప్రారంభించి అందులో ఒకరిని తన కొడుకుగా దత్తత స్వీకరించారు. శివాజీ జీవితచరిత్రను సామాన్యులకు అర్థం అయ్యే విధంగా సరళంగా వ్రాసి ప్రచారం చేశారు. రాయఘడలో రాళ్ళు, తుప్పలతో ఉన్న శివాజీ సమాధిని వెతికి స్వంత ఖర్చులతో దానిని దర్శనీయ స్థలంగా తీర్చిదిద్దాడు.

తమకు అవసరమైన మతపరమైన కర్మకాండలను తామే నిర్వహించుకోవాలని శూద్రులకు పిలుపునిచ్చాడు. త్రాగుడు తదితర చెడు అలవాట్లు మాన్పించడానికై కృషి చేశారు. శ్రామికుల కొరకు రాత్రి పాఠశాలలు నిర్వహించారు. వడ్డీ వ్యాపారస్థుల బహిష్కరణ, కరువు శిబిరాల నిర్వహణ ఇటువంటి ఎన్నో కార్యక్రమాలు స్వయంగా నిర్వహించారు.

1890 నవంబరులో పూలే తనువు చాలించారు. పూలే నిర్మాణం చేసిన ఉద్యమ ప్రభావం ఆ తర్వాత తరంవారిపై ముఖ్యంగా డా॥ అంబేద్కర్‌పై ఎంతో ఉంది.

జాతీయ విప్లవకవి గుర్రం జాషువా (28 సెప్టెంబర్ 1895-24 జులై 1971)

శ్రీ జాషువా గుంటూరుజిల్లా వినుకొండలో జన్మించారు. తండ్రి వీరయ్య గొల్లకులస్థుడు, తల్లి లింగమాంబ మాదిగ కులస్థురాలు.

శ్రీ జాషువా తన జీవనం గురించి చెబుతూ “జీవితం నాకు ఎన్నో పాఠాలు నేర్పింది నాగురువులు ఇద్దరు పేదరికం, కుల మత వివక్ష. ఒకటి నాకు సహనాన్ని నేర్పితే రెండవది నాలో ఎదిరించే శక్తిని పెంచినదేకాని బానిసగా మాత్రం మార్చలేదు”.

జాషువా వ్యధిత హృదయం నుండి కవిత్వం పెల్లు బికింది. భావప్రకటనకు అవసరం అయిన తగిన భాష కోసం పురాణ, ఇతిహాసాలను చదువసాగారు. దానితో క్రైస్తవులు ఉగ్రులయ్యారు. మాదిగ కులస్థుడు అయి ఉండి శాస్త్రాలు చదవడమా? అని

హిందువులు ప్రశ్నించారు.

జాషువా కవిత్వంలో హిందూమతాన్ని ప్రచారం చేసే అంశాలు ఉండటంతో క్రైస్తవ మతాధికారులు జాషువాను టీచర్ ఉద్యోగం నుండి డిసిమిస్ చేశారు. 1919లో చదువు పూర్తి చేసుకుని 24 సం॥లు ఉపాధ్యాయునిగా గుంటూరులో పనిచేశారు. కొన్నాళ్ళు రేడియో ప్రొడ్యూసర్‌గా పనిచేశారు.

మీ జీవితంలో మరుపురాని ఆనందకరమైన సంఘటన ఏమిటని ప్రశ్నిస్తే “తిరుపతి వెంకటకవులు వంటి పెద్దలు స్వయంగా నాకు గండపెండేరం తొడిగి ఏనుగుపై ఎక్కించి కనకాభిషేకం చేయడం అని ఆనంద బాష్పాలతో అన్నారు”. అంటరాని వాడయిన కారణంగా అడుగడుచు అవమానాలకు, వివక్షకు గురయ్యారు. అయినా హిందూ సమాజం మీద గాని, భారతదేశంపైగానీ, అక్కసు పెంచుకోలేదు. ఆ రోజులలో క్రైస్తవ మత ప్రచారం, ఆంగ్లేయప్రభుత్వ పాలన, వారి నాగరికతపట్ల మోజు, సామ్యవాదపు ప్రభంజనం తీవ్రంగా ఉన్నా హిందూధర్మాన్ని, జాతీయతను వీడలేదు.

అజ్ఞాత వాసంలో అర్జునుడి పేరు - బృహన్నల

డా॥ బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ (12 ఏప్రిల్ 1891 - 6 డిసెంబర్ 1956)

ఈనాడు భారతదేశంలో మహాత్మాగాంధీకి సమానంగా ఏడాదికి రెండుసార్లు జయంతి, వర్ధంతలు ఘనంగా నివాళులు సమర్పించబడుతున్న వ్యక్తి డా॥ భీమరావ్ రాంజీ అంబేద్కర్.

ఆయన ఉన్నత విద్యావంతుడు, జ్ఞాననిధి. జ్ఞానాన్ని సంపాదించడానికి ఎన్నో కష్టాలను మౌనంగా భరించినాడు. దళిత జన విముక్తి దాతగా, భారతరాజ్యాంగాన్ని రూపొందించిన అభినవ మనువుగా కీర్తించబడుతున్నారు.

రాంజీసక్పాల్, భీమాబాయి దంపతులకు మహారాష్ట్రలో జన్మించారు. బాల్యం నుండి అనేక కష్టాలు, చీదరింపులు సూటిపోటి మాటలను భరించి స్వయంకృషితో ఎదిగినారు.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత రాజ్యాంగ నిర్ణయ సభలో సభ్యుడై, రాజ్యాంగ సంరచనా సమితికి అధ్యక్షునిగా ఎన్నికై డా॥ అంబేద్కర్ రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించటంలో ఎంతో శ్రమించారు.

1948 నవంబరు 25 రాజ్యాంగం ఆమోదించడానికి ముందు ఉపన్యాసంలో ఇలా అన్నారు.

రాజనీతి రంగంలో సమానత్వం ప్రసాదించాం, కాని ఆర్థిక సామాజిక రంగాలలో సమానత్వం లేదు. ఈ వైరుధ్యాన్ని మనం తొలగించాలి. వేలకొలది కులాలుగా చీలిపోయిన వారు ఒక జాతిగా మనగలరా? ఈ కులాలు జాతీయభావనకు విరుద్ధమైనవి. ప్రజలను సామాజికంగా దూరం చేస్తున్నవి. మనమంతా ఒకే జాతి అనే భావన లేకుండా సోదర భావం, బంధుభావన సిద్ధించవు. అవి లేకుండా సమానత్వం, స్వేచ్ఛ నిరుపయోగం ఇది గ్రహించుకొని అవరోధాలను తొలగించుకుంటూ సురాజ్యస్థాపనకై ప్రజల కొరకు నడిచే ప్రభుత్వాన్ని రూపొందించుకోవాలి.

1938 ఫ్రీబవరి-13 ఒక సభలో మాట్లాడతూ

“మనం గుర్తుంచుకోవలసిన జీవిత సూత్రం ఒకటి ఉంది. ఉన్నతమైన ఆదర్శం కలిగి ఉండటం, దానిని చేరుకొనడానికై ఓపికగా పరిశ్రమించటం. జీవించేందుకే మనిషి తినాలి. సమాజ సంక్షేమానికై జీవించాలి.

విద్య అనేది రెండువైపుల పదును ఉన్న కత్తి దానిని ఉపయోగించే సమయంలో జాగ్రత్త వహించాలి. వినయం, శీలం లేని విద్యావంతుడు మృగంకంటే ప్రమాదకరం. అతని విద్య పేద ప్రజల సంక్షేమాన్ని కుంటుపరిచేదైతే ఆవ్యక్తి సమాజానికి శాపం. అలాంటి విద్యావంతులుండటం సిగ్గుచేటు. విద్యకంటే శీలం గొప్పది. యువకులు మతంపట్ల నిర్లక్ష్యం వహించటం నాకు బాధాకరంగా ఉంది. నాలో ఉన్న సుగుణాలకు గాని, సమాజానికి నా చదువువల్ల కలిగిన లాభాలకు గాని, నాలో ఉన్న ధార్మిక భావనలే కారణం” అన్నారు.

1956 అక్టోబరు 14 విజయ దశమి రోజున నాగపూర్లో బౌద్ధమతం స్వీకరించారు. అక్టోబరు-13 విలేఖరులతో మాట్లాడుతూ

బౌద్ధమతం స్వీకరించటం దేశానికి నేను చేస్తున్న మహోపకారమిది. బౌద్ధమతం భారతీయ సంస్కృతి నుండి విడదీయరానిది. ఈ దేశంయొక్క చరిత్రగాని, సంస్కృతిగాని నష్టపరచకుండా నేను జాగ్రత్త వహిస్తున్నాను అన్నారు. తన అనుచరులు దేశానికి, ధర్మానికి, సంస్కృతికి విఘాతం కలిగించే పరాయి మతాల మార్గంలో పోకుండా నివారించడానికి సమయోచితమైన నిర్ణయం తీసుకొని డా॥ అంబేద్కర్ ఈ జాతి యావత్తుకు మహోపకారం చేశారని ఎవరైనా అంగీకరింపక తప్పదు 1956 డిసెంబర్ 6న స్వర్గస్తులైనారు.

విష్ణు సహస్రనామము ఎవరు ఎవరికి చెప్పారు - భీష్ముడు ధర్మరాజుకు చెప్పారు.

ఆదిహిందూ ఉద్యమ నిర్మాత శ్రీ భాగ్యరెడ్డివర్మ (జనమే 1888 - 18 ఫిబ్రవరి 1939)

భాగ్యనగరంలో జన్మించారు. అసలుపేరు భాగ్యయ్య. ఈనాటి పంచములు ఒకనాటి పాలకులని భాగ్యయ్య గారి కులగురువు భాగ్యరెడ్డిగా పేరు మార్చినారు. 1906వ సం॥ జగన్మిత్ర మండలి స్థాపించి బాలబాలికలకు విద్యానీతులు నేర్పడం, శుభాశుభ కార్యక్రమాల సందర్భంగా మధ్య మాంసములు వినియోగం లేకుండునట్లు ప్రచారము, దేవదాసీ లాంటి దుష్ట సాంప్రదాయాన్ని రూపుమాపడం, బాల్యవివాహాల నిషేధం వంటి సమాజ సంస్కరణ కార్యక్రమాలను చేపట్టాడు. ఆయన స్వయంగా కులాంతర వివాహం చేసుకున్నారు.

హరిజనులలో విద్యా ఆవశ్యకతను గుర్తించి 1910లో ప్రాథమిక పాఠశాల ప్రారంభించారు. కొద్దికాలానికే 26 పాఠశాలలో 2600 మంది విద్యార్థులు చేరినారు. 1913లో బాజీ కృష్ణారావు పండితుడు వీరికి యజ్ఞోపవీతమును ధరింపచేసి వర్మ బిరుదు ఇచ్చినారు. అప్పటినుండి భాగ్యరెడ్డి వర్మ అయినారు.

పంచములు నిజమైన ఈ దేశపు వారసులని తమని ఆది హిందువులుగా పిలవాలనీ పేర్కొన్నారు. ఆది హిందువులలో వారసత్వంగా వస్తున్న చేతి కళల నైపుణ్యాన్ని ప్రజలందరికీ తెల్పడానికి 1925 ఆదిహిందూ చేతి వృత్తుల వస్తు ప్రదర్శనను ఏర్పాటుచేశారు.

ఆది హిందువులలో ఉన్న ఉప కులాలను ఒకే వేదికపైకి తీసుకొచ్చి 1931 జూలై 30వ తేదిన ఆదిహిందూ ధార్మిక సమ్మేళనం జరిపించారు. 1931లో భాగ్యనగర్ పక్షపత్రిక, 1937 ఆదిహిందూ మాసపత్రిక ప్రారంభించినారు.

అవిశ్రాంతమైన కార్యకలాపాల కారణంగా భాగ్యరెడ్డివర్మగారు క్షయ వ్యాధికి గురై తనువు చాలించారు. కేవలం 51 సం॥ ల జీవితంలో రాష్ట్రంలోనే కాదు, దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో పెద్దయ్యల్లో కులాల సమగ్రాభివృద్ధి కోసం అనేక దిశలలో అనేక సంస్థల ద్వారా పనిచేసిన ప్రముఖ సామాజిక నేత, అగ్రేసరుడు శ్రీ భాగ్యరెడ్డివర్మ గారు.

బొట్టు ఎందుకు పెట్టుకోవాలి

భారతీయ సంప్రదాయంలో బొట్టు అనేది పవిత్ర మరియు అనివార్యకార్యము. మగ, ఆడ, పిల్ల, పెద్ద, ధనిక, పేద వ్యత్యాసం లేకుండా అందరు ధరించేది తిలకధారణ. శుభకార్యాలకు ఆహ్వానిస్తున్నప్పుడుకాని, అతిథులు మన ఇంటికి వచ్చినప్పుడుకాని ఉండమ్మా బొట్టు పెడతా అనడం మన సంప్రదాయం.

బొట్టు పెట్టుకోవడం శుభసూచకం. సౌందర్య సాధనం, సాక్షాత్తు లక్ష్మీదేవి స్వరూపం. తిలకధారణ విజయానికి సంకేతం. యుద్ధానికి వెళ్ళే వారికి తల్లి, భార్య, సోదరి వీర తిలకం దిద్ది పంపుతారు.

బొట్టు ఎక్కడ ధరించాలి అంటే భ్రూవో ప్రాణస్థ మస్సంధిః అంటే నాసిక పై భాగము భ్రుకుటి మధ్యభాగము కలుసుకునే చోట పెట్టుకోవాలి. అక్కడ ఆజ్ఞాచక్రం ఉంటుంది, అక్కడే ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న అనే 3 నాడులు కలుస్తాయి దీనిని త్రివేణి సంగమం అంటారు. ఆజ్ఞాచక్రానికి అధిపతి లక్ష్మీ దేవి అందుకే తిలకం లక్ష్మీ స్వరూపం.

అలగ్జాండర్ కేసన్ అనే పాశ్చాత్య శాస్త్రవేత్త భ్రుకుటి స్థానాన్ని మానవ ధన విద్యుత్ కేంద్రం (పాజిటివ్ సెంటర్) అన్నారు. ఆ స్థానం శరీర ఉష్ణోగ్రతను క్రమబద్ధీకరిస్తుంటుంది. అందుకే జ్వరం వచ్చినప్పుడు వైద్యులు వెంటనే నుదుటిపై చల్లని గుడ్డవేయమని చెబుతారు ఎందుకంటే త్వరగా శరీరం లోని వేడి తగ్గడం కోసం.

నుదుటిలో ఉండే నాడులు మరింత సున్నితంగా ఉంటాయి. వాటిని ఎండ వేడి నుండి కాపాడుకోవాలి. మరిముఖ్యంగా ఆజ్ఞాచక్రం. అందుకే ఆస్థానంలో విభూది, కుంకుమ, శ్రీగంధం, చందనం వంటివి ధరించాలి.

నేడు ఫ్యాషన్ పేరుతో బొట్టు లేకుండా, మ్యాచింగ్ అని రంగు రంగుల స్టిక్కుర్లు పెట్టుకుంటున్నారు దాని వలన చర్మరోగాలు వస్తాయి. ప్రతి ఒక్కరు కుడిచేతి ఉంగరపువేలుతో తిలకం ధరించాలి.

శ్రీ వేముల కూర్మయ్య (10 సెప్టెంబర్ 1903)

గుంటూరుజిల్లా వడ్లమూరు గ్రామంలో పంచముల పురోహితుని (మాల దాసరి) కుటుంబంలో జన్మించారు. వారి నాన్నగారు వెంగళయ్యగారి పురాణకథలను వేదాంతాన్ని, ఆధ్యాత్మిక ప్రవచనాలు వినడానికి అన్ని కులాలవారు వచ్చేవారు. అందరికీ గౌరవపాత్రుడాయన.

ఒకసారి గ్రామంలో పెద్ద కరువు వచ్చింది. కొందరు ఇతర గ్రామాలకు వలస వెళ్ళారు. క్రైస్తవం పుచ్చుకుంటే తిండిపెట్టి మంచి నీరు ఇస్తామని క్రైస్తవ మిషనరీ ఎరచూపారు. ఒకరిద్దరు రెడ్లు, కాపులు మతం మారారు. వెంగళయ్యగారి ప్రభావం కారణంగా ఆ పంచాయితీలోని హరిజనులు ఎవ్వరు క్రైస్తవంలోకి వెళ్ళలేదు.

M.A,LLB చదవడం కోసం కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయానికి వెళ్ళారు. శ్రీ మదన్ మోహన్ మాలవ్యగారు ఫీజు లేకుండా స్టైఫెండ్ ఇచ్చారు. కాశీ విశ్వవిద్యాలయంలో చదివిన మొట్టమొదట హరిజన విద్యార్థి శ్రీ కూర్మయ్యగారు.

న్యాయవాద విద్య పూర్తయినా ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల్లో చేరకుండా ప్రజలకు సేవ చేయాలని ప్రత్యేకంగా హరిజన వర్గాల సముద్ధరణకు తాను కృషిచేయాలనీ నిర్ణయించుకున్నారు.

1933లో కృష్ణాజిల్లా ఘంటసాల గ్రామంలో గ్రామ ప్రజలందరిని వ్యక్తిగతంగా కలిసి 85% మందితో సంతకాలు పెట్టించి అందరి ఆమోదంతో హరిజనులను సుబ్రహ్మణ్యస్వామి దేవాలయ ప్రవేశం చేయించారు.

1937 లో ఉమ్మడి మద్రాసు అసెంబ్లీకి M.L.A గా ఎన్నికైనారు.

1946లో ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ప్రకాశం పంతులుగారి మంత్రివర్గంలో రేడియో సమాచారశాఖ, హరిజన మంత్రిగా శ్రీ కూర్మయ్యగారు బాధ్యత స్వీకరించారు. ఒక్క సంవత్సరంలోనే హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన వర్గాల ప్రజల విద్యాభివృద్ధికొరకు 800 విద్యార్థి వసతి గృహాలు ప్రారంభించారు.

కూర్మయ్యగారు ఉన్నతమైన ఆలోచనలతో మార్గదర్శకంగా ఉండి తానేకాక తన వారందరూ కూడా ఉన్నత శిఖరాలు అధిరోపించుటకు తోడ్పడ్డారు. ఇతర కులాలను దూషించకుండా తన దారిన తాను నిర్మాణాత్మకంగా హరిజనాభివృద్ధి కోసం కృషి చేశారు.

దీపారాధన

భారతీయ సంస్కృతిలో ఏ కార్యక్రమం ప్రారంభించాలన్నా దీపం వెలిగించడం ఆనవాయితీ. ఇంట్లో దీపం పెట్టటం ఇంటికి మంగళ ప్రదం. దీపం చీకట్లను పారద్రోలుతుంది. నరక బాధను నివారిస్తుంది. ఉదయం, సాయంత్రము స్నానం చేసిన తరువాత దీపారాధన చేస్తూ ఈ శ్లోకం చెప్పాలి.

దీపం జ్యోతి పరబ్రహ్మం - దీపం సర్వ తమోపహం

దీపేన సాధ్యతే సర్వం - సంధ్యాదీపం నమోస్తుతే

దీపం ఆవునెయ్యి-నువ్వుల నూనె,లేకపోతే కొబ్బరినూనెతో కూడా వెలిగించవచ్చు. కనీసం రెండు వత్తులు ఉండాలి.

దీపం వలన మనస్సు ప్రశాంతంగా ఉంటుంది, దుర్గందాన్ని పారద్రోలుతుంది, పర్యావరణ కాలుష్యాన్ని నిర్మూలించి ఆరోగ్యంగా ఉంచుతుంది, కంటి దోషాలను నివారిస్తుంది. దీపం నుండి వచ్చే పొగ శ్వాసకోశ వ్యాధులను తగ్గిస్తుంది.

నేడు ఆధునిక యుగంలో దీపం పెట్టకుండా బల్బులు పెడుతున్నారు. పుట్టినరోజు నాడు దేవాలయానికి వెళ్ళి దీపం వెలిగించకుండా ఇంటిలో కొవ్వొత్తులు ఆర్పుతున్నారు. మనం వెలిగించిన దీపం ఇంకొన్ని జ్యోతులను వెలిగించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. అలా మన ఆత్మ జ్యోతి వెలిగి పదిమందికి ఆదర్శప్రాయంగా ఉండాలని కోరుకోవడం అర్పడం అంటే మన జీవితం కూడా ఆరిపోవాలని కోరుకోవడమే. ప్రతిరోజు దీపం వెలిగించి నమస్కరిద్దాం.

పాండురాజు భార్యలు, కుమారుల పేర్లు - కుంతి, మాద్రీ-ధర్మరాజు, భీముడు, అర్జునుడు, నకులుడు, సహదేవుడు.

సతి అనసూయ

సతి అనసూయ అత్రి మహాముని భార్య. మహాపతివ్రత. త్రిమూర్తులు ఆమెను పరీక్షించటానికి వెళ్ళారు. అనసూయ వారిభావం గ్రహించి వారిని పసిపిల్లలుగా చేసి తొట్టెలో నిద్రబుచ్చింది. ఇదే దత్తమూర్తి (దత్తాత్రేయుడు) జన్మ. తన ప్రాతివ్రత్య ప్రభావముతో తన శక్తిని పరీక్షింప వచ్చిన దేవతలను సైతం తననుతల్లిగా భావించేటట్లు చేసింది. అరణ్యవాస సమయంలో శ్రీరామచంద్రుడు సీతదేవితోనూ, తమ్మునితోనూ కలిసి అత్రిమహాముని ఆశ్రమానికి వెళ్ళాడు. అప్పుడు అత్రిమహాముని స్వయముగా తన భార్య అనసూయయొక్క పాతివ్రత్య ప్రభావము గురించి వివరిస్తూ “దేశంలో ఒకప్పుడు కరువుకాటకాలు విపరీతముగా ఉండి తిండికి ప్రజలు అల్లాడుతున్నప్పుడు అనసూయ తనపాతివ్రత్య ప్రభావముతో ప్రజలకు అన్న పానాదు లిచ్చి ఆదుకున్నది” అని చెప్పాడు. అనసూయ సీతకు అక్షయాలంకారాలిచ్చి ఆశీర్వదించింది.

అనసూయ పాతివ్రత్యం గురించి మరొక కథ కూడా ప్రచారంలో ఉంది. ప్రతిష్ఠానపురంలో కౌశికుడనే బ్రాహ్మణుని యొక్క పత్ని సుమతి పతివ్రత. ఆమె ఒకరోజు తన భర్తను వేశ్య యింటికి మోసుకొని వెళుతూఉండగా కౌశికుని పాదం శూలానికి తగిలింది. ఆ శూలానికి తపస్సు చేసుకుంటున్న మాండవ్య మహాముని ఉన్నాడు. శూలం కదలి మాండవ్యునికి తీవ్రవేదన కలిగించింది. వెంటనే కోపంతో ‘నాకీ బాధ కలిగించినవాడు సూర్యోదయం కాగానే మరణిస్తాడ’ని శాపం పెట్టాడు. అది విన్న సుమతి భర్తప్రాణాలు కాపాడుకోవటానికి తన పాతివ్రత్య ప్రభావముతో సూర్యోదయం కాకుండా నిరోధిస్తుంది. సూర్యోదయం కాకపోవడం వలన సృష్టి అంతా ఆపదలో పడిపోయింది. దేవతలందరూ అనసూయను ప్రార్థించారు. అప్పుడామె సుమతికి నచ్చచెప్పింది. సూర్యోదయం కాగానే కౌశికుడు శాపకారణంగా మరణించాడు. అనసూయ తన పాతివ్రత్య ప్రభావంతో అతనిని బ్రతికించి, తేజోమయ శరీరం ప్రదానం చెయ్యడమేగాక నూరు సంవత్సరాలు జీవించమని దంపతులను ఆశీర్వదించింది. సతీ అనసూయ పాతివ్రత్య ప్రభావమంతటిది.

తులసిపూజ

హిందూ జీవనంలో వృక్షాలను పూజించే ఆచారం ఉంది. మొక్కలు మనకు కావాలసిన గాలి, మంచి వాతావరణం, ఔషధాలు, ఆహారం మొ॥ ప్రసాదిస్తాయి అన్ని మొక్కలలో తులసికి ప్రత్యేక స్థానం ఉంది.

తులసి లేని ఇల్లు లేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. ప్రతిరోజు మహిళలు స్నానంచేసి ఇంటిలో దీపం పెట్టి బయట వచ్చి సూర్యునికి నమస్కరించి గుమ్మం ఎదురుగా ఉన్న తులసికి నీరు పోసి ప్రదక్షిణ చేస్తూ ఈ శ్లోకం చెప్పాలి.

యన్మూలే సర్వతీర్థాని యన్మధ్యే సర్వదేవతా

యదగ్రే సర్వవేదాశ్చ తులసీం త్వాం నమామ్యహమ్॥

తులసి మొక్క మూలభాగంలో సమస్త తీర్థ క్షేత్రజలములు, మధ్యభాగంలో సమస్త దేవీ దేవతలు, అగ్రభాగంలో (ఆకులలో) వేదములు నివాసముంటాయి అలాంటి తులసీ మాతకు నమస్కారములు.

తులసి చుట్టు 10 అడుగుల వరకు శక్తి తరంగం ఉంటుంది. దానివలన అక్కడ ఎక్కవసేపు ఉంటే మన మీద వున్న చెడు బ్యాక్టీరియా చనిపోతాయి. ఆ గాలి పీల్చుకోవడంవలన రోగనిరోధకశక్తి పెరుగుతుంది. తులసికోటలో వున్న దానినుండి కాకుండా తులసి వనం వేసి ఇంటిలోని అందరూ ప్రతిరోజు 4 ఆకులు తింటే 40 రకాల రోగాలు రాకుండా కాపాడుతుంది తులసి ఆకులు మనం త్రాగే మంచి నీటిలో వేసుకుని ఆ నీరు త్రాగినా ఆరోగ్యానికి మంచిది.

తులసి నుండి వెలువడుతున్న వాయువు ఆకాశంలోని ఓజోన్ పొర దెబ్బతినకుండా సంరక్షిస్తుంది. కావున ప్రతి ఒక్కరు తులసి వనాన్ని పెంచాలి. పర్యావరణాన్ని రక్షించాలి.

నిద్రపోయిన (ఎండిపోయిన) తులసిని ఎక్కడైన హోమం, యజ్ఞం జరుగుతుంటే ఆవు నెయ్యితో కలిపి సమిధలుగా ఉపయోగిస్తే అన్ని విధాలా శుభం కలుగుతుంది.

మానవుని సుఖదుఃఖాలకు కారణము ఏమిటి - గతజన్మలో చేసిన కర్మఫలం

అరుంధతి మాత

ఈమె బ్రహ్మర్షి వశిష్ఠుని భార్య. ఒకనాడు వశిష్ఠుడు వివాహము చేసుకొనవలెనను కోరిక కలిగి తగిన కన్య కొరకు వెదకుచు ఇసుకనిచ్చెదను దానిని వండి భోజనం పెట్టగలవారెవరైనా ఉన్నారా? అని ప్రశ్నించుచుండగా ఒక మాలపల్లె యందలి కన్యక తాను వండిపెట్టెదనని చెప్పి తీసుకొని భగవంతుని ప్రార్థించగా అది ఉడికి అన్నమైంది. అంతటి శక్తిమంతురాలు అరుంధతి. అప్పుడు వశిష్ఠుడిమెను పెండ్లి చేసుకున్నాడు. మునులందరు ఆమెకు సౌభాగ్యము పాతివ్రత్యము కలుగునట్లుగా వరములిచ్చిరి. అగ్నిదేవుని భార్య స్వాహాదేవి కూడా సప్తర్షుల భార్యల రూపములను ధరించగలిగింది, కాని అరుంధతీ రూపమును మాత్రము ధరించలేకపోయింది.

ఒకనాడు వశిష్ఠుడు ఈమె చేతికి తన కమండలమునిచ్చి నేను తిరిగి వచ్చువరకు దీనిని చూస్తూ ఉండుము అని చెప్పి వెళ్లిపోయెను. ఆమె భర్త చెప్పినట్లే కన్నార్పకుండా తదేక దృష్టితో దానినే చూస్తుండగా లోకాలు తల్లడిల్లిపోయాయి. దేవీ దేవతలు వచ్చి దృష్టి మరల్చమని ప్రార్థించిరి. అయినను ఈమె ఏ మాత్రము వినిపించుకోకుండా అట్లే ఏకాగ్రతతో చూచుచుండగా చివరకు వశిష్ఠుడు వచ్చి దృష్టి మరల్చమని చెప్పాడు. భర్త మాట విని అప్పుడు దృష్టి ప్రక్కకు తిప్పింది. పరమశివుడు పెట్టిన పరీక్షలో ఈమె విజయం సాధించింది.

ఈవిధంగా భర్త మాటకు విలువనిస్తూ భర్త చేసే పనులను ఏమాత్రము ఆక్షేపించకుండా అన్యోన్య దాంపత్యజీవితాన్ని గడుపుతుండేది. అందుకే ఈమెను మహాపతివ్రత అన్నారు. ఆకాశమునందలి సప్తర్షి మండలములోని నక్షత్రములతో బాటు ఏ ఋషి పత్నికీ కలగని స్థానము అరుంధతీదేవికి నక్షత్రరూపంలో వశిష్ఠుని ప్రక్కన స్థానం లభించింది. కులములతో సంబంధం లేకుండా ప్రతి ఒక్కరు వివాహవేడుకలలో నూతన వధూవరులకు అరుంధతీ నక్షత్ర దర్శనం తప్పక చేయిస్తారు. అయితే పోవు కాలము దాపురించిన వారికి అరుంధతీ దర్శనం కాజాలదు అని కూడా నీతిశాస్త్రం చెప్తోంది.

దయామాత (31 జనవరి 1914 - 30 సెప్టెంబర్ 2010)

శ్రీ పరమహంస యోగానందగారి ప్రియశిష్యురాలు దయామాత. లాస్ఎంజిలిస్లోని యోగానంద ఆశ్రమంలో 1931వ సంవత్సరంలో చేరారు. ఆమెను ఒక ప్రత్యేకమైన పాత్రకోసం ఎంపికచేయబడినందున కఠిన శిక్షణ ఇవ్వబడింది. ఎందుకంటే ఆధ్యాత్మిక, సంస్థాపరమయిన బాధ్యతను వారసత్వంగా ఆమె పొందవలసివుంది. 1955లో శ్రీ దయామాత యోగదా సత్సంగ సొసైటీ ఆఫ్ ఇండియా కు అధ్యక్షురాలయ్యారు. సభ్యులకు మార్గదర్శనం చేస్తూ సన్యాస శిష్యులకు శిక్షణ ఇస్తూ, ఆశ్రమ ఆశలకు, ఆశయాలకు అనుగుణంగా ప్రపంచమంతటా సేవాకార్యక్రమాలు వ్యాపించేలా అవిరళ కృషి చేశారు దయామాత.

ద్రోణాచార్యుడు, భీష్ముడు, కర్ణుని గురువు ఎవరు - పరశురాముడు

సీతాదేవి (త్రేతాయుగం)

ఒక కర్తవ్య దక్షురాలైన పత్ని, హృదయమునుండి అమృతము, కనులనుండి నీరు ప్రవహించు సీత మన ఎదుట సాక్షాత్కరిస్తుంది. ఈ అలౌకికమైన సీత జీవితము అతి పవిత్రము. కాని దుఃఖమయము. సదా పతిని ఛాయవలె అనుసరించు కోరికగల యీమెను రావణుడపహరించి, అశోకవనములో సంవత్సర కాలముంచాడు. సంవత్సరము లోపల ఆమె లొంగకపోయినట్లయితే ముక్కలు ముక్కలుగా నరికి వంటచేయమని త్రిజట అనే రాక్షసికి ఆదేశించాడు. అంతేగాని ఆమెపై బలాత్కారము, అత్యాచారం చేయలేదు! కారణం? శ్రీరాముని పరాక్రమాన్ని తలచి భయపడ్డాడా? లేదు. సీతలోగల అలౌకిక దివ్యగుణాలైన సావధానత, సదాచారము, సమయోచిత ధైర్యము, ఆమెను కాపాడాయి. దుర్బలమైన, విచక్షణా జ్ఞాన శూన్యమైన స్త్రీయొక్క పాతివ్రత్యము కాదు సీతది. ఆమె పతినిష్ఠ ఎంత మాత్రము నిష్క్రియత్వము కాదు. పతి పరాయణత్వముతో ఆమె పతివ్రత అయినది. తాను శారీరక కష్టము, మానసిక వ్యధ భరిస్తూ పతియొక్క గౌరవాన్ని కాపాడే పతినిష్ఠ ఆమెది.

హనుమంతుడు అశోకవనము నుండి సీతను సులువుగా రాముని వద్దకు చేర్చగలడు. తన భుజస్కందముల మీద సీతను కూర్చుండ బెట్టుకుని అవలీలగా రాముని చెంతకు చేర్చగలనని తన సామర్థ్యాన్ని ప్రకటించి చెప్పాడు. కాని సీత అతనిని మృదువుగా వారిస్తూ “నాయనా, నేను పరపురుషులను స్పృశించను. రావణుడు నన్నెత్తుకొచ్చాడంటే అది నాప్రమేయం లేకుండా బలవంతంగా తీసుకొచ్చాడు. అందుచేత స్వయంగా నేను ఎవరి భుజముల మీదనైనా కూర్చుని వెళ్ళడం అసంభవం. అంతేగాక మరొక విషయంకూడా ఉంది. భార్యను విడిపించుకోలేక, అసమర్థుడయి, హనుమంతుని సాయమపేక్షించాడని శ్రీరాముడిని లోకులు నిందిస్తారు. ఇది అతని పరాక్రమానికి మాయనిమచ్చ. నన్ను రాముడే వచ్చి విడిపించుకుని వెళ్ళవలసివుంది.” అని అన్నది.

జననింద కారణంగా సీతను త్యజించాడు రాముడు. ఆ సమయంలో సీతకు కల్గిన వ్యధ వర్ణనాతీతం. కాని ఆమె ధైర్యవంతులవలించి లక్ష్మణుని ద్వారా భర్తకు సందేశం పంపినది. “లక్ష్మణా! ఆర్యపుత్రులకు జ్ఞాపకం చెయ్యి, అతను రాజు, వ్యక్తిగత దుఃఖాన్ని, దుర్బలత్వాన్ని అధిగమించి రాజ్య రక్షణ మరియు ప్రజల కళ్యాణము వైపు దృష్టిని మరల్చుట అవసరము. ఇది అతనికీ, రఘుకుల కీర్తికి కూడా శోభ తెస్తుంది.” ఈ విధముగా సీత తన జీవితాన్ని రాముని జీవితంలో విలీనం చేసింది. కష్ట పరిస్థితులలో సైతము తన గురించి కాక రాముని యశము, కీర్తి, ధర్మనిష్ఠకు కళంకము రాకూడదని ఆలోచిస్తూ నిర్ణయాలు చేసుకొనేది.

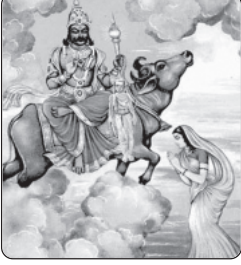
అంతేకాదు! ఆమె తనకు కలిగిన దురదృష్టానికి బలహీనురాలై యేడుస్తూ కూర్చోలేదు. లవకుశుల మనస్సులలో రఘుకులముపట్ల అభిమానము నిర్మాణముచేసి, వారిని ఉత్కృష్ట రాజకుమారులుగా తీర్చి దిద్దినది. రఘువంశ గర్వకారకులుగా తనయులను తీర్చి దిద్ది తన మాతృత్వాన్ని సార్థకం చేసుకున్నది.

ఆమె చివరగా భూమాత వొడిలో జేరి మరొక్కమారు తన పవిత్రతను ఋజువు చేసుకున్నది. సీతారాములను పరిస్థితులు వేరుజేసినా వారి అంతఃకరణము లొక్కటే. అతులిత ప్రేమ భావముతో సీత తనజీవితాన్ని రామమయం చేసుకున్నది. “సీతారామా” అని మనం రామచంద్రుని స్మరిస్తాము. శ్రీరామ నామానికి తొలిగా సీతానామస్మరణ చేసే ఆచారానికి ఆమె సమర్పిత జీవన యశస్సే కారణం!

రాధ లేకపోతే కృష్ణుడు అథేశ్యామ్ (అర్థకృష్ణుడు) అవుతాడు. కాని సీత లేకపోతే రాముడే లేడు.

సతి సావిత్రి (సత్యయుగం)

ధర్మపరుడైన అశ్వపతి మహారాజుకు జప, తప హోమాదులవలన జన్మించిన పుత్రిక సావిత్రి. మహా తేజస్విని, మేధా సంపన్నురాలైన యీమెను వరించే ధైర్యము ఏ రాజకుమారునికి లేకపోయింది. ఈమెకు భర్తను అన్వేషించడములో విఫలమైన తండ్రి, వరాన్వేషణను తన కుమార్తెకే వదలివేశాడు. అందుకు, రాజ్యహీనుడు అయిన ద్యుమత్యేనుని కుమారుడైన సత్యవంతుని వరించింది. ఇతడు తేజస్సులో సూర్యుడిని, బుద్ధిలో

బృహస్పతిని మించినవాడు. రూపసంపన్నుడు, సత్యరతుడు, జితేంద్రియుడు. కాని పాపం అల్పాయుష్కుడు. నారదుడు వారించినా వినకుండా ఆమె సత్యవంతుడినే వివాహమాడింది. ఆభరణాలను త్యజించి, వల్కలాలను ధరించి వనవాసులైన అత్తవారింటికి వెళ్ళింది. పరిస్థితుల కనుగుణంగా పరివర్తన చెందటమనేది భారతనారికి తమ పూర్వుల ఆచరణ కారణంగానే అలవడింది. ఆశ్రమంలో భర్తను, అత్తమామలను సేవిస్తున్నా, నారద మహర్షి వచనాలను మరువలేదు. భర్త ఆయుష్షు నాలుగుదినములు మాత్రమే ఉందనగా, ఆమె త్రిరాత్ర వ్రతం ప్రారంభించింది. భర్తను నీడలా అనుసరించింది. భర్త ప్రాణాలను సంగ్రహించిన యముని వెంబడించి, భర్తప్రాణాలను తిరిగి తెచ్చుకుంది. ఆమె పాతివ్రత్య ప్రభావము మృత్యుంజయము.

సావిత్రికి భర్తప్రాణాలు సులభంగా, సునాయాసంగా లభించలేదు. ఆమె కర్తవ్యనిష్ఠ సదాచారము, కఠోర తపస్సులకు ఇది గీటురాయి.

సావిత్రి యమునివద్ద మూడు వరాలు పొందినది. దీనికి కాలానుగుణమైన అర్థాన్ని చూద్దాం. ఆమె భర్తకు కర్తవ్య ప్రేరణ నిచ్చింది. ఆశ్రమవాసము, వైరాగ్యము క్షత్రియ లక్షణములు కావు. సత్యవంతుని యందు మృతప్రాయమైవున్న క్షాత్రధర్మము, పౌరుషములను పునరుజ్జీవింప జేసింది. సత్యవంతుడు క్షత్రియుడనే దృష్టి కోణంనుండి చూసినట్లయితే, అతనికిది పునర్జన్మ. పునర్జీవితుడై అనగా జాగృతుడై, సత్యవంతుడు శత్రువుల నోడించి పితృరాజ్యాన్ని మరల పొందాడు. ఇది ఆమె మొదటివరం మిగిలిన వరాల విషయంలో కూడా ఆమె సమయస్ఫూర్తి చూపింది. అందులో సంకుచిత స్వార్థదృష్టి లవమాత్రమైనా లేదు. ఆమె రెండవ వరం వృద్ధులైన అత్తమామలకు దృష్టి ప్రసాదించటం. తనకు సంతానాన్ని కోరుతూ కూడా పుట్టింటిని మరవలేదు. ఆ పరంపర అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగడానికి తన తండ్రికికూడా పుత్రప్రసాదం చెయ్యమని అడిగింది.

సంకుచిత స్వార్థాని కతీతంగా, విశాల దృష్టికోణంతో జీవితాన్ని దర్శించాలనే సత్యాన్నీ మనం గ్రహించాలి. పతిలో పౌరుషాన్ని రగుల్కొల్పి, కత్తత్వాన్ని, తేజోమయ వ్యక్తిత్వాన్ని జాగృతం చేసిన యీమె దృష్టాంతము ప్రతి పత్నికీ అనుసరణీయము. యువక వర్గంలో చైతన్యము, జాగృతి కలిగించేందుకు పతివ్రతయైన సావిత్రి హిందూమహిళలకు ప్రతీకగా నున్నది.

ఆ విధంగా ఆమె మనకు ప్రాతఃస్మరణీయం.

మహాభారతంలో కృష్ణుడు మొదట ఎక్కడ కనిపిస్తాడు - ద్రౌపది స్వయంవరంలో

ద్రౌపది (ద్వాపర యుగం)

ద్రుపదుడు తనకు జరిగిన అవమానమునకు ప్రతీకారము చేసే కుమారుని కొరకు యజ్ఞము చేసినపుడు యజ్ఞప్రసాదముగా ద్రౌపది జన్మించినది. అందుకే ఆమెలో రాజస గుణము, క్షాత్ర తేజస్సు, తీవ్ర ప్రతీకార కాంక్షగల గుణములు ఉన్నాయి. సహజంగా స్త్రీ, తేజస్సు, పరాక్రమముగల వీరుణ్ణి పొందగోరుతుంది. ద్రౌపది అటువంటి భర్తను వరించుటకు మత్స్యచ్ఛేద యంత్రం ఉంచబడింది. షలితముగా అతులిత బలపరాక్రమములు గల అర్జునుడు, అతని నలుగురన్నదమ్ములు ఆమెకు భర్తలయ్యారు. అనుకూలపత్నియై, ప్రీతి పూర్వకమైన సపర్యలచే ఆమె వారి ఇంటికేగాక హృదయాలకే రాణి అయినది.

ఆమె అవమానము ఎంతమాత్రము సహించలేదు. ప్రతీకారాగ్నితో జ్వలించెడిది. ఆమె భర్తలు దివ్యాస్త్ర శస్త్ర సంపన్నులగుటకు కారణం ద్రౌపది తేజస్సు.

అరణ్య, అజ్ఞాతవాసాల అనంతరం రాజ్యం తిరిగి అప్పగించడానికి దుర్యోధనుడు నిరాకరించాడు. కృష్ణుడు సంధి చెయ్యడానికి బయలుదేరుతున్నాడు. 'అన్నా! నాయీ ముక్తకేశాలను గుర్తుంచుకో' అన్నది ద్రౌపది. దుశ్శాసనునిచే రాజసభలో పట్టి యీడ్వబడిన తన కేశాలను ఇప్పటివరకూ ఆమె ముడి వేయనేలేదు. దుశ్శాసనుడి రొమ్ము చీల్చి, ఆ రక్తముతో తడిసిన హస్తాలతో ద్రౌపది శిరోజాలను ముడి వేస్తానని భీముడు ప్రతిజ్ఞ చేసి యున్నాడు. ఎంతవరకూ ద్రౌపదికి జరిగిన అవమానమునకు తగిన ప్రతీకారము తన వీరపతులు చేయరో, అంతవరకూ సింగారించుకొనుట ఆమెకు అసంభవం. యజ్ఞసంభవ ద్రౌపదియొక్క మరియు భారతీయ సతీత్వము యొక్క ప్రతిష్ఠ కాపాడబడుటకు భారతయుద్ధం జరిగినది. పద్దెనిమిది అక్షౌహిణుల సైన్యం సంహారమైనది. ఉత్తరాగర్భస్థుడు తప్ప ద్రౌపది సంతానముతో సహా పాండవ పుత్రులంతా కూడా చంపబడ్డారు.

కౌరవ సంహారమయిన తరువాత అశ్వత్థామ పాండవ శిబిరంలోనికి దొంగచాటుగా ప్రవేశించి ద్రౌపది పుత్రులను, బంధువులను వధించాడు. ఉత్తరాగర్భస్థుని కూడా సంహరించబోగా శ్రీ కృష్ణుడు అడ్డుపడి ఆ బాలుడిని రక్షించాడు. కేవలం ఒక్క కురువంశాంకురం నిలిచింది.

అశ్వత్థామ యుద్ధనీతికి విరుద్ధముగా ఇటువంటి భీషణకృత్యాన్ని చేశాడు. అర్జునుడు అశ్వత్థామను పట్టి తెచ్చి ద్రౌపదిముందు నిలిపాడు. ద్రౌపది సైగ చేస్తే అశ్వత్థామ హతుడయ్యేవాడు. కాని ద్రౌపదితన వ్యధిత, హృదయాన్ని వశం చేసుకున్నది. ఆమెకు అశ్వత్థామ యొక్క తల్లి కృపి గుర్తుకు వచ్చింది. తనవలెనే కృపి గూడ పుత్రవియోగ వ్యధ అనుభవింప గూడదనే ఊహతో, అశ్వత్థామకు దయార్థ హృదయముతో ప్రాణదానం చేసింది.

తేజస్విని అయిన పాంచాలి యొక్క పత్నీత్వము, మాతృత్వము సముజ్వలమైనవి కనుకనే, ఆమె భారతీయ మహిళల కాదర్శ ప్రాయమయినది.

రాణి రుద్రమదేవి

స్త్రీలు అబలలు కాదు పరిస్థితులను బట్టి సబలలేనని నిరూపించిన స్త్రీ రత్నములలో రాణి రుద్రమదేవి మొదట యెన్నదగినది.

ఆంధ్రదేశ చరిత్రలో ఓరుగల్లుకోట మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందిన కాకతీయ సామ్రాజ్యం. దానికి వెయ్యి సంవత్సరముల చరిత్రగలదు. కాకతీయ వంశస్థుడగు రుద్రదేవ మహారాజు ఓరుగల్లు నగరమును నిర్మించి దానిని రాజధానిగా చేసికొని పాలించెను. కాకతీయ ప్రభువులలో గణపతి దేవుడు, రుద్రమదేవి, ప్రతాపరుద్రుడు మిక్కిలి ప్రసిద్ధులు.

కాకతీయ సామ్రాజ్యమును విస్తరింపజేసినవాడు గణపతిదేవుడు. అతని కుమార్తెయే రుద్రమదేవి. గణపతిదేవునకు పురుష సంతానము లేదు. అందుచే కుమార్తె అయినా రుద్రమదేవికి మగవారి లాగా దుస్తులను ధరింపజేసి ఆమెనే పుత్రునిగా భావించి యుద్ధవిద్యలను నేర్పించెను. గుర్రపుస్వారి, కత్తిసాము, మొదలగు వీరోచిత విద్యలామె బహుతేలికగా నేర్చుకొనెను.

గణపతి దేవుడు కాకతీయ సామ్రాజ్యమును తూర్పున బంగాళాఖాతము నుండి పడమట దేవగిరి వరకును, ఉత్తరమున గంజాము నుండి దక్షిణమున కాంచీపురము వరకును విస్తరింపజేసెను. గణపతి దేవుని మరణానంతరము రుద్రమదేవియే కాకతీయరాజ్య సింహాసన మెక్కెను. స్త్రీ రాజ్యమును పాలించుటయా? అని కాకతీయ సామ్రాజ్యముపై దండెత్తి వచ్చిన దేవగిరి రాజులను రుద్రమదేవి యుద్ధములో పరాజితులను చేసి బుద్ధిచెప్పెను. రుద్రమదేవి ప్రజలను కన్నబిడ్డలవలె పాలించెను. ప్రజలకేలోటూ కలగకుండా రాజ్యమును, ధర్మం నాలుగుపాదాలా నడిచేటట్లు పాలించినది. ఈమె పరిపాలనా కాలమున మన దేశమునకు వచ్చిన మార్కోపోలో రుద్రమదేవి చాలా సమర్థురాలైన మహారాణియని తన యాత్రా దర్శినిలో వ్రాసుకొనెను. రుద్రమదేవి తన రాజ్యము ఆక్రమించుటకు చూస్తున్న శత్రురాజులను తన పరాక్రమముతో అణచివేసెను. శివదేవయ్య రుద్రమదేవికి మంత్రిగా నుండెడివాడు.

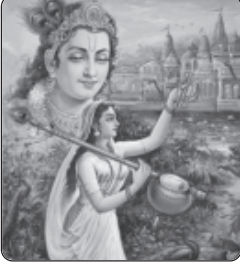
ఓరుగంటికోట సువిశాలముగా కోట చుట్టు రాతిగోడలతో శత్రుదుర్భేద్యముగా నుండెను. రుద్రమదేవి ఈ కోటను మరింత బలిష్ఠము చేయించెను.

రుద్రమదేవికి గూడా పురుష సంతానము కలుగలేదు. ఇరువురు కుమార్తెలు జన్మించారు. చిన్న కుమార్తెకు జన్మించినవాడే ప్రతాపరుద్రుడు. రుద్రమదేవి తమ వంశమున చాలా కాలమునకు పురుషుడు జన్మించినందులకు మనుమని చూచి ఎంతయో ఉప్పొంగెను. తన అనంతరము ప్రతాపరుద్రుడే సింహాసనాధిపతియని ప్రకటించెను.

కాకతీయ రాజులు లలితకళలను, వృత్తివిద్యలను బాగుగా పోషించిరి. శిల్పకళ ఉట్టిపడునట్లు అనేక దేవాలయాలను నిర్మింపజేసిరి. ఓరుగల్లు కోటలోని విజయ తోరణము, స్వయం భూ దేవాలయము, హనుమకొండలోని వెయ్యి స్థంభాల దేవాలయము మొదలగునవన్నియు కాకతీయ రాజులచే నిర్మింపబడినవి. కాకతీయ గుడి, రామప్ప దేవాలయము కాకతీయుల నాటి శిల్ప నిర్మాణాలు, కాకతీయుల ప్రతిభా వైభవాలకు రుద్రమదేవియే కారకురాలు.

మీరాబాయి (సా.శ. 1498 - 1547)

శ్రీకృష్ణపరమాత్మ యొక్క గొప్పభక్తులలో ఈమె ఒకరు. ఒక రాజుకు కుమార్తె, మరొక రాజుకు కోడలు, అయినా ఈమె తన సర్వస్వాన్ని వదిలిపెట్టింది. కష్టాలకు గురైంది. ఈనాటికి కూడా ఈమె పాటలు ప్రజల నోళ్ళలో నానుతున్నాయి. రాగగోవింద, రాగమీరా, రాగమల్లక అనే రాగాలు ఆమె కనుగొన్నవే.

“శ్రీకృష్ణుడు ప్రభువు మీరా అతడికి సేవకురాలు”

మేల్కొని ఉన్నా నిద్రపోతున్నా ఆమె శ్రీకృష్ణుడి గురించే ఆలోచిస్తుండేది. అందుకే మీరాబాయి భక్తికి ప్రతీకగా భారతదేశంలోని ప్రజల హృదయాలలో నిల్చిపోయింది.

అన్ని విషయాలను మరచిపోయి గిరిధరుడైన గోపాలునికి తన సర్వస్వాన్నీ అర్పించిన మీరాబాయి పాటలను ఇప్పటికీ ప్రజలు పాడుకుంటున్నారు. భారతీయ సంగీతంలో ‘మీరా భజన’ అనేది ఒక ప్రత్యేక సంప్రదాయం అయిపోయింది. మీరా 1498లో రాజస్థాన్‌లో జన్మించింది. ఆమె ఒక రాజకుమార్తె, తన చిన్నతనంలోనే తల్లిని కోల్పోయింది.

మీరా శ్రీకృష్ణుని తన చిన్నప్పటినుంచీ పూజిస్తున్నది. భోజరాజు మీరాబాయి భర్త. భగవంతుడినే భర్తగా భావించి, తన చిన్నప్పటి నుండి శ్రీకృష్ణుని తన ప్రభువుగా భావించిన మీరా తన నిజజీవితంలో మాత్రం తన భర్తను నిర్లక్ష్యం చేయడం జరగలేదు. ఒక ఆదర్శ భార్యగా అతని ప్రేమను ఆత్మీయతను ఆశించింది. అయితే ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ శ్రీకృష్ణుని మాత్రం మరచిపోవడానికి సిద్ధంగా లేదు. ప్రపంచంలో శ్రీకృష్ణునిపై గల ప్రేమ కంటే ఆమెకు మరేదీ ఎక్కువ కాదు. శ్రీకృష్ణుడి చిన్న విగ్రహం ముందు కూర్చోని, పాటలు పాడటము, నాట్యము చేయడాన్ని ఆమె ఇష్టపడేది. ఇంట్లో అందరూ ఆమెను మారమని చెప్పేవాళ్ళు. వారు చెప్పే అన్ని పనులు చేసేది. అయితే శ్రీకృష్ణుడిని మరచిపోమ్మంటే మాత్రం ఎవరినీ లెక్క పెట్టేదికాదు. ఆమె ఆడుతూ పాడుతూ తన్మయత్వంలో మునిగిపోవడం చూసి ఆమె కుటుంబ సభ్యులు ఆమెకు పిచ్చి పట్టిందని నిర్ణయించారు. అయితే సాధువులు మాత్రం గొప్ప సన్యాసినిగా గౌరవించేవారు. ఆమెను ఆశీర్వదించేవారు.

అయితే భోజరాజు 1521లో చనిపోయారు. మీరా పెళ్ళయిన అయిదేళ్ళకి విధవరాలయింది. అప్పటికామె వయస్సు కేవలం 23 సం॥రాలు.

ఆమె గురించి ఆలోచించేవారే లేరు. పిచ్చిదానిగా ముద్రవేయబడింది. అందరిచేత అవమానించబడిందామె. అప్పటివరకూ ఇంట్లో ఆమెను రహస్యంగా వ్యతిరేకించే వాళ్లంతా ఇప్పుడు బహిరంగంగానే మాట్లాడుతున్నారు. అయితే ప్రజల దృష్టిలో మాత్రం ఆమె గొప్ప భక్తురాలు. ‘కలియుగ రాధ’ చాలా మంది ఆమెను చూడడం అదృష్టం గానూ, ఆమె పాదాలు తాకడం పుణ్యం గానూ భావించేవాళ్ళు.

రాణా, అతని మనుషులు చాలా సార్లు ఆమెను చంపడానికి ప్రయత్నించారు. మీరా ఎలాంటి ప్రతిఘటన చేయకుండా అన్నింటినీ అంగీకరించింది. శ్రీ కృష్ణుని కటాక్షంతో అన్ని ప్రమాదాలనుండి సురక్షితంగా బయట పడిందామె.

శ్రీకృష్ణుడు తన చిన్నతనాన్ని గడపిన బృందావనం వెళ్ళడానికి మీరా నిశ్చయించుకుంది. అక్కడ కుటుంబ గౌరవమంటూ ఆమెనెవరూ ఇబ్బంది పెట్టరు. ఆమె స్వేచ్ఛకు ఎలాంటి పరిమితులుండవు. రాణా గురించిన భయమూ ఉండదు.

దుష్ట చతుష్టయం అని ఎవరిని అంటారు - దుర్యోధనుడు, దుశ్శాసనుడు, కర్ణుడు, శకుని

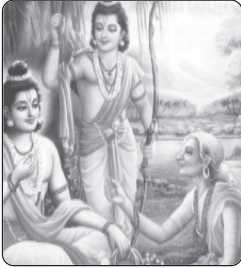
రాజభవనాన్ని వదిలిన తరువాత మీరాకు అనేకమంది గొప్పవాళ్ళతో, కవులతో పరిచయమేర్పడింది. దానివల్ల ఆమె భక్తి, కవితాశక్తి మరింత పెరిగాయి. మీరాకు ఎంతటి పేరు ప్రఖ్యాతులొచ్చినా, రాజస్థాన్‌లోని రాజకుటుంబం వారు మాత్రం ఆమెను అసహించుకునేవారు. మీరా సాధువులవెంట తిరుగుతుంటే అది తమ రాజకుటుంబానికి చెడ్డపేరు తెస్తుందనుకున్నారు. ఛిత్తోడ్‌కు తిరిగిరమ్మని ప్రాధేయపడ్డారు. అక్కడ ఉండి అనేక కష్టాలు పడ్డ మీరా మళ్ళీ ఆపంజరంలోకి వెళ్ళడానికి ఇష్టపడలేదు. ఛిత్తోడ్‌కు చెందిన ఐదుగురు బ్రాహ్మణులను ఆమె దగ్గరకు పంపారు. వాళ్ళు తిరిగి ఛిత్తోడ్‌కు రమ్మని ఆమెను కోరారు. నేనురాను అన్నది మీరా. అప్పటికామెవయసు 48 సంవత్సరాలు.

నీవు రాకుంటే ఇక్కడే చనిపోయేంత వరకు ఉపవాస దీక్ష చేస్తాము అన్నారు ఈ బ్రాహ్మణులు. వారి చావుకు తను కారణం కాకూడదనుకుంది. కాబట్టి వాళ్ళను ఆరాత్రికి దేవాలయంలోనే ఉండిపోమ్మంది. మరునాటి ఉదయం వారితో కలసి ఛిత్తోడ్‌కు బయలు దేరడానికి ఒప్పుకుంది. బ్రాహ్మణులు సంతోషపడి, దేవాలయంలో ఉన్నారు.

ఉదయమైంది మీరా ఎక్కడా కనిపించలేదు. ఆమె దుస్తులు మాత్రం రణఛోడ్ దేవాలయంలో పడి ఉన్నాయి. ఆమెకిష్టమైన గిరిధరుడిలో ఆమె లీనమైపోయిందని భక్తులు నిర్ణయించుకున్నారు. ఇప్పటికీ కూడా భక్తులు అలాగే నమ్ముతారు.

1547లో మీరా శ్రీ కృష్ణుడిలో లీనమైంది.

శబరి మాత

పంపాసరోవర పశ్చిమ తీరంలో మాతంగ మహాముని ఆశ్రమం ఉంది మాతంగముని శిష్యురాలు శబరి శ్రీరాముని భక్తురాలు.

రావణుడు సీతాదేవిని అపహరించిన తరువాత శ్రీరామ లక్ష్మణులు సీతాదేవి కోసం అడవులు, కొండలు వెతుకుతూ మాతంగముని ఆశ్రమానికి వెళతారు. వారిని చూసి శబరి మహా ఆనందంతో స్వాగతం పలికి కుశలప్రశ్నలు వేసింది. రాములవారి దర్శనంతో తన తపః ఫలం లభించినదని

పరవశించి పోయింది. ఆశ్రమంలోనికి వెళ్ళి భద్రంగా దాచిన పండ్లను తీసుకువచ్చి మధురాతి మధురమైన పండ్లను తినిపించాలనే తలంపుతో ముందుగా తను కొరికి రుచి బాగున్న వాటిని రాములవారికి ఇచ్చి బాగాలేనివి ప్రక్కన పెట్టింది. అవి ఎంగిలి అని తెలిసినా భక్తాధీనుడైన శ్రీరాముడు చిరునవ్వుతో ఆప్యాయంగా శబరి ఇచ్చిన ఫలాలను ఆరగించాడు.

సీతాదేవి కనిపించలేదని బాధలో ఉన్నప్పటికీ శ్రీరాముడు తన బాధలను మరచి భక్తురాలి ఆతిథ్యము స్వీకరించి శబరికి మోక్షం ప్రసాదించాడు. భక్తితో ఏదిపెట్టినా భగవంతుడు స్వీకరిస్తాడని శబరిమాత చేసి చూపింది. - అందరికీ ఆదర్శ ప్రాయమైనది.

వీరమాత జిజియాబాయి

ఛత్రపతి శివాజీ వంటి యుగపురుషుడిని తయారు చేసిన వీరమాత అత్యంత దూరదృష్టి కలిగిన సాహసవంతురాలు, అమిత దేశభక్తి ఉన్న జిజియాబాయి జీవితం భావితరాలకు మార్గదర్శకం. ఛత్రపతి శివాజీ మహారాజు పేరు వినని వారు భారతదేశంలో వుండరు. ఆయన ఉజ్వల చరిత్ర భారతీయులందరికీ ఎల్లవేళలా ప్రేరణాదాయకం, స్ఫూర్తివంతం. మహాపురుషులకు జన్మనిచ్చిన తల్లుల గురించిన వివరాలు మనకు తెలియవు. నిజానికి వారి

జీవితాలూ ప్రేరణాదాయకలే. ఆ మాతృమూర్తుల త్యాగాలే ఈ మహా పురుషుల జీవితాలకు శక్తి నిచ్చింది. తమ కుమారుల జీవితాన్ని విశిష్ట పంథాలో నిలిపి, వారిలో వీర, శౌర్య జ్యోతులను వెలిగించారు. అందుకనే మన చరిత్రలో మాతృమూర్తులకు సర్వోన్నత స్థానం వుంది. యుగ నిర్మాతగా శివాజీని తీర్చిదిద్దిన అతని తల్లి జిజియాబాయి గురించి మనం తెలుసుకోవాలి.

జిజియాబాయి మహారాష్ట్రలో జన్మించినారు. తన తండ్రి, భర్త-ఇద్దరూ ముస్లిం రాజులకి సేవలు చేస్తూ జీవితాన్ని గడపడం ఆమెకి బాధగా ఉండేది. ఆమె హృదయం ఓ మండుతున్న అగ్నిగోళంగా మారింది. ఎప్పుడూ ఆమె స్వేచ్ఛను కాంక్షిస్తూ ఉండేది. ముస్లిం పాలకుల ప్రశంసలన్నీ మరారా వీరుల చేతికి బంగారు బేడీలుగా ఆమె భావించేది.

జిజియాబాయి ఆత్మాభిమానం, స్వాభిమానాలకు ప్రతిరూపం. ఎటువంటి ప్రతికూల పరిస్థితులనైనా ఎదుర్కొనే స్థైర్యం ఆమెలో వుంది. నిజానికి ఆమెకు జీవితంలో అన్నీ లభించాయి. సహాయకులు, సేవకులు, పెద్ద భవంతి, వజ్రవైడూర్యాలు, ధనసంపద, పల్లకీలు, అన్నీ ఆమె దగ్గర ఉన్నాయి. కానీ వీటితో ఆమెకి ఏ సంబంధం లేనట్టే ఉండేది. జగదాంబ విగ్రహం దగ్గర కూర్చుని ఎప్పుడూ ప్రార్థిస్తూ ఉండేది. జిజియాబాయిలో తీవ్రమైన స్వాభిమానం, ఉక్కు లాంటి కఠిన హృదయం, లోతైన ధార్మిక భావనలు వున్నాయి.

“ ఓ పరాశక్తి! నీ భుజశక్తిని నాకు ప్రసాదించు, ఇతరుల సేవలో జీవితాన్ని గడిపే ఈ దేశవాసులను మార్చు తల్లీ....నేను దేదీప్యమానంగా ప్రకాశించే ఓ స్వతంత్ర రాజ్యాన్ని చూడాలని కోరుకుంటున్నాను. తనదైన సైనికులు, తనదైన పతాకంతో గౌరవంగా వుండే రాజ్యం కోసం ఎదురు చూస్తున్నాను. నా ఈ కోరికను నెరవేర్చు” అని ప్రార్థిస్తుండేది జిజియాబాయి.

తన కుమారుడు పరాక్రమవంతుడు కావాలనేది జిజియాబాయి కోరిక. అంతేకాదు హిందువుల అవమానకర జీవితాలను కూడా శివాజీ అంతం చేయాలని ఆమె ఆశపడింది. స్వాభిమాన, స్వాతంత్ర జీవనపు కొత్త అధ్యాయం ప్రారంభం కావాలనుకుంది. పుత్రుడికి జన్మనిచ్చిన తర్వాత ఇప్పుడు అతన్ని సక్రమంగా పెంచాల్సిన బాధ్యత ఆమె మీద పడింది. తన ఆశయాలకు అనుగుణంగా ఓ ఆదర్శయువకుడిగా శివాజీని తయారు చేయాలనికుంది.

శివాజీ తండ్రి దగ్గర పెరిగితే లక్ష్యం నెరవేరదనే సందేహం జిజియాబాయికి ఉంది. తండ్రి తటస్థ ప్రభావం కొడుకు మీద పడకుండా ఆమె దూరదృష్టితో జాగ్రత్త పడింది. ధర్మము, దేశము పట్ల ప్రేమ, స్వతంత్రం పట్ల నిష్ఠా, చిన్న తనం నుండి.... ఇవే శివాజీ నేర్చుకున్నాడు. ఈ పునాది మీదనే అతని జీవన నిర్మాణం జరిగింది. శకుంతల తన కుమారుడైన భరతుణ్ణి ఎలా పెంచిందో, సీత తన కుమారులు

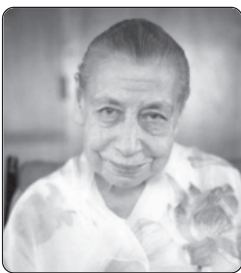
లవకుశల జీవితాలను ఎలా తీర్చిదిద్దిందో జిజియాబాయి కూడా అలానే తన కుమారుడు శివాజీని తయారు చేసింది. అందువల్లే అతనో మహోన్నతుడుగా ఎదిగాడు. దీని కోసం ఆమె ఎన్నో కష్టాల్ని ఎదుర్కొంది.

జిజియాబాయి ఎంతో స్వాభిమానం, స్థిరమైన సంకల్పం గల మహిళ, ఇస్లాం మతం స్వీకరించిన బాబాజీ నింబాల్కర్ వంటి వీరులను ఆమె మళ్ళీ హిందూ ధర్మంలోకి తీసుకొచ్చింది. అటువంటి వీరులు ముస్లిం పక్షాన ఉండటం దేశాన్ని బలహీనపరుస్తుందన్నది ఆమె అభిప్రాయం. అయితే ఆమె చర్యను వ్యతిరేకించిన వారూ లేకపోలేదు. ఒకసారి హిందూ ధర్మాన్ని వదిలి వెళ్ళినవారు తిరిగి రావడానికి వీల్లేదన్నది వారి వాదన. వాదనను వ్యతిరేకించడానికి దాన్ని ఆచరణలో చూపడానికి ఎంతో సాహసం కావాలి. హిందూ ధర్మం పట్ల పరివర్తన కలిగిన వారిని తిరిగి స్వాగతించడంలో తప్పులేదని జిజియామాత చెబుతుండేది. ఆమె తన భావాల్ని వ్యక్త పరచడమే కాకుండా ప్రజలకు అర్థమయ్యేట్లు చెప్పేది.

దేశ ధర్మరక్షణ కోసం కుమారుడిని సమర్పించిన జిజియాబాయి ఎన్నో కష్టాలని అధిగమించాల్సి వచ్చింది. భర్త ఆమెని వదిలివేశాడు. కుమారుడు ఎప్పుడూ అపాయాలు, అటంకాల మధ్య జీవిస్తుండేవాడు. ఒకానొక సమయంలో శివాజీని ఆగ్రా లోని ఔరంగజేబుకు కానుకగా పంపాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది.

ఇప్పుడు జిజియాబాయి రాజమాత అయ్యింది. కానీ విధి చాలా క్రూరమైంది. శివాజీ హిందూ సామ్రాజ్యానికి రాజ్యాభిషిక్తుడు అయిన పన్నెండు రోజులకే వీరమాత స్వర్గస్థురాలైంది. మాతృవియోగంలో శివాజీ చాలా దుఃఖించాడు. జిజియామాత, శివాజీల పవిత్ర విగ్రహాలను అక్కడ నెలకొల్పారు. మన దేశంలోని పిల్లలు, యువకులు, రాయ్‌గడ్‌ను తప్పకుండా దర్శించాలి. వీరమాత జిజియాబాయి హిందూ స్వరాజ్య స్థాపకుడు శివాజీల నుండి స్ఫూర్తిని పొందాలి.

శ్రీమాత (జననం 21 ఫిబ్రవరి 1878)

మదర్ గా, శ్రీమాతగా ఖ్యాతిపొందిన ఆమె ఫ్రెంచ్ వనిత. అసలు పేరు మీరా అల్బసా పారిస్ లో జన్మించారు. చిన్నతనం నుండి పరమాత్మదర్శనం తరచూ పొందేది తన అంతరంగ వికాసం తోపాటు ఒక మహాత్మునితో తన ఆత్మానుబంధం ఆమె స్వప్నాలలో దర్శించేది అప్పటికి భారతదేశం గురించిగాని, ఇక్కడి దేవతల గురించి కాని తెలియదు.

తనకు తరచూ కలలో కనిపించే ఆ రూపాన్ని చిత్రంగా గీసి ఆయనను కృష్ణ అని పిలుచుకునేది.

తనలక్ష్యం ఆత్మసాక్షాత్కారమే అని గ్రహించి దానికోసం సాధన చేసేది ఆ ప్రయత్నంలో ఆమె కలలో అనేక మంది గురువుల దర్శనం, సలహాలు లభించేవి. అదే సమయంలో భగవద్గీత ఫ్రెంచి భాషలో అనువదించబడి ఆమె చేతికి చేరింది. దాని ఆధారంగా తన లక్ష్యం సాధించింది.

1914లో పాండిచ్చేరి వచ్చి శ్రీ అరవిందుల వారిని తొలిసారి దర్శించింది. తనకు కలలో వచ్చే కృష్ణ ఆయనే అని గ్రహించి మాటలకందని అనుభూతిని పొందింది. అప్పటినుండి పాండిచ్చేరిలోనే ఉండి అరవిందుల వారికి అన్ని విధాల సహకరిస్తూ ఆధ్యాత్మిక సాధన చేశారు. అరవిందుల తర్వాత ఆశ్రమ నిర్వాహణ బాధ్యత శ్రీమాత స్వీకరించారు. అందరికీ మాతృత్వం పంచి శ్రీమాతగా పిలువబడినారు.

శ్రీ కృష్ణుని శంఖం, చక్రం పేర్లు - పాంచజన్యము, సుదర్శన చక్రం

ఝాన్సీరాణి లక్ష్మీబాయి (సా.శ. 19 నవంబర్ 1835- 28 జూన్ 1858)

221/2 సం॥ల పిన్న వయస్సులోనే తన బుద్ధికుశలత, శౌర్యసాహసాలు, కార్యకౌశలం ద్వారా చరిత్రపుటలలో అమరురాలై నిలిచిపోయిన వీరాంగన ఝాన్సీరాణి లక్ష్మీబాయి నేటికీ వేలాది భారతీయుల హృదయాలలో ప్రేరణాజ్యోతులను ప్రభవింపజేసే దివ్య తారలలో ఒకరు.

1835లో ఝాన్సీ జన్మించింది. 1842లో ఝాన్సీరాజు గంగాధరరావుతో వివాహం జరిగింది. అప్పటినుండి ఝాన్సీరాణిగా లక్ష్మీబాయి మారిపోయింది. ఝాన్సీ ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని ఒక చిన్నరాజ్యం

1851 సం॥లో మహారాణి లక్ష్మీబాయికి ఒక కొడుకు పుట్టాడు. కానీ దురదృష్టవశాత్తు మూడునెలలలోనే ఆ బాలుడు చనిపోయాడు. ఆనందరావు అనే బాలుడిని దత్తత చేసుకున్నారు. తరువాత గంగాధరరావు మరణించాడు. రాజ్యపు బాధ్యత లక్ష్మీబాయిపై పడింది. దత్తత ద్వారా తనవారసుని ఎంపిక చేసుకునే అధికారం గంగాధరరావుకు లేదంటూ బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం దత్తతను అంగీకరించలేదు. ఝాన్సీరాజ్యాన్ని బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యంలో విలీనం చేయాలని నిశ్చయించింది. దానికి లక్ష్మీబాయి ఒప్పుకోలేదు.

గుర్రపు స్వారి తుపాకీ, ఖడ్గం, బల్లెం ప్రయోగించడం నేర్చుకున్నది. ‘అత్యాచారాలు, అన్యాయాలను మౌనంగా సహించేవారు మరణించిన వారితో సమానం. న్యాయాన్ని గౌరవించడమే నీతి, అన్యాయం ముందు తలవంచడం పిరికితనమే’ అనేది. తాంత్రికతోపేలాంటి స్వాతంత్ర్య ప్రేమికులు రహస్యంగా రాణి లక్ష్మీబాయి వద్దకు వచ్చి కలుస్తూండేవారు. 1857 మే 31వ తేదీ ఆదివారం దేశమంతటా ప్రజలు ఒకేసారి తిరుగుబాటు చేయాలని నిర్ణయం జరిగింది కొన్ని కారణాల వలన ప్రథమ స్వతంత్ర్య సంగ్రామం ముందుగానే ప్రారంభమైనది.

చరిత్రలో వ్రాసినట్లు మనం ఓడిపోయినమాట నిజమే. బానిసత్వంలో మ్రగ్గుతున్న ఒక దేశం స్వతంత్రం కోసం జరిపిన పోరాటంలో ఎన్నిసార్లు ఓటమిని ఎదుర్కోవలసివచ్చినా, అందుకు సిగ్గుపడవలసిన పనిలేదు. సజీవ సమాజ లక్షణం పోరాడుతూ ఉండడం, అదే ఒకరకంగా గొప్ప గౌరవప్రదమైన విషయం.

1858 మార్చి 23న బ్రిటీష్ సైన్యాధికారి సర్ రోజ్, ఝాన్సీపై యుద్ధం ప్రకటించాడు. చిన్న రాజ్యమైన ఝాన్సీ గెలుపు-ఓటముల మధ్య ఊగిసలాడుతూ వచ్చింది. పరిస్థితి అదుపు తప్పుతూ ఉండడం రాణి గమనించింది. ఝాన్సీ నుండి కాల్చి చేరి తాంత్రికతోపే, రావు సాహెబ్‌లను కలుసుకుంది.

కాల్చిలో కూడా రాణి సైన్యాన్ని సమీకరించింది. రోజ్ తన సైన్యంతో కాల్చిని ముట్టడించారు. ఓటమి తప్పదని రాణికి అర్థమైంది. వెంటనే రావుసాహెబ్, తాంత్రికతోపే, మరికొందరు యోధులు రాణితో కలిసి గ్వాలియర్ కోట వశపరచుకున్నారు. తెల్లవారు జామున గ్వాలియర్ కోటను ముట్టడించారు. రాణి పురుషవేషం ధరించి యుద్ధానికి సిద్ధమైంది.

రాణివద్ద సైన్యం సంఖ్యాపరంగా తక్కువే ఉన్నప్పటికీ సర్దారుల అసాధారణ సాహసం, యుద్ధ వ్యూహం. రాణి పరాక్రమం కారణంగా ఆ రోజు ఆంగ్లేయసైన్యం భారీగా దెబ్బతింది. మరునాడు కొందరు భారతీయ సైనికులు ఆంగ్లేయులతో చేయి కలిపారు. రాణి లక్ష్మీబాయి తన సర్దారులతో ‘నేడు యుద్ధానికి చివరి రోజేమోననిపిస్తోంది. ఒకవేళ నేను మరణిస్తే, నా కుమారుడు దామోదరరావు జీవితాన్ని నా జీవితంకంటే విలువైనదిగా పరిగణించాలి. అతడిని జాగ్రత్తగా పెంచిపెద్ద చేయాలి’ అంది. “నేను మరణించిన తరువాత నా శవం ఇతర మతస్తుల చేతుల్లో మాత్రం పడరాదు” అని కూడా ఆమె కోరింది.

రోజ్ వద్ద సైనికశక్తి అధికంగా ఉండడంతో విప్లవకారుల సైన్యం వారిముందు నాశనమైపోయింది.

మానవుని సుఖదుఃఖాలకు కారణము ఏమిటి - గతజన్మలో చేసిన కర్మఫలం

రాణికి అక్కడ నుండి వెళ్ళి పోవడం మినహా మరొక మార్గాంతరం కనిపించలేదు. ఆంగ్లేయ సైన్యం ఆమెని చుట్టుముట్టింది. రక్తపు తేరులు ప్రవహిస్తున్నాయి. రాణి చేయి ఒకటి తెగి పోయింది. కడుపులో నుండి రక్తం కారుతోంది. ఒళ్ళంతా గాయాలయ్యాయి. కళ్ళు బైర్లు కమ్ముతున్నాయి. రాణి దురవస్థను చూసి ఆమె అంగరక్షకుడైన గుల్మహమ్మద్ కూడా విలపించసాగాడు. రాణిని భుజాలకు ఎత్తుకుని గంగాదాస్ ఆశ్రమం వైపు పరుగుతీశాడు.

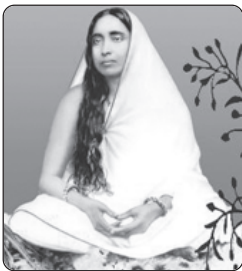
బాబా గంగాదాస్ రక్తసిక్తమైన రాణి ముఖాన్ని గుర్తుపట్టి చల్లటినీటితో ఆమె ముఖాన్ని కడిగాడు. గంగాజలం త్రాగించాడు. రాణికి కొద్దిగా స్పృహ వచ్చింది. వణుకుతున్న కంఠంతో ఒక్కసారి హరహరమహాదేవ్ అని మాత్రం అంది. ఆ తరువాత ఆమె శరీరం తిరిగి చైతన్యాన్ని కోల్పోయింది. కొద్దిసేపటి తరువాత అతికష్టం మీద మళ్ళీ ఆమె కన్నులు తెరిచింది. భగవద్గీత శ్లోకాలను నెమ్మదిగా ఉచ్చరించింది. ఆమె కంఠస్వరం అంతకంతకూ క్షీణించసాగింది. “ఓ కృష్ణా! నీముందు నేను ప్రణమిల్లుతున్నాను” ఇవే ఆమె చివరి మాటలు. భారతదేశపు భాగ్యరేఖ అంతరించింది.

రాణి పార్థివశరీరం అక్కడే అగ్నిజ్వాలలకు ఆహుతి చేయబడింది. ఝాన్సీరాణి లక్ష్మీబాయి కేవలం భారతదేశానికే కాక మొత్తం ప్రపంచంలోని మహిళాలోకానికే వన్నె తెచ్చింది. ఆమెది పవిత్ర జీవితం. పరిపూర్ణ నారీత్వం, సాహసం, అమరదేశభక్తి, బలిదానాల ఉత్తేజగాఢే ఆమె జీవితం.

ఆదర్శపత్నిగా వ్యవహరించింది. భర్త మరణంతో జీవితం మీద విరక్తి కలిగినా, తన కర్తవ్యాన్ని మాత్రం ఆమె మరచిపోలేదు. ఆమె నిష్ఠావంతురాలైన హిందువు. మిగిలిన మతాల విషయంలో ఆమె పూర్తి సహిష్ణుత కలిగి ఉండేది.

గాఢాంధకారంలో ఒక మెరుపులా ప్రకాశించి మాయమైంది ఆమె. రాణితో అనేకసార్లు యుద్ధంలో ఓడిపోయి, చివరికి ఆమెను ఓడించిన సర్రోజ్ రాణీ లక్ష్మీబాయి గొప్పతనాన్ని గురించి ఇలా చెప్పాడు. “విప్లవకారులందరిలో అత్యంత సాహసి, అందరికంటే గొప్ప సేనా నాయకి రాణీలక్ష్మీబాయి”.

పూజ్యమాత శారదాదేవి (22 డిశంబరు 1853 - 20 జులై 1920)

శారదాదేవి రామకృష్ణ పరమహంస భార్య. వారిది ఒక అపూర్వ జీవనము ఆరుసంవత్సరముల వయస్సుగల శారదాదేవి వివాహం యిరవై అయిదు సంవత్సరముల రామకృష్ణ పరమ హంసతో జరిగింది. వారు యోగసాధన, తపస్సు, కాళీమాత కైంకర్యములలో పిచ్చివాడైనట్లయిపోయారు. 1867లో శారదాదేవి రామకృష్ణనివద్దకు వెళ్ళింది. అప్పటినుండి వారి సహజీవనము ప్రారంభమయినది. శ్రీరామకృష్ణ కాళీమాతతో తాదాత్మ్యం చెందాడు. శారదామాత తన జీవితాన్ని భర్త జీవితాని కనుగుణంగా మార్చుకుంది. వారిరువురు పరస్పరం ఒకరినొకరు కాళీమాతగానే భావించుకునేవారు. శారదాదేవికి శ్రేష్టుడైన భర్తయొక్క సహవాసము లభించినది. అందువలన పొందదగు లాభమును, ఆమె తనలోని సాత్వికత, ఔన్నత్యము, పవిత్రత మొదలగు గుణముల వలన పొందగలిగినది. రామకృష్ణులవారు స్వర్గస్తులైన తర్వాత వారి శిష్యులకు తల్లిలా మార్గదర్శనం చేసింది. కడవరకు భర్త ఆశయాలకు అనుగుణంగా జీవించి అందరికీ ఆదర్శంగా నిలిచింది.

అనిబెసెంట్ (1847-1933)

ప్రతివ్యక్తిలో స్వయంగా దైవత్వాన్ని గుర్తించ గలిగేట్టు చేసిన మహిళ, భారతదేశంలో హిందూ సాంప్రదాయాలు, తత్వానికి ఆకర్షితమై తనది విదేశమే అయినా భారతదేశాన్ని తన మాతృదేశంగా భావించిన మహిళ, మేధాశక్తి, ధైర్యము మూర్తీభవించిన మహిళ ప్రపంచ ఆలోచనలను మార్చిగలదని నిరూపించినది అనిబెసెంట్. తల్లి ఐరిష్ తండ్రి బ్రిటీష్ జన్మించినది లండన్ లో చివరికి స్వర్ణస్తూరాలయింది మద్రాసులోని అడయారులో

5 సంవత్సరాల వయసులో తండ్రి మరణించాడు. తల్లి పెంపకంలో పెరిగింది. చిన్నతనంలో చాలా ఉత్సాహంగా ఉండేది చదువుతోబాటు ప్రకృతిని ఆస్వాదిస్తూ క్రికెట్ ఆడటం, సంగీతం, గుఱ్ఱపుస్వారి, కుట్టుపని నేర్చుకున్నది మతవిశ్వాసం, దైవభక్తి చాలా ఎక్కువ. ప్రతి నిత్యం ప్రార్థనలు చేస్తూ బైబిల్ చదివేది 20 సం॥ రాలు కే మతవిశ్వాసం ఏ స్థాయికి చేరిందంటే, జీవితాన్ని దైవసేవకి అర్పించాలని అభిషించింది.

1867 వ సం॥ రం రెవరెండ్ ఫ్రాంక్ బెసెంటుతో వివాహం జరిగి ఒక కుమారుడు, కుమార్తె కలిగిరి కొంతకాలానికి కుమార్తె అస్వస్థతతో బాధపడటం, తల్లి మరణంతో దైవంపై విశ్వాసం సన్నగిల్లి నాస్తికవాదిగా మారింది. ఛార్లెస్ బ్రాడ్ లా అనే నాస్తికవాది ప్రోత్సాహంతో అయాక్స్ అనే కలంపేరుతో అనేక రచనలు చేసి పత్రికలకు పంపేది.

1875లో స్థాపించిన థియోసాఫికల్ సొసైటీ (దివ్యజ్ఞాన సమాజం) అనిబెసెంట్ ను ఆకర్షించింది. బ్లావెట్ స్కీ రచించిన సీక్రెట్ డాక్ట్రీన్ అనే గుప్త సిద్ధాంత గ్రంథాన్ని చదివిన తరువాత అనిబెసెంట్ జీవితం మలుపు తిరిగింది. 1889లో థియోసాఫికల్ సొసైటీలో సభ్యత్వం పొందినది. 1907లో దివ్యజ్ఞాన సమాజానికి అధ్యక్షురాలయింది. తూర్పుదేశాల వేదాంతము తత్వమువైపు ఆకర్షితురాలయి భారతదేశము గురించి అధ్యయనం చేసి 1895 నుండి వారణాసిలో స్థిరపడింది.

ఆధ్యాత్మికతను వదిలిపెడితే భారతదేశానికి భవిష్యత్తులేదని అభిప్రాయపడింది. పాశ్చాత్య సంస్కృతి మోజులో పడి తమ మతాన్ని, సంప్రదాయాలను మరచిపోతున్న భారతీయ ప్రజలలో దైవభక్తిని, దేశభక్తిని పునరుజ్జీవింప చేసేందుకు అనిబెసెంట్ ఆరాటపడింది. స్వదేశీ వస్తువులను స్వయంగా ఉపయోగిస్తూ ప్రచారం చేసింది. 1894లో మొదటిసారి భారతజాతీయ కాంగ్రెస్ మహాసభలో ఆమె ప్రసంగించినారు.

1916లో హోమ్ రూల్ ఉద్యమం ప్రారంభించింది. మొదట సహకరించని నాయకులు చివరికి అనిబెసెంట్ కి సహకరించారు. 1917 కలకత్తా కాంగ్రెస్ సమావేశాలకు అధ్యక్షతవహించి మొదటిసారిగా మహాసభలను బహిరంగంగా నిర్వహించి ఎక్కువమంది మహిళలు పాల్గొనేలా రాజకీయ చైతన్యం కలిగించినారు.

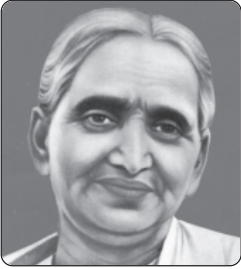
దేశభవిష్యత్తు గురించిన మహోన్నత ఆలోచనలు ఆమెలో ఉన్నాయి. భారతీయులు అందరూ స్వేచ్ఛను అనుభవించాలని దేశం స్వతంత్రం పొందాలని ఆమెకోరిక.

దివ్యజ్ఞాన సమాజ ముఖ్యకేంద్రాన్ని మద్రాసులోని అడయార్‌కి మార్చింది. కేంద్రంలో విశ్వవిద్యాలయాన్ని ప్రారంభించి, దానికి రవీంద్రనాథ ఠాగూర్‌గారిని ఛాన్సలర్ గా నియమించారు. ప్రాచీన భారతీయ మూలాలను ఆదర్శంగా తీసుకొని ఆధునిక విద్యావ్యవస్థతో కలిపి బోధించేవారు. 1898 వారణాసిలో హిందూ కళాశాల ప్రారంభించారు అదే తరువాత కాశీహిందూ విశ్వవిద్యాలయంగా మారినది.

1909 లో జిడ్డు కృష్ణమూర్తిని, నిత్యానందును దత్తత తీసుకొని వారిని ప్రపంచ ప్రవక్తలుగా తయారుచేయడానికి చాలా కష్టపడినారు. వారిని అనేక దేశాలు త్రిప్పుతూ అనేక మత ఆచారాలు, భాషలు నేర్చుతూ ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. తల్లి ప్రేమను అందరిపై చూపించే అనిబెసెంట్‌ని అందరు అమ్మ అని పిలిచేవారు. క్రైస్తవ కుటుంబంలో పెరిగినా నాస్తికులతో పనిచేసినా తన జీవితం పూర్తిగా భారతదేశం కోసం అర్పించింది. భారతీయ తత్వాన్ని వంటబట్టించుకొని సర్వమత సమానత్వం యొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలుపుతూ విప్లవకారిణిగా, సంఘసంస్కర్తగా, స్వతంత్ర సమరయోధురాలిగా వివిధరంగాలలో కృషిచేసి అందరికీ ఆదర్శప్రాయముగా నిలచింది అనిబెసెంట్.

కర్తయోగిని వందనీయ మౌసీజి (6 జులై 1905 - 27 నవంబర్ 1978)

మాతృత్వానికి రాజమాత జిజియాబాయి, కర్తృత్వానికి దేవి అహల్యాబాయిని, నేతృత్వానికి రాణి లక్ష్మీబాయిని ఆదర్శంగా నిలిపి స్త్రీ జాతిలో స్వాభిమానాన్ని కలిగింపచేసిన స్త్రీలు కేవలం వంట ఇంటికే పరిమితం కాకుండా సమాజం, దేశం గురించి ఆలోచించాలన్న రాష్ట్ర సేవికా సమితిని ప్రారంభించింది వందనీయ లక్ష్మీబాయి కేళ్ళర్.

భర్త మరణించిన తర్వాత 8 మంది సంతానాన్ని, అస్తవ్యస్త ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్కదిద్ద వలసిన భాద్యత 28 సంవత్సరాల వయస్సులో మౌసీజిపై పడింది. జన్మతః వచ్చిన సంస్కారం, ఆత్మ బలం, మనోధైర్యంతో వాటిని నిర్వర్తిస్తూనే దేశ స్వతంత్ర సంగ్రామంలో కూడా చురుగ్గా పాల్గొన్నది.

ఈ దేశంలో సీతయొక్క ప్రేరణవల్లనే శ్రీ రాముడు తయారవుతున్నాడు. సీత నిర్మాణమైన తర్వాత రాముని గురించి ప్రయత్నం చేయనక్కరలేదు అని గాంధీ చెప్పిన మాటలను ప్రేరణగా తీసుకొని మౌసీజి రామాయణం, మహాభారతాన్ని అధ్యయనం చేసినారు.

సీత వలె తమ సంరక్షణ తామే చేసుకోవాలి, శారీరకంగా, మానసికంగా స్త్రీ శక్తివంతురాలు కావాలి. అంటే ముందు మహిళలందరూ సంఘటితం కావాలి. అనుకొని ఆర్.ఎస్.ఎస్. స్థాపించిన డాక్టర్‌ని కలిసి చర్చించింది. వారి ఆశీస్సులతో 1936 విజయదశమి నాడు రాష్ట్ర సేవికా సమితిని ప్రారంభించినారు.

ప్రతి స్త్రీ తన దేశం, సంస్కృతి, కుటుంబం పట్ల తన కర్తవ్యమును తెలుసుకొని దానిని సమర్థవంతంగా పాలించ గలిగి ఉండాలి. మాతృత్వం, కర్తృత్వం, నేతృత్వం అనే మూడు గుణాలు ప్రతి తల్లిలో వికసించాలి అని మౌసీజి అందరికీ ప్రేరణ కలిగించేవారు.

సోదరి నివేదిత (సా.శ. 28 అక్టోబర్ 1867-13 అక్టోబర్ 1905)

మార్గరేట్ నోబుల్ ఐర్లాండుకు చెందిన యువతి, స్వామి వివేకానంద ఆధ్యాత్మిక ప్రభావానికిలోనై తమ దేశం నుండి భారతదేశానికి వచ్చి యిచ్చటి ప్రజలకు సేవ చేసినారు. అందుకని స్వామి వివేకానంద ఆమెకు నివేదిత అని నామకరణం చేసారు. నివేదిత అంటే ఈశ్వరునికి అర్పించబడినదని అర్థం. చిన్నపిల్లలకు, వారి తల్లలకు విద్యాదానం చేసింది. ప్లేగు, క్షామం, వరదలు ప్రజా జీవనాన్ని అస్తవ్యస్తం చేసినప్పుడు, కరుణనిండిన సేవా మూర్తిగా అందరి మన్ననలు పొందినది.

చికాగోలో జరిగిన సర్వధర్మ సమ్మేళనంలో పాల్గొని ప్రేరణాదాయకమైన ప్రసంగంతో కోట్లాది ఆమెరికన్ల హృదయాల్ని జయించిన స్వామి వివేకానందుడిని తన గురువుగా గుర్తించింది.

ఒకసారి ప్రవచనాల మధ్యలో స్వామీజీ “ప్రజలకోసం తమని తాము సమర్పించుకొనేవారు, భగవంతుని కార్యం తప్ప మరే కార్యం చేపట్టనివారు, తమకంటే అస్థిత్యాన్ని కోరుకోనివారు....అలాంటి స్త్రీలు, పురుషుల అవసరం ఇవాళ ప్రపంచానికి ఎంతో అవసరం” అని పిలుపునిచ్చారు.

“ఇలాంటి మహిళలు, పురుషులు మీలో ఎవరైనా వున్నారా” అని స్వామీజీ అడిగారు. మార్గరేట్ “నేను సిద్ధం” అని అంది. స్వామీజీ “ప్రపంచాన్ని మార్చేటందుకు నిన్ను నీవు సిద్ధం చేసుకోవాలి. అప్పుడు నీతో పాటు మరికొందరు వస్తారు. నీ ఆత్మను మేల్కొల్పు” అని అన్నారు.

తమ దేశానికి చాలాదూరంలో వున్న భారత్ కు వెళ్ళి అక్కడ తాను సేవచేయడానికి సిద్ధమైంది. కానీ తనని తాను సిద్ధం చేసుకోవటం అంతసులువైన పని కాదుకదా! స్వామీజీ భారతదేశ చిత్రపటాన్ని ఆమె ముందు పెట్టారు. బీదరికం...అంటరానితనం...ద్వేషం తదితర విభిన్న లక్షణాలతో నిండివున్న భారతదేశాన్ని ఆమెకళ్ళతో చూడమని స్వామీజీ సలహా ఇచ్చారు. అధికారంలో ఉన్న ఆంగ్లేయులకి ఆమె పట్ల గౌరవం వుండదనీ, భారతీయులు సందేహదృష్టితో చూస్తారని ఆయన అన్నారు. తన సాటి వారిని కూడా అంటరాని వాళ్ళుగా పరిగణించే విధంగా తమ దేశప్రజలు వున్నారని స్వామిజీ ఆమెకు చెప్పారు. అటువంటి దేశ మహిళలకు చదువు చెప్పేటందుకు వారికి సేవ చేసేందుకు సిద్ధమైంది మార్గరేట్.

1889లో ఓ చిన్న గుడిసెను అద్దెకు తీసుకొని నివేదిత పాఠశాలను ప్రారంభించింది. ఆకర్షణీయమైన వ్యక్తిత్వంతో ఆమె అనతికాలంలోనే ప్రసిద్ధిగాంచింది. ఆమెకు సోదరి నివేదిత గా ప్రాచుర్యం లభించింది.

స్వామీజీ ఒకసారి నివేదితకు సందేశాన్ని ఇస్తూ “చివరి క్షణం వరకూ ప్రార్థన చేస్తూండు. అందాన్ని ఎలా అయితే పూజిస్తామో-అందవికారాన్ని అలానే పూజించు” అని అన్నారు. గురువు గారు ఇచ్చిన సందేశం. కొత్త అనుభూతిని మనసులో కొత్త ఉత్సాహాన్నినింపింది.

1899లో కలకత్తాలో ప్లేగ్ వ్యాధి వ్యాపించింది. ఆ మహమ్మారి ప్రతి రోజూ లక్షలాది మంది ప్రాణాలను హరిస్తూ పోయింది. ఆ సమయంలో నివేదిత రోగుల సేవలో నిమగ్నమైంది. ఆమె మురికివాడల్ని, మూత్రశాలల్ని శుభ్రం చేయటం మొదలు పెట్టింది. ఆమె చేస్తున్న సేవా కార్యక్రమాల ప్రభావం చేత మిగిలిన మహిళలు ఆమెకు సహాయం చేయసాగారు. నివేదిత రాత్రి పగలు తేడా లేకుండా పనిచేసింది భోజనం....తన ఆరోగ్యాన్ని నిర్లక్ష్యం చేస్తూ ఆమె ఎంతో మంది రోగులకు ప్రాణదానం చేసింది. ఈ సమయంలో ఆమె కేవలం పాలు, పళ్ళను ఆహారంగా తీసుకునేది. రోగికి మందులు కొనడం కోసం తానుత్రాగేపాలని కూడా ఆమె త్యాగంచేసి-ఆ డబ్బులతో మందులు కొన్నది. నిధుల కొరత కారణంగా నివేదిత పాఠశాల నడపటం కష్టమైంది. పాఠశాలను నిర్వహించాలంటే పశ్చిమ దేశాలనుండి ఆర్థిక సాయం

తీసుకోవాలని ఆలోచించింది. ఆమె యూరప్ కు ప్రయాణం అయ్యింది. యూరప్ నుండి అమెరికా వెళ్ళింది. కొన్ని క్రైస్తవ మిషనరీలు భారతదేశం గురించి అమెరికాలో అసత్యాలను, లేనిపోని మాటలను ప్రచారం చేసివున్నాయి. అందువల్ల అక్కడి వ్యక్తులకు భారతదేశం గురించి ఇక్కడి మహోన్నత సంస్కృతి గురించి తెలియ చెప్పాల్సిన అవసరం ఉందని నివేదితకు అనిపించింది.

అమెరికా ప్రజల్లో భారతదేశం పట్ల సరైన అవగాహన కలిగించేందుకు నివేదిత తన గురువులానే వివిధ ప్రాంతాలకు వెళ్ళింది. భారతదేశపు ప్రాచీన గౌరవ సంస్కృతిని గురించి వారికి తెలియచేసింది. భారతదేశపు చరిత్ర, ధర్మం, సభ్యత, సంస్కృతి గురించి ఆమెకు చక్కటి అవగాహన వుంది. తన ఉపన్యాసాల ద్వారా అమెరికా వాసుల మనసుల్లో భారతదేశం గురించి ఓ ఆకర్షణీయమైన చిత్రాన్ని ఆమె ముద్రించింది. చాలా కాలం విదేశీయుల పరిపాలనలో వున్న కారణంగా భారతదేశం ఈ దుర్దశలో ఉందన్న విషయాన్ని అమెరికా వాసులకు వివరించటంలో నివేదిత సఫలైంది. కానీ తన పాఠశాల, ఇతర కార్యక్రమాల కోసం ధనాన్ని పోగు చేసే విషయం మాత్రం అనుకున్నంత సఫలం కాలేదు.

1901లో నివేదిత భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చింది. నివేదిత స్కూలు మళ్ళీ నడపటం మొదలైంది. ఇప్పుడు పాఠశాలకు కేవలం బాలికలే కాకుండా వాళ్ళతల్లులు కూడా శిక్షణ పొందడానికి రాసాగారు.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం సంఘర్షణ చేయాలనే మరో మహాకార్యాన్ని నివేదితకు స్వామి వివేకానంద మరణానికి ముందు అప్పచెప్పారు. దానిని నెరవేర్చాల్సిన బాధ్యత ఆమె మీద పడింది. భారత స్వాతంత్ర సాధనను జీవన కార్యంగా ఆమె స్వీకరించింది. ఆమె భారత దేశాన్ని తన మాతృభూమిగా భావించింది.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామం కోసం ప్రజలను సమాయత్తం చేయడానికి ఆమె పర్యటన ప్రారంభించింది. ఆమె ప్రజలను ఉద్దేశించి ప్రసంగించింది. నివేదిత తన పాఠశాలను జాతీయతకు కేంద్రంగా మార్చింది. ప్రజలను మానసిక బానిసత్వం నుండి నివేదిత బైటకు తీసుకొచ్చింది.

నివేదిత భారతీయుల్లో జాతీయతను జాగృత పరచడానికి ఎన్నో పుస్తకాలను రచించింది. వాటి ద్వారా వేదాలు, పురాణాల గొప్పతనాన్ని ప్రజలకు తెలియచెప్పింది. నివేదిత ఎప్పుడూ సేవా కార్యక్రమాలలో నిమగ్నమై వుండేది. ఆమె ప్రతి క్షణం ప్రజలగురించి ఆలోచిస్తుండేది. విశ్రాంతి అంటే ఏమిటో ఆవిడకు తెలియదు.

1905లో ఆరోగ్యం పూర్తిగా పాడైపోయాక నివేదిత తన అంతిమకోర్కెను తెలియచేసింది. ఆమె తన దగ్గరవున్న సంపద, నగదు మొదలైన వాటిని బేలూరుమఠ్ కు సమర్పించింది. అంతే కాకుండా తన రచనలకు సంబంధించిన కాపీరైట్ ద్వారా వచ్చు ధనాన్ని కూడా మఠ్ కే సమర్పించాలని తెలియచేసింది. ఆ నిధితో భారతీయ మహిళలకు జాతీయ శిక్షణ ఇవ్వాలన్నది ఆమె కోరిక “నాకు ఉజ్వల భవిష్యత్తు తాలూకు వెలుతురు కనిపిస్తోంది”. అని అంది. అంతే! అవే సోదరి నివేదిత ఆఖరి మాటలు.

జగదీశ్ చంద్రబోస్ సోదరి నివేదిత జ్ఞాపకార్థంగా ప్రసిద్ధ వైజ్ఞానిక కళాశాలను స్థాపించి అక్కడ జ్యోతిర్మయి నివేదిత ప్రతిరూపంగా అక్కడ ఆయన కాగడాపట్టుకున్న ఓమహిళ విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించారు.

హిమాలయ సానువుల్లో ఆమె సమాధి చేయబడింది. ఆసమాధిమీద “భారతదేశం కోసం తన సర్వస్వాన్ని అర్పించిన సోదరి నివేదిత ఇక్కడ దీర్ఘనిద్రలో వుంది” అని రాయబడింది.

ఆరోజున సోదరి నివేదిత ప్రారంభించిన చిన్న పాఠశాల ఈ రోజున పెద్ద సంస్థగా అవతరించింది. అక్కడ వేలాది మంది భారతీయ యువకులు, మహిళలు జాతీయ వాదం గురించి శిక్షణ పొందుతున్నారు. నివేదిత పేరు తెలియని ఇల్లు ఇవాళ బెంగాల్ లో ఒకటి కూడా లేదు అంటే అతిశయోక్తి కాదు.

కేలడి చెన్నమ్మ (సా.శ. 1778 - 21 ఫిబ్రవరి 1829)

ఆమె కర్ణాటక లోని కేలడి రాజ్యానికి రాణి. ఆమెకు భర్త లేడు. అయినా ఆమె తన చుట్టూ ఉన్న శత్రువులతో పోరాడి రాజ్యాన్ని అనేక ఆపదలనుండి రక్షించుకుంది. ఔరంగజేబు బలమైన పెద్ద సైన్యము యీ చిన్న రాజ్యముపై దండెత్తి వచ్చింది. అతని కోపానికి కారణం శివాజీ మహారాజు కుమారునికి తన రాజ్యంలో ఆశ్రయమివ్వడమే! కాని ఆమె అందుకు భయపడనూ లేదు, బాధపడనూ లేదు. క్షమించమని కూడా అడగలేదు. గొప్ప ధైర్యసాహసములతో ఔరంగజేబును ఎదుర్కొంది. చివరికి శత్రువులు ఆమె దాటికి తట్టుకోలేక తమంతట తామే యుద్ధము విరమించుకొని సంతికై యాచించినప్పుడు ఆమె చాలా ఔదార్యము చూపించింది. ఈ వీరనారాయణ కేలడి రాజ్యానికి రాణియైన 'రాణి చెన్నమ్మ'.

చెన్నమ్మ 25 సంవత్సరాలు రాజ్యాన్ని పరిపాలించింది.

చెన్నమ్మకు సోమశేఖర రాజుతో వివాహం జరిగింది. రాణి తన తెలివితేటలతో అతి త్వరలో రాజకీయ రంగంలోను, యితర రంగాలలోను నేర్పుసంపాదించింది. సంగీతములోను, సాహిత్యములోను ఆసక్తి పెంచుకుంది. చెన్నమ్మ భర్త ఒక నర్తకి మాయలో పడి, చెన్నమ్మను, రాజ్యాన్ని వదిలి ఆ నర్తకి యింట్లోనే ఉండేవాడు. చివరకు ఆ నర్తకి అతనిని హత్య చేయించింది.

రాజ్యభారమంతా చెన్నమ్మ పైబడింది. చెన్నమ్మకు సంతానం కలగలేదు. అలాంటి పరిస్థితిలో సింహాసనాన్ని చేజిక్కించుకొనడానికి అనేకమంది కుట్రలు పన్నారు. బీజాపూరు సుల్తాను కేలడి రాజ్యాన్ని ఆక్రమించాడు. మరోదారి లేక రాజసింహాసనము, రాజుగారి ఖజానా మరియు అతి విలువైన వస్తువులను భువనగిరికి తరలించారు. భువనగిరికోట దట్టమైన అరణ్యముల మధ్యలో గల సురక్షితమైన ప్రదేశము. చెన్నమ్మ పెద్ద సైన్యాన్ని తయారుచేసి, తన రాజ్యాన్ని తిరిగి స్వాధీనం చేసుకుంది. రాణి చెన్నమ్మ ఎంతో సామర్థ్యంతో రాజ్యాన్ని పరిపాలించింది. ఆమె మంచివారికి దేవత, చెడ్డ వారికి అపరకాళి. ఆమె తన ప్రజల అంగీకారముతో బసప్ప నాయకుడనే బాలుడిని దత్తత తీసుకుంది. సైన్యాన్ని పెంచింది. మైసూరు ప్రభువు కేలడిపై యుద్ధము ప్రకటించాడు. ఆ యుద్ధంలో మైసూరు సైన్యము ఓడిపోయింది. చాలామంది మైసూరు సైన్యములోని పెద్ద ఉద్యోగస్థులందరూ ఆమె చేతిలో బందీలయ్యారు. కాని నిర్భంధము నుండి సగౌరవంగా వదిలిపెట్టింది.

ఛత్రపతి శివాజీ కుమారునికి చెన్నమ్మ ఆశ్రయమివ్వగా, ఆమె ప్రధానమంత్రి, సైన్యాధిపతి ఔరంగజేబుతో యుద్ధం చేయడం మన శక్తికి మించిన పని అన్నారు. “మీరంతా చెప్పేది నిజం”. “నేను కూడా దీని గురించి చాలా లోతుగా ఆలోచించాను. శివాజీ మహారాజు హిందూత్వాన్ని రక్షించుటకై జీవితాన్ని అర్పించారు. వారి కుమారుడు సహాయాన్నర్థించి వచ్చినప్పుడు కాదనడం ధర్మమా? రాజ్యరక్షణ భగవంతుని చేతిలో వుంది?” చివరికి సభలోని ప్రజలు మరియు మంత్రులందరూ రాజారాంకు ఆశ్రయమివ్వడానికి అంగీకరించారు. పర్వతంగా తనపై విరుచుకువచ్చిన కష్టాలన్నీ పొగమంచులాగా కరిగిపోయాయి. చెన్నమ్మ తన పాలనలో సముద్రతీరం వెంబడి వ్యాపారం కొనసాగించుటకై అరబ్బులతోను, పోర్చుగీసు వారితోను వ్యాపారం సంబంధమైన ఒప్పందాలను చాలా నేర్పుగా కుదుర్చుకుంది. ఈలోగా దత్తత కుమారుడైన బసప్ప నాయకుడు యుక్తవయస్సుకి వచ్చాడు రాజవిద్య నేర్చుకున్నాడు. పరిపాలన క్రమంగా ఆమె అతనికి అప్పగించింది.

ఆ తరువాత తన సమయమంతా చెన్నమ్మ దేవుని సేవలో గడపడం కోసం తీర్థయాత్రలకు వెళ్లింది. చెన్నమ్మ కేలడిని సా.శ. 1671 నుండి సా.శ. 1698 వరకు చాలా సామర్థ్యముతో ప్రజా రంజకంగా పరిపాలించింది. దేవుని యందు భయభక్తులు కల్గియుండేది.

ఏ ముని శాపం వలన యాదవ వంశం నశించింది - దుర్వాస మహర్షి.

శ్రీమతి నిర్మలాదేవి (21 మార్చి 1923)

శ్రీమతి నిర్మలాదేవి మధ్యప్రదేశ్ లోని చింద్వారాలో జన్మించారు. శాలివాహన వంశానికి చెందిన పి.కె.సాలేవారి కుమార్తె. ఈయన భాషాకోవిదులు, మేధావి, గాంధీజీకి సన్నిహితులు. స్వాతంత్ర్య సమరంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు. భారతరాజ్యాంగ రచనలో కూడ భాగస్థులే. తల్లి ఆ రోజుల్లో గణితశాస్త్రంలో పట్టాపొందిన అతికొద్ది మందిలో ఒకరు.

చిన్నతనంలోనే తల్లిదండ్రులు జైలుజీవితం అనుభవించే సమయంలో కుటుంబ బాధ్యతను చిన్నదైన నిర్మలాదేవి నిర్వహించేవారు సత్యము-అహింసలతో తన ఆశయాలు ఎలా సాధించాలి అనే పెద్ద అంశాలను గాంధీజీ ఈమెతో చర్చించేవారు. ఈమె లాహోర్ లో చాలక్ రాం మెడికల్ కాలేజీలో సైకాలజీలో వైద్యవిద్య అభ్యసించారు.

19 సంవత్సరాల వయస్సులో 1942 క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంలో విద్యార్థి ఉద్యమ నాయకురాలిగా జైలుకి వెళ్ళారు. వీరిని మంచు గడ్డలపై కూర్చోబెట్టేవారట. వినోభా ఉద్యమం మానివేయమన్నా, తల్లిదండ్రులు మాత్రం ప్రోత్సహించారు.

1947లో శ్రీ చంద్రికా ప్రసాద శ్రీవాత్సవ్ (I.A.S) గారితో వివాహం జరిగింది. వీరు అప్పటిప్రధాని శ్రీ శాస్త్రిగారి సెక్రటరీగాను, తర్వాత వివిధ శాఖలతో పలు బాధ్యతలను నిర్వహించి, క్వీన్ ఎలిజిబెత్ నుండి Knight Hood తో సర్ బిరుదును పొందారు. 17 దేశాలనుండి విశిష్ట పురస్కారాలను, భారతదేశం నుండి పద్మభూషణ, పద్మవిభూషణ్ సత్కారాలను పొందారు. భూస్వాములు, లాయర్లు, సనాతన కుటుంబం అత్తవారయితే, స్వాతంత్ర్యసమరయోధులు, చదువు సంస్కారాలతో వికాసవ్యక్తిత్వం వున్నవారు వుట్టింటివారు. ఈ భిన్నసంప్రదాయాలను ఒకతాటికి చేర్చి, కుటుంబం అనే వ్యవస్థను, దాని ఉన్నత స్థితిని కాంక్షించారు. ప్రేమ, కరుణలతో సాధించారు. ఇరువురు కుమార్తెలు, భర్తసహకారంతో సహజయోగను ప్రపంచ వ్యాప్తం చేశారు.

సంక్షేమ కార్యక్రమాలు-సామాజిక సేవ :

1. సమాజంలోని విభిన్నవ్యక్తుల బాధలను గుర్తించి, అనేక N.G.O సంస్థలను స్థాపించి ఆదుకుంటున్నారు.
2. మీరట్ లో కుష్టువ్యాధి నివారణ నిలయం స్థాపించారు.
3. వికలాంగుల కోసం ముఖ్యంగా అంధులకోసం పలుసంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేశారు.
4. దీర్ఘకాలిక వ్యాధులు సహజయోగ పద్ధతిలో నివారించేట్లుగా ముంబాయిలో ఒక అంతర్జాతీయ హెల్త్ మరియు పరిశోధనాసంస్థ, వైద్యశాల నెలకొల్పారు.
5. అనాధ బాలల కోసం, అబలలకోసం ఢిల్లీలో ఆశ్రమం పెట్టారు.
6. శాస్త్రీయసంగీతం, నృత్యం మొదలగు వాటిని ప్రోత్సహించడానికి, నాగపూర్ లో “PK సాలేవ్ ఇంటర్నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ మ్యూజిక్, డాన్స్ అండ్ డ్రామా సంస్థను స్థాపించారు.

నిర్మలాదేవి డిగ్రీలేని గొప్ప ఆర్కిటెక్ట్, వివిధ దేశాలలోవున్న అనేక ఆశ్రమాలను తానే స్వయంగా డిజైన్ చేశారు మన కుటీరపరిశ్రమలకు యూరప్ దేశాలలో ప్రాచుర్యం కల్పించారు. పల్లెల్లో

నివసించేవారికి, విద్య, వైద్య, ఉపాధులు, రైతులకు మంచి విత్తనాలిచ్చి ఆదుకోవడంలో కృషిచేశారు. వైబ్రేషన్స్ (తరంగాల) ద్వారా టిష్యూకల్చర్ అభివృద్ధి ఎలా చేయవచ్చో బెంగళూరులో స్వయంగా నిరూపించారు.

రచనలు-మెటామోడరన్ ఎరా, సహజయోగము రచనలు.

ఈమె బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. ఆధ్యాత్మిక గురువు మేధావి-“గతించినకాలము. భవిష్యత్తుగూర్చి చింతించుటకాదు. వర్తమానంలో జీవించడం నేర్చుకోవాలి. -ఇవే శ్రీమతి నిర్మలాదేవిగారి సందేశం.

శ్రీమతి మంత్రిప్రగడ వరలక్ష్మి (గీతాజయంతి 1913-8 అక్టోబర్ 1985)

శ్రీమతి మంత్రిప్రగడ వరలక్ష్మమ్మగారు గణపవరం, ప॥గో॥జిల్లా నందు శ్రీ సూరంపూడి వెంకటసుబ్బారాయుడు. (ఈయన నూజివీడు జమిందారు దివాన్ గారు), శ్రీమతి శేషమాంబలకు జన్మించారు. ఈమెకు ముగ్గురు అన్నలు ముగ్గురు తమ్ములు వీరిమధ్య అపురూపంగా పెరిగారు. తండ్రి వద్దే ప్రాథమిక విద్య (పెద్దబాలశిక్ష) రామాయాణాది గ్రంథాలను చదువుకున్నారు.

ఈమెకు 5 సంవత్సరాల వయస్సులో రాజమండ్రి-ఆర్యాపురం జమిందారుగారి ఏకైక పుత్రుడు మంత్రిప్రగడ రామకృష్ణగారి తో పెండ్లి జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తూ అత్తవారింటికి వెళ్ళకుండానే ఈమెకు 11వ సంవత్సరంలోనే వైధవ్యం సంభవించింది. మూలన కూర్చోని ఏడ్చుచున్న ఈమెను తండ్రిగారు రామాయణభారతాదిగ్రంథాలు, కుంతీ, సత్యవతుల వీరగాథలు చెప్పి వ్యక్తియొక్క జీవనధర్మాన్ని వివరించగా, మానసికంగా తేరుకుని, సమాజసేవ, ముఖ్యంగా వితంతువుల ఉద్ధరణ మరియు జీవనోపాధి చూపాలి అనే ఒక నిశ్చయానికి వచ్చి స్వయంగా పని ప్రారంభించారు.

గాంధీ, వినోభా భావేల మార్గదర్శనంలో, దుర్గాబాయ్ దేశముఖ్ గారి సాన్నిహిత్యంలో స్త్రీజనోద్ధరణకి నడుం కట్టుకొన్నారు. మొదట భ్రమరాంబగారు, సత్యవతమ్మగారు, హతాప్రగడ రామారావుగారి సహకారంతో 1940లో తణుకులో బాలసరస్వతీ స్త్రీ సమాజాన్ని స్థాపించి, అక్కడ స్త్రీ జనోద్ధరణ కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుట్టారు. 1950లో స్వగ్రామమైన గణపవరంలో దుర్గాబాయ్ దేశముఖ్ గారి సూచనలమేరకు, గాంధీ, వినోభా భావే వారి సభలు గణపవరంలో నిర్వహించిన స్థలాన్ని కొని, అనేక వ్యయప్రయాసలకోర్చి, శ్రీ సరస్వతీ స్త్రీ సమాజాన్ని నెలకొల్పారు. స్త్రీలు బైటకు రావడం తక్కువైన ఆ రోజుల్లోనే సంస్కృతము, హిందీభాషా ప్రచారం, గోసేవ, సంగీతం, లైబ్రరీ సంచారగ్రంథాలయం శిశుసంరక్షణ, మగ్గంనేత (సూత్రయజ్ఞం, రాట్న పరిశ్రమ) నిర్వహించారు. టైలరింగ్ నేర్పించారు. ఇవన్నీ వీరు తనస్వంత ఖర్చులతో అనగా అత్తగారు ఇచ్చిన జమిందారు ఆస్తి, పొలం, 100 కాసుల బంగారం మొదలైన వాటితో నిర్వహించారు. అనాధలు, సమాజంలో అబలలుగా మిగిలినవారు స్వశక్తితో వారికాళ్ళ మీద వారే నిలబడేలాగా తయారుచేశారు. అనేకమందికి, జీవనోపాధిని కల్పించారు. స్త్రీలకు సంచార గ్రంథాలయంపేరుతో ఇంటింటికీ పుస్తకాలిచ్చి, చదివించారు* ప్రజల్లో ముఖ్యంగా స్త్రీలలో సంస్కృతి,

రామాయణం వ్రాయమని వాల్మీకి మహర్షిని ప్రోత్సహించినది ఎవరు - బ్రహ్మదేవుడు.

ధర్మం, సంప్రదాయాలపై అవగాహన కల్పించారు. 11-10-1973లో స్త్రీజనశక్తి పాదయాత్రకు కాశీరాజు అప్పారావుగారి ఆధ్వర్యంలో బైలుదేరి గణపవరం, వరదరాజుపురం మొదలగు గ్రామాల్లో పాదయాత్రచేశారు. సర్వోదయ ఉద్యమంలో భాగంగా చేబ్రోలు, ఉంగుటూరులో వినోబాబావే సభలకు అనేకమంది స్త్రీలతో కలిసి పాల్గొన్నారు. చేబ్రోలు సమావేశం తర్వాత కాఫీని విసర్జించారు. జీవితాంతం గాంధీగారి ప్రబోధం మేరకు 1940 నుండి జీవితాంతం, తాను స్వయంగా వడికిన నూలుతో నేయించుకున్న చీరలనే ధరించారు. సామాజికసేవా కార్యక్రమాల్లో భాగంగా పిల్లలతో, దేశభక్తి, సామాజిక సమస్యలు, పురాణ ఇతిహాసాలు, సంప్రదాయాలు ప్రధానాంశాలుగా నాటకాలు వేయించేవారు. ఈ కార్యక్రమాల నిర్వహణలో, ఈమె సోదరుడు శ్రీ సూరంపూడి భాస్కరరావు, శ్రీ జటా వల్లభల పురుషోత్తంగారు విద్యాప్రవీణ, భాషాప్రవీణలలోను, విజయవాడ గాంధీభవన్ చర్ల జనార్థనం, రవణమ్మగార్ల సహకారంతో హిందీ పరీక్షలకు పంపారు. గోబర్ గ్యాస్ ప్లాంట్ నిర్వహించారు. పిల్లలతో పెద్దలతో 18 నుండి 30 ఏళ్ళ లోపువారితో వినోద, విజ్ఞానయాత్రలను నిర్వహించేవారు.

తనకు కష్టాలు వచ్చినపుడు దుఃఖం నుండి కోలుకోడానికి తండ్రి ఇచ్చిన రాధాకృష్ణల ప్రతిమలను నిజమూర్తులుగా కొలుస్తూ, తండ్రిగారు కట్టించిన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామిని కొలుస్తూ వుండేవారు. తన అవసానదశలో బృందావనం వెళ్ళి 1985లో తన ఇష్టదైవం కృష్ణసన్నిధిలో శరీరాన్ని విడిచారు. తన శరీరాన్ని కాల్చుకుండా యమునలో నిమజ్జనం చేయమని నిర్వహకులకు చెప్పడం చూస్తే ఆమె ఇచ్చా మరణాన్ని పొందారేమో అనిపిస్తుంది. ఆమె ధన్యజీవి, త్యాగశీలి, నిరాడంబరురాలు

శ్రవణ కుమారుడు

శ్రవణ కుమారుడి తల్లిదండ్రులు గ్రుడ్డివారు అయినను వారికి దేశంలోని పవిత్ర నదుల తీర్థం సేవించాలని మరియు పుణ్యక్షేత్రాలలో నిద్రించాలని చిరకాల కోరిక. కాని వారు వయోవృద్ధులు, గ్రుడ్డివారు కావున నడవలేరు. అందుకని శ్రవణ కుమారుడు తన తల్లిదండ్రుల కోరిక తీర్చుట తన కర్తవ్యంగా భావించి వారిని ఒక కావిడిలో కూర్చోపెట్టుకొని స్వయంగా మోయుచు తీర్థ యాత్రలు చేస్తూ దశరథుడు పరిపాలిస్తున్న కోసల దేశంలోని అడవులగుండా

ప్రయాణిస్తున్న సమయంలో దశరథుడు అరణ్యములో వేటకై పోయెను. చెట్టుపైన కూర్చునియుండగా తటాకములో మృగము నీరు త్రాగుచున్నట్లు శబ్దము వినిపించెను. అదే సమయంలో శ్రవణకుమారుడు తటాకములోకి దిగి సన్నమూతిగల కుండతో (తాబేటికాయ అను కుండ) నీరు ముంచుచుండెను. దశరథుడికి శబ్దభేధి అను విద్య తెలుసు ఆ విద్యతో ధనుశ్శంఖారావము చేయుచూ శరమును వదిలెను. శరము గురి తప్పకుండా వెళ్ళి శ్రవణ కుమారుడికి తగిలింది. హా తండ్రీ అని గిల గిలా తన్నుకొనుచుండెను. దశరథుడు మృగము బాణము తగిలి పడినదనుకొని, తటాకము దగ్గరకు వెళ్ళి జరిగినది తెలుసుకుని పశ్చాత్తాపముతో క్రుంగిపోయి శ్రవణకుమారుని చేరి, నాయనా! ఎవరి కుమారుడవు? నీ తల్లిదండ్రులు ఎవరు? అని ఆప్యాయతగా ఆ మునిపుత్రుని తలమీద చేయివేచి, వివరములు అడగ, బాధతో యున్న

బాలుడు దశరథుని చూచి, రాజా! మీరు చూడ మహారాజులాగా యున్నారు. మీరు ఎందుకు నామీద శరప్రయోగము చేసినారో నాకు తెలియదు. ఇది అంతా నా ఖర్మ మిమ్ము దూషింపపని లేదు. నేను నా తల్లిదండ్రుల కోసమై నీటి కొరకు వచ్చితిని. అదిగో ఆ సమీపములో నా తల్లిదండ్రులు యున్నారు. వారు కబోదులు వారికి నేను ఒక్కడనే కుమారుడను. వారికి శుశ్రూషలు చేసుకుంటూ దేశములు తిరుగుచున్నాను. వారు ఆకలిదప్పులతో ఉన్నారు. కావున ఈ జలము తీసుకొని వెళ్ళి వారికిఇమ్ము. తొందరగా వెళ్ళండి అంటూ శ్రావణ కుమారుడు అనువులు బాసెను.

దశరథుడు క్రుంగిపోయి చేసినపనికి పశ్చాత్తాపము చెందుచూ మునికుమారుని చేతిలో నున్న భాండమును తీసుకొని, మునిదంపతులయొద్దకు పోయి, మునిదంపతులారా! నేను కోసలదేశమును పరిపాలించు దశరథుడను. మీ కుమారుడు, మీకు జలమిమ్మని నన్ను నియమించెను. ఇదిగో నీరు త్రాగి దాహము తీర్చుకొనుడు అనియె. ఆ మాటలకుఆత్రుతతో నా కుమారుడు ఏమయ్యెను.? ఎక్కడకు పోయెను? తొందరగా చెప్పమనియె.

దశరథునికి నోటమాట రాక చెప్పక తప్పదని ఎంచి, మహాత్మా ఏమని చెప్పను నేను వేట నెపంబున అరణ్యములో తిరుగుచుంటిని. నాకు తటాకములో బుడబుడ మని శబ్దము వినవచ్చెను. దాంతో నేను మృగమేదియో నీరు త్రావుచున్నదని ఎంచి, చేతనున్న శరమును విడిచితిని. అది నీకుమారునికి తగిలినది. అతను మీకు మంచినీరు పట్టుకెళ్ళమని నాకు చెప్పి, చివరకు మిమ్ములను తలచుకుంటూ ప్రాణము విడచెను. కావున నన్ను మన్నించి నా రాజ్యమునకు రండు. మీకు ఏ లోటూ లేకుండా మిమ్ములను సంరక్షించుచుండును అని, ఎంతో దీనముగా వేడుకొనెను.

హా! కుమారా! నీవు లేనిచో మేము మాత్రము బ్రతికియున్నదేనికి? నీవు వున్నావని గంపెడాశతో జీవించుచున్నాము. ఇంక మాకు ఈ తనువులు అక్కరలేదు అంటూ దశరథా! నీవు విలాసముగా విహరించుచూ మృగములను వేటాడుచూ, నా కుమారుని కూడా వేటాడి బలి తీసుకున్నావు. ఈ పాపము నిన్నంటకపోదు. నీవు కూడా మా వలెనే వృద్ధాప్యమున కుమారా! కుమారా! అంటూ మరణించెదవు గాక, అని శపించి ముని దంపతులు ఇరువురు అనువులు బాసిరి. ఆ మాటలకు దశరథుడు చాలా కలతచెంది ఎంతయో బాధపడి మునిదంపతులకు వారి కుమారునకు ఆ అరణ్యములోనే అంత్యక్రియలు నిర్వర్తించి గృహమునకు భారముగా అడుగులు వేసుకుంటూ దారిబట్టెను. మార్గములో తనలో తాను పరిపరిధములుగా ఆలోచించుచూ కొంతవరకు మనసును నిగ్రహించుకొని మునిదంపతులు, చివర అన్న మాటలు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుని కొంత సంతోషించెను. ఆ ముని నన్ను నావలె నీవు కూడా కుమారా! కుమారా! అంటూ మరణించెదవు అని శపించినాడు. నాకు అసలు సంతానమే లేదు. అందుకు ఎన్నియో వ్రతములు ,దానములు, ఉపవాసములు చేసితిని. అయినను నాకు సంతానము కలుగలేదు. ఈ ముని మాటలు యధార్థములైనచో తప్పక నాకు పుత్రోదయము కలుగును. అని అనుకుంటూ రాజధానికి వెళ్ళెను.

అర్జునుడు (ద్వాపర యుగం)

మహాభారతంలో ప్రధాన కథానాయకుడు, గొప్పవీరుడు, సాహసి., కుంతీదేవికి దేవేంద్రుని వరప్రభావం చేత జన్మించిన పాండవ మధ్యముడు, పాండవులకు వెన్నెముక వంటివాడు అర్జునుడు. నరనారాయణులలో నారాయణుడు కృష్ణుడైతే నరుడు అర్జునుడు. ఖాండవ వనదహన సమయంలో అగ్నిదేవునకు సహాయం చేసి దివ్యమైన రథమును, గాండీవమును సంపాదించాడు. గొప్ప సాధకునిగా విలువిద్యలో పేరుగాంచి, గురువైన ద్రోణాచార్యుని నుండి విలువిద్యా రహస్యములను, దివ్యాస్త్రాలను వాటిని ప్రయోగించే పద్ధతులను నేర్చుకున్నాడు. రెండు చేతులతో బాణాలను వేసే శక్తిని సంపాదించి “సవ్యసాచి” అని పేరు పొందాడు. గురువైన ద్రోణుడు నదిలో దిగినప్పుడు అతనిని పట్టుకొనిన మొసలిని చంపి గురువును కాపాడాడు అర్జునుడు. పాంచాల రాజైన ద్రుపదుని బంధించి ద్రోణునకు గురుదక్షిణగా సమర్పించి బ్రహ్మశిరోనామకాస్త్రాన్ని సంపాదించాడు. చీకటిలో గూడ బాణ ప్రయోగం చేయగల విద్యను అభ్యసించాడు. స్వయంవరమున మత్స్యయంత్రమును ఛేదించి ద్రౌపదిని వివాహమాడాడు. బ్రాహ్మణుని ఆవులను దొంగలనుండి రక్షించి తీర్థయాత్రలకు వెళ్ళి వివిధ అస్త్రములను సంపాదించాడు. కిరాత వేషంలోనున్న పరమశివునితో యుద్ధంచేసి పాశుపతాస్త్రమును సంపాదించాడు. దేవేంద్రుడు పరాక్రమమునకు మెచ్చి అర్థ సింహాసనము ఇచ్చి గౌరవించాడు. ఊర్వశి ప్రేమను తిరస్కరించుటచే ఆమెచే శపించబడినాడు. అజ్ఞాతవాసమున బృహన్నల రూపంలో ఆ శాపాన్ని అనుకూలంగా మలచుకొన్నాడు. ద్రౌపదిని అవమానించిన సైంధవుణ్ణి వధించాడు. శ్రీకృష్ణుని సోదరి సుభద్రను వివాహమాడి వీరుడైన అభిమన్యుడికి జన్మనిచ్చినాడు. కురుక్షేత్ర సంగ్రామ సూచనలు కనపడగానే అర్జునుడు తనకు మిత్రుడు, బంధువు విశేషించి మార్గదర్శకుడైన శ్రీకృష్ణుణ్ణి రాబోయే యుద్ధంలో తనకు సారధ్యం వహింపుమని కోరుకున్నాడు. యుద్ధభూమిలో గురు, బంధు, మిత్రాదులను చూసి మానసిక దుర్బలుడైన అర్జునునకు గీతాబోధ గావించి కర్తవ్యోన్ముఖుణ్ణి చేశాడు కృష్ణుడు. భారత చరిత్రలో మరపురాని రీతిలో సాగిన కర్ణార్జునుల యుద్ధంలో అర్జునుడే విజయమును సాధించి విజయుడనే సార్థకనామధేయుడయ్యాడు. ధర్మరాజు రాజసూయ, అశ్వమేధయాగములు చేసినపుడు జైత్రయాత్రకు వెళ్ళి శత్రుసంహారం చేసి విజయ పరంపరను సాధించిన ఘనుడు. అన్నగారి మాటను ఎన్నడూ అతిక్రమించని వినయవంతుడు. యోగీశ్వరుడైన శ్రీకృష్ణుడు, ధనుర్ధారియైన అర్జునుడు ఉన్నచోట విజయం, సంపదలు లభించుననుట నిశ్చయం. వారి స్మరణమాత్రమున విజయం లభించును అని అన్నను అతిశయోక్తి కాదు.

నచికేతుడు

అతడొక సాహసబాలకుడు, పసివయస్సులోనే బ్రహ్మ జ్ఞానం సంపాదించాలని ఆరాటపడ్డాడు. తనకు జ్ఞానాన్ని బోధించమని స్వయంగా మృత్యుదేవతైన యముడినే వెంబడించాడు. ఒకరోజు నచికేతుడి తండ్రి కోపంలో 'నిన్ను మృత్యుదేవతకు దానమిచ్చేశాను' అన్నాడు. ఈ శాపం నచికేతుడిపాలిట వరం అయింది. అతడు యముడిని కలిసి తన వినయంతో యముడి హృదయాన్ని జయించి ఆధ్యాత్మిక జీవన రహస్యాలెన్నింటినో అడిగి తెలుసుకున్నాడు. అతడొక నిజమైన సన్యాసి, జ్ఞాన మార్గంలో ఇతరులకు అతడు మార్గదర్శకుడిగా

వెలుగొందాడు.

ప్రపంచంలో విజ్ఞానమే నిజమైన సంపద. ఈ జ్ఞానసంపద పొందినవారు, దానిని ఇతరులకు పంచినవారు నిజమైన మహాత్ములు. బాల్యంలోనే నచికేతుడు అటువంటి జ్ఞానాన్ని పొందాడు. దాన్ని వ్యాప్తి చేయడానికి కూడా తోడ్పడ్డాడు.

మునులు పవిత్రజీవితాన్ని గడుపుతూ మానవజాతి క్షేమం కోసం పాటుపడడమే వారి లక్ష్యం. పవిత్ర గ్రంథాలైన వేదాలను చదవడం, వాటిని విద్యార్థులకు బోధించడం, తపస్సు, యజ్ఞయాగాలు నిర్వహించటం వారి దినచర్య, అడవి మధ్యలో వారి నివాసాలుండేవి. వానినే 'తపోవనాలు', 'కుటీరములు' అనేవారు.

ఉద్దాలకుడు అనే ఋషికి 'నచికేతుడు' జన్మించాడు. అతనికి సునిశితమైన బుద్ధి వుంది. జ్ఞానాన్ని సంపాదించడానికి(విద్యాభ్యాసానికి) వెళ్లేముందు ప్రతీ బాలుడికీ ఉపనయనం చేయడం ఆనాటి ఆచారం. ఆరోజుల్లో విద్యాభ్యాసం మరొకలా వుండేది. తన విద్యార్థి జీవితమంతా బాలుడా గురువు గారివద్దే వుండాలి. వేదాలు నేర్చే ఆ గురువును 'ఆచార్యులు' అని పిలిచేవారు. వివిధ గృహాల నుండి పోగుచేసిన ఆహారాన్ని (భిక్షాన్నం) శిష్యులు అందరూ పంచుకుని తినివే. ఉదయం లేవటం, నదిలో స్నానం, వేద విద్యాభ్యాసం- ఇదీ అతని దినచర్య. రాత్రి చాపల మీదే నిద్రించేవారు. సాయంకాల సమయంలో బట్టలు ఉతకడం, ఆశ్రమం శుభ్రత, పూలు కోయడం, యజ్ఞానికి దర్బలు, సమిధలు తీసుకురావడం, మొక్కలకు నీరు పోయడం, పశువులకు దాణా తేవడం మొదలైన ఇతర విషయాలు అప్పగించబడేవి. నచికేతుడు తనకు అప్పగించిన పని క్షుణ్ణంగా చేసేవాడు.

నచికేతుని తండ్రి ఉద్దాలకుడు (వాజశ్రవుడు అని పిలిచేవాడు) 'విశ్వజిత్ అనే ఒక గొప్ప యాగం చేయడానికి విస్తృతమైన ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాడు. ఋషులు అందరికీ ఆహ్వానాలు పంపించాడు. నచికేతుని గురువును పదిరోజుల ముందే తన యాగానికి శిష్యులతో సహా రావలసినదిగా కోరాడు. గురువుగారు తనశిష్యులతో కలిసి వచ్చారు. నిర్ణీత సమయానికి విశ్వజిత్ యాగకార్యక్రమాలు ప్రారంభమయ్యాయి. వందలాది ఋషుల మంత్రోచ్ఛారణ ధ్వనితో ఆ ప్రదేశం అంతా నిండిపోయింది. ఒక సాయంత్రం గోదానానికి నిర్ణయించబడింది. గోవులను తీసుకుని రావలసినదిగా యజ్ఞ గురువులు కబురుపెట్టారు. మంటపంలో వందలకొద్దీ గోవులు సమీకరించబడ్డాయి. వానిలో కొన్ని గోవులు శుష్కించిపోయాయి. ఏ సమయంలో నైనా చావటానికి సిద్ధంగా వున్న ముసలివి.

నిరుపయోగమైన ఈ ఆవులను దానమివ్వడం వలన తండ్రికి ఏమి లభిస్తుంది? ఇంతకంటే పాపం లేదు. ఇటువంటి పనుల వలన ఆయన నరకానికి వెడతారు అనుకున్నాడు. 'వీల్లేదు' నా తండ్రి నరకానికి వెళ్లకూడదు అనుకున్నాడు నచికేతుడు. ఆఖరికి ఒక మంచి ఆలోచన తట్టింది. యాగ నియమాల్లో

భక్తుని మొదటి లక్షణం ఏమిటి - అన్ని ప్రాణులల్లో దేవుడిని చూడటం

ఒకరికిష్టమైన, ప్రీతిపాత్రమైన వస్తువులు మాత్రమే దానమివ్వాలి. కాని తండ్రి తనకు ప్రియమైనవి మిగుల్చుకుని అనవసరమైనవి ఇస్తున్నాడు. బహుశః ఇదంతా నా కోసమే చేస్తున్నారేమో! అంటే నేను నా తండ్రికి ప్రీతి పాత్రుణ్ణి అన్నమాట. అయితే నన్ను దానమిస్తే అంతా సంతృప్తికరంగా జరిగిపోతుంది కదా! అని ఆలోచించాడు.

తండ్రి యోగ క్షేమాలు ఇప్పుడు అతని మనస్సులో ఉన్నత స్థానంలో వున్నాయి. తనను కూడా దానమివ్వమని తండ్రిని బలవంతం చేశాడు. ఈ మాటలకు ఉద్దాలకుడు కోపంతో తనను తాను అదుపు చేసుకోలేకపోయాడు. కోపంతో యాగనియమాలను గాలికి వదలి “ఇక్కడి నుండి పో! నిన్ను మృత్యువుకు దానం ఇస్తాను” అని అరిచాడు. వాజశ్రవుడు తన తప్పును గ్రహించాడు. కాని అప్పటికే ఆలస్యమైపోయింది. “నా కోపావేశం లేకపోతే నేను అటువంటి మాటలను ఉచ్చరించేవాడిని కాదు. ఇప్పుడెంత కష్టం వచ్చింది?” అని రోదించాడు.

నచికేతడు తండ్రితో “జరిగిందేదో జరిగింది. మాట నిలబెట్టుకోవలసిందే” అన్నాడు. “నీవు వెళతానంటే నీకు నా ఆశీస్సులు” అన్నాడు తండ్రి. అప్పుడు నచికేతుడు యముడి దగ్గరకు వెళ్ళి అతనిని మెప్పించి ప్రసన్నం చేసుకున్నాడు.

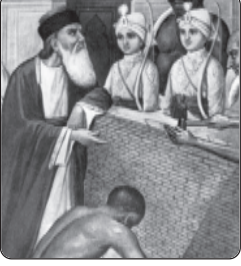
అప్పుడు యముడు నచికేతునితో నీకు మూడు వరాలిస్తాను, కావలసినవి కోరుకో” అన్నాడు యముడు. మొదటి వరం తండ్రిని కోపం నుండి విముక్తుణ్ణి చేయమని కోరాడు. రెండవ వరం ద్వారా దైవత్వాన్ని పొందే జ్ఞానాన్ని సంపాదించాడు. మూడవ వరం జననమరణాలు, దుఃఖాన్ని అధిగమించే జ్ఞానం గురించి అడుగగా అందుకు యముడు సంతోషించి ఆ జ్ఞానంతో బాటు ‘యోగవిద్య’ కూడ బోధించాడు. మానవజాతికంతకు మంచిని కోరుతూ యముడిట్లా అన్నాడు. “ఓ విశాల హృదయుడైన బాలకా! మానవునిగా జన్మించినవాడు అదృష్టవంతుడు. అతడు మంచి స్నేహితుల్ని సంపాదిస్తాడు, మంచి విషయాలు నేర్చుకుంటాడు, ఇతరులకు మంచిని చేస్తాడు. ఇవి యోగ్యత గల పనులు. దుష్టస్నేహాలు, దురాలోచనలు కలిగి వుండటం పాపం. మనం దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించినట్లయితే మనకు దుఃఖం కలుగుతుంది. విజ్ఞానవంతులు పాపాలు చేయరు. అజ్ఞానులు చేస్తారు. పునర్జన్మ ద్వారా అజ్ఞానులు పాపఫలం అనుభవిస్తారు. అందుచేత శరీరం మరణిస్తుంది కాని ఆత్మకు చావులేదు. దుఃఖాన్ని పోగొట్టడానికి మోక్షం పొందటం ఒక్కటే మార్గం. మోక్షమునకు మార్గం భగవంతుని యందు భక్తి కలిగి వుండటం. అతనిని మనం సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వజ్ఞుడుగా పూజిస్తాం. మనకు భగవంతుడు సూర్యుడు, చంద్రుడు, మానవుడు, జంతువుల రూపంలో కూడ కనిపిస్తాడు. మనం భగవంతుని అంతటా చూస్తాము. మనం అందరినీ సమానంగా గౌరవించాలి. జన్మలో ఎక్కువ, తక్కువలు లేవు, అందరికీ మనం మంచి చేయాలి. అదే మనం భగవంతునికి చేసేనిజమైన సేవ. అట్టి వారే మోక్షం పొందుతారు. నచికేతా! నీవు భగవద్భక్తుడవై అందరికీ మంచి చెయ్యి.

నచికేతుని కథ పవిత్ర గ్రంథాలయిన వేదాలలో చెప్పబడింది.

భగవద్భీతను స్వయముగా విన్నది ఎవరు - అర్జునుడు, హనుమంతుడు, వ్యాసుడు, సంజయుడు.

ఫతే సింగ్ - జొరావర్ సింగ్ (సజీవ సమాధి 1705)

ఫతేసింగ్-జొరావర్సింగ్ ఇద్దరూ బాలురు. ఒకరు ఐదు సంవత్సరాల వయసుగలవారైతే మరొకరు ఏడు సంవత్సరాల వయస్సు గలవారు అయినా తమ ధర్మకోసం, దాన్ని రక్షించడం కోసం, తమ ప్రాణాలను బలిదానం చేయడంలో పోటీపడ్డారు. నవ్వుతూ నవ్వుతూ తమ చుట్టూ పేర్చిన గోడలో సజీవ సమాధి చేయబడి తమ ప్రాణాలను సమర్పించిన వీర గురుపుత్రుల అమర చరిత్ర ఇది.

ఒకసారి గురుగోవింద్ సింగ్ ఆనందపూర్ లో ఉండగా ఆ కోటపై మొగలులు దాడి చేసారు. అజితేసింగ్, జదుర్ఖూర్ సింగ్ లు వాళ్ళనాన్నను కాపాడటానికై యుద్ధంలో వీర మరణం పొందారు. ఆనందపూర్ ను వదిలిపెట్టే సమయంలోనే గురు గోవింద్ సింగ్ కుటుంబం విడిపోయింది. అతని చిన్నపిల్లలు జొరావర్ సింగ్, ఫతేసింగ్ లను తీసుకుని వారి నానమ్మ గుజరీ ఆనందపూర్ వదిలి ఓ కార్మికుడి ఇంట్లో కొంతకాలం పాటు నివసించింది. తరువాత వారి పాత సేవకుడైన గంగూ ఇంటికి మకాం మార్చారు. గంగూ ధనాశతో వారిని ముస్లింలకు పట్టించాడు. వాళ్ళు ఆ అన్నదములను వారి నానమ్మను బంధించి చెరసాలలో పెట్టారు. పిల్లల్లో ధైర్యాన్ని కలిగించేందుకు గుజరీమాత సిక్కు గురువుల త్యాగం బలిదానం కథలు చెప్పింది. పిల్లలు కూడా తన్మయత్వంతో తమ నాన్నమ్మచేప్పే తమ పూర్వీకుల వీరగాధలు విన్నారు. గుజరీ మాతకు, పిల్లలకు ఆహారం కూడా పెట్టకుండా డిశంబర్ నెల చలిలో ఒక బురుజులో ఉంచారు. పిల్లలు తమ నాయనమ్మతో కలిసిదేవుని భజన చేయడం మొదలుపెట్టారు.

పిల్లలకు వీరగాధలు చెబుతూ ప్రేరితులను చేస్తున్నది గుజరీమాత. క్లిష్టమైన పరిస్థితులలో ఆ చిన్నపిల్లలు తమ ధర్మం నుండి ఎక్కడ దూరమౌతారోననేది ఆమె భయం. తమ తండ్రి పేరు నిలబెడతామని తమ నాయనమ్మకు మాట ఇచ్చారు.

నవాబు ఆ పిల్లలను ఇస్లాం మతం స్వీకరించమని వత్తిడి చేశాడు. పిల్లలు నిర్భయంగా పెద్దగాంతుతో “మేం గురు గోవింద్ సింగ్ పుత్రులం మా తాత గురు తేగ్ బహాదూర్ హిందూ ధర్మాన్ని రక్షించడానికి బలిదానం చేసారు. మేము వారి సంతానం, మేము మాధర్మాన్ని ఎప్పటికీ వదులుకోము. మాకు ధర్మం ప్రాణాలకంటే ప్రియమైనది”. అదే సమయంలో మంత్రి సచ్చానందుడు లేచి పిల్లలను ఇలా అడిగాడు. “పిల్లలూ మిమ్మల్ని వదిలిపెడితే మీరు ఏం చేస్తారు?” బాలుడైన జొరావర్ సింగ్ అన్నాడు మేం సైనికులను సమకూర్చుకొని మీరు చేస్తున్న అత్యాచారాలను ఆపడానికి మేము చనిపోయే వరకు యుద్ధం చేస్తాం. అని జవాబిచ్చాడు. పిల్లల మనోధైర్యం పోగొట్టడానికి ఇలా అన్నాడు పిల్లలూ మీకు తెలుసా? మీ తండ్రి, మీ అన్నలు యుద్ధంలో చనిపోయారు. ఇక మీకు ప్రపంచంలో ఎవరూ లేరు. కాబట్టి నవాబు చెప్పినట్లు వినండి ఇస్లాం మతం స్వీకరించండి.

పిల్లలు మరింత గట్టిగా మా తండ్రి ఒక మహావీరుడు ఆయనను ఎవరూ చంపలేరు. సాహసంతో కూడిన జవాబు విన్న వారిని సజీవ సమాధి చేయాలని ఆజ్ఞాపించాడు. “ఇద్దరు పిల్లలూ నవ్వుతూ నిశ్చింతగా నిలబడి ఉన్నారు. నిర్ణయించబడిన స్థలానికి పిల్లలను తీసుకువచ్చి బాలలిద్దరినీ సజీవ సమాధి చేశారు. ప్రపంచ చరిత్రలో చిన్నపిల్లలను ఈ విధంగా నిర్ణయంతో హత్యచేసిన సంఘటన మరొకటి లేదు. అదేవిధంగా ఈ వీరబాలురు చూపిన అపూర్వసాహసం ప్రపంచంలోని మరే దేశచరిత్రలో కూడా కనపడదు.

ఎవరికి శాంతి లభిస్తుంది - కోరికలు, అహంకారం, మమకారములు లేనివారికి శాంతి లభిస్తుంది.